

A collage-style book cover featuring a woman with blonde hair smiling and holding a camera, two large red roses, and a futuristic spacecraft in the background.

CORNEL MARANDIUC

**TRANDAFIRI
PENTRU CONTESĂ**

CORNEL MARANDIUC

TRANDAFIRI PENTRU CONTESĂ

CONTELLI MARCELLO

FRANCESCO CRIVELLI

Coperta : VIORICA COPĂCESCU

CORNEL MARANDIUC

TRANDAFIRI
PENTRU
CONTEȘĂ

EDITURA FACLA — 1977

CUVÎNT ÎNAINTE

Adevărul este că totul a început naiba știe unde și când în timp și spațiu, aparțin acestui spațiu și timp, întîmplarea a făcut să fiu amestecat în această istorie mai mult decît aș fi dorit. Am pus cap la cap totul, privesc în urmă, îmi strîng fața, obrazii, ca după o mușcătură într-un măr acrișor, necopt și gîndesc că relatarea unor fapte autentice nu ar fi decît binevenită; ciudate au fost aceste fapte!... Dacă nu aș fi lucrat pe un aeroport, dacă nu aș fi zburat odată pe bombardiere, dacă nu aș fi ajuns apoi tehnic de aviație în grad de maior, avansat la „excepțional“ foarte tînăr, dacă nu aș fi nimerit, ca ex-maior, în aviația civilă mecanic-șef pe aeroportul Crizantema și dacă acolo nu erau oamenii aceia... dar, înainte de toate, dacă nu ar fi existat, cum spuneam, undeva în spațiu și timp, vechea întîmplare cu acel „Droll Boy“ și dacă nu ar fi existat contesa și gramofonul roz, ori dacă nu aș fi făcut acea călătorie și nu l-aș fi cunoscut pe Maestru...

Dacă ! Acest „dacă !“ Imediat voi face însă ordine în învălmășeala acestor fapte și amintiri, imediat. Chiar de va trebui să mă îndepărtez, pentru început, spre un timp și loc unde cerul albastru și cald spînzură peste cîmpie, în depărtare alunecă zîmbitoare înșelătoarea fată morgână iar contesa e încă un copil abia.

De asemenea, trebuie să precizez că numele și înfățișarea reală a unora din cei ce au devenit personajele cărții, cu asentimentul lor, au fost schimbate. Pentru permisiunea de a scrie despre ei și întâmplările respective le aduc, pe această cale, mulțumiri. Cînd mă voi înapoia pe Crizantema voi sta de vorbă cu unii dintre ei și astfel voi înțelege mai bine unele fapte. Cînd mă voi înapoia... pentru că acum — aud clinchet de scule medicale și simt parfumul subtil și ademenitor al asistentelor (probabil tinere) — acum stau imobilizat, cu un bandaj zdravăn peste ochi, iar cei din jurul meu spun că voi fi un om norocos și că vederea îmi va rămîne.

*Clinica S. V., toamna anului 19...,
prin dictare.*

PARTEA ÎNTII

CÎMPIA

Capitolul 1

O POVESTE DE DEMULT
PENTRU CARE AUTORUL ÎȘI CERE SCUZE,
DAR ASUPRA CĂREIA INSISTĂ TOTUȘI...

„Nu mă ba-te Toll-nell... nu mă ba-te Toll-nell...”
psalmodia pruncul cel mic al lui Ilisie, fugind peste
cîmpie cît îl țineau picioarele, făcîndu-se din mic
cum era o arătare răzlețită și apoi, după ce glasul
de mormoloc nu i se mai auzea, un punct doar.
Ceilalți, fratele meu, Cocălă, nepotul lui Țirei și
pruncii lui Cistu, chiar și Raina — dulăul nostru
alb și lățos cu statură de vițel — priveau în urma
sa ; aerul rupt de picioarele desculțe și arse de soare
ale mormolocului se clătina albastru, așezîndu-se
odată cu praful peste pămîntul leneș și potopit de
căldură, iar eu mă resemnam în așteptarea unei
alte ocazii prielnice de a-l bate pe Ilisie cel mic,
neasemuit meșter în a scoate limba sa scurtă, ceea
ce de fapt și constituia provocarea. La drept vorbind
el îmi era drag, și capul lui alungit și plin, ca pruna,
și stîlceala cuvintelor, zîmbetul său mirat și bun

întotdeauna și chiar „nervii“ săi sloboziți în aprige înjurături dar, mai ales, mai ales îmi plăcea dragostea sa pentru cai, nepotolita, înverșunata și desăvârșita-i plăcere de a mîna caii înhămați. Ea ne unea de parcă hățurile din piele, înfășurate pe mîinile noastre subțiri, ne-ar fi alăturat cu o legătură mult mai frățească, mai plină de fericire ori durere decît ar fi fost, decît ar fi putut fi o legătură de sînge ori de lapte.

Era atît de fericit Ilisie cel mic cînd îl lăsa tata să mîie caii, să ajute la înhămat și la deshămat! Nina și Vanda, căroră capul tuns al copilului abia le ajungea sub nările negre și curate, își mișcau în freamăt buzele cărnoase atingîndu-l, parcă vrînd să și le scarpine de căpățîna aceea ovală, desăvârșită în mulțumirea ei, ochii lor blînzi și înțelepți îl absorbeau, îl desfăceau în bucățele privindu-l, analizîndu-l, ca apoi să-l lase din nou jos, să-l depună iar pe pămînt, sub boturile dornice de joacă uneori. Și copilul astfel coborît pe pămînt se minuna mai departe de frumusețea lor și poate chiar de faptul că există pe lume cai, îi aduna la rîndu-i în privire dar, spre deosebire de ei, el nu le mai dădea drumul, nu-i mai lăsa slobozi și ochii lui erau astfel plini de cai, căroră, cu teama de a nu-i pierde, le purta de grijă. Ilisie nu avea cai, deși trăia în cîmpie, îl avea însă pe copil și pe sora acestuia, mai mare, Ioana, dar Ilisie bătrînul iubea și el cîmpia, în care cultiva ceapă și ardei, și caii îi iubea, și-și iubea și copiii pe care-i lăsa, cînd nu munceau alături de el, să hoinărească peste cîmpie și să vină să ne jucăm împreună.

Betonul era cald, deși era noapte, era cald și lat și lung și alcătuit din plăci groase alăturate, era încărcat cu grelele aparate de bombardament îndepărtat, străjuit pe de margini cu șiruri de balize și măturat de o ușoară briză ce aducea gust de sare, de alge și cochilii, gustul spumei de apă și al branhiilor de pești și, poate, din cel al cuiraselor lovite de torpile, acum scufundate în adânc. De aripile fortărețelor zburătoare, acolo unde mirosul emailului și al benzinei mai lăsase loc, se lipea izul acesta venit dinspre Golfo di Manfredonia și încă, ca un praf de aripă de fluture, ceea ce trimitea uscatul, pământul, aroma gălbuie și străvezie a portocalilor. Era nesfârșit șirul fortărețelor zburătoare, șirul ori șirurile acestor „Flying Fortress“-uri și înnebunitor zgomotul motoarelor lor când prinseseră să se rotească. Decolară lung, greu, sub încărcătura lor limită de bombe și benzină, strâns decolară, unele după altele, se orînduiră în formație, escadrilă după escadrilă, lăsînd lunga și puternica pistă de la Foggia dedesubt și în urmă. Cele patru motoare „Wright“ ale fiecărei fortărețe bubuiau în eșapamentele scurte și compasele de bord băteau pe cap compas Nord. Undeva, amestecat printre sutele de trupuri argintii și bubuitoare, între aceste Flying Fortress-uri (FyFs) zbura și „Nostimul băiat“, bombardierul Boeing 17 G ce-și avea înscris pe trup, puțin mai jos de geamurile carlingei, numele: „Droll boy“.

Uneori venea și Ioana să se joace cu noi, se însera tocmai, tata nu era venit de pe cîmp încă iar mama mulgea vacile în grajd, arșița era potolită și începeau să zboare primele gîze de noapte. Cerul era albastru cenușiu și foarte înalt, dungat de nori cirus, eram înlănțuiți toți de mîini într-o roată a trupurilor ce se învîrtea încet, avînd slobodă în mijlocul ei pe Ioana care, legănd în palme un batic, cînta cu ochii ei migdalați și căprui, cu fața ei de piersică și cu părul moale castaniu, neparfumat dar mirositor, cu brațele ei arse de soare și cu genunchii rotunzi, cu începutul de sîni și cu buzele cărnoase, roșii, cînta cu vocea ei de fetiță : „Se coc cireșele, sute de sute, culeg fete multe, asta-mi place, asta e a mea, asta altuia n-oi da...” și, neașteptat, alegîndu-mă, Ioana pune baticul peste gîtul meu subțirel și pentru o clipă înfiorat, ca apoi să vină sărutarea. Dornică din partea ei, timidă și nepricepută din a mea. Ea în sine, copilărească. Dacă era primăvară, salcîmii mari și bătrîni cu trup zgrunțuros, drept și înalt, cu frunză crudă, verde și simplă, aruncau de-acolo de sus, din vîrfurile lor mai înalte decît acoperișul hodăii, aruncau din florile lor mirositoare peste noi, și din șoaptele și scîrțîitul lor de trup aruncau și chiar din vîntul ușor pe care-l prindeau, venit peste acoperișul casei, îl îndulceau și ni-l aruncau dulce și înmiresmat și Ioana cînta mereu învîrtindu-se în roata vie făcută din trupurile și mîinile noastre. Se învîrtea roata și ea cînta și cădeau peste ea flori de salcîm, peste mîinile ei și peste ochii și cîntecul ei, și în păr îi cădeau flori de salcîm și înserare și

vînt îndulcit și parfumat ; și peste începutul de sîni îi cădeau flori, hotărînd într-o solemnă și blîndă tăcere, ce noi n-o știam înțelege, hotărînd și spunînd că acolo să-i fie sîni, să-i crească și să-i fie frumoși, plini și calzi și albi, așa cum au fost cei ai mamelor noastre. Cîntecul ei era o joacă și o promisiune, era o chemare și o suferință pentru anii prea puțini, pentru creșterea ce în goana ei de neoprit, o neîmblînzită iuțea lipsită de îndurare, se tîra prea încet. Era cîntecul o bucurie a serii, și cărăbușii de mai, ridicați greoi pe aripi din grîul verde și rece, mătăsos și des, înalt de două palme acum, veneau dinspre cîmpie izbindu-se uneori de frunțile noastre. „Se coc cireșele, sute de sute, culeg fete...” ; mama ieșea din grajd cu șiștarul plin și laptele era călduț și cu gust de ierburi, o spumă pîlpîitoare plutea deasupra lui și după ce ne dădea la toți să bem, așa cum era, tocmai atunci muls, atît de proaspăt și cald încît părea că încă nu e lapte ci poate sînge, un sînge ciudat, alb și cu mirodenii, ne risipeam după aceea și cei ce plecau spre casele lor duceau laptele acesta în ei, trupurile li se albeau ușor și creșteau în timp ce cîmpia le asculta și le ascundea pașii și făpturile, ei nu știau că trupurile lor atunci creșteau și se albeau devenind mai frumoase. Nu, nu o știau, mergeau spre răzlețitele lor case în timp ce cărăbușii de mai alunecau pe deasupra grîului într-un zbor greoi și înăbușit. Mai tîrziu se întîmpla ceva cu zborul lor, și cu viața lor ce poate se ascundea ori devenea altfel sau altceva, rămînînd ori nerămînînd viață. Ei nu mai erau, mătasea rece și crudă a grîului se despărțea în tulpini, se despărțea și se înmîia în fire de pai ce se înălțau să-și caute spic,

salcîmii nu mai aveau flori iar verdele frunzei li se înnegrea parcă, laptele vacilor își perdea și el tulburătoarea noutate a mirodeniilor culeasă din prima iarbă și întîiele flori de cîmp, și peste cîntecul Ioanei, și peste părul ei, nu mai cădeau flori. Ele urcau acum, macii roșii cu petalele lor subțiri ca lumina și cumiștenia de culoare a albăstrelelor, florile de grîu, florile bune ce creșteau acolo unde creștea și pîinea, ca un gînd de bine și fericire. Macii și margareta sălbatică și răsfățată urcau acum în părul ei, puse încet, sfios de mîinile noastre și, atunci cînd noi uitam să i le punem, ele urcau poate singure acolo. Cu florile acelea în păr ea cînta despre cireșe și despre vară, și despre sărut, apoi venea seara puternică și neiertătoare și cu palma ei aspră mătura și ascundea totul. Peste cîmpie vîntul răsfoia tăcut noaptea, spre ziua de mîne.

●

Și mai tîrziu, dar acum trecuseră ani, eram în vacanța ultimei clase de liceu, înaintea bacalaureatului, iar Ioana era de un an învățătoare — după școala ei pedagogică —, vîntul era tot slobod și stăpîn al cîmpiei.

Parcul era umbros și bătrîn, stejari și carpeni și pătiniș cu coaja alburie și ramuri groase dar armonios crescute și desprinse de trup, ca brațele oamenilor, și strălucitoare hățșuri de răsură, și iarbă, și soarele ce bătea în acoperișul de țiglă și majolică, și ferestrele înalte, și lîngă casa mare cu ziduri groase buxșii și filigoria și un bazin, și hornurile înalte și cele două turnulețe ale acoperișului. Toate erau plăcute dar străine, ascunse și re-

trase în ele însele, dar ferestrele nu aveau perdele și buxușii crescuseră sălbatic, bazinul plin de fisuri, secăt, verdele odată atrăgător al filigoriei cojit acum și iarba din parc netăiată și uscată, și cărările neîngrijite, iar ceea ce rămăsese dintr-un blazon și înscrisul unui an, deasupra intrării, stătea ciuntit ca o rană în zidărie. Și nimeni nu lua în seamă toate acestea, ci doar ferma în sine, crescătoria îngrășătorie de vite și mica moară „cu ciocane“ ce uruia într-una sfărîmînd grăunțe. Și Ilisie, numit proaspăt șef al fermei de stat — ca priceput trudit al pămîntului (așa cum îl știam), și ca vechi ilegalist (așa cum nu-l știam) — era mereu acolo între vite și oameni, în moară și pe cîmp, cu cizme de cauciuc și o șapcă decolorată cu care-și schimbă vechea pălărie purtată vreo douăzeci de ani; pe el nu-l interesa parcul și casa aceea ce strălucea sub solzii de majolică ca o șopîrlă toropită ori moartă pe întinderea cîmpiei, el inventariase corect totul și se apucase de muncă. Și mobilierul stătea acum rece și părăsit, dulapurile mari, unele cu oglinzi și altele fără ele, cu tăblii lustruite doar, și mesele cu picioare sculptate și scaunele cu spătar înalt și tapițerie bătută în cuie de alamă stăteau singure și își vorbeau. În dulapuri rochii cu volănașe și haine bărbătești din postav ori stofă, demodate dar bine periate, și tacîmuri din argint și alpaca și servicii de porțelan, iar pe pereți tablouri, cîteva portrete și niște apusuri de soare ori amiezi cu lumină topită ca plumbul peste cîmpie. Și era și o pînză cu grîu secerat și pus în clăi, era mult grîu, mult soare și aur în tabloul acela cu ramă lată, neagră, și erau fotografiile de familie înrămate, încă, pe acei pereți ce-și primeau lumina prin gea-

murile fără perdele. Nu știu de ce nu erau și perdele ori nu mai erau și perdele, căci doar era totul așa cum fusese înainte, totul rămăsese nemișcat, doar Ilisie bătrînul, cînd se inventariase nu mișcase nimic din loc — nici chiar pianina lucrată în lemn roșcat, frumos lăcuit —, pentru că pe el nu-l interesau decît vițeii și moara ce uruia, făcîndu-le hrană. Nu erau însă perdele deși rămăsese totul așa cum lăsaseră cei din fotografiile de pe pereți. Și mai erau și alte fotografii, două albume masive, strînse în coperți ce imitau pielea — poate să fi fost și piele adevărată —, unul legat în șnur verde și celălalt în cataramă argintată și pe care, așezat într-un șezlong, în parc, le răsfoiam acum, venit aici pentru cîteva zile ca musafir al lui Ilisie bătrînul, al soției sale Voica și al Ioanei, aflată în întîia-i vacanță de învățătoare. Platanii erau aproape albi, majolica strălucea orbitor și vîntul ușor al cîmpiei, nesfîrșită ori încotro priveam, întorcea filele grele ale albumelor înțesate cu fotografii, și mari și mici, din chenarul drept ori oval al cărora priveau oameni, femei și bărbați și copii, și fete, fete la anii păpușilor și fundelor ori ajunse la ani de domnișoare. Ștampilele în tuș colorat ori tipărite, ori imprimate sec, ale saloanelor de fotografie din Budapesta le dădeau acestor vechi cartonașe un aer de necunoscut și de îndepărtare în timp și distanță, ispitind cu cețoase arătări și imagini ale unor trenuri cu fum mult și viteză mică, alunecînd peste pustă spre orașul acela mare, îmbietor, dorit, fascinant pentru cei așezați atît de departe de el. Și poate în ceața acestor arătări se amestecau frînturi de viață, se auzeau acorduri de pian, se limpezeau candelabrele sălilor de dans ori, doar, săli de clasă

și încăperi de internat. Ca niște frunze și flori de câmp ce se usucă toamna în câmpie, fotografiile acelor fete, unele trufașe, altele cu căutătură duioasă și bună, se pierdeau în vînt, încercau, se zbăteau să se piardă în vînt, dar Ilisie le ținea legate, nepăsător și corect, cu inventarul său, sub sclipirea sărbătorească a țiglelor de majolică. Acolo, tocmai acolo de unde ele se dezlegaseră pentru totdeauna. În locul glasurilor lor, mica moară cu ciocane bătea mereu sfărîmînd grăunțe pentru hrana vițelilor și bătrînul Ilisie, cu noua sa înfățișare, dată de șapca regulamentară, alerga de la un grajd la altul, de la un țarc la altul și din nou la moara cu ciocane, apoi. Vîntul câmpiei îmi ajuta să întorc filele grele ale albumelor, mă gîndeam și înțelegeam cum el a suflat și a întors cu adevărat lumea acestor albume, păstrînd doar majolica încă trebuitoare, încă frumoasă, și ferestrele... poate el a luat perdelele de la geamuri, spre a face odăile mai luminoase. Și de pe chipurile și trupurile însemnate cu ștampilele saloanelor de fotografie din Budapesta privirea mi se ridicase urmărind-o pe Ioana care se învîrtea sprintenă, prinsă în treburi gospodărești. O rochiță simplă, frumos și strîns croită îi dezvelea brațele mlădioase, îi dezvăluia gîtul și îi desena trupul îmbietor, picioarele lungi și pulpele puternice. Mijlocul subțire îi înălța sîinii frumoși și tari și aruncați parcă de-o parte și alta de bogăția și puterea lor, crescuți acolo unde, în pruncia noastră, demult, și parcă abia totuși ieri, îi cădeau florile de salcîm cu parfumul și ursita lor, în timp ce ea cînta cîntecul acela cu cireșe ce se coc și se culeg, se iau și nu se mai dau altuia...

Am dormit în casa aceea atunci, casă ce mai păstra izuri nobiliare, sub solzii reci de majolică argintați de lună, șoarecii de cîmp alergau căutînd semînțele cîmpiei, iepurii dormeau în culcușuri făcute între brușii pămîntului iar păsările în noaptea cerului; la geam nu erau perdele și cîmpia se lipea de sticlă și cercevele, chipurile albe ale unor fete cu buclele părului în panglici ne topeau cețos undeva, iar trupul Ioanei fierbinte și dureros de viu strîngea între sîni noaptea. Și acolo, în acel întuneric argintat al cîmpiei, m-am gîndit că o lume pe care nu am cunoscut-o, dar în care am trăit, murise, o alta pe care o voi cunoaște desigur se născuse deja, eram astfel oprit, în noaptea aceea a înțelegerii, la o răscruce, la un popas, și apoi, vîntul pornit trezi somnul iepurilor de cîmp, mătură toate aceste gînduri, trecu ca o boare mîngîietoare, ca un sărut răcoritor, peste sîni Ioanei și îmi aduse somn...

Dar aceasta a fost mai tîrziu, cînd se ascuțeau bucurii noi și se topeau vechi dureri, ori cînd vechile dureri mușcau încă în noile bucurii, aceasta a fost mai tîrziu, cînd eu eram înaintea bacalauratului iar Ioana ajunsese învățătoare.

Ilisie cel mic se mistuise peste cîmpie, dincolo de duleul, de drumul dintre pămîntul nostru și cel al lui Ciongaru, departe, tocmai către hodaia Pocăitului, și desigur se bucura acum acolo nu atît că scăpase de bătaia pe care i-o pregătisem, ci se bucura de soarele blînd al zilei ce încălzea pămîntul și-i cădea pe capul alungit și picioarele ieșite

din pantalonașii scurți, de toată întinderea aceea în care se putea mișca liber, de cerul ce venea peste el, de tihnită pace a lumii și de jocul amăgitor al aerului înfierbîntat, ce făcea să plutească desenul căii ferate și cel al unor copaci aflați departe, foarte departe — de toate acestea se bucura el acum desigur.

Mai tîrziu, cînd lumina nu era încă pe pămînt ci doar mai sus undeva, firavă și albastră, țîșnită însă din marginea rotundă a pămîntului, amestecată cu lună palidă, albă, cu eșarfa zdrențuită a stelelor și cu lichidul incolor și răcoritor ce era apa cerului, eterul, „Droll Boy“ zbura peste cîmpia panonică. Pelegrin ciudat, marele FyFs, cățarat pentru întîia dată cu motoarele pe cerul limpede, natal, al Californiei, de peste Long Beach, căuta acum cu ochii înainte în noaptea unei Europe chinuite și îndurerate în timp ce turelele de sub pîntecul său de pește al văzduhului absorbeau miasmele și ființa nesfîrșitei Panonii aflată dedesubt, întinsă din blajina Sloveie pînă sub zidurile gălbui ale Bratislavei. Și în prevestirea aceea de zi, și în amortțirea aceea de noapte, nesfîrșita cîmpie, cu tăcerile și roadele ei, nu mai era poate o întindere cultivată, ea revenise la forma geologică primară, era o membrană caldă a pămîntului apărută după retragerea mării, apărută ca fața unei femei care după ce a plîns, a plîns mult, nestăvilit, și-a șters lacrimile și a început să aștepte pe cel ce va veni întîiul spre a-i aduce bucurie și mîngîiere, spre a-i dărui încredere și ajutor pentru a rodi viață. Așa era

cîmpia, așa era pusta, o membrană a pămîntului și a vieții, cenușie și neagră, și verde și plină de ocruri, așa era cu nisipul, creta și lutul, cu huma ei nesfîrșită și sfărîmicioasă. Și marele FyF's, decolat de pe betonul ars al Foggiei zbura acum peste pustele Panoniei ca un stăpîn, și totul era O.K. la bord iar „Lightning“-urile de însoțire legăneau ușor din aripi sclipindu-și trupul bifuselat.

●

Cînd Ilisie cel mic nu venea la noi, și nici acasă, ori aplecat între rîndurile pitice ale ardeilor, nu era, știam că nu poate fi decît la sălașul lui Donța, unde de asemenea ochii lui căprui și cumiști ca de față uneori, și uneori aprigi, cereau ori așteptau să fie lăsat să mîne caii. Și Donța avea cai frumoși, nu era numai o trebuință să ai cai frumoși, puternici, pentru a munci pămîntul cu ei, ci și o mîndrie, o dovadă ce o puteai aduce că ești un bun și harnic gospodar. Mormolocul își înfășura hățurile de curea în miinile mici și pricepute, se așeza cu solemnitate pe ilișul, pe banca căruței, deasupra căruia era azvîrlită o pătură cenușie, roasă, din acelea ce se puneau pe spatele înfierbîntat de goană al cailor, după ce se opreau, sau pe crupele lor jilave, atunci cînd ei așteptau înhămați și ploile reci de toamnă băteau în ei ca în trupul cîmpiei... se așeza pe ilișul acoperit cu pătura aspră, sub zvîcnetul zbicului (biciului) vîrit în loitră, alături; fața i se încorda strîngîndu-i buzele și înăsprindu-i ochii și glasul său încerca să scoată din mărunțenia ființei sale, și dacă nu avea de unde scoate să împrumute de undeva poate, un ton grav

și adînc, cu care îndemna caii să pornească. Roțile începeau să se rostogolească și cercurile, rafurile roților, cenușii-albe rotindu-se în praful drumului sclipeau de soare ca dinții omului, iviți odată cu rostogolirea zîmbetului. Un colb mărunț se ridica de sub copite și de sub roți odată cu pocnetul ușor al mersului de căruță. Mirosea a lemn și a cai și a soare, margaretele albe și pintenul cocoșului cu florile sale subțiri, de un violet amăgitor se acopereau cu făina răscolită a pămîntului. Era cîmpia tare ca pielea uscată a bocancilor, drumul șerpuia albicios și roțile pocneau lovind fier și lemn și țărîină. Uscăciunea căruței se dezlipea de pămînt și se înălța legîndu-se de cea a cerului ce netezea o zare albastră ; pe capul lunguiet, ca pruna, al lui Ilisie cel mic se cocea soare și ridicați pe picioarele dinapoi, scurte, cățeii pămîntului, înainte de a se repezi ca glonțul în găurile adînci și drepte, priveau cu boabele agere ale ochilor drept în pieptul lucios și jucăuș al cailor. Apoi trupul lor pămîntiu roșcat fulgera spre adîncul pămîntului, lăsînd pentru o clipă fumul cenușiu și ghemuit al blăunii lor în sticla vie și umedă a ochilor de cai. Pruncul cel mic al lui Ilisie zgîlțîia hățurile lovind în lenevia iepelor cu vorbe, zbicul rămînea tăcut, atîrnat la locul său, pocneau roțile strivind cu rafurile argintii brușii și, ca o pînză subțire, cerul flutura înfășurîndu-se în coamele negre ale cailor. Ilisie cel mic stătea aspru și mulțumit în iliș, și poate nu mai era mic acum și nici copil cu cap alungit ca pruna, nu era nici mic, nici mare, nici bătrîn, era doar Omul ce mîna pe drumul cîmpiei caii. De mult, de mult mîna caii aceia și mereu îi va mîna ; întotdeauna i-a mînat astfel, cu spatele și umerii săi

ușor apelcați înainte, vorbind cailor leneși și ademenind arșița ca o tulpină uscată de floarea soarelui. Nesfirșită și tăcută, cîmpia picotea toropită și din loc în loc pîlcuri răzlețite de salcîmi, cu frunză rară, păstaie negricioasă și spini ascuțiți ascundeau printre trupurile lor acoperișurile hodăilor și cumpelele înalte ale fintînilor cu gură zidită și apă limpede, adîncă. Ilisie cel mic strîngea hățurile îndemînînd caii și caii îl ascultau pentru că îl cunoșteau, cunoșteau strînsoarea ușoară a mîinii lui puternice, vorba de îndemn i-o cunoșteau și îl știau acolo în urma lor așezat amestecat cu soare și colb în trup, cu sufletul făcut din margarete albe și pămînt de cîmpie. Și cu înverșunare voit aspră, bărbătească, peste ei îl știau. Căruța pocnea potolit, zbicul înfipt în loitră era înalt, capătul său zgîrîia cerul încet și tremurat, lăsînd sus o crăpătură subțire și șerpuită, și Ilisie cel mic, cel ce cunoștea caii de la toate sălașurile, le știa numele și felul de-a umbla, cel ce-i mîna lovindu-i cu vorbe de îndemn și cu pleasnă de margarete desfășurată de pe inima sa, amară și sălbatică și proaspătă, dar curată, se pierdea hurducîndu-se în ilișul căruței peste cîmpia al cărei stăpîn era.

După ce-și aruncaseră boabele departe în nord se înapoiau obosite acum, cu pîntec gol și rezervoare scurse pe jumătate; de ore și ore motoarele mergeau perfect rotind în vilbrochene scurte elicile puternice „Hamilton Standard“ și acolo sus, la zece mii de metri, în aerul rarefiat și înghețat, acolo unde avioanele de vînătoare ajungeau greu iar

proiectilele Flak-urilor germane își încetineau neputincios urcușul, strălucind orbitor în soare și trepidând, cu palonierele și manșa date în grija pilotului automat, dar atente, pîndind din turele cu cele treisprezece mitraliere de 12,7, păreau solzi de argint zvîrliți acolo sus de fantoma mării panonice deasupra căreia treceau iar, zburînd pe drumul de întoarcere. Foggia, cu pistele incendiate de lumina zilei, de soare și de reflexele apropiatei Mar Adriatico era încă departe, între trupurile lor și ocrurile pămîntului, turtiți norii se adunau, se rostogoleau și se împrăștiau iar foșnindu-și cristalele imaculate și tunetul orizontal al sutelor de motoare Wright, în care se topea cel al Allison-urilor de pe răzlețele Lightning-uri de însoțire, se prăbușea în prăpastia văzduhului, se agăța în eterul albastru născînd o vibrație ușoară ce cădea și se înfigea în coaja cîmpiei ca alicile armei de vînătoare în carnea tremurătoare a iepurelui de cîmp.

Uitasem de fuga mormolocului, nu-i mai așteptam întoarcerea, stăteam culcați cu brațele îndepărtate, rezemați cu umărul drept, sprijiniți în palme, iar capul ne era întors cu urechea lipită de pămînt. Ceva vuia și vibra înăuntrul său, un vuiet grav și o vibrație surdă, clară, ce venea din pămînt, parcă chiar din adînc, din miezul pămîntului. Ele nu erau ale pămîntului ci vuiet și vibrație coborîte din cer și întoarse de pămînt ca o spaimă. Ne-am ridicat și le-am căutat sus cu ochii încordați, ocrotiți de streășina palmelor. Dar ele încă nu se vedeau, deși acum totul vibra : pămîntul sub tălpile desculțe și oasele slăbuțe ale picioarelor noastre, și stîlpii în care se sprijinea, se sfîrșea acoperișul hodăii. Vibra totul cu noi și în jurul nostru dar nu ne era

teamă, știam că ele trec numai... nu teama de bombardament ci o forță copleșitoare, ce ne anihila, ce ne lua glasul și ne lăsa trupul fără greutate și ființa fără de nume lovea în noi ținându-ne acolo unde se nimerea să fim în clipele acelea. Apoi le-am văzut, străluceau în soare ca staniolul pe care uneori îl aruncau și noi îl culegeam de pe cîmp, erau mici cît palma și subțiri, înghesuite unele în altele în niște grămăjoare. Și erau nesfîrșite aceste escadrile, treceau încet și acum întreg cerul de unde și pînă unde se vedea, pe cîtăva lățime, era plin numai de ele și pămîntul balansa scuturîndu-se și aerul, cînd îl inspiram, parcă ne smucea buzele. Treceau înapoi spre Foggia zburînd la zece mii pe cap compas sud, sud-vest, erau deasupra capetelor noastre și nu știam, și cine știe unde, cu cît timp înainte, „Droll Boy“, una dintre fortărețele zburătoare, ce nu va mai ajunge să vadă niciodată betonul cunoscut al Foggiei, nici Mar Adriatico, cu motoarele tăcute și elicile întoarse în pas drapel se desprinsese din formație și venea să vadă mai de aproape cîmpia peste care zburase de nenumărate ori. Celelalte, vii, cu trup și inimă făcute numai din oțel și aluminiu, își continuau imperturbabil drumul.

●

Cîinele Raina dădea să se sugrume în lanț, fără glas, dar cu spaimă de moarte în ochii săi aproape ca ai oamenilor și noi priveam cum soarele suga și topește fluviul bubuitor de argint, abia sfîrșit. Apoi Ilisie, micuțul Ilisie care de-acolo de unde era, fugit și oprit în palma întinsă a cîmpiei,

privise și el înmărmurit, în timp ce pământul i se scutura sub picioare, porni să vină, să se întoarcă înapoi spre hodaia întotdeauna primitoare și spre noi, care îl așteptam. Ne văzu, și deși era încă foarte departe, își reluă monotonul și nesfârșitul cântec : „Nu mă ba-te Toll-nell, nu mă ba-te Toll-nell“, scanda lungind silabele dar, pe cum se apropia, micșorînd pașii.

„Hell, Bob... the trees !“ poate i-a strigat careva pilotului, poate. Da, copacii, salcîmii aceia înalți ai cîmpiei, ce în afară de fumuri, de glas de oameni și nechezat de cai erau tot ce avea cîmpia mai înalt, veneau șuierînd ușor, aproape tăcut, voind să-și scuture păstaia neagră în plexiglasurile carlingei. Și pământul venea acum mare și viu și aspru, cu toată culoarea ce-o avea. Dar ei trecură totuși, zbatîndu-se în vârtejul iscat de aer, și acela o fi strigat apoi iar : „block station !“. Dar și cantonul trecu, abia înghesuindu-se pe sub enormul pîntec alb. Apoi încă o fi strigat acela, careva dintre ei, „ridică-l încă, puțin !“ iar pilotul o fi răspuns scurt „nu mai vrea !“ sau n-o fi răspuns, aruncînd a „nu“, a neputință, a imposibil din cap, strîngînd dinții și sperînd într-o aterizare forțată bună, neștiind ultimul și neînsemnatul obstacol, ce nu e trecut niciodată pe nici una din hărțile de obstacolare pentru aterizare dar care, cînd îi apare în față chiar unui pilot rutinat, acesta trage, trage reflex de manșă încercînd să-l sară... aceasta deși, atunci cînd avionul nu mai are viteză și e lipit

aproape cu fuselajul de sol, atunci această zadarnică smucitură de manșă, această smucitură a dezechilibrării ultime, ea, atunci...

„Nu mă ba-te Toll-nell...“, arătarea gigantică o văzu brusc, apărută tăcut și razant ca o scîndură uriașă, absurd de groasă și lată, de argintată și șuierătoare acum, abia deasupra pămîntului... Era pre-clipa de impact a bombardierului cvadrimotor cu solul, cabrat în încercarea disperată de salt dar cu ampenajele măturînd deja pămîntul. Și astfel îl întîlni copilul cel mic al lui Ilisie pe FyFs cel mare și peste o clipă se pulverizează. Îndurerat pămîntul sugea în carnea lui amara benzină etylată și limpede, o ușoară, aproape o nesimțită miasmă de portocali înfloriți, căzută de pe enormele aripi ale cvadrimotorului alerga șovăitor și neîndemînic peste cîmpie și cîinele urla acum, trezind în noi spaimă.

Capitolul 2

PUȚIN DESPRE NELSON CEL SCUND ȘI ALBASTRU

Apoi, acolo, chiar în ziua aceea, a apărut Nelson.

Desigur, după ce adunaseră ce mai rămăsese din Ilisie cel mic și după ce i-au încolonat și i-au

dus pe acei „boys“ care alcătuiau echipajul lui „Droll Boy“. Pentru că, bombardierul avusese mult mai puțin de suferit decît ni se păruse nouă atunci — de fapt, cît și cum putuserăm noi aprecia? — urmărindu-i, de departe, impactul cu pămîntul cîmpiei. Fusesse, deci, totuși o aterizare forțată destul de reușită, doar copilul neștiutor și fermecat ce i se împotrivi, fără s-o știe, se fărîmase, ca o floare a cîmpiei sub copitele unui cal ce aleargă slobod...

Ca în multe alte locuri unde cădea vreun avion sau era abandonată vreo mașină de luptă, un instrument al războiului, Nelson apăru în autotransportorul său șenilat „Benz“, pe care nimeni în afară de el, poate niciodată, nu va ști de unde îl procurase și cum, cu ce drept îl deținea și îl folosea, cum nimeni nu știa de altfel exact cine era și cu ce se ocupa și de ce nu era Nelson acolo unde ceilalți oameni, asemeni lui, de vîrsta sa, erau — pe front. S-ar părea că toate acestea nu mai pot avea nici o însemnătate acum, Nelson era un fel de cioclu însă, un cioclu al sfărîmăturilor, un grăbit și neobosit adunător al epavelor tehnice, în slujba cuiva ori a nimănui. Era un om scund, îmbrăcat întotdeauna în albastru, uneori cu un bluzon din piele cu guler mare, despre care unii spuneau că e „haină de la aviație“. Era tînăr, avea trăsături energice.

Desigur, l-am uitat repede, o singură dată l-am mai văzut, ceva mai tîrziu, lîngă Ghilin, meșterind, demontînd motorul de pe un tanc hortyst pe care un PAC de-al nostru, un Bofors românesc îl plesnise corect. Bineînțeles, Benz-ul era acolo, o trusă germană de scule și un crăcan metalic, o macara din trei țevi cu scripete de multi-

plicator și lanț pentru ridicat motorul tancului, încă. Era toamna târziu, soarele călduț încă lovea în haina neagră „de aviație“ a lui Nelson și în tufele de porumbe coapte smulgînd reflexe de cobalt, pămîntul era uscat și sfărîmicios iar porumbul necules și netăiat, în parte își amesteca blînd, în zvonul canonadei îndepărtate a frontului, culoarea cu cea a soarelui, spre a-l întări.

Pe „Droll Boy“ l-au ridicat, amarnic de greu pare-se, pe propriile-i picioare — tren de aterizare — și, după cîteva zile enormul aparat dispăru pentru totdeauna remorcat de infernala mașină a lui Nelson. Cei ce-l ajutaseră, puțini la număr, fuseseră niște oameni tăcuți, asemeni șefului lor, și ei nu permiseseșă nimănui să se apropie de acel loc; în cele cîteva nopți, cîte unul stătuse de pază acolo. După gemulețele carlingei iluminate se știa.

Capitolul 3

ȘI DESPRE... THOMAS ALVA EDISON

Ne-am mutat în oraș toamna, spre sfîrșitul războiului, într-o casă cu numărul 12, vopsită în galben, atîrnată în latura unei pieți în care se vindeau giște albe și curcani îndopați, rațe cenușii și găini roșcate, slănină, brînzeturi și boia cărămie-zie și uneori și flori. Pluteau deasupra pieții frun-

zele îngălbenite ale toamnei, fulgii și gălăgia orățăniilor legate de aripi și de picioare perechi-perechi, izul provocator al grămezilor de paprică zdrobită în piuă ori măcinată, izul greu al slăninelor rîncede, izuri de găinaț, de tutun ordinar și, uneori, ca un ulei îmbălsămător, neamestecat cu apele murdare din jur, parfumul tăcut și minunat al enormelor crizanteme albe. Larmă și forfotă, frigul pișcător al dimineților și şuieratul rășchiat de mătură al îngrijitoarei vespasiane din colțul pieții făceau parte din atmosferă; mai era mirosul și fornăitul cailor, resturi de fîn și paie răspîndite pe jos de la căruțele staționate, din cînd în cînd fum de automobile și, după amiaza, în piața devenită pustie strigătele copiilor și vîjiitul mingilor lor sau, după un program mereu același, repetat, exercițiile companiei de pompieri cantonată într-o vastă incintă de pe o latură a pieții, ce-și desfășura în fluierat de țig-nale furtunurile pînzate de pe mașinile Mercedes și Magirus. Peste toate alunecau vînturile și ploile toamnei și un soare pieziș ciuntit și slab, inserări neclare, cu ceață, iar noaptea pojghițe ușoare de îngheț, fumul albăstrui al acoperișurilor și tropotul greu al cailor de povară trăgînd căruțe platformă, ce transportau de toate, ori muzica ritmată a copitelor de trăpași și pseudo-trăpași înhămați la sprințarele birji cu coviltire negre, felinare de alamă, cu roțile și zveltele spițe ale acestora vopsite în roșu, pe caprele înalte cu birjarii pîrneveni — „Pîrneava“ îi spunea cartierului birjarilor — infofoliți și cu țigară răsucită din ziar în colțul gurii. Peste crupele cailor lunecau hățumi din piele, verigi și zorzoane le împodobeau harnașamentul și biciurile lor lungi și elastice cu care-și îndemneau bidivii

Nonius în cursele Gară—Centru de-a lungul bulevardelor Regina Maria și Carol, măturau din cînd în cînd aerul plesnind în spate, spre a desprinde de acolo, de pe „osie“ puștimea ce călătorea astfel măturînd cu picioarele caldarîmul, strîngînd în mîinile înfiorate de frig și teamă arcurile lungi, boltite; exact peste mîini și peste față ajungea pleasna usturătoare a biciului, rezolvînd desprinderea instantanee a micilor pasageri clandestini.

Casa cu numărul 12, galbenă și semeată, cu poartă îngustă meșterit lucrată, cu butoane de sonerii electrice, cu portăreasă bătrîină, grasă și rea, ostilă copiilor, avea forma literei L, făcea, cu latura aliniată străzii, o bună impresie, adăpostind acolo într-o locuință cu patru geamuri înalte o cucoană smochinită, cu ochelari, pisici și căței, pian și nepoate răzgîiate, iar în latura mai lungă, orientată spre curtea imediată pe care o împărțea cu un uriaș nuc, înghesuia trei locuințe: a unui blănar cu prăvălie pe una din străzile vecine și cu o minunăție de fată brunetă, elevă în ultima clasă de liceu, la „Ghiba Birta“, cea a unui domn prea puțin văzut și știut și ultima, a unei plasatoare a cinematografului „Savoy“, o femeie încă tînără, slăbuță, cu o fetiță mică și uneori și cu soț. Cealaltă parte a curții, mai îndepărtată, era un fel de grădină unde se mistuia de vreme și ploi o magazie înaltă din scîndură înnegrită, mare cît un hangar și din care, uneori, doi tineri și o domnișoară ce veneau, scoteau un mic automobil decapotabil „Wanderer“, vopsit în negru și alb, pe care îl porneau numai împingîndu-l, cu

care apoi plecau prin poarta din zidul grădinii, ce dădea în stradă ca o prelungire a casei cu numărul 12. Retrasă, tocmai în capătul acestei încăpătoare curți-grădină, ajungînd la ea pe o aleie pavată, era o căsuță, o anexă modestă, izolată, suficient de dărăpănată, din care jumătate la nivelul curții și, jumătatea cealaltă, la care urcau cîteva scări, cocoțată peste o subterană al cărei acoperiș dădea impresia de terasă. Jos locuia o bulgăroaică trecută, cu sîni mari lăsați și mustăcioară vizibilă; partea de sus era închiriată de către o doamnă de la țară, doamna Terezia, sau Terry, un fel de negustoreasă pe piața orașului ce avea nevoie de un spațiu unde să „tragă“ și unde să-și depoziteze marfa, o dată pe săptămînă, în ziua cînd venea aici. Ca subchiriași ai acestei doamne am venit noi acolo, mama și noi, tata rămăsese la hodaie, să are pămîntul și să tîmăduiască în continuare cai betegi.

Îi spuneau la școală — era în cursul inferior al liceului comercial de băieți, atunci — Edison, pentru că, odată cu întiile lecții de fizică, de mărfuri și chimie, dar îndeosebi de fizică și chimie, odată cu primul pas pe care-l făcuse în amfiteatrul și laboratorul de fizică și chimie, o lume nouă, neașteptată, nebănuită și nemaivăzută, i se deschisese în față și micul, plătîndul elev, cu auzul aproape pierdut, pistruiat și roșcat, îmbrăcat sărăcăcios și adesea flămînd, deveni nu numai cel mai sîrguincios învățacel al acestor materii, prinzînd, înțelegînd totul din zbor, deveni mai mult decît atît, deveni un rob, un sclav vîndut pentru tot-

deauna, pentru întreaga sa viață, așa cum se va dovedi, vîndut acestor misterioase și fabuloase științe. El era cel care ducea și aducea aparatele, substanțele și sticlăria de laborator, el era cel care ajuta profesorul cînd acesta făcea experiențele și demonstrațiile practice și tot el cel care întreba mai mult și știa mai mult decît spuneau lecțiile acelea dozate progresiv în manuale. Din cauza acestei pasiuni și priceperi, a spiritului inventiv vădit și a auzului parțial pierdut, îndrăgindu-l, profesorii și apoi și ceilalți, colegii i-au spus Edison, Micul Edison. Singurul care nu-l înțelegea și nu-l încuraja în această alegere, atunci cînd îl vedea, destul de rar, era tatăl său ce-și dorea prin acest fiu un viitor bun comerciant sau, în cel mai rău caz, un destoinic inginer silvic. Pîinea vieții lui să fie mai albă și mai ușor cîștigată, decît a mea, spunea omul acesta zdravăn, aspru, cu mîni bătătorite.

●

Erau înserări reci de iarnă, se desprindeau fuioare de ceață din gulerele și manșoanele îmblănite ale cucoanelor, Wanderer-ul nu-l mai scotea nimeni din șopronul său, nucul se scuturase în geamurile blănarului, iar în casă era destul de frig. Pe acoperișul pivniței, pe „terasă“, unde pînă fusese soare Edison descompunea cu o prismă lumina, spunînd un cuvînt neînțeles mie — ROGVAIV —, era acum brumă; în piață prețurile giștelor urcau amețitor și la cinematografele apropiate, „Urania“, „Aro“ și „Savoy“ rulau filme americane. Apoi a pornit să ningă, se apropiau sărbătorile iernii, fiecare își avea visele sale irealizabile: mama voia să

cumpere o găscă îndopată, iar noi voiam o săniuță. În locul birjelor alunecau săniile roșii, albastre sau verzi; caii erau potcoviți de iarnă și aveau clopoței, ningea frumos și clopoțeii sunau neasemuit de clar, serile vuiau de clopotele catedrelor sub care se amestecau strigătele pițigăiate ale copiilor ce vindeau ziare.

În colțul pieții o femeie și un bărbat coceau și vindeau floricele, loc în care am stat adesea să ne încălzim, privind cum aleargă înainte și înapoi dubița de copt floricele, pe rotițele ei, iar boabele de porumb alb pocnesc gălăgios sărind și înflorind ca niște fulgi. Ninge și jăratecul încins scînteia nepăsător. Pînă ce, într-o seară, o pereche de tineri înveliți în șușoteli, în rîs și blănuri, ne-au oferit o pungă de floricele. Fără s-o luăm am plecat de lîngă focul acela, simțeam că în ochi ne vin lacrimi, cămăruța doamnei Terry ne înghiți neîncălzită, mama nu era, ea era, ca de multe alte ori, plecată la hodaia din cîmpie unde n-o aștepta nici o bucurie și de-atunci, la focul cald și bun, amestecat cu sărbătoreșcul dans al floricelelor și cu ninsoare, nu ne-am mai întors niciodată. Am colindat întreaga iarnă străzile din jur, și mai îndepărtate, să reparăm sonerii electrice și becuri. Eu purtam o lădiță neagră, din lemn, în care ne erau modestele unelte și materiale; becuri electrice se găseau greu în timpul acela și oamenii nu le aruncau întotdeauna, ori nu le aruncau imediat, era o șansă pentru noi, și din virtuala clientelă, frizeri, băcani, pantofari și alți patroni de prăvălii, unii ne primeau și rămîneau surprinși apoi de faptul că becurile se pot repara ca să ardă astfel iar, ne dădeau cîtiva gologani sau, alții, ne închideau ușa în nas de cum în-

cepeam cu „sărut mâna“ și ofenta. Și peste oraș, peste străzi ninge, se apropiau sărbătorile iar clopoței săniilor străluceau de clinchet.

Atunci și acolo, în cămăruța mică și igrasioasă, atât de amarnic încălzită, și în bucătărioara cu ciment rece și alunecos, Edison a construit elemente Volta și butelii de Leyda, mașina electrostatică, electromagneți și selfuri, acolo a repetat aproape toate experiențele de chimie, datorită unui bătrîn farmacist ce-l proteja dându-i substanțe și sticlărie și, tot acolo, mai târziu, a încercat și a reușit să „fabrice“ parfumuri și explozivi.

PARTEA A DOUA

ECHIPAJUL

Capitolul 1

INTELEGHEREA

Nimănui nu i-a părut suspectă ori ciudată moștenirea — o apreciable sumă de bani, depuși într-o bancă străină, ce m-am grăbit s-o materializez parte în comandarea unui „Volvo“ puternic și elegant, pe care am fost invitat într-o bună zi să-l ridic de la Direcția vămilor, parte transferată și convertită în lei și apoi așezată în niște forme solide, geometrice, ce luară pînă la sfîrșit înfățișarea unei vilișoare și, din ce mai rămăsese, aranjamentul interior corespunzător și o căsuță de odihnă situată pe niște pietroaie însorite în apropierea deluroasă a orașului. Că au fost invidii și comentarii gratuite, e firesc: nu rareori mi-a fost dat să aud în spatele meu, fie pe stradă, fie consumînd o cafea prăpădită în vreun bar, fie, pentru o scurtă perioadă, printre colegii de serviciu: „el“ sau „acela“, sau chiar „tipul de-alături“ e cel cu moștenirea, ori privind Volvo-ul argintiu metalizat: „e mașina ăluia“... Dacă ar fi fost o mașină americană sau un Mercedes, din care sînt suficiente la noi, ar fi trecut mai neobservată —

mașinile americane sînt însă prea mari, iar Mercedesul banal și nu atît de bun pe cum e înclinată lumea să creadă și să spună — iată motivul de a fi preferat Volvo-ul, mașină care, însă, prin unicitatea sa prezenta neajunsul de a-mi semnala prezența imediat oriunde m-aș fi aflat. Deși nu aveam motive să mă ascund ori să mă feresc de oameni, eram totuși îngreșat de mereu repetatul „e mașina ăluia... tipul cel cu...”

Mă chemaseră atunci, pentru că le cerusem să-mi indice cînd pot veni spre a-i consulta; nu printr-o invitație ci printr-un simplu telefon, dat direct la aeroport, cineva strigase cît îl ținuse gura, peste platforma betonată: „șefule, la telefon, la trafic...” iar dispecerul de sol, ce-mi întindea receptorul, îmi șopti jumătate în glumă, jumătate în serios: „ați încurcat-o, e Securitatea“. Era, într-adevăr, o voce de acolo care mă invita foarte politicoasă, „dacă aveți timp“, „să treceți pentru cîteva minute pe la noi...“, „spuneți ofițerului de serviciu cine sînteți și veți fi îndrumat unde trebuie“, apoi un „da?“ — interogativ — ce vădea convingere, apoi un „mulțumesc“, apoi un „la revedere“, apoi, în continuare, zîmbetul mucalit al dispecerului ce așezase receptorul preluat, pe aparat. „Ați încurcat-o, deci“, repetase dispecerul și-mi oferî, drept „consolare“, o țigară pe care m-am grăbit s-o aprind la unul din capete cu generatorul de flamă al tînărului. Reținusem acel „unde trebuie“ și mă surprindea promptitudinea lor. Încercam însă acum și un sentiment ciudat, o îndoială... de ce m-am complicat singur, de ce n-am lăsat lucrurile așa cum ele s-au desfășurat? Apoi, acolo, atunci, pe loc, în biroul Trafic al aeroportului Crizantema, în timp ce fumam țigara aceea „de că-

pătat“, am hotărît să mă prezint a doua zi după orele de serviciu. Prezentarea în prima zi (îmi ziceam, chiar dacă eu cerusem, ținînd seama de acel „dacă aveți timp, într-una din zilele acestea...“) ar dovedi neliniște și curiozitate de prost gust, prelungirea ar fi însemnat probabil, din partea-mi, jenantă lipsă de orientare. Procesul de judecată era însă absolut gratuit, deoarece cei de acolo, exact în baza acestui fel de a reacționa, își așteptau invitații în ziua a doua de la lansarea apelului. M-am mai întrebat încă atunci : în civil, sau în uniformă ? Am optat să mă prezint în uniformă, oricum, e altceva, dacă nu pentru ei, pentru mine ; îmi dădea o senzație de „numitor comun“ aceasta. Între timp am terminat țigara, i-am făcut dispecerului un semn cu mîna ce însemna și mulțumire și „nu-ți fă probleme“ și am ieșit. Mă preocupa motorul desfăcut de către mecanici, în hangar, căruia i se făcea revizia. Străbătînd betonul alb cenușiu, aveam o vagă senzație de neliniște ca atunci cînd, în zbor, ți se pare că surprinzi în glasul motorului ceva străin de cîntecul său obișnuit. M-am liniștit însă amintindu-mi inițiativa, de scrisoare, de faptul că i-am vorbit vecinului meu, colonelului, despre ea.

De ce nu mi-a vorbit însă personal ? Probabil îmi va spune acum.

M-a primit însă altcineva și pe acest altcineva, observasem, îl amuza puțin situația cu ținuta ; dumnealui, așa cum presupusem, stătea comod în fotoliu într-un frumos costum civil. E adevărat, la intrare am beneficiat de un salut pe măsura uniformei mele și treselor ei.

— Luați loc, vă rog. Faceți-vă comod.

Își aprinde o țigară invitându-mă astfel să-l imit și privindu-mă în timpul acesta voit jovial prin umbralul cu ramă subțire. Blond, tînăr, mai tînăr decît mine binișor, vizibil, fumează „Amiral“ și folosește chibrit. Așteptăm convențional și protocolar să ni se încălzească „motoarele“, urmărindu-ne temperaturile și presiunile de ulei (la „intrare“ și „ieșire“); iată, dumnealui e cald deja, începe un rulaj ușor pentru aliniere, vedem noi — îmi zic — cînd va băga motorul în plin, să decoleze...

— Ne iertați că vă deranjăm, v-am chemat să discutăm puțin, de fapt o problemă... s-ar putea să fie o problemă lipsită de importanță. Mă refer la sesizarea pe care ne-ați făcut-o în legătură cu scrisoarea primită de dumneavoastră.

Mă întreb dacă e o problemă lipsită de importanță (de aceea am și venit doar...) Aici nu se ocupă cu probleme lipsite de importanță, oamenii chemați, motivul chemării, ipostaza în care ei se află la un moment dat și care devine astfel foarte importantă, deosebită, necesită lămurire ori rezolvare. Sînt ca un om venit la doctor din proprie inițiativă, acesta însă preia inițiativa, face o așa-zisă abstracție de om, de gîndurile tale și își exercită „meseria“, cercetînd boala ca atare... Partenerul are un rulaj foarte precaut, îmi zic, să fiu atent. Desigur, nu am motive să mă neliniștesc, nu văd nici unul prin care prezența mea aici să se justifice, în afară de propria-mi solicitare. Poți fi totuși invitat datorită multor, unor diverse motive. Sînt de aceea intrigat, curios și poate — de ce nu? — și pălit de revelația stării în care se află omul limpede la suflet, antrenat sub lupa internistului prin faptul că unuia din preajma ta,

și care se grăbește s-o spună, i se pare că tusea ta, remarcată întâmplător, nu ar proveni de la afurisita de țigară ci, pericol (!), de la niște enorme caverne pe care ranchiunos, le-ai ascunde în plămîni. Deci...

— Sînteți mecanic șef pe aeroportul Crizantema ?

— Da.

— Ați fost ofițer, în grad pînă la maior, inclusiv ?

Am o ieftină satisfacție, precis tînărul din fața mea nu e decît, cel mult, locotenent major. Zic : da, maior.

— Tehnic.

— Navigant, pilot deci. Apoi tehnic.

— Așa. Nu vreau să fiu indiscret, totuși, care au fost motivele trecerii dumnevoastră în rezervă ?

— Medicale, strict medicale.

— Regretabil...

— Da, desigur.

O clipă parcă trece pe fața sa ceva ce ar putea fi participare la acest necaz al meu dar, îl simt pregătit să „decoleze“ spre o adevărată discuție. Manevrez cît pot de fin, urmărindu-l.

— Tovarășe maior, sînteți căsătorit ?

— Da.

— Copii ?

— Încă nu, dar planificați.

Zîmbește, zîmbește de-a dreptul simpatic acum. Dar continuă să întrebe, redevenind neutru.

— Aveți o locuință bună ? Proprie ?

— Nu. Dimpotrivă, strașnic înghesuită. Locatar I.L.L.

— Mașină ?

— Nu. Întrebări cam fără rost, are dumnealui în sertar datele acestea. Ce să faci, tipicul...

— Tovarășe maior, aveți rude în străinătate ?

Iată, începe să devină interesant, interesant prin desfășurare, neinteresant pentru că n-am rude în străinătate.

— Nu, nu am.

— De nici un fel ?

— De nici un fel.

— Nici ale soției ?

— Nici.

— De nici un grad ?

— De nici un grad.

Mă privește gînditor și ne mai aprindem o țigară. Ochii îi rămîn pe birou, pe cutia de chibrituri. Apoi își ridică privirea de pe sticla așezată acolo (ar trebui să-i spun că estetica și netezimea aceasta des întîlnită pe birouri dă reumatism...), pune iar umbralul ochelarilor pe mine și continuă :

— Tovarășe maior, gîndiți-vă, încercați să vă amintiți cît mai bine, aveți prieteni, ați stabilit cîndva, și în ce împrejurare, relații mai apropiate cu persoane sau cu vreo persoană, cu cineva, din străinătate ?

Adevărul e că azi ușor se fac prieteni și se stabilesc relații cu persoane din străinătate. E firesc, oamenii circulă, călătoresc, vizitează. Întîmplarea face, în cazul meu, să nu-i pot da un răspuns afirmativ, satisfăcător. Adică afirmativ, nu pot ști dacă afirmativul sau negativul ar fi în cazul și din punctul de vedere urmărit, al său, satisfăcător.

— Nu am și nu am stabilit așa ceva.

— Spuneam prietenii ori relații apropiate. Dar, poate mai puțin apropiate, întîmplătoare să spunem.

Poate chiar de genul celor care la un moment dat, sau după un anumit timp, se uită, se uită în modul cel mai firesc... așa ceva ?

De data aceasta mă scotocesc bine, deși avusesem negația pe buze ; probabil e ceva serios. Nu înțeleg încă iar dumnealui nu găsește necesar să spună, doar întreabă. Cu adevărat însă, nu găsesc nimic, și o spun.

— Nu, nici din categoria aceasta.

Ceva nedumerire tot răzbate din neutralitatea sa, abia o observ. La fel și o ușoară încordare. E momentul, îmi zic, vine revelația așteptată.

— Tovarășe maior, dumneavoastră ați moștenit, după cum reiese din scrisoare, pare-se nu ați sesizat tocmai clar, printr-o donație absolut legală în străinătate, o apreciabilă sumă de bani, valută forte. Cum vă explicați, de unde ?

— Eu ?

— Dumneavoastră. Ați primit o scrisoare de invitație din partea unei ambasade, sînteți invitat să vă prezentați deci. Invitația, din partea ambasadei, la aceasta se referă de fapt. Dumneavoastră, tovarășe maior, ne-ați sesizat de primirea ei, ne-ați cerut — de fapt ați vorbit, ați spus tovarășului colonel Anca, pe care îl cunoașteți — să vă spunem, dacă știm, sau putem afla, la ce se referă invitația. Recitiți atent și veți vedea că e vorba de o moștenire. Din cauza emoției nu ați înțeles bine.

— Nu se poate !

— Dimpotrivă, se poate. Mai exact, s-a putut, faptul e consumat. Înțelegeți, noi cunoaștem, din cele ce spuneți — dumneavoastră la fel — faptul că nu aveți, și nici prin soție — donația e pentru dumneavoastră, nu a soției — rude în străinătate ; nu

aveți nici legături ce ar putea explica acest gest, vă cerem acum să vă verificați încă o dată memoria, găsiți ceva? Gîndiți-vă bine, nu vă grăbiți să răspundeți.

Cutia de chibrituri, cu care se joacă, îi reține întreaga atenție; poate pentru a fi eu mai degajat. Eu mi-o concentrez spre interior, o arunc în mine ca pe un năvod, mai la suprafață, mai adînc, într-o parte și alta, mereu zadarnic însă. Nu, nu găsesc nimic, îi spun după un timp. Și adaug :

— Imposibil. Absurd. Și, de fapt, în mod absolut categoric, o voi refuza.

— Nu trebuie să faceți aceasta. Sub nici un motiv, chiar dacă nu aveți deocamdată nici o explicație. Poate o veți găsi singur, poate o veți primi.

Era din nou amabil, dar pe un substrat de vădită preocupare.

— E o recomandare ?

— Tovarășe maior, e mai mult decît o recomandare, e o invitație prietenească, tovarășească care, în primul rînd, va fi în propriul dumneavoastră interes. Încercați să înțelegeți acest fapt.

Îi răspund :

— Încerc să înțeleg.

— Și cînd veți afla mai mult, poate ne povestiți și nouă. Iată numărul de telefon (îmi întinde o bucătică de hîrtie), sunați cînd veți găsi momentul potrivit.

M-a condus amical pînă la ușa pe care a deschis-o. Deci, urma să dau curs invitației cuprinse în acea scrisoare foarte amabilă, sclifosit de amabilă, primită.

Peste cîteva zile, îmbrăcat civil, luîndu-mi cîteva zile din concediul cuvenit și nespunînd nimănui nimic, nici acasă, nici comandantului meu de aeroport asupra motivului învoirii, m-am urcat pe aeroplan și după un zbor de o oră cursa m-a depus pe betonul Bănesei. Acolo m-am fofilat cît mai nebăgat în seamă prin fața colegilor și am sărit într-un taxi, debarcînd în centru. Am băut un pepsi, timp în care am fumat două țigări gîndind bine, sau încercînd să gîndesc cît mai bine, la cele ce-mi stăteau în față, la ceea ce tocmai eram pe cale să fac. Nu înțelegeam prea mult din tot ce se întîmplase, ce era de aflat aflasem din discuția avută, scrisoarea ambasadei era frumoasă, dar lapidară, iar în trecut, cercetîndu-mi faptele vieții, nu găseam nimic ce mi-ar fi putut ajuta descifrarea. Eram însă conștient, convins, bîzîia în interiorul meu, pe un tablou invizibil de bord, un semnal de alertă, știam că e preclipa, consum clipa unei angajări, deocamdată inofensive și ciudate dar care se va putea dovedi a fi, mai tîrziu, cu totul altceva decît ceea ce pare acum a fi. Apoi m-am hotărît brusc, am renunțat la a treia țigară pe care tocmai mă pregăteam s-o aprind și am ieșit. Soarele primăvăratic izbea în trecători, poleia clădiri, deștepta flori.

Ambasada era o clădire respectabilă, portar și interior aranjat frumos. O secretară ca o starletă m-a luat în primire, pasîndu-mă în cabinetul unuia dintre patronii ei : am remarcat, în afară de plasticul splendid al acestei ființe, mașina ultra de scris, dictafon etc., unghiile de sidef argintiu și o frumoasă acuarelă înrămată pe perete exact pe direcția mea.

În cabinetul luminos, de la un funcționar foarte amabil am aflat partea de explicație care lipsea sau, mai bine spus, după cum aveam să știu, să simt, să intuiesc poate numai, abia mai târziu aceasta, încă o parte din ceea ce încă nu cunoșteam.

— Deci, după afirmațiile dumneavoastră, nici persoana și, pînă în clipa de față, nici numele stimatului nostru compatriot, domnul A, nu vă erau cunoscute ?

— Exact.

— Dar domnul A vă era extrem de îndatorat pentru ceea ce ați făcut, încă din acea zi, numai dificultatea stabilirii identității dumneavoastră... numai această dificultate a făcut ca recunoștința domnului A să se manifeste atît de târziu. Din păcate, domnia sa nu se mai află în viață, clauza a rămas iar investigațiile au continuat.

— Vorbiți despre o recunoștință a acestui domn față de mine...

— Foarte adevărat, domnule, veți vedea numai-decît. Spuneți-mi, și sper că nu vă voi cere prin aceasta un mare deranj, acum cinci ani, exact acum cinci ani, unde ați fost în concediul de vară ?

Concediul meu de acum cinci ani, vara ? Unde naiba oi fi fost ? Eram singur atunci, acum cinci ani, asta ar veni... da, exact, eram în... îi spun numele stațiunii.

— Foarte adevărat, foarte adevărat, veți vedea... spuneți-mi ce vi s-a întîmplat deosebit acolo, în acel timp ?

Am impresia că visez ; cu ce se deosebește discuția de acum cîteva zile de cea de acum, de aici ? E un fel de joc, îl accept, nu pot să înțeleg încă observ însă plăcerea reală a jovialului interlocutor

de-a mă aduce încet spre fericita realitate hărăzită mie ; între timp sîntem serviți cu un Martel excelent, cu țigări Memphis și Kent, la alegere. Prefer Memphis.

— Nu rețin să mi se fi întîmplat nimic deosebit în acel timp, îi răspund. Pare a se îndoii de afirmație, reia :

— Poate nu am întrebat bine ? Dumneavoastră, poate ați făcut dumneavoastră ceva deosebit ? Vă amintiți ?

Parcă ceva se luminează în amintirea mea, ușor, ca filamentul unui colimator ; încerc, s-ar putea să fie deci aceasta... Dar nu apuc, fie că vrea să mă ajute, fie că-și dorește o satisfacție total împlinită ; observînd cum amintirea mea se dezmeticește, continuă vădit triumfător :

Ați salvat un copil, ați salvat viața unui copil, l-ați salvat...

— De la înec, completez eu retrăind într-o fracțiune de secundă scena de-atunci, cu țipătul disperat și stins, scufundarea definitivă a copilului, agitația idioților din jur ce se încurcau unul pe altul în timpul minim rămas unei posibilități, goana aceea neomenească a înotului și căutarea crispată, deznădăjduită între ape, trupul micuț pe care-l credeam pierdut scos din apă... Cu un tren foarte matinal, spre ziuă, am plecat, trebuia să fi plecat încă seara, am vrut să știu însă dacă copilul putuse fi salvat. Iată, acestea sînt faptele, sau acestea au fost dar...

— Copilul salvat de dumneavoastră în ultima clipă, sau poate peste ultima clipă chiar — după cum a constatat medicul —, era nepotul, unicul nepot și moștenitor al domnului A, după cum ați aflat deja, un cunoscut om de afaceri, venit pentru va-

canța de vară în țara dumneavoastră, în acea stațiune. Dispariția salvatorului a făcut imposibilă strădania domnului A de a vă cunoaște și a vă aduce mulțumiri. Investigațiile însă n-au încetat și (mă abțin să întreb cum au fost făcute), din păcate, abia după prematura și regretata moarte a domniei sale, sînteți acum aici ca noi să vă facilităm remiterea recunoștinței sale în forma în care, ulterior, a hotărît să fie îmbrăcată. Să nu vă surprindă : un om bătrîn, cu avere, înțelege și prețuiește faptul de a i se salva unicul nepot și moștenitor (copilul rămas orfan). Dumneavoastră sînteți de fapt donatorul, donația făcută domnului A este fabuloasă, este viața, da ?

Trei adevăruri îmi stau orbitor de clare în față, între omul acesta satisfăcut de reușita finală a străduințelor sale și între propria-mi față pe care o simt ușor încinsă ; parcă pe masa impecabil lustruită stau, alături de cupele cu Martel. Întii : veridicitatea faptului narat, fapt asupra căruia gîndurile mele n-au reușit să se abată în strădania lor de investigare și triere. Doi : fapta și gestul absolut firesc, omenesc și de așteptat din partea unui om, oricare putea fi acela, dintre cei ce nu și-au pierdut capul — poate aici a fost și ceva din viteza, din reflexele, judecata, aprecierea, orientarea rapidă dar calmă a fostului pilot, om al aviației — nu are nevoie, nu așteaptă și nu primește, nu acceptă o astfel de recompensare, poate o strîngere de mînă doar, fără cuvinte (ce nu pot spune, vorbe ce de fapt nu pot vorbi îndeajuns, nu ?). Și, al treilea adevăr, recomandarea de a nu refuza. Curios, au știut sau nu au știut ei despre ce e vorba ? Au vrut un test de încredere, de adevăr din parte-mi ? Oamenii donatorului — sau ai

ambasadei — au aflat adresa mea actuală apelînd la Miliție, la I.G.M. ; se poate însă să nu fi spus totul, să nu fi fost necesar să arate detaliat motivele interesului ce-mi purtau, se poate. Dar poate au spus și astfel au aflat ei despre donație. Voi avea timp să aflu, ori să gîndesc la aceste probleme, ce fac acum însă cu „recomandarea“ ? Și de ce mi-au făcut-o, stăruitor ? De ce, de ne ce, ce fac cu ea ? Ca om nu pot accepta această hiper-recunoștință materială, așa că dau dracului recomandarea, cînd răspund.

— Pot să vă exprim mulțumiri și să apreciez eforturile dumneavoastră și ale celor ce încă le-au depus pentru identificare și căutare, atît doar. Mă voi rezuma la atît, e absolut firesc ceea ce am făcut atunci și, pentru astfel de fapte... Nu apuc să exprim gîndul integral, sînt înțeles și întrerupt.

— Domnule maior, sînteți ofițer în rezervă, ofițer al unei elite, Aviația. E un comandament de fapt, dată fiind moartea domnului A, sînt absolut convins că aceasta vă impune îndeajuns la și nouă dealtfel, veți înțelege că aceste frumuseți și calități pe care le dovediti, și această modeste care vă onorează în gradul cel mai înalt, nu pot fi decît încă înnobilate prin respectarea și îndeplinirea acestui comandament al unui om a cărui probitate o evocați prin propria dumneavoastră probitate. Vă înțeleg și vă aplaud conștiința, fac apel la rațiunea dumneavoastră și la îndatoririle, iertați-mi îndrăzneala, gradului de ofițer.

Accept încă un Martel și „înnobilarea“. Omul e satisfăcut de parcă tocmai a încheiat un contract prin care cumpără tractoare noi nouțe pe murături din anul trecut. Trecem apoi la aspectele de ordin practic, adică pus în situația de-a alege, de-a opta asu-

pra unor modalități, și avînd în vedere suma, mă pronunț pentru cumpărarea și expedierea unui „Volvo“ (sînt rugat să precizez în afară de tip, model etc. și culoarea exterioară, plus tapițerie, notate cu grijă), restul transfer prin banca română, sumă cu care — o spun, de ce nu? — intenționez să-mi construiesc o casă, o mică vilă.

●

Casa e terminată de un an, cochetă pe dinafară și comodă în interior; e cu adevărat un cuib plăcut unde poți trăi în liniște iar Volvo-ul merge de trei ani. Mansarda casei îmi permite să fac pictură iar mașina, în timpul liber, să merg la pescuit. Mai e și casa de odihnă, pentru zilele libere și concediu.

Aceasta s-a petrecut acum trei ani, repercutînd un fapt întîmplat cu încă cinci înainte. Cam ciudată situație, poveste! Poveste, așa a spus tipul cu umbral. Apropó de tipul cu umbral... Atunci, după ce m-am întors de la București l-am sunat, m-a invitat să trec ca să „povestim“ și am trecut.

— Bine ați venit, tovarășe maior.

— Bine v-am găsit, tovarășe...

— Locotenent major.

— Ce noutăți aveți?

Nu știu cum să încep. Iată, am plecat cu gîndul de a nu accepta, de a nu face nici o concesie dar am acceptat totul. De cînd a început această istorie mă simt oarecum în afara propriei mele modalități de a trăi, de a simți...am un presentiment că ceva nu ar fi în ordine, mă simt ca un șoricel ce, pentru moment, aleargă idiot și mulțumit cu o bucățică de cașcaval sub braț într-un spațiu închis și observat

de către cucoana pisică. Tocmai pentru că am realizat această senzație m-am adresat colonelului. Încep prin a mă ironiza singur :

— Sînt un om „făcut“ !

— Mda... Și de unde vi se trage „făcătura“ aceasta ?

Devin serios și îi explic. În timp ce îl fac responsabil de jena omenească ce m-a încercat și mă încearcă încă în fața acestei acceptări, dă din cap a neaprobare asupra celor, asupra a ceea ce tocmai încerc să susțin. Apoi îi spun de promptitudinea și opțiunea, natura opțiunii mele și de aici alunecăm într-o nevinovată dar antrenantă discuție asupra mărcilor de automobile (i-am recunoscut, în sinea mea, ulterior, răbdarea și tactul), discuție în care ne și contrazicem ; recunoaște însă în „Volvo“ o „rasă“ și se arată sincer mirat de viteza și competența acestei alegeri.

— Ați procedat foarte bine, o să mă invitați să vă văd casa, cînd va fi gata. Apoi, continuă ;

— E o poveste, e un caz puțin ciudat, încă neîntîlnit, dar faptele există. Ați procedat, cum spuneam, bine, acceptînd. De fapt, dumneavoastră ați salvat viața unui copil și aceasta stă deasupra oricărui alt aspect. Donația o veți folosi cum veți crede de cuviință. Dar, sînteți un caz deosebit, unic, așa cum l-am numit înainte.

Discuția era ca și terminată, m-am ridicat.

— Dacă va apare ceva, mai treceți pe la noi. Nu, (se corectă) nu treceți, sunați prin telefon.

N-am mai sunat niciodată. În schimb am încercat să rezolv, să caut răspuns la o altă întrebare : am vorbit, am povestit și dacă da, cînd și unde și

cui, despre salvarea aceluï copil ? Mi-am spus că dacă totuși mă trezesc, iată, întrebîndu-mă singur aceasta, e semn clar că încep să raționez. Și apoi mi-am amintit.

Treptat oamenii s-au plictisit să bîrfească. Bineînțeles, se știa acum că am primit mașina și că am „moștenit“ bani din străinătate. Nimeni nu cunoștea adevărul însă și, nu cu mult în urmă, după un an de trai în această casă, lucrurile s-au complicat brusc, neașteptat. Calm însă în realitate, ca filmate cu încetinitorul (corect spus, filmate repede și redare încet). Spuneam că mi-am amintit în fața cui și în ce împrejurare, și de ce, în treacăt, vorbisem despre salvarea aceluï copil de la înec. Da, locuiam în noua casă, era aproape un an de cînd fusese terminată, cînd mi-am amintit. Mult poate, dar a face o casă, chiar atunci cînd ai bani suficienți pentru aceasta — așa cum vrei s-o faci —, nu e ușor și nu-ți rămîne, peste această preocupare și serviciul, mult timp și gînd să risipești pentru altceva. Nu am văzut pe nimeni în acest timp, doar pe vecinul meu uneori și pe Anna Maria Luisa, mica mea prietenă... fragila doctoriță cu ochelari, automobil Dacia 1100 și, vechiul ei ascendent asupra-mi : știa că sînt încă îndrăgostit de ea ca un licean, adică pînă peste urechi (eram ?). Cred însă că adevărata cauză vinovată de a-mi fi amintit tîrziu, ori o cauză în plus, să spunem „ajutătoare“, a fost și cea datorată faptului de a fi căutat insistent în memoria mea ocazia, circumstanța și persoana deosebită căreia să-i fi vorbit, căutam cine știe ce deosebită circumstanță și

persoană ori, circumstanța era una obișnuită iar persoana tocmai Maria Luisa. Mi-am amintit, apoi mi-a fost ușor să revăd chiar zîmbetul cu care mi-a spus „eroule!”. Încercam să văd o legătură posibilă între faptul de a fi mărturisit eu cuiva, atunci sau mai târziu, despre isprava comisă și cele ce au urmat; adică înainte de toate stabilirea identității mele și recunoașterea ca atare a acestei identități de a fi persoana fizică a salvatorului. Era o idee fixă a mea, o încăpăținare pentru că, deși stațiunea aceea era superaglomerată, ar fi fost suficient ca cineva cazat alături să mă recunoască, să fie alături atunci, să o spună cum că sînt cel din camera vecină și să fie consultată diagrama hotelului. Iată, nu vedeam rostul acestei cerbicii proprii, a bănuielilor mele dar, așa cum întotdeauna am simțit cînd semnalele interioare sînt O.K., așa simțeam și acum acuzînd poate în modul cel mai absurd o eventuală confidență ori banală relatare făcută cuiva. Singura persoană însă căreia i-am povestit, atunci chiar, despre întîmplare a fost Maria Luisa, doctorița. Dar ce legătură poate fi între Luisa, între faptul de-ai fi povestit ei — în mod absolut sigur a și uitat, repede, amănuntul acela — și cele ce au urmat, identificarea adică, ce legătură? Cum putea fi o legătură de fapt, cum? Absurd, pe Anna Maria o cunosc de mult timp, aproape zece ani, eram încă activ, căpitan, zburam pe bombardiere bimotoare. Ea termina atunci medicina specializîndu-se, după nu știu ce trăsniță preferință (ori necesitate poate?) în bacteriologie.

Și totuși! Nu trebuia neglijată nici cea mai slabă, mai puțin probabilă urmă. Ar fi de gust îndoielnic gestul, și poate fără rezultate, a cere celor de la am-

basada în cauză, și încă acum, tardiv, explicații. Nu puteam merge nici la locotenentul major cu care discutasem, să-i spun : dumneavoastră știți poate mai mult asupra acestei probleme ; iată, eu nu mă pot liniști, sînt intrigat, vreau să știu cum au ajuns executorii testamentari ai domnului A pînă la mine.

Desigur, nu puteam merge la ei cu astfel de pretenții, nu sînt ei o cooperativă de deservire a populației, așa, să comand eu o anchetă spre a mi se satisface o — legitimă totuși — curiozitate, aceasta ca și cînd aș comanda repararea dușului... Și atunci ? Atunci ceea ce rămîne, rezolvarea unei probleme care de fapt mă privește și aparține, prin cunoaștere și mijloace, posibilități proprii, într-un cuvînt amatorism. Ajuns aici am enumerat capetele de sfori ce ieșeau din ghem, îndemnîndu-mă să apuc și să trag. Erau puține și păreau una mai dificilă ca alta : ambasada, locul cu pricina (stațiunea unde s-a produs evenimentul deci) ; de asemenea puteam spera, în cazul că acel binevoitor locotenent-major va afla ceva (doar dacă se ascunde ceva necinstit, dubios și dușmănos... dar cum ?) să-mi spună cîte ceva și mie. Deocamdată ei nu par să fi văzut aici decît doar ceva „rarisim“, neobișnuit. Dar dacă „unicatul“ se va dovedi deținătorul unor aspecte surpriză ? — enumeram în sinea mea, pentru ipostaza aceasta, posibilitatea obținerii unor legitime lămuriri, din partea lor. Urma o altă arie de cercetări, străinătatea (inabordabilă probabil), deci problema domnului A. a acestei frumoase povești cu Moș Crăciun extradarnic și autentic, la ea acasă, cum există și cum arată acolo, în străinătate. Dar pentru început, și pentru că deocamdată nu aveam posibilități de-a întreprinde ceva conform listei alcătuite (în afară

de o nouă discuție pe care ar urma să i-o solicit locotenentului-major), am luat hotărîrea să trec pe la Luisa, să-i reamintesc povestea salvării copilului și, după ce își va aminti, să văd dacă nu cumva a plasat-o atunci, sau de atunci încoace, cuiva. Știam că de aici nu va ieși nimic ; pentru a-mi liniști conștiința însă, pentru a ști că nu am omis nimic, absolut nimic, într-o seară am anunțat-o că vin, m-am aruncat în Volvo și după cîteva minute sunam la soneria de intrare, butonul pe stînga, casa gri, trei geamuri pe o stradă liniștită.

Stătea singură într-o casă proprie, înaltă și veche, zidită prin 1900, locuința peste o pivniță pentru lemne demisol, o curte cu doi vișini, un petic de beton pe care se instala vara șezlongul și flori, flori, flori ; urcăm pe stînga scării, spre interior. Și aici o putem găsi pe Luisa, porțelanurile fine și vechi (colecționară maniacă !), mobilă puțin greoaie, masivă dar bună, o încăpere, încă una, încă una și încă ceva (unde ea dispărea să prepare cafea, pe o ușă, și pe alta să se descorseteze de îmbrăcăminte uneori). Cam atît, tablouri care îmi plac, pian, cărți, scule electronice care reclamă benzi, plăci, antene pe casă etc., un tablou semnat de mine — flori, explozia unor crizanteme peste o așteptare de violet — aici și așa stătea Luisa cu gustul ei pentru teatru modern, poezie și bacterii, veșnic în criză de timp, îndrăgostită adesea de bărbați care nu o meritau. Eram prieteni buni și tandri dar nu mă iubea, știam, și pentru aceasta, soarta, după cum o tachinam, o fericea uneori cu afurisite dureri sciatică ori dentare. Dar era o prietenă bună, o femeie deosebit de plăcută, grijuliu instruită și cu mult spirit de ripostă. Era o plăcere să-i fii aproape, tot bombănea

ceva în bucătărioară, apărea apoi de acolo cu ceșcuțele de cafea, ne așezam, ne aprindeam țigările și se zbirlea la mine în legătură cu teatrul zis modern. Părul tuns scurt, negru, frapant de negru, obrajii poate ușor neegali, gură desenată frumos cu buze pline și ochii pitulați după ochelari ce-i dădeau înfățișarea unei școlărițe. Trup aparent fragil, cald, îmbrăcată totdeauna cu mult gust, chiar dacă nu scump. Stătea singură Luisa, dar puteai să găsești aici uneori oameni interesanți, seri când teatrul și filmul, literatura și pictura se războiau între ele ori făceau împreună doar gălăgie prin reprezentanții lor, amici între ei și de-ai lor.

Am parcat mașina în stradă lângă Dacia ei gri și, surprinzător, după atîția ani, încă netamponată și după un semn cu mîna la geam, de îngăduință, a venit să-mi deschidă. Am ajuns cu bine înăuntru cu florile și plăcuta nerăbdare de-a o vedea; imediat fac cafele, mi-a zis, ai țigări?, dacă nu ia din ale mele, sînt acolo, fă-te comod, scuză-mă o clipă; era minunată și proaspătă ca o tulpină, părul negru îi strălucea ușor zbirlit, mirosea vag a violete.

— Știam că o să vii, între timp ai telefonat, da, am avut o presimțire, vezi? Poftim, zahărul e aici, sînt cuburi mici, anume pentru cafea. Ei spune, ce mai e nou în afară de faptul că mă iubești?

E foarte bine dispusă Luisa, vorbește ca un motorăș de aeromodel inundat cu eter, fumez și privesc în cafea, duhul alcaloidului brun îmi atrage privirea și nu zîmbesc deloc.

— Ai vreun necaz, ce s-a întîmplat? O privesc și înțeleg că toată vorbăria ei venea de fapt în întîmpinarea stării mele interioare pe care mi-o observase din prima clipă.

— Nici un necăz poate, m-am gândit însă la ceva.

— Neplăcut ?

— Nu știu nici măcar cît, ori dacă e neplăcut. Mă privește interesată, dar calmă, zîmbetul i s-a topit, se face mai comodă în fotoliu. Îmi spui ? mă întreabă.

— De fapt, te întreb. Ascultă, îți amintești că în urmă cu mult timp, cîțiva ani, ți-am povestit... mă urmărea cu un fel de plictis evident.

— Ce te face să crezi că aș fi putut difuza povestea ? Crezi că merita ? Dar, mă privi cu o mare nedumerire, de ce întrebi, de ce te mai preocupă aceasta ? Și îi spun atunci totul, ei pot să-i spun ; multe lucruri ne-am împărtășit noi pînă acum de-a lungul anilor. Face cu privirea un studiu temeinic pe mine, peste fizicul meu, apoi îi simt privirea traversîndu-mă, e dincolo de mine undeva, rezemată de mine doar ca niște coate pe pervazul unei ferestre ; important e ce se întîmplă dincolo, în stradă, deci ea vede — simt aceasta — ceva dincolo de mine, prin mine, poate însă ceva legat de mine. Și îmi pune o întrebare ciudată, de fapt urmează o întreagă discuție ciudată.

— Ești mulțumit de felul cum trăiești ?

— Da. De ce ?

— De felul cum trăiești acum.

— Acum ? Adică, de ce acest „acum“ ?

— De condițiile în care trăiești, de mașină și casă, de tot ce ai datorită acelor bani, acelei donații ?

— Bineînțeles. Întotdeauna mi-am dorit o casă, să am o casă făcută după propria-mi fantezie. Cu lucruri frumoase și de calitate în ea. De fapt cine nu-și dorește ?

— Dar nu e nimic rău în aceasta, nu te apuca să motivezi.

Da. Banii aceia...

— Tu crezi, mă privi foarte grav Luisa, dar zîmbi cînd întrebă, tu crezi într-adevăr în povestea cu acei bani ?

— Ce vrei să spui ? Cum adică ?

— Donația.

— Ce e cu ea ?

— Crezi că ai primit acești bani, o sumă prea mare de fapt, pentru salvarea unui copil de la înec ?

— Dar e absolut clar.

— Clar ce ? Și pentru cine ?

— M-am întreat și eu atunci, s-a dovedit însă că totul e corect, operațiunea e corectă, exista clauza, apoi prin notar și ambasadă...

Nu mă lăsă să isprăvesc.

— Operația e corectă, așa e. Dar mobilul ? Cei de la ambasadă au rezolvat un fapt aparent clar. Dar dacă ei nu cunosc adevărul ?

— Vrei să spui că restul, domnul A, copilul...

— Nu. Există și domnul A, adică a existat, pentru că, după cum afirmi, s-a decedat înainte de a te ferici, am înțeles bine ? Ai salvat copilul, și acest fapt există. Mă întreb însă dacă nu cumva toate aceste fapte, decurgînd unele din altele într-o în-lănțuire logică, să nu fie la urma urmei fără legătură între ele.

Întrevăd o ipoteză stranie și simt un fior de-a dreptul neplăcut, un fel de răceală în trup și în mîini. Ce naiba, nu sîntem chiar în romane de aventuri, știu că Luisa are o minte isteată, dar întreaga tărășenie nu e o cultură de bacterii pe care s-o în-

vîrtească ea sub microscop, ca să le vadă pe alea, individele (bacterii e feminin, nu?) din care-și scoate salariul...

— Și atunci, după părerea ta?

— După părerea mea, tare mi-e teamă că banii nu ți s-au dat pentru ceea ce ai făcut.

— Dar pentru ce?

— Pentru ceea ce vei face.

— Ce voi face? Și ce voi face?

— Ceea ce ți se va cere, ceea ce ți se va ordona.

— Îți dai seama ce spui?

— Desigur. De vreme ce ai fost plătit, de vreme ce ai luat banii și i-ai folosit, trebuie să execuți.

— E o ipoteză fantastică!

Ceva mă făcea însă să nu mai fiu sigur de mine. Răceala o simțeam acum în picioare, picioarele de fapt m-au handicapat, măturîndu-mă din cadrele active... Fumăm tăcuți, ne privim ușor încordați, de parcă între noi ar fi disputa. Apoi mă liniștesc, zîmbesc chiar, Luisa rămîne neutră, am impresia că i s-a accentuat plictisul, venit odată cu începerea acestei stupide discuții.

— Să admitem că ar fi așa. Banii mi s-au dat în anumite condiții pentru un motiv clar și real, printr-o procedură legală, publică (să zic așa). Atunci, chiar dacă cineva visează că eu mă voi revanșa în felul așteptat — și deocamdată habar n-am cum ar fi acel „fel“ — trebuie să fie naiv să conteze pe aceasta.

— Naiv trebuie să fii tu, vorbind astfel.

— De ce? Nu datorez nimic pentru acești bani, nimănui.

— Dimpotrivă, acelor sau acelei persoane îi datorezi mult. Dacă, bineînțeles, banii nu ți s-au dat pentru motivul afirmat ci, dimpotrivă, pentru a te angaja.

— Dar s-au făcut cercetări, n-ar trebui să-ți spun chiar totul, s-a confirmat că totul e în ordine.

— În „ordine“, nu înțelegi, aparent în ordine. Există și A și meritoria ta faptă, s-ar putea însă ca cineva să fi profitat de conjunctura aceasta pentru a te îndatora, tu fiind de bună credință, atunci neștiutor.

— Dar aceasta trebuie dovedit. Și încă, dovedit că eu aș fi fost conștient, de adevăratul scop în care mi s-au dat banii. Ori...

— Nici un „ori...“ În aceasta constă naivitatea ta. Ei pot probabil dovedi — și dacă n-ar putea-o, la ce bun montarea? — că tu erai conștient, mai mult, de acord cu acoperirea așa-zisei recompense, de acord și complice și, bineînțeles, cel care profită la acest aranjament.

— Cum ai putea crede așa ceva?

— Nu are importanță ce cred eu sau tu. Poate alții.

— Dar nu se poate susține, nu se poate dovedi aceasta.

— Se poate.

— Cum se poate?

— Să spunem că, circumspect fiind, te-ai îndoit de veridicitatea acelei povești, atunci...

— Exact. Așa a și fost.

— Să spunem că în timp util ai fi aflat că ea nu e decît o acoperire. Perfectă.

— Să spunem.

— Dar, tentația fiind prea mare și dorința ta de-a realiza ceea ce doreai — casa și mașina — irezistibilă vizavi de posibilul imediat oferit ; ai acceptat târgul.

— Tîrg !

— Da, tîrg. Un tîrg cu dracul !

— Bine, să spunem. Dar dacă cineva ar insinua aceasta, cum ar putea face dovada că aș fi cunoscut și acceptat un astfel de tîrg ?

— Da, aici ne oprim. Ești conștient însă că dacă cineva ar putea fabrica o astfel de dovadă, te-ar avea în mîină, te-ar putea distruge. Deci folosi, șantaja ?

— Aș denunța imediat un astfel de atac.

— E vorba de a dovedi, DOVADA, dovadă clară, solidă, probe. Cine te-ar crede ?

— Da, în cazul acesta aș fi o victimă sigură, gratuită.

— De ce gratuită ? Dimpotrivă, plătită.

— Mersi !

Și așa a trecut seara, ne-am mai amintit de una și alta, i-am făcut curte și am ascultat muzică simfonică, pe discuri. Mă pregăteam să plec, mi-a mulțumit pentru flori, fulgarinul mă aștepta palid pe cuier.

— Știi, mi-a zis Luisa, povestea cu care ai încercat să-mi strici seara, dealtfel și ție, trebuie s-o uiți.

— O să încerc.

Zîmbi și îmi puse mîna pe umăr, tandru. Apoi :

— Ar mai fi însă de adăugat ceva asupra ei.

— Te ascult. Mă ridicasem și eu.

— Știi, iubitele (mă tachina astfel uneori), do-
vada despre care vorbeam, există.

— Ce există ?

— Dovada.

— Ce dovadă ?

— Dovada că tu de fapt știai că banii ți se acordă ca un credit în alb pentru servicii pe care urma, sau urmează să le aduci celor ce te-au plătit.

— E o glumă cu haz.

— Nu e nici un haz. A venit sorocul să-ți spun. Să-ți aduc la cunoștință, stai, așează-te te rog, îți vorbesc serios. Se așează și ea — eu am alunecat nu știu cum în fotoliu — și își aprinde țigara. Caut pe fața ei tîlc de glumă, de ironie, surîsul farsei, dar nimic din toate acestea, are o față imobilă aproape, înăspriță brusc, nu i-o știu astfel, de fapt o caut pe Luisa, în fața mea se află un alt om, acolo e un om din care nu recunosc decît trăsăturile, culorile, mirosul.

— Ce naiba tot vorbești ?

— Îmi pare rău, iubitele (dar nici nu tresare spunîndu-mi „iubitule“), așa ți-a fost scris. Scuză-mă o clipă. Se întoarce din camera alăturată aducînd un plic.

— Uite, ai aici o chitanță semnată de tine pentru întreaga sumă în valută pe care ai încasat-o. Se înțelege ușor din text contra a ce. O scrisoare pe care ai primit-o, referitor la aceasta, pe marginea căreia ai făcut adnotări. Și o fotografie, tu stînd alături de cineva, la un pahar. Vorbind. Pari a te simți excelent. Persoana respectivă e un tip cunoscut de către securitatea română, de către securitatea noastră — se corectă, „noastră“ pronunță malițios — ca lucrător al unei agenturi de spionaj. Nu, nu mă întreba nimic, îți explic eu. Totul e fals, de

semnat și scris ai făcut-o singur într-un mod și moment pe care n-ai cum ți le aminti, iar fotografia poate fi verificată, nu e trucată. E un manechin absolut perfect, te reprezintă fidel. S-a lucrat la el un an. Orice verificare va găsi totul strict autentic, fii sigur. Uită-te peste ele, merg să mai aduc puțină cafea, abia vom începe să discutăm. Dar fii cuminte, nu le distruge pentru că nu ajută, e un set doar, există încă câteva, s-a prevăzut totul. Unul dintre ele va ajunge la securitate, desigur, dacă va fi necesar. Noi nu pierdem nimic, bani doar — ceea ce de fapt nu are însemnătate —, tu pierzi totul. Înțelegi? To-tul! Te pierzi pe tine însuși. Acum studiază-le cuminte, mă întorc îndată.

Se întoarse și puse cafea în cești, cu mână sigură, atent, îmi zîmbi chiar încurajator, se așeză și tot ea vorbi :

— În munca noastră trebuie să ai răbdare, deși uneori nu se poate. De data aceasta s-a putut, totul a fost construit bine. Sînt aproape opt ani de la întîmplarea cu salvarea copilului și trei de cînd te-ai „aranjat“. Un an de cînd stai în casa ta. Timp suficient să te obișnuiești cu plăcuta ei comoditate, cu spiritul ei. Și casa ta, cu adevărat e o ființă vie, cu spirit, e splendidă, toți spun. Nu numai că ai pierde-o, ai dispărea pur și simplu dintre oameni. Și nu ți-ai face numai ție rău, o știi. Nu vei putea nicio dată dovedi nimănui nimic, te vei distruge singur. Probele nu le lua — le priveam tocmai —, predîndu-le singur nu faci decît să le sporești neîncrederea, totul le-ar părea un truc. Ce se ascunde în spatele trucului își vor imagina ei... De fapt nici nu ai putea ieși de aici cu ele, fii sigur.

— Ai înnebunit, Luisa ?

— Nu. Așa arăt ?

— ...

— Bine, mulțumesc pentru compliment. Să știi că erai vizat de când ne-am cunoscut, de când erai ofițer pilot, activ. Dar, s-a rezolvat atunci și fără tine, deși era un caz extrem de important. Ca și cel de acum, dealtfel.

— Ce vrei să spui ?

— Nu te alarma. Nu va fi nici greu, nici nu reclamă „angajarea“ conștiinței cele ce-ți vom cere să faci.

— Folosești mereu pluralul. Cine sînteți „voi“, de fapt ?

— Nu are importanță acum, nu-mi cere să-ți spun. Pentru tine totul va fi bine la sfîrșit, dacă vei fi ascultător.

— Și domnul A ?

— Trebuie să înțelegi din cele ce ți-am spus, trebuia să înțelegi deja... Întîmplarea ne-a scos această fericită conjunctură în cale. Atît. Nu e implicată nici ambasada, nici țara pe care ea o reprezintă... dacă vrei, să spunem că poate e un grup, un grup de oameni, interesat. E suficient să știi atît.

— Luisa, sper că totul e o strașnică farsă ? Înțelegeam nonsensul întrebării, de fapt nu o mai aveam pe Luisa în fața mea, simțeam aceasta. Erau dovezile fabricate de ei, fotografia, da, eram eu, semnăturile și scrisul erau ale mele. Nu reproduse ori contrafăcute, erau ale mele ! Se poate imita totul, știu, dar n-avea sens să mă înșel, repet, erau scrisul și semnătura mea, deși nu puteam ști cum de ele erau acolo... Mult mai tîrziu m-am gîndit și am înțeles că totuși nu puteau fi decît o imitație perfectă iar siguranța

afișată, folosită de ea, cînd îmi vorbea, cînd îmi vorbise despre aceste dovezi, o bravadă rece. Atunci însă mă gîndeam prosteste, cu naivitate și imaginație, cu alertă chiar, la narcoze de care să nu fi știut, la hipnoză în somn, la naiba mai știe ce mijloace prin care nu numai că poți semna fără s-o știi (un act, o scrisoare), poți face lucruri mult mai grave încă...

— Să-ți răspund dacă e farsă sau nu ?

— Nu, nu mai e nevoie.

— Așa cred și eu.

— Și ce-mi cereți ? Tu deci, tu Luisa, ce-mi ceri ? Să ucid, să fur, să vînd secrete pe care de fapt nu le dețin, să deturnez cursa de Băneasa mîine dimineată, ce vrei de la mine ?... Deci, existase întotdeauna o pisică, iar eu eram șoarecele ce alerga fericit, chițăind fericit și timp cu cașcavalul la subsuoară... Am simțit aceasta atunci, la început, am spus-o, niciodată nu voi mai neglija cînd voi avea astfel de intuiții, întotdeauna îmi voi citi tabloul de bord interior. Dar, pentru Dumnezeu, ce voi face acum ?

— Nu, nimic din toate acestea. Ai imaginație ! Trebuie să faci un lucru simplu, inofensiv, prin care nu vei pricinui nimănui rău.

— Și care ar fi lucrul acela ?

Întrebasesm automat, încă nu judecam, încă nu aveam reacții ; în afară de faptul că pereții îmi păreau strîmbi și tablourile hidoase nu simțeam nimic.

— Să cauți doi oameni. Să alegi doi oameni.

— Ce fel de oameni, cum să-i aleg ? Și pentru ce ?

O foarte mică luminiță sclipi pentru o fracțiune de clipă în ochii ei, era „victoria“, sentimentul victoriei pentru întîia rundă cîștigată, probabil.

— Îți voi spune.

Și Luisa mi-a explicat cu răbdare despre ce fel de oameni ar fi vorba, cine să fie ei, cum trebuie aleși. Mi-a spus și de ce eu trebuie să-i aleg. În afară de un singur lucru : nu mi-a spus și pentru ce anume trebuie ei, la ce vor fi „folosiți“.

Plicul l-am lăsat pe masă alături de propriile-mi țigări și brichetă, în stradă am privit Volvo-ul ca pe o bombă ruginită, dar neexplodată, și m-am înfundat în întunericul nopții. După ce am ajuns acasă, Luisa a sunat și mi-a cerut să trec cât mai repede, în seara aceea încă, să iau mașina. Știi, mi-a spus, nu are rost să-l lași aici, nu vreau să spună vecinii că dormi la mine. Și, de ce îl abandonezi ? Chiar dacă îl vei abandona pe calea ferată în fața unui tren de marfă, tot nu ajută ! Te-ai obișnuit, o să-ți lipsească... și de unde bani pentru alta, iubitele, de unde ?

Capitolul 2

PILOTUL DE BOMBARDIERE ȘI CEL DE VINĂTOARE

Destinul oamenilor e ciudat uneori. Al unora. Sau atunci când ei trec prin împrejurări deosebite în viață, poate doar dintr-o obișnuință de-a ne ex-

prima spunem că destinul lor a fost, sau e ciudat. Iar aceste împrejurări, fapte „deosebite“, ca într-un proces chimic în timp depun, corodează, înobilează, lucrează ele, într-un fel sau altul, la nivelul interior al omului. Oamenii devin mai puternici ori mai slabi, mai deosebiți poate; gândurile și felul lor de-a fi se orientează uneori în funcție de aceste, de acest „deosebit“, se modifică. Se adâncesc ori se tocesc, se șterg unele trăsături, apar altele. Apoi, ei pot mai ușor ajunge în ipostaze noi, sau pot fi „împinși“ spre ele. Și cei doi, asupra cărora m-am oprit, erau astfel de oameni...

Pe „Savoyst“ îl cunoscusem cu mult înainte. Umblam adesea cu el, discutam despre oameni, despre viață... Era obosit după atîția ani petrecuți în preajma cilindrilor înfierbîntați ai motoarelor de avion și de inimile oamenilor, din escadrilă în escadrilă, din regiment în regiment, din aerodrom în aerodrom. De pe un aeroport civil pe altul, pe unde a umblat. Dar aproape toți l-au uitat. Apoi a început să-mi vorbească despre bombardiere și bombardamente, despre nenorocitul acela de „Savoya“, pe care l-a pilotat în anii de război și cu care, pare-se a făcut ceva treabă... Apoi a descoperit, mi-a spus, că are conștiință. Da, conștiință. Știu cum e, deși eu n-am apucat s-o fac pe obiective reale, dar tot pilot de bombardiere am fost, știu cum e... Dracu să-l ia, că era băiat bun. L-au apucat acum, caz unic, muștrările de conștiință. C-a omorît, c-a ucis civili, femei, copii... Era grozav de afectat de manifestările față de el și atitudinea unora ce cum spunea el: „nu prea suportă generația noastră, au ei ideile lor în privința a tot cea ce e vechi — mda, „vechi“ —

nu prea înghit generația noastră. Ne privesc de parcă noi am dat foc lumii cu chibritul, în treizeci și nouă, noi pe care ne-au smuls de pe bănci de gimnazii și ne-au aruncat în școli de pilotaj, cu instructorii aceia ai naibii de severi dar pricepuți, cunoscîndu-și meseria... Ne-am bătut apoi, ne-am bătut cum am știut și am putut mai bine. Și pentru că am știut să ne batem poate, iată-ne azi aici, încă în viață“

— Poate și pentru că ați avut puțin noroc, i-am spus eu.

— Poate.

— Apoi cu ei, chiar cu foștii noștri instructori „de împrumut“, bine ne-am bătut! Vor ține minte, mulți. Continuase :

— Vezi, m-am gîndit de multe ori la specia aceasta, a fost sau nu a fost ea un intrus al cerului? E sau nu e bombardierul un intrus, are sau nu are dreptul să alunece peste limpezimile cerului?

Am privit o clipă departe, îngîndurat, mi se învîlmășeau multe în minte. I-am spus :

— Lasă romantismele, poezia... Poate are, înainte de toate e un avion, e un bimotor, un trimotor sau cvadrimotor cu puls și sînge, o ființă. Îi poți arunca lansatoarele și să-i pui fotolii. Desigur, bombardamentele nu se pot uita, ele au fost însă uneori necesare, e clar lucrul acesta pentru toată lumea.

— Necesare... sigur că au fost uneori necesare. Dar vezi, anii au trecut, sîntem aproape bătrîni acum, ne aflăm pe ultima latură a turului de pistă, aterizăm. Gîndești astăzi altfel. Azi avem copii, ne poți poate, sînt ai noștri, sînt curați, nevinovați, neștiutori. Ia să-i plesnească... așa cum am plesnit noi,

luni și luni, ziua și noaptea, peste orașe. Cum naiba ne-ar cădea ?

— Bine, căpitane, bine. Toți știm, toți înțelegem. Dar toate acestea trebuie să le lăsăm, să le abandonăm în subteranul nostru, așa cum le-a abandonat și timpul, istoria. Ori să le aruncăm odată din noi.

Dar pare-se, nu o putuse face, fiind un fel de retrăire. E un dialog cu propria-i conștiință, un dialog ce poate să te usuce, să-ți anchilozeze ființa. Și totuși, serviciul și-l face, și-l face bine. Gîndește prea mult însă, se închide în el. Aceste plimbări ale sale, de unul singur ! Cu ele își începe fiecare zi aici pe aeroport.

Da, îi plăcea să fie de dimineață, cît mai de dimineață pe aeroport. Pleca de-a lungul căii de rulaj „2” încet, călcînd parcă cu grijă învelișul betonat, întotdeauna curat, spălat de ploi și măturat de vînt. Frapat de iarba înată înrourată sub care creștea crud trifoiul sălbatic. Cînd venea timpul cositului și iarba devenea un fin din cel mai bun, uscat, albicios, în răcoarea dimineții miasma ierburilor aromate din brazdele uscate sau căpițele scunde îi aminteau de anii dinainte, de hoinărerile anuale din timpul concediilor. Veneau din finul puternic parfumat nopțile copilăriei sale dormite într-o șură căptușită cu arome și moliciune, venea o mulțumire nesperată parcă, a unei continuități, a unei permanențe greu de păstrat de fapt, poate pentru că ea era sămînța, simbu-rele unei încrederi de care, pe zi ce trecea, avea mai multă nevoie. Betonul înfipt acolo era un lucru clar și bine gîndit, robust și necesar, cu dîrele cauciucurilor arse la atingerea de două sute de kilometri la

oră a aterizărilor... Era minunată această plimbare matinală, despre care unii spuneau : „uite-l și pe ăsta, n-are somn acasă...” sau : „îl gonește nevasta de cum se crapă de ziuă...”. Soarele cuprinzându-i umerii și ceafa bronzată îi întindea din trup o siluetă de umbră tăcută ce îl chema înainte, ușor aplecată peste rigolă spre iarbă, dar el învingea această ademenire mereu în același punct și se întorcea cu fața spre incendiul în care soarele scâldea aeroportul. Fiindcă era negru hangarul rămînea însă aerogara, se transforma într-un cristal orbitor ce părea că se mistuie, părea că se sparge într-o explozie de jerbe argintii. Peste lumină venea aerul tare, violaceu, ușor cețos al pădurii de alături.

Era deja în birou, calm, liniștit, reconfortat ca după o ploaie caldă de vară ce te-a bătut zdravăn peste față și piept, cînd sosea autobuzul aducînd personalul. Hărmălaia schimbării serviciului îl găsea prins în muncă și toate ironiile ce se schimbau îl lăsau indiferent. Cei ce intrau îi întrebau pe cei ce ieșeau :

— Și-a făcut rondul Rentierul ?

— N-ați observat că pista se tasează pe stînga după atîția ani de plimbare ?

— Fiți serioși, umblă omul după iepuri și voi...

— Umblă după dracu ! Își pune palma-n fund, își mișcă picioarele privindu-le și vrea să-l credem că meditează.

— Unul ca el ar avea la ce !

Da, avea la ce gîndi. Poate la viața sa, poate la zborurile sale, poate la ultima sa „misiune de luptă”, atunci cînd războiul s-a oprit ca un tăvălug crîncen dar obosit iar el n-a mai decolat cu bombe la bord.

Știu aceasta pentru că odată am asistat la o discuție, la „trafic“, între câțiva :

—... La voi aici, pe aeroportul acesta, cum s-a sfârșit războiul ?

— Cum s-a sfârșit ?

— Da, cum s-a sfârșit. În fiecare loc s-a sfârșit într-un anumit fel, cu un fapt, cu o întâmplare, cu un gest, cu ceva...

— Naiba mai știe cum... Da, cu El, cu un „Savoya“ totuși.

— Un Savoya ?

— Da. Venea direct din Cehoslovacia, zbor direct, ca în război. Cap compas, Crizantema.

— Cine ?

— El. (Acest „El“ era căpitanul pilot.) Era un timp dat naibii. A aterizat, l-a umplut de benzol și a decolat spre Pipera. Așa obosit cum era. Făceam haz de încărcătura lui, că era plin, încărcat la limita de rupere. N-a cărat bietul avion în tot războiul o așa greutate.

— Dar ce căra ?

— Capturile de război ale unora mari, aceasta i-a fost ultima misiune de război, am făcut toți mișto de el. Și era înnebunit, îi era teamă să nu i se întâmple ceva, tocmai acum. Zicea că-i promiseseră ăia că-l împușcă dacă nu ajunge la timp și intact cu toate.

— Dar, totuși, ce dracu ducea așa important ?

— Tot felul de aparate și medicamente. Lucruri rare...

Odată mi-a spus că „necazul“ fusese prin faptul că ei au fost prea tineri atunci. Și apoi l-am întrebat :

— Ce-ai vrut să spui cînd ziceai că erați prea tineri ?

— Tocmai. Eram prea tineri. De multe ori am privit îndărăt și m-am gîndit cum era, cum credeam.

— Cum erați ?

— Curios... Dincolo de frontieră, dincolo de pustă și de Tisa, era Budapesta. Pentru mine însemna „Sylvia“, Kalman. Apoi Dunărea, albastră... Viena. Vin, femei, cîntec, fetițele vieneze... o lume deosebită. Erau educația, muzica, operetele, povestirile celor ce s-au vînturat prin cafenelele Vienei și Budapestei. Boema, aura, farmecul (iluzoriu poate, farmec totuși) anilor de studii făcuți de unii la Budapesta, Viena, Berlin, ca și Grenoble, Paris la alții... înțelegi, îți părea că acolo sînt altfel de oameni, e o altă lume, o altă viață. Așa cum și astăzi, cei ce călătoresc sînt cuceriți chiar înainte de a pleca — acolo, în imaginația, în închipuirea lor — de acele imagini ce se creează singure și care de atîtea ori nu se adevăresc, nu ? Dau însă, desigur, dau atunci cînd ele se plămădesc, apar, dau acea aură, acea pojghiță de aur cu care crezi că sînt învelite toate turnurile orașelor străine și, acel sunet nemaiauzit pe care crezi, și te aștepti, să-l bată toate clopotele vechilor și noilor orașe europene. Găsești desigur și ceva din aceasta dar, știi doar, găsești o circulație aiurită, trepidantă și gaze de eșapament scuipate cu furie automobilistică... Asta e, nu știam cum era acea realitate, dar părea deosebită, se închipuia deosebită. O Vienă a luminilor, a valsului, a teatrelor. Un cer senin deasupra, pădurea, mult cîntata pădure vieneză ! Și Dunărea care acolo tre-

buia neapărat să fie altfel, poate chiar albastră. Un adevărat miraj al anilor de liceu, al adolescenței...

Și ne-am izbit de ce? N-ai cum să-ți amintești Budapesta, Viena, cenușii, murdare și înghețate... Înnegrite, arse, ruinele lor... Ne-am izbit de ce? Era aceeași lume și acolo, aceiași oameni, oameni doar, ape și păduri, pământuri încă nu așa frumoase ca ale noastre, peste care se rostogoleau războiul, incendiile, moartea. Și noi, noi... Înțelegi, pentru noi a fost nu numai o crudă deziluzie războiul, dar și o amară, o personală durere, o cupă amară pe care am băut-o și a cărei otravă s-a fixat undeva în sângele nostru. Da, eram tineri, tineri ca îngerii. Niște îngeri cu fețele palide de oboseala prea multor ore de zbor, cu brațe albe stropite de uleiul motoarelor, îndoite de greutatea bombelor, îngeri!

De multe ori mi-a spus ce fel de gânduri îl încearcă... Sînt ei, foștii luptători, îngerii palizi ai acelor zile, cu brațe îngreunate de motoare și bombe, sînt ei o generație care-și are partea de vină și pentru care parte nu pot fi iertați, vină de care nu vor putea scăpa niciodată? Absurd! nimeni nici nu discută, nimeni nici nu vrea să discute. Cei de azi, tinerii, habar n-au, sînt născuți după război. De ce naiba își pune astfel de probleme? Și dacă nimeni nu-l întreabă nimic, atunci? Atunci desigur tot ceea ce-l arde, ceea ce-l aduce la astfel de gânduri se află tot în el, undeva înăuntrul său și acest dialog ce revine mereu, chiar dacă anii trec — și au trecut doar destui de atunci —, acest dialog e cu sine purtat, cu conștiința, cu sufletul, cu propriul său creier, cu amintirile depozitate acolo.

— Și ar mai fi ceva, Luisa. Îi spuseseam despre Savoyst totul aproape. Tabloul era complet, hotărît lucru, acest om trăia cu un proces de conștiință ciudat. Echilibrul său sufletesc era precar astfel poate. Dar n-aș fi avut curajul să-l abordez, dacă nu ar fi existat încă un element.

— Da, ce ar mai fi ? (mă readuse Luisa în realitate).

— A fost condamnat. Poate greșeală, poate abuz, poate prostie. Nu are importanță de vreme ce a fost reabilitat și repus în drepturi. Bineînțeles, n-a mai corespuns pentru zbor. Vîrsta, s-a ocupat de alte probleme, în aviație.

— Motivul ?

— Motivul... mai bine zis, neșansa (să numesc astfel greșeala altora). Și (continui), o nouă neșansă : a „beneficiat“ de o perioadă cînd faptele nu erau privite poate și judecate suficient de obiectiv. Mai tîrziu totul a fost în ordine, dar omul nu cred că va uita, că va putea uita nedreptatea ce i s-a făcut. Făcut în urma unei circumstanțe în care el de fapt a procedat corect, cinstit, bine orientat, salvînd vieți omenești și o aeronavă. Probabil acolo i s-a format și complexul vinovăției de bombardier.

— Nu va uita. Probabil. După așa ceva omul poate să rămînă fie indiferent la toate, la viața sa chiar, fie poate va dori să plătească pentru nedreptatea ce i s-a făcut. Ori va urî, va rămîne cu ură în el. Rare cazurile cînd nu se întîmplă astfel. Dar, oricum ar fi, antecedentele sale îndreptățesc alegerea, cred că e un om potrivit. Sufletul lui e (pentru mine) limpede și transparent acum, îl văd. Ai lucrat

bine, foarte bine, ai reușit să-l cunoști și să-l prezinți bine. Mă bucur, înseamnă că ai înțeles exact ce-ți cer. Sper că la timpul potrivit, când vom avea nevoie de el, vei reuși să-l convingi. Ca material omul se pretează.

— Sper.

— Și celălalt ?

— Celălalt din păcate a zburat pe avioane de vânătoare, a fost un as. Nu cred însă să fie un neajuns prea mare, deși mi-ai cerut piloți de bimotoare.

— Dimpotrivă, e un neajuns. Dar vom vedea ce se poate face. E un om sigur însă ?

— Cred că da. Afirm aceasta în primul rînd pentru că...

Pentru că, în acest „Vînător“ se ascundea fie un om de o indiscutabilă integritate, fie un depozitar al unor gînduri obscure, al unor mentalități — fără să le numesc — cu totul aparte. Ce știam despre el ? Și cum am ajuns să aflu, ceea ce era de aflat despre omul ce el era, peste biografia standard, ușor de cunoscut de fapt.

Pilota acum un monoplan al aviației utilitare, dar aflasem că după scoaterea sa în rezervă fusese un timp cioban, da, cioban la oi, director de hotel, și că un timp hoinărise prin munți ca muncitor forestier. Cel ce-mi spusese susținea că de fapt el căutase aur atunci, „credeți-mă, aur căuta în mod absolut sigur !“, și (?) — am întrebat eu — „și n-a găsit“ mi s-a răspuns. A fost apoi contabil la Oradea, dar, fiind nevoie de piloți, a reușit să intre la „Utilitară“.

Ar trebui să vorbesc mult despre el poate, despre nemaipomenitele sale isprăvi, despre acel minunat „80“ (I.A.R. 80) de vânătoare („vampa turbată“, cum o numea el !) cu care a măturat cerul, luptînd așa cum a știut el să lupte, și cum o spunea uneori... : „...A fost războiul nostru, al vînătorilor, al fiecărui dintre noi. Războiul a doi oameni în două aparate, un război al reflexelor, al vitezei, al tunurilor de bord. Era, bineînțeles că era un om cu care nu aș fi avut — sau nu ar fi trebuit să am — nimic de împărțit și pe care nu doream să-l ucid poate. Era însă un aparat ce venea ca trăsnetul și fracțiunile de clipă decideau totul. Nu omul, aparatul acela trăsnet m-ar fi ucis, așa îmi părea, nu omul... Gînduri, bineînțeles că aveam gînduri, dar în acele clipe, fiți siguri, nu gîndeai la nimic altceva decît să „scoți“ totul din „80“, ca să țîșnească țandări și flăcări din el. Și din tine... Abia jos apucaai să gîndești mai mult. Ca pilot de vânătoare a avut fiecare războiul său și acest război s-a limitat la confruntarea, lupta cu avionul advers, fiecare luptă a fost un întreg război, numai al tău și al celuilalt și în care argumentele principale aproape nu mai aveau timp să defileze. Erau doar două aparate față în față, dintre care unul categoric venea jos — dacă nu amîndouă — într-un timp lipsit de timp și de gînd. Am mai spus, după aceea, abia aveai timp să gîndești... Nu mă laud însă în cîte „Messer“-uri am tras, am tras în destule ! Și pentru aceasta ar trebui să umblu cu decorațiile primite în Cehoslovacia și Ungaria prinse în piept ? Nu... cea mai înaltă decorație am primit-o în ultima zi de război : dreptul de a trăi.“

Știu că a scris o carte despre luptele sale, pe care însă nimeni nu i-a publicat-o deși aceasta a fost pentru el o dorință și o problemă „de viață și de moarte“ ! Dar ceea ce am aflat, pe lângă acel ceva (vădit) de „aventură“ ce-l avea în „textură“, argumentul ce m-a făcut să-l simt pe Vinător ca om, drept om potrivit acestor planuri, a fost nebuloasa sa trecere în rezervă care — după cum mi-a spus cineva (punîndu-și capul gaj de autenticitate) — s-ar fi datorat faptului de a fi fost (chiar dacă nu dovedit, și deci condamnat) amestecat, cu mult înainte, într-o „mică“ problemă de spionaj. Sau ceva asemănător. Ei bine, contam pe „brizanta“ sa, pe felul său, pare-se specific, de a se arunca în extreme, neașteptat. Și acum, iată, îmi puneam eu poate capul alegîndu-l... Speram să nu greșesc, cel care mă informase cu privire la nea Florică (la Vinător), părea bine informat.

— Deci există manuscrisul acela care nu știm ce conține, dar care mie mi se pare dubios, există unele ciudățenii în trecutul său — ca ipostaza de cioban și hoinărelile prin munți — și, există franchețea opiniilor sale. Felul cum vede trecutul său, felul cum justifică și apără unele lucruri. De fapt ce apără și de fapt ce se ascunde sub felul său deschis de a vorbi ? În ce măsură el e așa cum vrea să apară, în ce măsură e așa cum mi s-a spus că ar fi ? Că e om dintr-o bucată e clar, cum e însă această bucată, bună sau rea ? Și apoi, omul acesta, căruia nu știu ce-i veți cere să facă, cred că pentru o mică și liniștită proprietate, o pensie

solidă și publicarea cărții — totul în străinătate, inclusiv persoana sa fizică ajunsă acolo, bineînțeles — ar fi capabil să facă orice. Precis și exact (pentru că așa execută el totul, când se apucă de ceva...). Familie n-are, e singur. Acestea sînt concluziile mele, iubito. (De ce să nu-i spun și eu așa?).

— Poate tu îi vei și propune acest tîrg. Atunci însă cînd vom ști mai mult, cînd vom avea certitudinea că ar accepta. Altfel, știi ce ar urma...

— Suprimarea sa, ca să nu denunțe tentativa operată asupra-i.

— Nu mai spune! Te crezi la filme, la serialul de sîmbăta seara? Numai în filmele și în cărțile polițiste suprimi oameni. În afara lor nu faci aceasta, numai în caz că ești idiot. Să știi, în clipa cînd n-ai reușit să eviți greșeala — nelucrînd bine — și te vezi silit să reduci un om la tăcere, suprimîndu-l, ai pierdut partida. E clipa cînd ogarul a tras pe nas mirosul iepurelui, acel iepure e ca și vînat... scuză-mă că sînt vulgară. Apropo, l-ai cunoscut pe tînărul regizor ce a fost de cîteva ori aici? A absolvit anul trecut cinematografia...

— Cel ce făcea gălăgie pentru autenticitatea contemporană a obiectelor folosite în...

— Exact, spunea că ne batem joc de spectator cînd în filmele de război apar mașini construite (ca tip) astăzi, iar copiii de școală rîd spunînd că e o gugumănie, ei doar se pricep la automobile... Ți-a plăcut tipul?

— Mi-a plăcut. Și avea dreptate, de cîte ori n-am văzut și eu în filmele noastre avioane sanitare actuale, cu mutră bonomă, străduindu-se să facă „rol“ de bombardier sau avion de luptă și

arătînd acolo ca un cărucior de copii în loc de tanchetă. Știu că regizorul a făcut-o pentru că nu a avut la dispoziție tanchetă, dar nu știu dacă îl interesează doar să își termine filmul sau și ce spun cei ce-i văd „tancheta“ nemaivăzută! Dar de ce mă întrebîți? Ce-i cu el?

— Nimic deosebit. Face însă un film interesant, o să-ți povestesc. Aceasta ca divertisment, cînd vom avea timp.

— În ordine. Luisa, spune-mi, ce naiba se întîmplă?

— Nu se întîmplă nimic, fii liniștit. Deocamdată nimic. Iar în viitor, nimic grav.

Capitolul 3

LAMPA FERMECATĂ

— Așa, iubitele, îți faci deci concediul în străinătate. Și cam ce vei face acolo, ce ai ales?

— Nu mult. O să-mi împart timpul în treimi. Voi sta una în capitală, apoi voi merge într-o stațiune. Și pentru timpul rămas, pentru ultima treime, vreau să găsesc undeva în pustă un han, din acelea acoperite cu stuf și cu fîntînă zidită, străjuită de cumpănă, să mănînc papricaș de oaie ardeiat, ciorbă

de pește, pâine coaptă acolo în cuptorul „casei“ și să beau vin de Tokay. Strașnic, nu? Să aud nechezat de cai și să mă tot uit dimineața cum răsare soarele peste palma pământului ce nu se mai sfirșește decît în oboseala ochilor. Abia aștept.

Luisa mă privi într-un fel cum n-o mai făcuse niciodată pînă acum. Era un amestec de nostalgie și de admirație — așa-mi părea — pentru mine în privirea ei, ori pentru ce am spus, pentru faptul de a fi spus ce am spus, o privire cu totul nouă pentru mine. Era în ochii acestei ticăloase ceva ca o rouă de cîmp. Și vădită surprindere.

— De unde îți vin gîndurile, gusturile acestea? mă întrebă.

— Eu m-am născut și am copilărit în cîmpie, îi spun, într-un sălaș bătrîn, tare bătrîn, ridicat de tatăl mamei mele, din pămînt bătut în ziduri groase. Povîrnit cu timpul și alb sub varul său mereu primenit, an de an. Erau acolo cai și salcîmi și era pămîntul nesfirșit. De ce mă întrebi, ce te surprinde? Și îi urmăresc făptura cum se ridică, cum vine alături și-mi mîngîie fața cu mîna ei mică, zîmbindu-mi sincer, neprefăcut.

— Știi, îmi pare rău că nu te pot iubi și eu, acum ești, acum te simt foarte aproape de mine.

— Ce-ți veni, Luisa?

— Și eu sînt născută în cîmpie, și eu aud uneori în somn nechezat de cai și salcîmi șoptind... N-ai știut?

— De unde s-o știu? Unde, unde a fost asta?

— Nu are importanță acest „exact unde“. Dar era frumos acolo — se întoarce în fotoliu și fuma acum privind prin ziduri undeva departe, poate

tocmai acolo unde se născuse și copilărise și unde ajunsese : într-o casă frumoasă. De fapt, toate casele de acolo sînt frumoase, pentru că sînt, erau atît de rare și singure. Creșteau din cîmpie ca niște arătări îmbietoare, de viață, nu ?

— Dar unde era, de ce nu spui ?

Trece peste întrebarea mea. Parcă nici nu mă aude.

— Era frumoasă, era acoperită cu majolică...

Simt brusc, neașteptat în mine întîi căldură, exact așa e, o căldură ca la emoție, apoi mirare, întrebare, acel „nu cumva ?“ apoi balansul invers, „nu se poate !“, intrigă și angajarea amintirii proprii, și iar nedumerire și parcă o ciudată teamă în fața posibilei coincidențe, potriviri a ceea ce gîndeam și îmi era în amintire, cu ceea ce era și realitatea ; posibilitatea acestei suprapunerii. Dar evadez din toate și readus prin amintirea mea într-un cadru ce-mi aparține, spun, nu pentru ea ci pentru mine, și pentru a răspunde semnului de salut pe care cineva mi l-ar fi făcut poate cu o oglinjoară și o rază de soare :

— ...și era o filigorie verde și buxuși, un mic parc cu platani și carpeni, și un bazin...

Maria Luisa se topise parcă, se făcuse mică în fotoliu, țigara îi ardea singură adunînd scrum, doar ochii i se făcuseră mai mari, își scoase ochelarii și mă privea cu un fel de teamă, de nedumerire, de emoție (ce era de fapt ?) și eu am spus mai departe ca sub o hipnoză, o hipnoză pe care singur mi-o provocasem :

— Și era o pianină din lemn roșiatic, un album de fotografii în cataramă de argint și unul...

— Oprește-te, pentru Dumnezeu ! De unde știi ?

Într-adevăr mă opresc, nici nu aș mai putea continua, e tot atât de violentă, de neașteptată realitatea și pentru mine. Și tăcerea trăiește singură fără noi, e însă ca un copil al nostru, făcut de noi și pe care totuși străini îl privim, surprinși că el există ; tîrziu ea o întrerupse, vorbind încet :

— Nu-mi spune nimic, nu mai îmi spune nimic acum. Se ridică, acolo unde era „secția“ de sunet a casei, în colțul camerei, îndepărtată și mică și neajutorată o vedeam acolo, alese un disc și-i dădu viață. Era concertul pentru vioară și orchestră în re major de Ceaicovski, pe care l-am ascultat alunecînd peste însinguratele noastre cîmpii interioare.

— Cu mașina pleci, da ?

— Bineînțeles.

— Și soția ?

— Știi că așteaptă un copil, rămîne acasă.

— Concediu împărțit în trei, deci.

— În trei.

— Ascultă, redevenise ea, cea pe care o cunoșteam dar de fapt n-o cunoșteam, piesă angrenată într-un mecanism de temut, ea însăși angrenînd în continuare. Ascultă, vei proceda după cum îți spun. Concediul tău se va consuma altfel, vei face...

— Nu voi face nimic și concediul meu va fi exact așa cum singur mi l-am propus !

— Încetează și nu mă mai întrerupe.

Mă privi rece, aproape amenințător. Deci, vei pleca așa după cum ai dorit și ai obținut de altfel viză turistică. Cu mașina. Dacă așa vrei (și nu vei

mai face nici o schimbare din această clipă!), vei trage, odată ajuns în capitala țării vecine, la hotelul acela unde vei lua cameră pentru o săptămână. Deci, așa cum îți planificaseși, rămii în capitală o treime din timp. A doua zi, neapărat a doua zi, vei lovi mașina, da, nu te uita astfel la mine, vei lovi mașina ușor. N-ai decît să-ți alegi singur locul și modul. Nu accident, nu de o alta, ci la o manevră, din neatenție. O vei duce la „service“ unde o vei lăsa să fie retușată și vei spune că nu e nici o grabă; vei fixa termenul pentru cînd să fie gata, aproximativ două săptămîni. Vei spune că între timp călătorești în stațiune cu trenul unde tot nu ai nevoie de mașină, întrucît mergi acolo pentru apă, soare și odihnă, nu pentru a te fiții în auto. Așa, la hotel — unde ai fost după accident și ai obținut adresa atelierului (lamentîndu-te puțin, ca tot proprietarul de mașină scumpă) — vei preciza că ai lăsat mașina la „service“ și că, în aceste împrejurări, dorești să călătorești, poate chiar două săptămîni. Vei cere să ți se cumpere, în afară de bilet, un mers al trenurilor și o hartă turistică a țării. Treci și pe la agenția de turism în ziua aceea și ia material de informare turistică asupra localităților și stațiunilor pe care le vei vizita, pe care a doua zi, la plecare, îl vei lăsa adnotat în cameră. Poartă-te degajat și lasă impresia acestor intenții. Cere să ți se rețină camera pînă la înapoiere. Seara cobori la bar; vei viziona programul. Dar, reține: în după amiaza aceea, la ora optsprezece, nu uita diferența de fus orar, te vei plimba pe mal în zona portului fluvial. Fix la optsprezece să fii lingă gara fluvială. Acolo te va aborda cineva care îți va spune: „vapoarele

merg prea încet pe fluviu“ și căruia îi vei răspunde : „așa pare cînd privești de pe mal“. Omul acela îți va da un program de călătorie (a ta, bineînțeles !) prin țara vecină, pe care trebuie să-l memorezi perfect. Absolut perfect. Pentru că, la înapoierea acasă vei avea aruncate între altele (în bagajul tău) ca suvenir biletele de tren, notele de hotel, biletele de tramvai, de spectacole — vei primi aceste materiale la timp potrivit — ; în plus, cu data și din fiecare localitate prezentă în „programul“ tău de călătorie vor fi expediate în țară, acasă și la colegii de pe aeroport, vederi. Vederile le vei primi tot atunci seara : la hotel le vei scrie, a doua zi le vei înapoia. Vezi, scrie ca omul aflat în dispoziții diferite, însuși scrisul să reflecte aceasta. Amintește de pățania cu mașina. Dar, să nu anticipez. Deci vei primi programul, vederile și banii, bani autohtoni suficienți pentru a achita hotelul pe întreaga perioadă. O cunoștință a mea de acolo, a cărei adresă ți-o dau și căreia îi vei face o vizită în ziua următoare, va confirma, dacă va fi cazul vreodată, că te-a împrumutat cu bani în contul meu. Suma va fi egală cu cheltuielile tale de călătorie. Apoi, în ziua următoare, la prînz, îl vei întîlni din nou pe omul cu parola în stația pentru trenurile suburbane. Știi de unde pleacă, ajungi acolo cu metroul ; știi, da ? Bine. Pentru ora corespunzătoare plecării trenului (biletul cumpărat de comisionerul hotelului), va trebui să părăsești hotelul, pregătit pentru călătorie, vizibil. Ei bine, la întîlnirea din stația de suburban ți se va spune unde, odată plecat din hotel, unde exact și ora, să fii în oraș. În acel loc și la acea oră ți se va des-

chide în mod discret portiera unei mașini ce te va aștepta acolo. Urci. Vor avea un pașaport străin pentru tine, perfect, și din acea clipă vei vorbi numai în germană, conform noii tale identități. După care, vei ajunge ușor în țara respectivă, unde urmează să-ți îndeplinești misiunea, iar „călătoria“ ta în țara vecină va continua între timp, ca și cum tu însuși ai urma itinerariul stabilit, iar dovezile vor sosi, în acest sens, acasă. Spune-mi dacă pînă aici ai înțeles totul.

— Am înțeles, dar...

— Te întreb dacă ai înțeles.

— Am înțeles.

— Bine. Da, mersi, aprinde și tu. Repetă acum.

— Să repet ?

— Da, repetă. Ca la școală, sau la voi, la aviație. Atent și exact.

Am impresia că e simplu dar bine pus la punct. Nu-i mare scofală și repet. Dar, de ce, și de ce așa ?

— Pentru că, iubitele, înțelege, ție nu ți se va da viză pentru această a doua țară, unde trebuie să ajungi. Și chiar dacă ți se va da, se vor întreba „de ce ?“, ți-o vor da tocmai așa cum se dă sfoară peștelui, apoi te vor trage la mal. Și, nu mă între rupe, tu trebuie să ajungi acolo, să-ți faci concediul. De revenit vei reveni în același mod. Sincronizările, amănuntele le vei primi la timpul potrivit. Bineînțeles, vei uita că ai fost acolo, asupra acestui lucru insist de acum ; să nu aduci urme, vor avea ei grijă. Înțelegi, nici măcar un fir de praf pe haine să nu ai în afara celui din prima țară.

— Și pentru ce trebuie să ajung în a doua ?

— Aceasta o vei afla acolo, după ce vei ajunge. Acel ceva, atît pot doar să-ți spun, nu îți va fi neplăcut.

— Deci știi.

— Cît să-ți pot face asigurarea.

— Dacă nu îmi spui, dacă nu aflu ce se ascunde aici, nu trec dincolo, mai mult chiar, renunț și la călătoria turistică în țara prietenă. Să fie clar.

— Să nu faci aceasta, iubitele. De fapt nu poți, și nu o vei face! Pur și simplu, te distrugem. Aștepți și un copil, el poate va veni, poate nu. E suficient un mic accident, nu? Nu fi naiv, nu te poți apăra în nici un fel și nici alții nu o pot face, odată intrat într-o astfel de horă. Putem să-ți cauzăm mult rău, foarte mult, eu personal fără a risca nimic. Și în afară de mine, ce mai știi? Continuăm?

— Spune.

— Volvo-ul. Să nu-ți pară rău. Nu-l lovi tare, dar nici nu-l feri, nu înscena. E important, absolut totul e important, fiecare amănunt ori gest. Chiar și cum clipește omul uneori. Cînd pleci deci?

— Păi, știi programul...

— Bine. Repetă-mi acum încă o dată totul, te rog. Înainte de toate e în folosul tău.

Repet, repet exact și fără nervi, trebuie să fie totul clar, nu mă pot juca. Jocul e cu dracul și soția mea așteaptă un copil. Oricînd poate aluneca pe scara tramvaiului, la urcare, e așa aglomerat...

— E bine. Îți doresc succes, acum o să bem un păhărel de coniac. Tocmai pentru că nu obișnuim să facem aceasta.

Capitala țării vecine mi-a venit sub botul Volvo-ului la câteva ore de la trecerea frontierei române, fără nici o problemă. Un oraș mărișor, apoi altul, unde am băut o cafea și mi-am cumpărat țigări după ce am oprit pe un bulevard larg, pavat cu piatră galbenă arsă ca sticla. Am intrat dinspre acest oraș, am ținut malul fluviului pînă la podul cunoscut și am virat la dreapta pe bulevard. Volvo-ul n-a făcut cine știe ce impresie, circulația era rapidă și densă, cunoșteam însă orașul. Deci, iată, colțul cu hotelul. Dificil de parcat, străduța e îngustă. Dar soare, flori multe, de vînzare și pe străzi, animație de metropolă, cunoscutele tramvaie galbene, clădirile mari și vechi, cenușii. Magazine moderne și petala bogată de culori în vitrinele lor și în hainele femeilor, parcă spre a compensa coaja de fum și patină a zidurilor. Parchez automobilul, îmi arunc fulgarinul pe braț, iau valijoara și încui portiera, trec strada, „generalul“ îmi deschide ușa, sînt în fața receptionerului, un blond pieptănat englezește. Și peste câteva minute, în cameră.

Fac duș și cobor la masă. Deci partida a început, abia acum a început. Aceasta în cazul că nu mă răzgîndesc, în noaptea aceasta voi avea timp să mă decid. După amiaza voi bate străzile și voi urca la cetate. Acolo sus orașul defilează ca văzut din carlingă, fluviul îl taie maiestuos, ața podurilor coase grațios malurile și insula, alungită și verde, desface apele. Podul construit de Eiffel și podul celălalt, celebrul pod pe care, ca unic pod rămas întreg, l-a rupt Caius cu o bombă de 500 kilograme pusă cu mîna-i de maestru, din Stuka, atunci...

Chiar acolo, la piciorul podului, sub umbra sa, pe malul celălalt e o cafenea cochetă cu o grădiniță „de vis“ în față; când voi coborî de pe deal, să trec să adast acolo în tihnă la o cafea cu frișcă și o Cola, ultima mea tihnă! Așa voi și face...

Așa și fac. Iată, stau în grădinița „de vis“ sub o umbrelă cu petale textile colore ce face reclamă Dubonet-ului, fața de masă e un pastel verde pal iar scaunele spinări de zebură, șipci alterate, roșu cu alb. Chelnerița e super mini, făcută de Dumnezeu spre a reaminti oamenilor că în lucrarea mîinilor sale s-a risipit și artă. Perfect. Deci straja podului de piatră alături, gura tunelului de sub deal, statuia bietului episcop rostogolit de către păgîni la vale — cîndva — într-un butoi garnisit cu cuie pe dinăuntru, chelnerița, bubuitul înfundat și trepidația marelui oraș, automobile fulgere și remorhere cu șleपुरi leneșe alături pe fluviu, străduindu-se în amonte. Cer încă un pachet de țigări, artistica lucrare a mîinilor domnului mi-l aduce servit cu zîmbet, pe farfurioară cu șervețel. O.K., banii au culori diferite față de ai noștri, alte desene, îmi par ciudați fir-ar să fie, de la bani străini mi se trage! Recompensă! Domnul A, donația dracului! Vedem noi pînă la urmă însă, care pe care... Cum naiba a ajuns Luisa în afacere, ce rol joacă ea de fapt — minor desigur — și de ce tocmai eu, ce vor de la mine? Mă pot retrage, amenințarea cu securitatea nu mă sperie. Mda, așa pare de aici, de la distanță. Și apoi cealaltă amenințare, ori poate celelalte, și desigur realele posibilități ca ele să fie traduse, cele ce încă nu s-au servit... Și, de ce nu, de ce să nu primesc provocarea și tîrgul — pentru

că eu abia acum ar urma să consimt ; totul de pînă acum a fost marfă livrată la domiciliu, cînd eu nu eram acasă și nu puteam deci s-o trîntesc în capul comisionerului ! — Să vedem ce va ieși de aici ! Înainte de toate, despre ce e vorba ? Sînt în situația omului vîrît în murdărie, tot trebuie să-mi duc hainele la curățit, cu cîteva zile mai devreme ori mai tîrziu tot aceea ar fi ! Sau am să le curăț singur (de-oi putea), am să adun murdăria de pe ele și am să le-o vîr pe gît. Cui ? Asta e, cui ? Și ce naiba vor ? Foarte bine, voi trece dincolo și voi vedea eu... Și din nou Luisa. Ce s-a întîmplat cu fata aceasta ? Cum și de ce a ajuns într-o astfel de ipostază ? Desigur, nu mai puteam avea sentimente pentru ea decît doar de repudiere. Neînțelegere și repudiere, dar și dorința de-a ști. Și în continuare ? Încercare de a o readuce înapoi, sau de a o pedepsi ? Nu am acum timp de a-mi fixa măcar atitudinea în ce o privește, jocul a început strîns, neașteptat, e ca și cînd m-am trezit pilotînd un aparat — preluînd comenzile din mîinile altuia, în plin zbor —, neștiind încă, neîngăduindu-mi (sau neîngăduindu-mi-se) să privesc, să știu cum arată aparatul respectiv, cel puțin... Să tamponez mîne Volvo-ul ! Strașnică idee, să-mi trag palme mie însumi, o să-mi trag dacă așa e jocul, nu e rău gîndit însă.

Îl tamponez a doua zi manevrîndu-l cu spatele, la o parcare, în intenția de a-i „șterge“ și șifona puțin aripa din spate. Dar, ca un bleg, neatenț, sparg și stopul. Meșterul de la „service“ se strîmbă neputincios... chestie de culoare originală, nu există, o culoare preparată ar putea rezolva dar

cere timp. E mai bine să încerce să obțină originalul. Și încă ceva, stopul. Volvo-urile sînt ceva mai rare totuși. Dar... perfect, nu e grabă, desigur prefer o lucrare de calitate, din fericire am timp să aștept, pot lăsa mașina vreo două săptămîni acolo la ei, stațiunea, etc., poezia știută. Cu metroul înapoi, restul programului, agenția turistică, vizita la cucoana „cu bani“, pe bulevardul central, viraj din piața veche pe direcția podului nou. Memorat drumul, locuința de la etajul doi, la care ajungi pe scări înguste, și figura „negustoresei“. Gingașă, brunetă, îmbietoare, alchimistă în materie de cafea. Tipul fantomă din gara fluvială, beau un țap de vin înainte de a-l întîlni, în apropiere e o vinărie nu ușor de depistat. Vin alb și o gogoasă, ies, un vas alb, de croazieră, ancorat și gol, pontoane, scările ce coboară cît vezi cu ochii aproape — ca cele din Odesa „Potemkin“-ului lui Eisenstein —, elevi așezați pe ele, unde și unde, făcîndu-și lecțiile ori tineri îndrăgostiți giugiulindu-se. Fluviul curgînd spre insula îndepărtată, dincolo masiv, dar grațios, fostul palat regal, monumentul avîntat de pe deal, și turle de biserici. Circulația turbată și minutarul pășind spre 18 „fix“ (!). Mda.

La punctul de frontieră bariera de circumstanță, am trecut pe sub ea, după ce au ridicat-o desigur, ca un onorabil „Herr“ blazat și plictisit, tolănit pe perna din spate a Mercedesului alb înmatriculat corespunzător, în buzunar cu un pașaport stropit cu diferitele vize din străinătăți, garnisit cu fotografia mea (pe care n-am dat-o nimănui

niciodată... nici nu mi s-a cerut). Unul la volan, al doilea alături de mine, în spate. Amabili, simpatici. Ce mai, colegi de călătorie ce făcuseră o escapadă. Volvo-ul îmi rămăsese pleoștit la „service“-ul din capitala părăsită tocmai iar prima vedere, sînt sigur, plecase deja pusă de cineva la cutia poștală. Șoseaua impecabilă, viteza moderată, localitățile curate ca paharele. Alături de șosea linie, de înaltă tensiune. O urmăresc cu privirea. Întreb pe cel de alături :

— Spuneți-mi, care e scopul venirii mele aici ?

— Șansa unei vizite, unei agreabile vizite turistice... Sînteți un musafir și dorim să simțiți aceasta, efortul nostru se îndreaptă în acest sens.

— Mulțumesc. Și concret ?

— Concret ? Veți vizita cea mai frumoasă parte a țării. Un ținut de munți și lacuri alpine. O țară a culorilor și a vinurilor bune. Vom rămîne în capitală azi, iar în zori vom pleca spre orașul... Știți, timpul dumneavoastră e limitat.

— De ce acest ținut, acest oraș ?

— Domnule maior, (formidabil, iar „maior“, domnule maior !) va trebui să mai aștepți puțin, vă asigur din nou, sînteți musafirul nostru și nu avem deloc intenția de a vă dezamăgi.

Ce naiba să zic, nu zic nimic. Tot la siropul acesta vom rămîne. În seara aceasta, continuă „colegul“, aveți rezervat bilet la spectacolul de operă. Și o vizită, din mașină desigur — ne veți ierta, dar timpul nu îngăduie mai mult — a orașului. Sînteți doar pentru întîia oară în frumoasa noastră capitală.

Amabilitatea personificată și gazdă perfectă colegul în seara aceea. A doua zi dimineața nu l-am

mai văzut, de la hotel m-a luat un alt „coleg“ de drum, într-un Mercedes (altul, de data aceasta de culoare roșie), scoțându-mă din capitală spre sud ca apoi să se înscrie pe valea unui rîu. O șosea bună, marcată cu galben (probabil mai vizibil marcajul în ceață) și cu numeroase table de avertizare : atenție, atenție, mereu „Atenție !“, în anul... atîția morți în curba respectivă, atenție, în anul... (același, nu are importanță care, nu ? atîția morți în acest loc, atenție... „Șoseaua morții“ era numită — e adevărat, serpentinele și abrupturile îi îndreptăteau numele, înscris undeva, la început, pe un panou. Așezările defilau tăcut, munți și văi, ape și castele, totul curat și frumos de parcă era un decor aranjat. Pășuni bucolice, beton neted ca sticla cu marcaj galben, un camionaj halucinant de aglomerat și rapid alunecînd în sensul nostru de mers sau în sens contrar, tunele străbătînd munții și viaducte peste hăuri. Tors de motor plăcut, țigări și amabilități cu cel de la volan, stau în față. Orășele pitorești, rîul curgînd alături, traversăm partea de mijloc a țării spre sud. Apoi alte orășele, pe un alt rîu acum — o inflexiune de ax —, deci imediat orașul „capitală“ al ținutului „nostru“. Benzină la stația de alimentare de la intrare (sub copertina stației stă atîrnat un planor de școală), dejunul în oraș, continuăm pe autostradă spre vest. O întinsă „mare“ interioară în marginea căreia alunecăm, localități balneare, Alpii la orizont — și de fapt și aici — iată un peisaj tulburător într-adevăr, de o frumusețe fără seamăn. Uit de toate, cu adevărat, peisajul te farmecă. Zîmbetul însoțitorului meu mă deconspiră și puțin mă rușinez.

— Domnule coleg, îmi veți permite să vă spun astfel... o fac pentru că și eu am fost pilot de bombardiere (stop! Iată, iată, îmi zic, începe, se trage acum pînza și voi vedea în sfîrșit ce dracu stă pe soclul ascuns...), spuneți-mi, sînteți familiarizat cu zborul într-o astfel de zonă, în munți? (Dar ce e cu zborul în munți? Acum, aici? Doar pentru că sîntem „colegi“ și mi-a urmărit privirea rotind spre creste? Vom vedea.) Îi răspund:

— Într-o anumită măsură. De ce întrebați?

— Știți unde mergem, ce veți vedea la capătul acestei călătorii, aproape sfîrșite?

— Nu. Nu încă. Probabil îmi veți spune acum.

— Da.

De la orașelul „Z“ (coborîsem de pe autostrada ce continua spre „X“, și de acolo spre o altă țară), această adevărată perlă așezată la capătul apelor verzi, incredibil de verzi ale marelui lac (o adevărată mare interioară), am coborît, am traversat un alt rîu care ceva mai jos se lărgea în alte „mări“, am survolat un lac mai mic și ne-am pierdut pe niște panglici de beton, spiralînd în munți.

— Vă voi spune unde și pentru ce mergem.

— Vă rog...

— Există undeva aici, pe o foarte întinsă proprietate, particulară bineînțeleș (și aparținînd unui străin, aceasta nu are importanță și cred că nu trebuia să menționez, rețineți...), un muzeu privat de aviație. Ați auzit probabil de astfel de...

— Da, pe cele de la Praga și Cracovia le-am văzut.

— Nu aveți în țară așa ceva?

— Nu, nu încă, deși am avut și avem, după cum se știe industrie de aviație. Am produs foarte multe tipuri de avioane de-a lungul vremii.

— Sînteți de fapt pioneri, Vuia, Vlaicu? Veți vedea la întoarcere placa comemorativă a zborurilor Vlaicu, de la noi. Nu, nu-mi mulțumiți, ne-am gîndit că vă va bucura aceasta. Există un astfel de muzeu — continuă — unde veți vedea aparate interesante. Și foarte vechi, și mai noi, aproape contemporane.

— În afara faptului că mă interesează și îmi va face plăcere, nefiind un motiv suficient, pentru ce sînt adus aici? În țara aceasta și în acest loc?

— De asemenea, un teren de zbor cu o frumoasă pistă betonată, lungă de trei kilometri.

— Dar cine și-a permis aceste enorme investiții?

— Nu sînt enorme. A fost o pistă militară cu infrastructura aferentă, cîteva hangare și anexe, în timpul războiului. Dezafectat total ulterior și preluat în scopul amintit, un muzeu privat de avioane. Inițiativa unui entuziast. Și cîteva buni specialiști care recondiționează epave. E minunat, mîndria colecției o face un Foker triplan din 1914. Ce spuneți? Toate în ordine de zbor!

— Impresionant într-adevăr. Și pînă unde, ce opuneți în extrema cealaltă?

— Avioane din timpul războiului. Avem și aici o raritate, un bombardier cvadrimotor american, intact. Apoi, cîteva aparate civile mai recente, dar de prestigiu.

— Și totuși, scopul, în ce mă privește?

— Vă voi răspunde. Permiteți-mi să vă întreb însă — mașina rula urcând, ne aflam acum într-o căldare întinsă, ori un platou străjuit jur împrejur de șiruri de munți. Așezări nu mai fuseseră pe ultima porțiune de drum străbătută — să vă întreb: pe ce tip de avion ați zburat ca pilot de bombardiere?

E clar, vorbeam de o perdea, mi-o imaginam. Sînt acum cu mîna pe ea, se va da acum de-o parte și voi vedea, în sfîrșit voi vedea... Pentru aceasta, următoarea mutare e să răspund. Sînt însă ferm convins că știe, întrebarea e prevenitoare, cu scopul de-a menaja. Trebuie să mi se lase impresia, încrederea că nu am fost radiografiat integral, sută la sută. Și apoi, nu e mare scofală să știe, acum, ce avioane au fost odată în dotarea altei țări...

— Un avion care, de asemenea, nu se mai găsește decît la muzeu, bombardierul bimotor...

— Acela? Nu, așa ceva nu avem aici. Deși este posibil un schimb, cu unul dintre parteneri, poate un muzeu ceh? Se fac astfel de schimburi. Și altceva? Ați fost școlarizat pe acel aparat?

— Da, pe el. Inițial pe Heinkel-ul 111, ultimele rămase la noi din război, folosite după aceea ca aparate de școală.

— Perfect! (Deci aici voia să ajungă...) Bineînțeles că avem aici, avem chiar două exemplare din Heinkel 111, a fost cel mai răspîndit bombardier german din timpul războiului.

— Cred că și cel mai bun, mă hazardez. De fapt, ceea ce afirm e cunoscut.

— Sîntem de acord acum. Îl veți revedea aici...

— Și acum îmi răspundeți la ce v-am întrebat.

— Herr Major, ați fost un pilot bun, foarte bun, știm aceasta. Timpul e scurt, extrem de scurt pentru ceea ce dorim să realizăm. Suficient însă, date fiind aptitudinile și bunăvoința dumneavoastră, în care sperăm. Va trebui să deprindeți pilotarea unui tip de avion... nu, nu-l cunoașteți, un aparat greu.

— Pînă a nu vă întreba altceva, eu n-am mai pus mîna pe manșa unui aparat de ani de zile !

— Nu are importanță, o știți. Readaptarea e ușoară, toți foștii piloți o doresc și reușesc s-o realizeze ușor. Veți pilota la început un „111“, să vă „refaceți“ mîna. În două zile veți fi complet readaptat. Știți că e posibil.

— Este.

— Veți face apoi „trecerea“ pe aparatul acela.

— În ce scop ?

— Aceasta, credeți-mă nu o cunosc. Misiunea mea se reduce la a vă fi instructor, restul echipajului — un secund, un mecanic și un operator radio, deci un echipaj redus — ne așteaptă. Vă asigur că nu cunosc scopul. Și nici nu doresc să-l aflu, misiunea mea se reduce la atît și pentru acest „atît“ sînt plătit. Vă rog să mă credeți. (Îmi era limpede rolul său limitat, îl credeam). Nu vă alarmați însă, de aici vă veți înapoia în capitală, tot cu mașina și, desigur, de unde ați venit. Aceasta nu pilotînd un avion !

— Și despre ce aparat greu este vorba ?

— O fortăreață zburătoare, un B-17.

Am părăsit „rezervația“ aeriană într-o după amiază și ne-am oprit la „X“ unde urma să rămînem pînă a doua zi în zori. Poate, mă gîndesc acum, ca o etapă foarte scurtă, dar trebuitoare, de decompresiune înainte de a reveni la suprafață din adînc, înainte de a mă întoarce, de a fi pus — repus de fapt — în lumea „normală“ (cu adevărat, programul presant de zbor, izolarea și noutatea sa erau toate acestea o lume „nenormală“) pentru că, a doua zi, la prînz, trebuia să ajungem în capitală iar seara să fiu „depus“ pe o stradă în capitala primei țări, prin metoda știută. Între timp am „călătorit“ și „călătoream“ încă prin prima țară, expediind vederi.

În seara aceea la „X“, după cina servită într-un restaurant mic, dar bun, m-am plimbat pe malul riului, am colindat străzile. Iluminarea, reclamele erau decente și de aceea strada, în loc să te alunge, te chema. Nu știu cum îi spune aceluia bulevard — sau poate știu dar nu are nici o importanță —, în dreapta era o monumentală catedrală zidită din piatră neagră și peste drum un magazin vast de aparate electronice. Și iată-mă, după ce m-am învîrtit în jurul catedralei, în fața vitrinelor largi ale magazinului. Era fabuloasă gama și modelele aparatelor expuse, aspectul și posibilitățile lor, ca om de tehnică sînt cucerit, mi-ar fi plăcut să am cîteva dintre ele. Dar repede le abandonez, mă atrage o ciudată lumină venită dintr-un cilindru de sticlă așezat într-un colț; ca pe un fluture coborît de sus din văile munților, rătăcit aici în pînza nopții. De fapt așa ceva și eram. În cilindrul acela înalt și zvelt, într-un lichid ușor verzui, de jos, unde o masă gela-

tinoasă se ondula ca mantaua pământului în, la locul nașterii unui vulcan, se tot ridicau, țîșneau, alunecau erupții de materie, se alungeau coloane cu capete sferice, se retezau, se ciocneau și se întrepătrundeau. Explozii noi ridicau în sus materia gelatinoasă fermentînd într-un roșu de geneză, un verde abisal, ganglioni misterioși de albastru, sau eșarfe de galben cosmic. Expulzată, materia se rostogolea, se amesteca, se sfîșia și se împletea creînd planete și sori și monștri și moluște sau doar celule primare, și iar cădea viața aceasta topindu-se în plasma blajină de jos și iar o explozie o trimitea sus în coloane ce se retezau căutîndu-și apoi singure forme de viață, și iar... Era halucinant ceea ce se întîmpla în lichidul verzui, ca într-un eter universal, omniprezent; undeva jos era un bec ascuns și el dădea lumina și căldura necesară acestui proces de migrație a acelei emulsii coloidale. Apoi nu mă interesează cum funcționează această fermecată lampă, rămîn sub hipnoza ei, e o substanță vie acolo, ce se zbate și palpită și își caută formă și fel de viață, și cade, cînd se împlinește într-o astfel de formă cade, se scurge, se scufundă, alunecă în neantul de jos și lichidul verde rămîne curat și dur și indiferent la ultima formă scursă, la viitoarea ce va țîșni. Și la însuși faptul că era acolo o formă de viață, cît și la cel că va țîșni imediat o alta, nouă, neștiută, nemaivăzută. Și eu eram de fapt acolo, în masa aceea — și domolită și agitată — de jos, ce nu era nimic, dar care devenea și redevenea apoi; și eu eram acum o astfel de efemeră ipostază, poate urcînd, poate coborînd deja în lichidul verzui și rece și poate zidurile acestui oraș erau sticla cilindrului, a unui cilindru, și aerul

acesta al munților și al lacurilor, coborît de sus, curgînd pe străzile orașului ca pe niște canale abia încăpătoare, era verde și dur, da, poate că eu eram acum tocmai o mică sferă de materie tăcută ce alunecam în lichidul acesta și forma mea, ce va fi ea la următ...

— Oo (!), aici erați, colega? Ne întoarcem la hotel?

Au fost corecți. M-au dus la... să văd urmele lui Vlaicu crezînd că-mi vor face un bine, un bine sufletului meu. Dar i-au pricinuit un rău imens. Adică eu, acceptînd, și poate necunoscîndu-mă suficient — astfel cum i se poate întîmpla oricui — mi-am pricinuit acest rău. Cu adevărat, urmele zborurilor lui Vlaicu mai străjuiau pe cer, am ascultat bine și detuna acolo și motorul, glasul motorului... dar în placa cu efigia lui Vlaicu, de pe zidul aerogării, ca într-o oglindă mi-am văzut mîrșăvia..

Apoi am primit instrucțiuni, nu pentru viitor ci pentru racordarea fazei cu prima țară. Seara eram în capitala ei, mi-am „schimbat“ pașaportul, am primit banii necesari, bilete de trenuri, note de hotel etc., trebuia să rememorez poezia cu „excursia“ făcută aici. Am achitat nota la hotel a doua zi, am făcut cumpărături, mi-am luat Volvo-ul retușat științific și cu stop nou, original, și am șters-o spre casă.

Nu am observat nimic suspect, totul decursese ca desfășurarea unui mecanism reglat perfect. Îmi vuia încă capul de motoarele „Flying Fortress“-ului și mîinile parcă îmi tremurau ușor. Dar, fir-ar să fie, puteam să pilotez un Boeing 17! Eram singurul

pilot din țară ce putea spune aceasta, era singurul lucru ce-l aduceam de acolo, mă controlaseră atent să nu am nimic compromițător, nici măcar un fir de ață agățat de haine. Pusta a defilat liniștit, cuminte la înapoiere și din tot ce-mi propusesem să fac n-am reușit decît, pe acest drum al întoarcerii, să mă opresc la un han și să mănînc un paprieaș în care, după cum mi-o dorisem, cred că era mai multă boia decît carne. Seara eram acasă. Obosit.

PARTEA A TREIA

CONTESA

Capitolul 1

TRANDAFIRI PENTRU ANNA MARIA LUISA

— Mereu m-ai întrebat ce vei face acolo. Ei, acum te întreb eu, ce-ai făcut ?

— Doar nu îndrăznești să spui că nu știi, nu știi ce mă aștepta acolo ?

— Știam, e un fel de-a te necăji, scuză-mă. Totuși povestește-mi amănunțit, poate ai vreo neclari-tate, neînțelegere. Povestind va ieși la iveală, ți-o vei aminti și eu îți voi lămuri totul. Spune...

— Adică să-ți spun cum am alunecat pe niște sfori trase de tine ? Bine, dacă vrei... îi povestesc.

— A fost greu ? Instruirea, „specializarea“ ta.

— Greu ? Foarte greu, ce efort fizic susținut, și dificilă însușirea pilotării avionului. Dar, ușor totuși, pentru că oricât ar fi de dificil, zborul în sine rămîne un fapt plăcut și frumos, se ridică peste acest „greu“. Zonă închisă, erau mereu aceleași rotiri limitate. Panorama Alpilor însă, apele și lacurile, zăpezile de pe crestele orbitoare în soare și în depărtare așezările aruncate în văi ori atîrnate de marginea lacurilor...

peisajul acela nu-l voi uita cîte zile îmi va fi dat să trăiesc ! Vibrația aparatului și elicile înșurubîndu-se cuminte în aerul rece al munților... Incredibil. Am avut un instructor bun, un pilot excepțional, un om cu mult umor poate. Mă întreba în timpul zborului : „te simți puțin yankeu ? Așa, un fel de mălai mare săltat de pe camioneta Ford a fermei sale și ajuns în Army ?“

— Era în „rol“ ?

— Și care e rolul ? Nu al său, el și l-a terminat, trebuia să mă instruiască pe mine să pilotez animalul cu patru motoare ; s-a achitat onorabil. Al meu, „rolul“ meu, care e ?

— Te-ai pripit, găsești ?

— Găsesc. Dar acum, acum are sens întrebarea. Că doar toate acestea duc undeva, au un scop final.

— La noi niciodată nu există un scop final, etape doar.

— Să admit și aceasta. Deci etapa următoare ?

— Înainte de a continua, să-ți arăt ceva, ceva ce poți păstra ca amintire. Sau poți distruge, cum vrei. E doar o copie, sper că te-ai obișnuit cu modalitatea aceasta, vei avea uneori la dispoziție copii compromițătoare, în ce te privește. Desigur, ca să înțelegi cît ești de angrenat și în același timp neputincios de a avea „inițiative“. Știi la ce „inițiative“ gîndesc.

Îmi aduce un set, ce set (!), aproape un album ; fotografiile în care apar cronologic și fidel cu toate isprăvile staționării mele acolo. Oameni, decor, inscripții, animația străzilor, bombardierul, pînă și cîteva clișee din timpul zborurilor, ce mă prind la manșa aparatelor cu decorul aferent lucind dincolo de plexiglasuri. Strașnic ! Era și o fotografie ce fixa

clipa, cînd urcam în Mercedesul alb. Clar, al naibii de clar !

— Ce crezi, iubitele, dacă securitatea va primi acest „suvenir“, nu se va întreba ce dracu ai căutat, scuză-mi expresia, acolo ? Ce e cu odiseea ta „spațială“ ? Cum ai plecat vor vedea, da, uite aici (puse degetul pe Mercedesul alb, înmatriculat cu număr de... Să spui că te-am trimis eu ? Zău ? Ar trebui să găsești ceva mai puțin hilar. Vai, vai, să pleci într-o țară știută, vecină și să ajungi tocmai acolo ! Și acolo să faci niște treburi atît de neobișnuite și misterioase. Spune-mi, e frumos ținutul pe care...

— Cînd ai primit porcăria aceasta de album ? N-o mai întreb și cum de n-am observat niciodată faptul că am fost fotografiat, ar fi absurd și să întreb și să o fi observat.

— Acum nu te agita.

— Te-am întrebat de scop, de următoarea „etapă“, cum o numești tu.

— Bine. Vrei un coniac ? Vrei, perfect, nu ești cu mașina. E bine că ai înțeles să nu mai vii cu mașina aici, e mai înțelept. Și tu devii tot mai înțelept de-un timp. Așa, în sănătatea ta, ca viitor pilot comandant de bord !

— Comandant de bord ?

— Cum auzi, reține. Acum, fiindcă ești virît în povestea aceasta, suficient ca să rămii blind, pot să-ți spun. Voi veți forma echipajul.

— Voi, care voi ?

— Tu și ceilalți doi, pe care i-ai găsit.

— Echipajul a ce ?

— Ai răbdare. Deci voi... Spune-mi, va trebui să plece încă unul — dintre ei — acolo unde ai fost

tu ; după părerea ta care e mai indicat, mai ușor de convins ?

— Vinătorul. Dacă va accepta.

— Spuneai că poate fi cumpărat.

— Probabil. Depinde de ofertă.

— Foarte generoasă. Îți amintești, ai propus ceva în acest sens...

— Și dacă nu acceptă ?

— Va accepta. Ce i-ar mai trebui acestui om, ca să-l dăm peste cap ?

— Nu știu.

— Ce-l leagă mai mult ?

— Zborul, zborul ! Să-și încheie viața, să se pensioneze de pe avion.

— Da ? Atunci, cum i-ar cădea o suspendare definitivă de la zbor ? Să spunem, de mîine ?

— Visezi ?

— Deloc.

— Cum, de ce ? Cine poate face aceasta ? Aiureli.

— Eu.

— Tu !

— Da, eu. Eu pot face multe, foarte multe. Nu te-ai convins încă ? Zici deci că l-ar da peste cap, l-ar înfuria ? L-ar deruta, l-ar revolta ? Care ar fi reacția sa ? Ei...

Care ar fi reacția unui om, a unui astfel de om în fața unui astfel de șoc, lovituri ?

— Știi, iubitele, trebuie să i se aranjeze ceva al naibii de infect, nedrept. Nemeritat.

— Dar așa ceva nu se poate, doar nu e vorba să aranjezi o partidă de remy !

— Se poate, iubitele, se poate. Deci l-ar înfuria suficient ca să dea dracului totul și să accepte, ca o revanșă, altceva ? O oază de liniște, oferită de oameni înțelegători. Și transformarea manuscrisului său într-un best-seller. Și o mică proprietate într-un peisaj asemănător cu cel ce ți-a rămas ție la inimă, ce zici ?

— Ce să zic ? Sau visezi tu, sau eu. Tu în viitor, eu acum, aici.

— Bine, vom vedea cine visează. O să-l abordezi după ce i se întâmplă, după ce survine „bucuria“ pentru acest vrednic om ce-și așteaptă pensionarea din aviație, pensionarea direct de pe avionul său utilitar. Mai bei, încă unul, bine.

— La ce toate acestea ? Echipaj ? Pentru ce și de ce o astfel de pregătire, pe un aparat care de fapt nu există. Și în ce scop ? Și cum crezi că va ajunge acolo ?

— La fel ca tine, procedura identică.

— Și îl veți instrui să piloteze afurisitul acela de bombardier ?

— Il vom instrui probabil...

— Bine, iubito, bine. (Simțeam că nu-i mai pot spune Luisa, n-o mai pot chema pe nume). Vom vedea, încercă să-l dai peste cap dacă spui că o poți face. Și cu celălalt ? De pe „Savoya“, ai nevoie neapărat și de el ?

— Poate da, poate nu ; vom vedea. Studiază-l încă, găsește-i puncte slabe, adu-mecă șansele prin care l-am putea determina să execute o misiune. În cazul că nu vei găsi nimic singur, vom găsi împreună soluția. Dacă, dacă va fi necesar.

— Voi încerca.

— Atunci, mîine, da, mîine am spus. Poimîine seara vino să mă vezi. Poate vei veni cu noutăți în ce-l privește pe Vînător.

— Ești chiar așa convinsă că vor fi noutăți ?

— Poate vor fi. Vreau să trec „proba“ în fața ta, așa ai spus, va fi o probă.

— Exact.

Aeroportul Crizantema, anul.. luna iulie, ora 08.31 GMT, cursa orară plecată, avionul utilitar „818“ YR... cu motorul în mers încălzindu-se pe platformă în vederea imediatei decolări în misiune agricolă. În biroul Trafic pilotul predă PLN-ul (planul de zbor), preia buletinul meteo și întinde aerodina (Carnet de drum Aeronavă) controlorului de trafic aerian pentru aplicarea vizei de decolare. Subsemnatul consultă tocmai registrul în care echipajul aeronavei cursă notase calificativul asupra deservirii tehnice din această dimineață. Controlorul pregătește viza, dispecerul de pistă intră dinspre platformă, în interfon o voce repezită întreabă :

— Traficul, pentru cînd aveți decolarea Utilitarului ?

— Pleacă peste două minute.

— Așteptați puțin, aveți o radiogramă recepționată acum în legătură cu el. Să vină cineva de la dumneavoastră s-o ia.

— Confirm.

— Bine.

— Fugi după radiogramă, îi spune controlorul dispecerului uitîndu-se întrebător la pilotul avionului. Acesta ridică din umeri gîndindu-se la vreo

eventuală restricție în zonă sau anulare a comenzii beneficiarului. Dispecerul s-a întors, formularul radiogramei îi stă în mână ca un steag alb. După ce o parcurge, controlorul de trafic îl privește surprins pe pilot și-i spune :

— Nea Florică, ceva nu e în ordine, deocamdată nu puteți decola.

— De ce ?

Îmi scot privirea din registrul — unde dealtfel în ultimul minut nu mai distinsesem nimic, ci doar o pîndă, o așteptare de alertă — și îmi aprind o țigară. Mda, Luisa trecuse proba. Cum, prin ce, prin cine ? Poate doar o simplă reclamație, care să-l „blocheze“ un timp. Aviația e exigentă...

●

În sfârșit, scorul realizat de Luisa era formidabil ; o zi, o singură zi... ceva a mișcat ea, un resort, o pîrghie, a gîdilat ea un releu în mecanismul subteran și monstruos căruia îi aparține (și care pînă unde se întinde, dumnezeule, pînă unde, și cum se poate aceasta ? !) și iată, fulgerător s-au închis circuite, au zornăit mecanisme, au șuiertat cîteva servo-uri, sau poate a fost mult mai simplu (?), un impuls lansat de ea spre ceva, unul de răspuns și pe tabloul de bord al Vinătorului s-a aprins brusc lumina roșie amenințătoare : incendiu la bord ! Fir-ar să fie, e o treabă idioată să-ți răsară semnalul acesta în plin zbor, e o treabă ! Știusese că nu e o glumă cînd o spusese, dar atît de repede ? Și putința de a interveni, de a rezolva ? Și, din nou, prin cine ? Cum ? Era o performanță și merita un buchet de flori Luisa ! Ce flori (?), trandafiri desigur. Va fi cel

mai grozav buchet de trandafiri pe care l-a primit vreodată Luisa. O să-i aleg cu grijă și-i voi aranja ca pentru o nuntă de argint; pe toate elicile ce au cîntat pe sus, așa va fi! Poate totuși e un blocaj scurt, „forțat“, o anchetă. „Merită“ însă flori conțesa... va primi!

— Și acum?

— Acum lasă-l să se coacă o lună. Timp de o lună va alerga să-si clarifice situația, o situație ce va rămîne însă neclară, te asigur. După aceea îl vei aborda propunîndu-i să dea naibii totul — doar e singur — acceptînd o altă modalitate pentru a se retrage onorabil — onorabil zic (?), splendid — spre pensionare. Iar pînă atunci vom avea multe, foarte multe de făcut.

— Jefuim, ucidem, spionăm? (întreb ironic, neliniștit însă).

— La dracu cu aiurelile tale! Nu ai înțeles încă că noi nu facem nimic rău? Da, pregătim ceva, pregătim o magistrală miscare, fără însă a cauza nimănui rău. Știu, știu, scopul final? Despre ce ar fi vorba la urma urmelor, concret (?), iată ce vrei să întrebi, știu. O vei afla, iubitul, te voi suna peste cîteva zile. Pînă atunci trebuie să-ți amintești ceva.

— Ce să-mi amintesc?

— Cîmpia. Locul acela în care ai copilărit tu. Și ce vei găsi deosebit acolo, în amintirile tale din acel timp.

— Deosebit.

— Da, deosebit. Nu te precipita acum, gîndește bine, sînt sigură că există cîteva întîmplări deosebite de pe care vei reuși să îndepărtezi praful. Îți mulțumesc mult pentru flori. Niciodată nu mi-ai

adus flori atît de frumoase. Acum du-te, orice femeie mai are și treburi gospodărești de făcut, nu ? Zilele acestea va veni pe aici prietenul nostru, regizorul. Speră să înceapă filmările cît de curînd. Hai, du-te. O să te invit probabil cînd va fi și el aici. Haide, lasă-mă, e tîrziu, aproape de zece.

Zece seara, buchet de trandafiri „de nuntă“, mai sînt patru ore, mă întorc acasă preocupat, dezbrac haina și scot un curs voluminos despre motoare de avion. Da, dragă, — îi spun soției — am o problemă, un necaz tehnic la serviciu și trebuie să găsesc soluția pînă mîine. Zece și zece, am încă cincizeci de minute de studiu. Frunzăresc cursul, creionez un simulacru de desen pe o foaie de hîrtie, mă gîndesc cu motorul împins pe „forțaj“. Ce s-a mai adunat între timp ? Încet, încet, cum se leagă aceste lucruri, cum ? Deci, muzica simfonică îndrăgită de amîndoi, o ascultăm adesea în timp ce discutăm, seara. Ea are discuri bune, multe. Cumpără tot ce apare, primește și din străinătate, face schimburi, expediază și ea. Aici totul e clar, expediază și primește discuri, atît. Poșta e poștă, lucrează corect. Că am reușit să forțez această corectitudine, e altceva. Cum nu are importanță, am reușit s-o fac, să aflu și să mă conving că expediază și primește discuri în mod corect „inofensiv“, fără adausuri. Riguros exact, fără adausuri. Altceva nimic. Face cîte o călătorie anual în străinătate. Firesc și aceasta, unii fac mai multe chiar, mai pretențioase, mai îndepărtate. Scri-sori nu. Unde și cum naiba e legătura, schimbul rapid de mesaje, evident prezent permanent. Unde,

cum se face ? Expediază bacteriile ei infecte — cu care lucrează — în eter, cu mesaj legat la gît, ca porumbeii ? Zece treizeci, să fim serioși. Radio (?) nu, ar fi reperat-o de mult... apoi, cel mai bun radiomator din oraș (un amic, RTG-ist pe aeroport, aproape permanent lucrînd cu stația sa puternică) în ultimele trei luni a tot măturat eterul, nu apăruse nimic. Acum, problema prafului de pe copilăria mea. Să-l șterg. Nu, nu-l șterg, pentru că nu s-a depus nici un fir de praf peste pămîntul acesta curat. Soare, vînt și ninsori s-au tot rostogolit peste el, fără însă să-l poată acoperi ! Deci nu să șterg praful, nici un praf, să privesc doar îndărăt. Dar am făcut-o cu mult timp înainte iubito, cu mult timp înainte. Și nu acum și nu aici, ci pe o șosea în Alpii înalți, într-un Mercedes roșu (locul dreapta față, țigară arsă pe jumătate și cheia încuietorii aruncată de către cel de alături, de la volan : „ — Și despre ce aparat greu este vorba ? — O fortăreață zburătoare, un B-17“.

Iată, iubito, clipa cînd mi-a revenit fulgerător în minte copilăria cu întîmplările ei, cu micuțul Ilisie și acel „Droll Boy“ rămas prizonier schilod al cîmpiei. Și află, află, Luisa, că nu avea cum să se aștearnă praful pe aceste amintiri, însă ceva există, ceva ce nu ar îngădui, nu ar face posibilă prăfuirea de care îmi vorbeai... Zece cincizeci și cinci, „mai rămîi mult?“ mă întrebă soția pregătindu-se de culcare, „nu, nu mult“ îi răspund, e unsprezece fără două minute și telefonul sună, sună, eu fac o figură întrebător plictisită, ea ascultă cu receptorul strîns la ureche privindu-mă, da, da, vi-l dau, vorbiți cu el, da, nu face nimic, înțeleg, la revedere, îmi întinde

receptorul făcîndu-mi semn să mă ridic, să vin să-l iau și mai spune, parcă spre a mă grăbi, „aeroportul, spun că trebuie să mergi imediat acolo“.

— Da, salut, da, cum (?), așa deodată? Și nu avem o rezervă, bine, în cincisprezece minute sînt acolo. Bine, bine, o să spun acasă, poate terminăm în cîteva ore totuși... mulțumesc.

— S-ar putea să dureze cîteva ore. Dacă nu rențeză să mă întorc, rămîn pe aeroport să-mi continui serviciul dimineată, închid eu acolo ochii o oră-două dacă se va putea. Nu, mulțumesc, nu iau nimic dar uitate, chiar de întîrzii cîteva minute, servesc o cafea, atît te rog să-mi faci. Fir-ar să fie, acum trebuia...

— Dar ce s-a întîmplat? Nu se poate fără tine?

— Nu, de data aceasta nu.

Unsprezece și zece, ceșcuța de cafea ridică o înșelătoare iluzie asupra binelui de pe lume, ce zic ceșcuță (!), e o ceașcă zdravănă de cafea fierbinte bine mirositoare și tare, mă văd obligat să fumez și două țigări între timp.

— Du-te la culcare, du-te la culcare liniștită, totul va fi bine, n-o să te deranjez dacă mă întorc, iar dacă nu mă întorc rămîn acolo și mai tîrziu te sun. Apoi cobor în biroul meu „tehnic“, iau trusele 1, 3 și 7, trec în garaj și le arunc în mașină. Urc, pornesc și apăs un buton de la bord iar ușile în față se deschid prin telecomandă. Se închid în urmă, luminile se sting, ceașca de cafea e desigur deja spălată și soția precis se gîndește încă, nu doarme. În gură mi-a rămas gust de cafea și tutun. În ordine, aprind o țigară, telefonul a fost la fix, colegul cu care convenisem m-a scos din casă plauzibil. Îi spuseseam că

am o problemă delicată, a înțeleș, bărbații își fac uneori asemenea servicii.

Unsprezece douăzeci și unu, deci încă o oră și treizeci și nouă, timp în care nu știu ce voi face. Adică știu. Voi gândi, am la ce ! O oră și treizeci și nouă, nouă minute ieșirea și intrarea în oraș, deci o oră treizeci de mers pe șosea. Sau la o parcare pustie pe șosea, în oraș ar fi neplăcut să stau lăaturalnic la rigolă în mașină atît, vreun zelos milițian m-ar putea suspecta că aș „coace“ ceva, stînd nedeterminat astfel în loc și timp, prelungit. Coc eu, mă privește personal ce coc, vedem noi pentru cine budinca ! Bunică mea, buna mea bunică, de mulți ani s-a șters din lumea glasurilor și hărțuielilor vieții, ea ne cocea, cînd eram copii, un fel de budincă gustoasă, îi spunea cuglu. Oare ce înseamnă cuvîntul acesta atît de ciudat „cuglu“, de unde vine ? Ies pe direcția Vest-Nord Vest și mă opresc după șapte kilometri. Parchez, sting luminile și deschid radioul. E o noapte călduță și stelele par astronave ce tocmai se întorc. Deci, Luisa e angrenată într-o rețea străină care se ocupă cu, nu îi știu încă natura, dar tot spionaj ar fi ; militar sau civil. Economic, tehnic (?), în formele și cu manifestările sale dubioase și prădalnice. Pînă aici e clar. Apare necesitatea formării unui echipaj pentru un tip de avion relicvă (bombardier cvadrimotor. Dar poate fi folosit și drept cargou, nu ? Și autobuz aerian ?) care însă nu se află în țară și pentru a cărui pilotare trebuie căutați cîțiva oameni, minimum doi. Clar. Eu, pe care Luisa îl cunoaște de mult ca fost pilot de bimotoare, abordabil (și obligat, s-a văzut prin ce metodă parșivă și complicată, costisitoare) și în situația de a cunoaște, deci de a

putea găsi și capacita pe ceilalți trebuitori scopului. Bun ! Sînt instruit pentru zborul pe aparat, urmează să fie instruit și al doilea. Complicat, foarte complicat, costisitor. Într-un fel privind, simplu. Să admitem că se va reuși, Vinătorul se va întoarce apt de a-l manevra pe B-17. Bine, să zicem. Apoi, noi aici, aparatul dincolo. Aparat apt de a purta o încărcătură utilă de zece tone. Ce au de dus ? De acolo aici, de aici acolo ? Dar atunci, în ultima ipoteză, trebuie adus aparatul aici. Absurd ! Imposibil ! Absolut clar imposibil, nici trei secunde nu are rost să rămîn pe această ipoteză. Să o admitem însă pentru trei secunde. Ce au de dus ? Cargou aerian ? Autobuz, e vorba de oameni ? Un grup compact ? Care, cine, ce fel de oamenii dracului ar fi aceia să montezi o astfel de formidabilă regie pentru a le transporta „prețioasele“ trupuri dincolo ? Nu merge ! Deci desființăm autobuzul, „podul aerian“, să vedem cargoul, varianta cargou. Nu se justifică pentru un eventual transport de frunză uscată și presată de pătrunjel. Arhive rămase, conservate din timpul războiului etc., povești pe care le-am întîlnit într-un roman polițist scîrțîit (arhive germane scufundate în lacul Bîlea... a aclimatizat tipul cazul la noi, după ce presa a semnalat astfel de descoperiri în străinătate, vax !). Să fim serioși. Totuși, să admitem un zbor de noapte peste vestul Ungariei, cu o aterizare furișată (unde naiba ?), o încărcare rapidă și întoarcere fulger. Nu merge, eu care știu cum intră și ies avioanele în și din țară, din spațiul aerian, nu pot vedea aceasta practic... Să spunem totuși că s-ar putea. Miza, care ar fi miza ? Ar trebui să fie una grozavă. Dar atunci, coeficientul enorm de risc, de

nesiguranță cum se justifică, cum de e admis la o astfel de miză ? Nu, din nou nu e bine. Ce naiba se ascunde aici ? Și de ce echipaj de aici, la ce bun ? Când avionul poate veni pilotat de către oamenii lor. Aici, simt că aici e cheia, precis. Că doar unuia de acolo nu trebuia, pentru aceasta, să-i facă casă și să-i cumpere Volvo-ul ! Mergea mai ieftin... Știe Luisa ? Și, cât știe de fapt imaculata aceasta ? Probabil că știe doar cât și în momentul care trebuie, numai. Deci, din nou, comunicarea, sistemul ei de comunicare. Vedem noi. Așa, eu idiotul șantajat, ea deșteapta ! O.K. mămicule, n-am deocamdată încotro, mai vedem noi însă ! Încă ceva, m-am interesat în legătură cu Vînătorul : e un „caz“ particular, cineva din direcție cere o anchetă pentru o așa-zisă „indisciplină“ de zbor a sa. Deci iar m-am complicat gîndind, „puterea“ Luisei fusese o șmecherie doar. A profitat, știind că se cercetează temeinic totul iar cel în cauză e suspendat de la zbor pînă ce nu sînt clare lucrurile. O să-ți plătesc istețimea aceasta, iubito, fii sigură ! Am și început cu florile... Demarez și o iau spre oraș.

Capitolul 2

GRAMOFONUL ROZ

Opresc mașina la colț, îmi iau trusele, în apropiere nu e nimeni, firesc — ora unu de noapte — încui și calc neauzit spre intrarea casei. Poarta și yala

de la intrarea antreului — nici nu era nevoie de trusa nr. 1 — ...cheile făcute înainte după mulajul originalelor merg perfect. Așa, iubito, așa. Tu ai să vezi pe dracu iar eu ce se ascunde în căsuța ta, sper să găsim astfel fiecare dintre noi tocmai ceea ce caută ! În caz că trandafirii n-au „funcționat“ — ceea ce nu cred — și mă vei întâmpina, o să-ți cîrlesc două palme, îmi cer scuze și plec. Vei scuza și înțelege metoda, vă aparține.

Dar trandafirii „au funcționat“ pare-se perfect, Luisa stă binișor narcotizată într-o cămășuță de noapte, cămășuța vîrită în pat. Părul rebel, ochelarii pe noptieră, nutrișoara ta de fetiță cumițică plecată în lumea viselor de narcoză. Subtilă, scumpo, subtilă. Nu te va durea nici capul, nu vei avea nici amețeli, nu vei simți nimic, nimic. Dimineața efectul nul, te vei scula reconfortată și vei putea merge la ferma ta de orătării microscopice. Să le servești ceaiul, iubito, ceaiul ! Poate mă ambalez și te cîrlesc așa dormind, necivilizat dar meritat ! Ca să vezi tu, mămicule, cum se racolează și se șantajează oamenii cinstiți... Așa ! Și dacă nu te cîrlesc acum, ai răbdare, cînd vom încheia conturile dau foc casei și reped Volvo-ul într-o rîpă. Și palmele, palmele după ce îți voi scoate ochelarii ! Cu ochelarii tăi mai am o problemă însă în noaptea aceasta, nu te grăbi. Da, să mă uit bine pe cine am iubit eu... foarte catifelată și gingașă ești, foarte. Și ai o nutrișoară ce poate înduioșa. Aviatorii sînt foarte sensibili la chestii de astea. Foarte sensibili. Dar vremea înduioșării a trecut, iubito, a trecut. S-a dus vremea cucului și a venit vremea lupului, știi cum se spune, nu știi (?), afl-o atunci. Nu ar fi cazul, dar, tot de la tine învă-

țatură, să fim prudenți, trusa nr. 3. Așa, dacă ai vreo drăcie electronică de veghe aici, miaună trusa mea nr. 3, fii sigură. Fac un tur de orizont prin camere, desigur luminile aprinse, curentul îl plătești tu, nu riscăm nimic. De-ai ști tu tehnologia acestor trandafiri și ai pasa-o amicilor tăi, te-ai căpătui. Nu, eu sînt imun, asta e poanta, sînt imun, dragă, și au și ei timpul lor... Numai tu umbli acum printre culori nemaivăzute și fluturi exotici ! Deci nu riscăm nimic, continuăm. Nu miaună nimic, te-am supraapreciat, n-ai instalații ciudate în casă, instalații care să-ți vegheze somnul. Scumpul tău somn. Dar eu sînt prudent, le-am căutat. Pantofii și miinile mele nu lasă urme, păcat că nu pot fuma. Și să-mi fac o cafeluță din rezervele și cu sculele casei, păcat ! Vedem noi acum ce comori ascunzi în cuibușorul tău, să nu ne pripim.

Rochii, rochițe, taioare, două pardesie și un fulgarin, palton, pijamale, furouri, lenjerie, ciorapi „hula-hop“ sau cu talon, batiste, batistuțe, iubito (!), parfumul aferent, nimicuri. Nimic interesant, pantofi, nu se caută astfel de marfă în noaptea aceasta, îngeraș, stop, sutiene. Scumpele tale sutiene Triumph. Iau un „Triumph“ și-l pun în buzunar, am și eu dreptul, nu ?... vedem noi ce vom face cu el, te-am iubit totuși, nu ? Prosoape... aici am terminat. Treccem la colțul „tehnic“, la instalația de sunet. Trio sunet plus imagine : televizor radio și picupul stereo. Desfătarea noastră simfonică ! Dulăpiorul cu discuri. Nu le facem să funcționtze, iubito, păcat de curent și timp, le examinăm. La cel mai înalt nivel tehnic posibil ; nu mă subestima, sînt și un bun specialist în electronică, dacă n-ai știut-o ! N-ai știut-o, cred,

chestie de amatorism, în actele mele nu scrie. Nimic, nimic, nimic. Vocile acestei case sînt curate ca ariile lui Caruso. Bietul Caruso, cum îl amestec în treburi ce nu îl privesc... Nu găsesc nici macro nici micro transmițătoare în cutiile acestea achiziționate desigur din prăvăliile orașului. Așteptam altceva și, și mă simt exact ca potaia ce pierde brusc urma iepurelui. Iepuraș ! Așa am să-ți spun de azi înainte, iubito, iepuraș. Nu-i frumos ? E foarte frumos, scumpo, e foarte frumos.

Trec din dormitor în baie — așa e traseul — ce naiba pot găsi într-o baie ? —, robinete strînse complet dar care picură... Bineînțeles, găsesc aici și un robinet care picură, aș vrea să văd și eu o baie în care toate robinetele să fie etanșe ! Sprey-uri, săpunuri, perii, sticlute, borcănașe, creme... ce-ar fi să fac o baie ? Mersi, sînt curat, o baie de inspirație poate. Să dau drumul apei în vană, să fac un vaporăș din hîrtie să-l găsească dimineața plutind și să-și amintească astfel că odată am fost copii... Da, ar fi ceva, ar fi frumos. Nu fac altceva decît să sting lumina, ieșind. Intru în W.C.-u și fumez o țigară, gemulețul de aerisire e deschis și pînă dimineața nu se va simți nimic. Ce să faci, ca la școală, pe vremuri ! Vai, vai, frumoase timpuri au mai fost ! Fumul iese cuminte pe gemuleț, o parte îmi pătrunde în cap formînd idei, bine, sting și aici și trec în penultima cameră. Ceasul ? Pînă acum douăsprezece minute, bine. Iubito, iubito, orașul e plin de tăcere și fluturi — cine naiba a mai spus și asta ?

Și aici, într-un scrin mic, o găsesc pe Luisa. Da da, pe Luisa care doarme sub porunca frumoșilor mei trandafiri. Pe toate elicile... tu ești iepurașul acesta

mic cu funde albe, cu ochi întrebători, cu guleraș și mînuțe ? O, pușor mic, albumul, albumul în catarame de argint ! Ne-am reîntîlnit iepuraș mic, ne-am reîntîlnit după atît amar de ani deci ! Și celelalte, galeria aceasta de ilustre fetițe ? Răsfoiesc încet. Filele sînt grele, grele de cartonul lor masiv, de vechimea lor, de îndepărtarea și amintirile ce le poartă. De adîncul în care s-a scufundat lumea aceasta a voastră. S-a scufundat. Știi, încă atunci, cînd răsfoiam albumele (unde e celălalt ?, vād că cine știe cum și ulterior cînd, pe acesta l-ai salvat) acolo în pustă, în casa aceea acoperită cu solzi de majolică, cînd am dormit sub luna de argint a pustei, mîngiat de glasurile adînci ale pămîntului, de foșnetul ierburilor sale și de sîinii fierbinți ai fetei lui Ilisie bătrînul, Ioana, de-atunci știu că lumea acestor albume s-a scufundat în neant. Unde e celălalt album, cu șnur verde ? Vezi că mi-l amintesc ? Și tu, care îmi cereai să șterg praful de pe amintiri... de unde praf ? Dar, iepuraș scump, ți-au făcut o nedreptate de neînțeles, tu n-ai decît o singură fotografie în tot acest vast cuprins de pagini ? Cum se poate, în vârtejul acesta de chipuri și arătări, de priviri zîmbitoare și seriozități reci, între exuberanța jocurilor și marșialele instantanee de familie, între arme, cîini de vînătoare și fazani împușcați, trofee ridicate în țipăt de triumf sau aruncați cu penajul strălucind pentru ultima dată lingă roțile șaretelor — frunze, frunze moarte toate acestea, căzute în cîmpie și putrezite, reintrate în pămîntul mamă... tu n-ai avut mai mult loc ? De ce ți-au făcut oare nedreptatea aceasta, iepuraș ? Aha, iată pe ultima filă încă o fotografie, singură,

solitară, ca un final restrîns, ca un adaus pus să întregască un întreg ; din nou tu, fetița cu funde, mirată, cu privirea întrebînd ori așteptînd alături de o femeie nu prea arătos înveșmîntată, cine o fi ? Te poate opri locului, te poate răni privirea ei tăcută. Cine o fi totuși ? Scot încet colțurile fotografiei din tăieturile oblice ale ultimei file, îi pipăi cartonul îngălbenit și o întorc. Fără intenție, așa se face cu fotografiile, parcă niciodată ele nu-ți spun, ori nu-ți arată îndeajuns, și atunci întorci cu un gest mecanic, reflex, cartonul, parcă vrînd să descoperi ceva de dincolo de imagine, ceva mai mult, sau o continuare Slujnica, da, așa scrie aici, „slujnica noastră cu fetița ei“. Fără altceva, fără nume, scurt și cuprinzător, slujnica noastră cu fetița ei. Doamne, deci mama ta a fost o slujnică, o slujnică în casa învelită cu solzi de majolică, femeia aceasta nearătoasă e mama, sau a fost mama ta, și voi sînteți aici așa... Ca să fiți și voi, v-au pus aici, ca să fie clar că și voi le aparțineți, la fel ca tot ce se etalează aici, casă și cai frumoși și cîini de vînătoare (rari și scumpi probabil) și... deci și voi, mama și copilul, slujnica și fetița ei, fără nume — numele e altceva, numește pe cineva, ori voi nu erați cineva ci doar slujnica și fetița ei. Pe toate elicile Luisa, deci nu ești un fel de contesă ? Bine, bine, n-au fost nici stăpîinii voștri, dar știi cum e, e un fel de a spune, dat fiind ambianța, receptivitatea mea „șoc“ de atunci, din noaptea îndepărtatei adolescențe. Dar la ce ți-a trebuit albumul, întregul album ? Să-i ai și tu pe ei, altfel, desigur altfel, însemnînd cu totul altceva, așa cum și ei au vrut să vă aibă în album și pe voi,

ca să fie clar că VĂ AU ! Dar atunci, atunci iar nu se mai potrivește nimic ! Dacă tu ești... cum, de ce ai ajuns ceea ce ai ajuns ? Iubito, iubito, orașul e plin de tăcere, care e taina ta Maria, Anna Maria ?

Vezi, te-am adormit, te-am cufundat în somn și dintr-un somn îndepărtat și necunoscut mie te-am smuls acum. Mă voi gândi mai târziu la toate acestea, nu se schimbă deocamdată nimic, sînt aici pentru cu totul altceva, nu trebuie s-o uit și să întîrzi prea mult, deși ceva, ceva ce stă dedesubtul acestui ciudat întreg, s-a mișcat, s-a trădat ori poate s-a dovedit a fi cu totul altfel de cum îl știam, de cum mi-l închipuiam.

A treia cameră, o mică încăpere pe care am văzut-o în treacăt de multe ori și în care nu se află prea multe. Camera cu gramofon roz, întotdeauna i-am spus astfel glumind, aici, pe o măsuță stătea frumosul gramafon roz (cu pilnia sa roz, purtînd desene de grațioase flori) care ar fi făcut mîndria oricărei case acum cincizeci de ani, cu glasul-i pițigăiat, iar acum, prin raritatea și romantica sa înfățișare de piesă de epocă. Deschid, comutatorul pe stînga, becurile împușcă lumina scaldînd pereții. Bineînțeles, zugrăviți în roz, roze și perdeluțele și alte cîteva nimicuri ca să fie în ton, o adevărată... cum, ce înseamnă asta ? Lumina e crudă și revelatoare, umbrele au plecat și obiectele au zîmbete reci, înghețate în exactitatea lor. Pe platoul gramafonului strălucește rotund și negru un disc „actual“, mă atrage eticheta sa gălbuie, doi pași și citesc cu surprindere : concertul ascultat împreună la ultima noastră discuție, cu cîteva ore înainte. Abia apoi ob-

serv. capul cu diagrama e altfel ; și nu altfel, ci în loc de acul grosolan, pe care trebuie să-l poarte, are altceva, are adaptat ceva. Mă opresc ca și cînd aș fi făcut tocmai întiul pas într-un nisip mișcător, simțind aceasta. Discul și gramofonul sînt incompatibile tehnic ca să funcționeze. Dar adausul poate fi o doză electrică corespunzătoare. Și turația (?), turația nu corespunde nici ea, doar dacă gramafonul e transformat, are un motor electric în interior care să-i imprime una corespunzătoare. Cordon de alimentare ? Nu există însă cordon de alimentare spre nici o priză. Nu iese din cutia anacronică nici un fel de cablu. Atunci ? Putea fi pus discul din fantezie acolo, decor. Dar, dacă faci o cameră roz (după un gramafon roz — frumos, frumos !), de ce să nu pui pe el (să odihnească ca decor) un disc ce i-ar aparține, ca timp și caractere tehnice ? Și de ce discul din seara aceasta ? Bine, a fost cu el în mîină (dar nu în camera aceasta !), din fantezie l-a pus aici. Și mecanismul, doza suplimentară de la diafragma gramafonului ? Privesc la măsuță ca în vitrina unei expoziții de bijuterii păzită electronic, prudent. Păzită electronic... Mda, asta e. Dormi, Luizo, dormi, odată mă voi ocupa de ce a fost și ce a devenit ființa și viața ta, acum însă cred că mă aflu în fața a ceea ce caut. Și tu ai fost imprudentă, cel puțin în seara aceasta. Ai lăsat totul așa cum ai lucrat și, ai acceptat florile. Înțeleg, n-aveai de unde ști, ani la rînd ți-am adus flori. Flori inofensive însă, te-ai obișnuit la fel ca dresorul ce-și vîră capul în gura leului docil, te-ai obișnuit cu florile mele curate. Și apoi mă aștern pe lucru. Fixez și memorez totul în ochi, pînă

și poziția discului, înscrisul de pe disc, ce poziție unghiulară face față de celelalte piese ale gramofonului (niciodată nu poți ști ce amănunt rămîne clar în ochii cuiva !), nu, nu voi omite nici o măsură de prudență. Trusa 7 stă desfăcută pe covor și eu aș merita o țigară acum ; deci, motor electric la turația discurilor folosite azi, curent de alimentare cules din masă prin picioarele gramofonului, masa îl culege direct de pe două contacte aflate în dușumea. Doza e un microemițător, nu știu încă ce culege și cum și unde transmite, trebuie să mai fie o cutiuță electronică în jur. O caut, cu creierul însă nu cu mîinile. Și cu ochii. Nu o descopăr, apoi presupun că funcționarea și pornirea ei e sincronizată cu pornirea gramofonului, a microemițătorului. Sînt absolut sigur de trandafiri, privesc ceasul și pornesc gramofonul punînd doza pe primul canal al discului aflat acolo, așteptînd fraza muzicală cunoscută, cu care începe concertul. Nu apare. Iau discul, trec alături și îl pun pe picup ; las volumul redus, cît mai redus și concertul începe. Opresc și revin, așez din nou discul pe gramofon, pornesc și aștept, privindu-l cum se învîrtește. La a zecea turație începe convorbirea. O ascult. E un sistem de supraîmprimare electronică în canalele discului. Cum dracu se poate ? Se poate, nu are importanță cum, și trandafirii mei sînt o chestie... dar palidă față de drăcia de-aici. Deci se înregistrează pe picup în timp ce placa fredonează... aici ar fi aparatul de redare, ea verifică aici înregistrările. Înregistrările... A înregistrat toate discuțiile noastre, clar. Expediază discuri Luisa, expediază aceste discuri (pe care le poate verifica oricine zadarnic !) și, și pri-

mește discuri din străinătate. Splendid ! Schimb de discuri, schimb de ilustrate, schimb de timbre, schimburi cinstite și obișnuite între parteneri colecționari, splendid ! Înseamnă că... trec alături iar și aleg — dulăpiorul cu discuri — la întâmplare un disc imprimat în străinătate, deci primit. Deși poate fi și de aici cumpărat, se importă și se exportă discuri doar. Pe picup cîntă, pe gramofon nu spune nimic. Am avut dreptate, receptorul amplificator merge sincronizat, pornește singur, nu-l văd, simt însă direcția de unde vine vocea, nu mai are importanță acum să știu cum e, în ce, prin ce e camuflat. Discul tace rotit de gramofon. Dumnezeu (!) ceasul... Aleg un nou disc, zadarnic îl aleg, ceasul fuge înnebunitor și forțez puțin timpul — sînt la limită aproape, încă atît doar, încă atît, o încercare — din nou un alt disc. Comunicarea e scurtă, dar e ! „Prudență maximă, urgentează expedierea Vinătorului și tratează filmarea. Transmite ultima înregistrare de control“. Ahă, înregistrare de control ! Ei nu se joacă deci cu ea, ei vor confirmarea tuturor discuțiilor avute cu mine. Cu mine ? Numai cu mine ? Nu se poate numai cu mine. Atunci, cealalte, ceilalți ? Între mănușile transparente și degete îmi văd transpirația, pe spate mi-o simt. Adun totul, doamne, timpul, timpul (!), e în ordine totul, cred că e ; nu, mai verific o dată, desigur că totul e în ordine. Da, încă ceva, învîrtesc din curiozitate manivela mecanică originală a gramofonului și dumnealui prinde să se rotească așa cum l-au învățat constructorii, neinteresant pentru anul în care trăim... Trusele, lumina, Luisa, dormi, dormi iepuraș iubit, dormi ; ai făcut azi două greșeli

pentru care te-ar mătura urgent amicii tăi (!), yala, scările, da, vișinul din curte cu ramurile sub promoroaca lunii și, aerul străzii. Aerul străzii! Răcoros. Înfiorare peste trupul meu ud, Volvo-ul. Ochiul lui stinși nu îmi pot mărturisi nimic. Închid portiera, fără să o trîntesc, mă lipesc de spătar strîns să mă încălzesc și aprind o țigară. Am uitat ceva? Am lăsat urme? Rememorez totul într-un film clar în parbriz, printre jeturile de fum lacom smulse din țigară și aruncate apoi acolo. Nu, totul e bine. N-am uitat nici de ochelarii Luisei. Și i-am așezat pe noptieră exact cum stătuseră înainte. Bine. Sting țigara și deștept motorul. Ceasul. Ar mai fi zece minute rezervă certă, marjă ce mi-am asigurat-o în caz de neprevăzut, sau dacă aș fi uitat ceva, ca să mă pot întoarce în locuință. Dar, ar fi fost neplăcut și riscant. Abia la a doua pătrundere uiți cîte ceva, ori lași urme. O.K., demarez fin, aprind farurile ceva mai încolo, ora trei spre dimineață, începe să se facă ziuă. Creștinii dorm încă liniștiți dar eu voi deranja acum un om care nu e prea bun creștin, sper să nu se supere.

Am timp, alunecînd pe străzile pustii să mă întreb cum se face că, un „exemplar“ atît de versat, ca Luisa, nu a distrus încă toate discurile cu supraimprimări. Sau există un motiv pe care eu nu-l pot „vedea“ deocamdată, sau e una din acele elementare și surprinzătoare, astfel, greșeli pe care tocmai acești „ași“, uneori, le comit... mici întîrzieri care apoi se dovedesc grave.

Capitolul 3

„MAESTRUL“ SE PENSIONEAZĂ...

Părea să-i facă o plăcere deosebită, strașnică, faptul de a fi bătrîn, adus de spate din cauza afuritei de spondiloză ce-o avea și a tuturor betesugurilor sale de om în care viața a dat uneori și cu parul. Se plimba între perete și masa pe care o scrumieră plictisită adunase scrumul multor țigări arse în sfîrșitul de noapte sau începutul de zi, ce era. Somnul i-l spulberasem fără menajamente, dar cu oarecare părere de rău ; „oh, oh !“ spusese, „stai, nu te pripii, stai să fac o cafea, fără cafea nu se poate discuta civilizată, adună-ți gîndurile pînă atunci și pregătește scuze formulate frumos domnule (!), nici cei de la serviciu nu mă scoală la o astfel de oră, s-o știi mata ! Oh...“, se strîmbă și atunci am știut că-l doare spatele, „vei răspunde că încep așa devreme cu cafea azi, vei răspunde !...“. Și, „gata scuzele?“ cînd se întoarse cu ceștile în care licoarea aburea. „Vrei zahăr (?), puțini oameni știu că zahărul strică tot ce e mai bun în cafea, puțini... mata habar n-ai. Lasă dracului scuzele, dă-i drumul, scoli omul cu noaptea în cap, spune-i și de ce“.

— Nemaipomenit, nemaipomenit !

Spovedanie, așa ar putea fi numit ceea ce fac eu acum, tot ceea ce spun acum, absolut totul, inclusiv cele descoperite în această noapte.

— Oh, nemaipomenit !

— Într-adevăr nemaipomenit.

— Nu la aceasta mă refer. Agitația sa ajunsese notabilă, se plimba mereu prin cameră, prin încăperea plină de fum trăgînd setos din țigară.

— Nu la aceasta ?

— Bineînțeles. La afurisitele de țigări ! Pe naiba la „afurisitele de țigări“, gîndesc. E un fel de a ține pentru o clipă problema la distanță, spre a o putea privi la dimensiunea reală, așa cred. Dar ascult în continuare despre „afurisitele“ țigări... :

— Domnule, de ce nu se mai fac țigări Virginia fără filtru ? Am fumat întreaga viață țigara aceasta și acum, în pragul pensionării mele, a dispărut. Cum voi trăi ca pensionar ? Stinse Carpați-ul fără filtru în răbdătoarea scrumieră, dar își aprinse imediat altul. Oh, interesant, interesant, și mă privi supărat, oprindu-se brusc.

— Știi mata că pătrunderea într-o locuință străină prin... bine, bine, știi. Primo (!) — ridică mîna și o înșurubă în aer spre mine — ar trebui să sun Miliția să vină după mata. N-au ce căuta însă în casa mea, în casa unui om onorabil ca mine, ăsta ți-e norocul. Secundo (!) — din nou mîna — secundo maiourule, strașnică chestia cu supraimprimarea discou-rilor, strașnică ! Contesa matale e nemaipomenită ! Și deci urgentarea trimiterii Vinătorului ?

— Da. Îi arestați pe toți ?

— Să-i arestăm ? De ce ? Matale ești deocamdată singurul care ar trebui arestat, și poate fi arestat.

— Dar am spus totul singur. La început am fost complet nevinovat, știți doar, restul... am acceptat spre a afla cît mai mult, pentru a vă putea ajuta.

— Foarte frumos. Dar nu pentru aceasta, am mai spus. Nici pentru că ai ajuns să știi, să poți pilota păcătosul acela de avion. Ci pentru că ai pătruns în casa unei burgheze pașnice noaptea, prin efracție, înțelegi matale? Dar aceasta ar fi treaba Miliției, sper că au probleme mai importante, și fără cazul matale de borfaș amator!

— Știți, termenul...

— E corect spus.

— Maestre...

— No! Fără periută, maiorule, fără periută! N-ai putut să-mi aduci niște țigări Virginia, de pe-acolo? Ce dracu ai fumat? O sclipire de ironie, stinsă imediat, mă ajută să-i înțeleg gluma.

— Peer.

— Peer! Se răsuci și încercă să-și întindă spattele, dar nu reuși decît să se strîmbe dureros. Ochii mă priveau de jos în sus, forțați din aplecarea silită a trupului său. Cum se numește regizorul acela? Cînd vine? Sper că n-ai lăsat urme? Dau din cap, negînd. Cargou zici, cargou? Să care ceva, de aici? Pe dracu cargou, maiorule! Crezi că-s tîmpiți? Te crezi în film? Aici se ascunde altceva. Aici e un pește mare. Mare, foarte mare. Odată o să mergem la pescuit împreună, mă duci, mă „transporti“, ai mașină! Ascultă, de ce ai venit la mine? Nu știi că am dosarul de pensionare pe masa șefului meu? Nu știi? S-o știi: îl am acolo, dar acum va trebui probabil să mai aștepte, acum ne vom ocupa de un dosar mult mai interesant! Da, da, o să aștepte celălalt dosar... Tăcu o clipă, dar explodează iar:

— Mi-ai stricat somnul, m-ai pus să fac cafea... zici cargou, autobuz poate? Nu, aici se ascunde alt-

ceva, altceva ! Mă obligi să fumez la ora aceasta... Matala ai fumat Peer, ai zburat peste Alpi cu țigara aceea infectă înfiptă în gură, grozav ești matala, grozav ! Și mă deranjezi, îmi strici somnul și-mi compromiți pensionarea ! Și ce-mi oferi ? O ipoteză lipsită de rațiune : cargou, autobuz, pod aerian ! Domnule, dar ce crezi matala, dacă eu emiteam astfel de ipoteze fantastice, ajungeam să mă pensionezez în grad de colonel din Securitate ? Mă dădeau afară de mult și mă puneau să scriu romane polițiste !

Zimbi și adăugă :

— Mi-a spus odată un autor de romane polițiste, într-o discuție : „tovarășe colonel, noi care știm...” Auzi, domnule, noi, „noi” — adică dumnealui și cu mine ! Să nu citești romane polițiste, numai în caz că ții neapărat să afli lucruri care, sau cum nu se întâmplă niciodată ! Da, da, aici în trestia aceasta foșnitoare se ascunde un pește mare, maiorule ! Care însă ?

Și nu mai spune altceva ; știam că îndeosebi noaptea îl chinuiau durerile în coloana sa strîmbă, îl priveam. Se oprise o clipă în mijlocul încăperii, se rezemă în tăblia mesei și-și ridică privirea ochilor cenușii. Nu era un infirm, nu era un neputincios, era doar un om suferind, viața și „soarta” l-au adus aici, dar niciodată, nimeni, nu i-a putut citi suferința pe față sau în ochii puternici. Însăși „mărturisirea” acestui neajuns, în fața mea (poate pentru că ne cunoșteam bine) era o dovadă de încredere — amicală ? — pe care mi-o acorda...

— Avionul se află aici, maiorule, nu înțelegi ?

— A sosit deja ?

Clătină din cap. Îl privesc, îi privesc fața rasă (cînd se rădea, la ce oră?) și mustăcioara foarte scurtă, pe care i-o bănuiesc aspră.

— Nu, n-a venit. N-a plecat încă.

— Nu înțeleg.

— Nu s-a întors.

— ?

— Vom face o anchetă, o incursiune în trecut. Vom vedea cîte aparate de acest fel au fost doborîte în timpul războiului la noi, cu ce urmări, ce a rămas din ele și ce s-a întîmplat cu ceea ce a rămas. Nu cred însă să fi existat un alt caz de bombardier intact, sau aproape intact, în afară de cel pe care îl știi mata. Despre care mi-ai povestit, cum îl chema ?

— „Droll boy“.

— Așa, boy-ul matale.

— E imposibil să se fi păstrat. Și chiar dacă, prin absurd, imposibil să mai poată zbura.

— De ce ?

— Degradarea, îmbătrînirea.

— Îmbătrînire ? Ca mine ?

— Nu am spus...

— Dar ți-ar face plăcere să mi-o spui, ți-ar face, știu. Ce să se degradeze ?

— Totul. Materialul. Și în primul rînd cauciucurile, care nu rezistă.

— Se pot înlocui.

— De unde ?

— De la Moș Crăciun, mi-o întoarse colonelul. Oricine poate aduce în țară, într-un portbagaj de mașină, trei cauciucuri domnule, că trei are, da ? Două mari și unul mic. Dacă nu s-or potrivi altele, găsite pe-aici.

— Nu, nu se potrivesc.

— Poate, matale știi, nu degeaba ai ajuns maior tehnic!

— Și credeți că acel avion...

— Cred. Deci Nelson? Nelson spui? Dar pe cine dracu crezi că-l cheamă Nelson? Cine se poate numi astfel?

— Așa i se spunea.

— I se spunea! Și pentru Nelson-ul matale să-mi pierd eu noaptea?

— Oh!

— Poftim? Oh, da! Ce mă privești astfel?

Maestrul... Toți colegii săi îi spun, îl numesc — între ei desigur — „Maestrul“: din cauza priceperii sale profesionale, experienței și flerului său confirmat întotdeauna. Nici unul însă n-ar îndrăzni să-l cheme astfel, deși toți îi spun așa. Nu le-ar permite. Toți îl respectă însă și-l admiră. Maestrul — spun ei —, bătrînul, doarme și acum cu revolverul în buzunarul de la pijama (nu cred însă să fi fost adevărat aceasta)... Obişnuință din vremurile tulburi de acum treizeci de ani. Are două licențe, dar și urmele — pe trup și în inimă — a bătăliilor și muncii pe care a dus-o. Îl privesc și-mi amintesc de tot ce îmi povestise tatăl meu (fuseseră buni tovarăși odată) despre aproape legendarele sale isprăvi. Iată, acum „prietenu“ nu mai trăia iar „eroul“ se afla în fața mea și eu priveam urmele pe care i le lăsase acel aspru trecut al său.

— Te uiți la cocoșa mea, domnule? Nu ți-e rușine? Scuză-mă, mai zice strîmbîndu-se ușor, și știam că-l doare. Oh, al naibii! Scuză-mă, dar la ea te uitai matale, am văzut eu! Mai vrei cafea? Ce ți-a spus deșteapta de „contesă“ despre regizor?

Așa... cum dacă e vreo legătură ? Pe mine mă întrebi ? Un om bătrîn, în pragul pensionării ? Matale faci pe detectivul, nu eu !... Nu știi ? Ce știi dar mata ? Să intri noaptea în casele oamenilor ! Spune-mi, maiorule, Nelson îi spunea lumea cioclului, cioclu ai zis ?, Nelson ? Auzi domnule, Nelson ! Să mă apuc eu acum să-ți caut pe Nelson-ul matale ! Trebuie însă să le-o luăm înainte, să-l găsim noi, înțelegi ? Iar dacă am întîrziat, l-au găsit ei — se opri o clipă și mă privi întrebător — așa se pare, că l-au găsit... Dar nu e cert decît un singur lucru : ei știu de existența „boy“-ului și știu încă mai mult, că aparatul este întreg, apt de zbor.

— Apt de zbor ?

— Apt. Conservat pentru aceasta, să spunem. Se poate conserva un astfel de aparat ?

— Se poate, dar e foarte complicat. Trebuie mijloace foarte deosebite, costisitoare, condiții...

— Matale nu înțelegi ce te întreb ? Se poate ?

— Se poate.

— Aparatul există. Și ei știu aceasta. Poate abia urmează să trateze pentru el. Se opri și își sprijini iar mîinile pe masă. Scrumiera era acolo burdușită cu chiștoace și scrum. Căută în scrumiera aceea cu ochii, spinarea sa adusă îmi reținu iar privirea. „Nu-mi privi spatele“ șopti încet, treci matale peste fascinația aceasta. Știu că acolo privești, da, da, fără să controlez... Căută cu privirea mai departe în scrumieră, apoi își îndreptă trupul (atît cît trupul său putea fi îndreptat) și rezezi iar brațul spre mine, întrebîndu-mă :

— Înțelegi ? Trebuie să tratăm înaintea lor cu Nelson.

— Să „tratăm“ ?

— Să tratăm, da. Așa ca oamenii cinstiți, nu sîntem oameni cinstiți ?

— Sîntem.

Și zîmbesc.

— Nu zîmbi, domnule ! Sigur că sîntem ! Eu sînt, matale nu. Matale ai intrat în casa unei femei ca să scotocești, noaptea. (Nu voia să mi-o ierte...) Și de unde vrei să ți-l gădesc eu pe acest „Nelson“ ? Și cine dracu e Nelson ?

Își aprinse o nouă țigară, reîncepu plimbarea între masă și perete. Nelson, auzi matale, Nelson ! Primo (!) — mă privea de parcă eu eram Nelson — lista veteranilor de aviație (tehnici și naviganți) din oraș și împrejurimi. Secundo (!) — atunci, atunci cînd s-au petrecut toate acestea, cine îl numea astfel ? Cineva îl numea, de vreme ce copiii îl stiau astfel. Matale de unde știai că afurisitul acela ERA NELSON ? Lista acestor oameni. Da, da, matale o faci. Executarea încă astăzi, s-a înțeles ! (Terțio (!) — absolut confidențial îți spun : cred că Vînătorul e un element care va accepta propunerea. Să plece deci, conform dorinței lor, cît mai repede ca turist în străinătate... vom cere „pașapoartelor“ să îi acorde viză. Vei investiga foarte discret printre veteranii existenți pe Crizantema în problema Nelson. Sub nici o formă să nu te trădezi în fața „contesei“ asupra celor ce ai aflat. Îți interzic categoric să ai o altă inițiativă de a-i cerceta locuința. Se opri brusc și se rezemă de rama ușii. Probabil îl durea al naibii spatele. Mă privi puțin jenat și mă întrebă :

— Ai o armă de tir cu aer comprimat ?

— Da, o „Slavia“. De unde știți ?

— Matale crezi că eu sînt surd ? Nu te aud trăgînd cu ea în grădină ? Nu sîntem vecini ? Și, e înregistrată doar...

— Mda...

— Ai și gloanțe din acelea cu ac în capăt și firisoare de lîină colorată ?

— Da. Dar...

— Nu mă întreba nimic. Sau crezi că nu mă plictisești destul cu pocniturile exercițiilor de tir ce le faci ? Crezi matale că ești pe poligon, în pădure ? Deranjezi, domnule, deranjezi vecinii ! Ți-am mai spus odată.

— N-o să mai trag.

— O să tragi ! Nu suni la telefon, nu mă vizitezi, să nici nu treci pe strada Miliției sau Securității, tragi ! Tragi direct din cameră, o poți face lăsînd geamul deschis. Exact în lemnul ferestrei mele să infigi un glonte. Sînc... și gata. Lîină verde cînd ai ceva de comunicat, neagră la urgențe. S-a înțeles ? Nici dracu nu poate remarca o astfel de „muscă” lipită de colțul geamului meu ! În noaptea respectivă vii aici, ușa va fi deschisă. Treci prin grădină. E alături dar, totuși, fii foarte atent, poți fi urmărit.

— Nu e prea complicat ?

— Nu, maiorule, nu. Ți-am putea da un micro-emîțător receptor, dar nu știu dacă cineva nu-ți va face acasă ceea ce matale ai făcut în locuința aceea, să scotocească. Cum și-ar explica prezența aparatului ? O armă cu aer comprimat și gloanțe cu ciucuri de lîină pentru tir, pentru înfipt în scîndură ? Înțelegi matale (?), nimic suspect în aceasta. Țăcăneală de fost militar, atît.

— Înțeleg, Maestre.

— Fără „Maestre“ se înfurie, fără „Maestre“ !
Își strînse fața obosită și adăugă :

— Dacă vii și eu nu sînt aici, uitate, sertarul acesta. Trase sertarul și-mi arată un casetofon. Îmi spui astfel ceea ce ai de spus. În cazuri extreme, te voi suna eu. Să nu-mi spargi geamurile cu arma, tragi bine ?

— Bine.

— Maiorule, se face dimineată și trebuie să mergem fiecare la datorie. Spune-mi, ce vor, ce urmăresc ? La ce le trebuie avionul ?

— Nu știu, tovarășe colonel.

— Mi-ai stricat noaptea, maiorule, mi-ai stricat noaptea. Eu nu dorm mult noaptea, nu pot. Nu mi-ai luat odihna, m-ai ridicat însă din pat, singurul meu tratament. Dar eu știu maiorule, eu știu la ce le trebuie avionul !

— La ce, tovarășe colonel ?

Dădu din cap încet, gînditor, dintr-o parte în alta, fixînd peretele din fața sa. Țigara îi ardea între degete și mîna îi tremura ușor. Am înțeles că nu-mi va spune mai mult. A adăugat însă altceva :

— Maiorule, nu vreau să-ți accentuez nici meritul, nici să-ți subliniez, încă, ceea ce ai greșit. Dar, ca să înțelegi cum merg unele treburi... organele competente — colegii noștri din țara vecină, prietenă — ți-au tolerat trecerea, „misterioasă și secretă“, pendulare a matală pe acolo... e și firesc să ne ajutăm, să ne facilităm reciproc rezolvarea unor cazuri... Deci, să nu uiți matală, să știi că n-ai fi „zburat“ departe altfel ! Și planul matală a fost urmărit astfel, împreună de noi, am colaborat strașnic...

Capitolul 4

PENTRU UN MUZEU AL AERULUI

Singurul om din comună care nu se ocupa de roșii, de cultivarea roșiilor, era bătrînul Anton. Antonius Knappek, pe numele său întreg. Și primarul. Primarul, în timpul său liber — puțin cît îl avea — scria chiar versuri ce uneori apăreau, sub pseudonim, în pagina culturală a ziarului județean. În afară de ei, toți cultivau roșii, și cooperatorii în grădinile caselor lor și muncitorii navetiști ce lucrau în oraș; aceștia, după ce parcurgeau cei douăzeci de kilometri cu trenul, în grădinile caselor lor de țară „treceau“ în „schimbul doi“, la pretențioasa îngrijire a culturii de roșii. CAP-ul de asemenea cultiva roșii pe suprafețe mari, iar gara (de frontieră) apropiată, prin agenția „Fructexport“ aflată acolo, achiziționa rapid producția, încărcînd-o pe loc și expediind-o partenerilor din străinătate. Se dovedise a fi rentabilă pentru producători ocupația. În cîțiva ani și-au ridicat astfel case noi, frumoase și spațioase, din venituri cinstite, din munca grea și îndelungată, case în care năvăli civilizația tehnică șuierînd în aspiratoare, zîmbind în ecranele televizoarelor, depunînd promo-roacă în frigidere. Casele primiră porți de fier și ornamente din faianță colorată pe fațade, oamenii porniră să-și cumpere automobile, iar fetele lor se măritau neașteptat de rapid în oraș, unde socrii trînteau ginerilor (orientați astfel inspirat, spuneau

unii...) drept cadou de nuntă cîte un apartament „la bloc“. Ceea ce mai rămăsese din vechea personalitate a comunei era felul de a se îmbrăca al femeilor, acele interminabile fuste suprapuse ce le dădea o respectabilă circumferință conică (și de care fetele lor „căpătuite“ la oraș se cam rușinau acum — de ce oare?), neîntrecutul meșteșug al acestor femei, ineputabil, de a vorbi (laudă pentru ele și birfe pentru surate) și, castelul.

Măturată parțial în timpul războiului de către artilerie, suprastructura sa rămăsese în paragină și vița de vie sălbatică, care odată îi conferea răcoare și plăcută înfățișare, năpădise etajul deteriorat. Acurturile se pulverizează cu timpul, parcul, cu specii rare, plantate cu zeci de ani în urmă, se rări sub topoarele inconștienților iar curtea deveni încet-încet un loc noroios, aproape la fel ca străzile comunei: clisă de pămînt topită și adîncită toamna și primăvara. Apoi, fusese acolo o crescătorie de cîini lupi, după aceea o alta, de iepuri, și după aceea nimic, mizeria fizică (mai cinstit spus, murdăria) rămasă în urma amintitelor ipostaze suficient poluante. Toate acestea s-au petrecut demult, constituind rușinea și calculul insolubil al comunității. Singurul om nederanjat de starea de lucruri precizată înainte fusese Antonius Knappek, ce viețuia acolo, într-un colțisor amenajat de el încă cu mult timp înainte de „ipostazele animale“ ale clădirii, încă din vremea războiului poate, vreme cînd locuitorii comunei se refugiaseră pentru un timp (iar locuitorii castelului lovit plecaseră) cu teama și prudența omului aflat în fața urgiei.

Ridicînd o trenă formidabilă de praf pe drumul neasfaltat (nici pietruit integral pe-atunci), într-o zi

veniră cîtiva „șefi mari“ — o Volgă neagră —, așa spuneau femeile ivite în porțile caselor... dar se dovediră a fi niște oameni obișnuiți cei ce coborîră și se învîrtiră vreme de un ceas prin inospitaliera incintă și prin parcul odată falnic ca o pădure. Probabil se potrivea ceea ce văzuseră cu gîndurile lor, pentru că unul dintre ei spusese :

— Corespunde, tovarășilor. Trebuie să începem imediat.

Și Volga neagră sforăi, demară și uni din nou comuna cu orașul prin trena de praf uscat și albicios, ridicat peste pămîntul mănos de pustă.

Acel „început imediat“ se făcu cu un tractor încăpățînat și răbdător ce, tractînd un cablu, smulse toată iedera sălbăticită peste zidurile dărăpănate. Meșterul Antonius privea mirat și îngrijorat, dar se puse și el pe treabă alături de ceilalți. Și cînd veni toamna, totul era terminat. Etajul refăcut (doar turnulețul cu minuscula sa încăpere îl avusese întreg, rămas ca prin minune), pardoseala și lemnăria schimbate acolo unde a fost necesar, zugrăveli interioare și exterioare noi, reîmpărțire de spațiu prin demolări și reclădiri de pereți. Mobilier și ustensile necesare, curtea asanată și înălțată, parcul curățit și împrejmuit, adăugarea unor anexe în care funcționa cantina, sala de mese și încăperile internat. Era septembrie, trebuiau să sosească profesorii și elevii încă, școala îi aștepta. Se făcuse deci o școală, o școală specială, ajutătoare. Meșterul Antonius rămăsese într-o cămăruță la subsol, urmînd să se ocupe (el le montase de fapt) de întreținerea tuturor mecanis-

melor și tinichelelor casei : uși, ferestre, zaruri, plitele bucătăriei, instalația de apă și sanitară, hidrofurul instalat. Părădăicarii își vedeau de treburile lor, veniseră profesorii și elevii, se găsi și administrator și bucătăreasă, tot acum se schimbă și primarul (acum venise primarul poet) iar un bătrîn profesor, inimos, de la școala generală din comună, luă sub grija sa parcul și împreună cu cercul său de elevi „naturaliști“ porni la o vastă lucrare de perspectivă : parc dendrologic model !

După primul trimestru corpul profesoral se rodă, toți erau tineri, unii își făceau abia ucenicia de profesori, alții aveau deja „state de serviciu“ în învățămînt. Director fusese numit un negricios îndîrjit, cu căutătură aspră în ochi, dar cu inima bună. Ridișan îl chema, Gheorghe Ridișan. După prima iarnă, care se dovedise friguroasă iar școala anevoie de încălzit, Antonius Knappek veni la director și-i spuse :

— „Domnu“ director, trebuie să facem încălzire centrală, e prea frig aici.

— De frig e frig, consimți Ridișan, dar aceasta costă o groază de bani. De unde crezi că-i iau ?

Antonius clătină din cap neîncrezător și spuse :

— De aceea sînteți director, să rezolvați.

— Să rezolv ?

— Mergeți la „Învățămînt“, mergeți la primarul nostru, care e om înțelegător, la CAP, poate ajută și ei. Nu ne trebuie decît materialul. Restul fac eu, și cazan și instalație, totul. Uitați aici, am calculat și am făcut lista cu tot ce trebuie. Scule și aparat de sudură împrumutăm de la CAP și de la SMA, n-o să ne refuze.

— Bine, am să mă gîndesc la propunerea dumneavoastră.

Și se gîndi directorul și se zbătu, și el și alții, și peste vară, cînd școala era mai liberă, meșterul Antonius făcu instalația de încălzire, fără să-i pese de pronosticurile scepticilor. Întreaga vară a lucrat de dimineața pînă noaptea și pe cum avansa lucrarea toți rămîneau mai surprinși de priceperea sa. Făcuse cazanul, zidăria acestuia, sudase elementii, spărsese și astupase deschideri în pereți și planșee, întinsese țevărie... uns, murdar, într-un buzunar cu cîlți, în celălalt cu tot felul de reducții, în mîini mereu cu cheia pentru țevi. Așa fusese întreaga vară. Cînd termină instalația adăugă și un tubaj de aerisire a subsolului, care urca spre etaj printr-o debara, trecea prin turnul fostului castel și răspundea afară, pe acoperiș. Înainte de începerea cursurilor totul funcționa împrăștiind căldură, iar Antonius spunea celor care îi mulțumeau :

— Nu trebuie să-mi mulțumiți, „domnu“ profesor (sau „domnișoara profesoară“), nu pentru aceasta am lucrat. Pentru că era frig. Nu putură să-l premieze, dar îi purtau recunoștință și, în pauza mare, fumau o țigară și sorbeau din cafeluță desfătați de sîsiitul caloriferelor. Antonius meșterul stătea la subsol și prepara căldura, nu mai ieșea de acolo decît foarte rar. Uneori făcea penele de cauciuc la micul furgon pe pneuri (pe care-l construisese pentru aprovizionarea cantinei). Un cal orb de-un ochi, dat de CAP în custodie școlii, mîncea coji de cartofi și trăgea furgonul.

Școala mergea bine acum, oamenii se obișnuiseră unii cu alții, profesorul de română se căsătorii cu fata președintelui CAP-ului, din mariaj se născu o lo-

cuință la bloc, în oraș, profesorul de sport amenajase un teren frumos cu gazon, unul cu zgură presată și o alianță cu profesoara de desen (și pictoriță). În alianță el aduse vigoarea sa fizică iar ea farmece și ceva mi tîrziu o „Dacia-1 300“. Iar directorul Ridișan aprobă această formă de sudare a colectivului didactic, căsătorindu-se cu profesoara de istorie, o șatenă cu ochi albaștri. Și dacă acestea nu s-ar fi întîmplat, atunci nici... dar să vedem cum a fost.

Eram bun amic cu Ridișan. De unde și cum, nu are importanță, desigur. Totuși, el era fratele șefei contabile de pe Crizantema și îl cunoșteam prin ea. Cu ea fusesem coleg de liceu, acum colegi de aeroport, de serviciu. Astfel.

Deci, cînd el o cunoscu din zi în zi mai mult, mai bine pe viitoarea-i soție, afară începuse toamna și tot mai mult frunzele se îngălbeneau și se scuturau în bătrînul parc de alături. Nu era frig, încă, dimpotrivă, o căldură „vară indiană“ încuraja și amăgea viața gîzelor, dilata aerul și culorile și prin sticla ușor verzuie a geamurilor încălzea încăperile școlii. Și ei se retrăgeau în turnulețul acela cochet și solitar al fostului castel, pătrat mic de liniște și lumină suverană, peste gălăgioasa viață de jos, ce îi ascundea de ceilalți, dîndu-le șansa de a se descoperi ei unul pe altul. Poate ea era o toamnă frumoasă și puternică ce-și suna blînd frunzele ajunse la cele mai ademenitoare culori, iar cerul îi rămînea albastru și curat și nesfîrșit în ochi, iar el să fi fost omul, culegătorul pămîntului, omul mirat și fermecat ce se îmbăta de culoarea și bogăția toamnei. Acolo au tot gîndit și au discutat împreună cum vor fi toate în viitor, acolo începură să se încreadă unul în altul și tot de acolo priveau vîrfurile dezgolite ale copacilor.

pe care se așezau stâncuțe. Burlanul de aerisire al subsolului, ce răzbătea pe-aici spre acoperiș, era singurul element străin și supărător în această încăpereză ce consimțise să le păstreze taina. Apoi, într-o zi, bărbatul îl lovi suficient de puternic cu trupul său, alunecînd, și el se desprinse ușor la o înădătură. Ceva din izul subsolului și din rumoarea lucrului făcut acolo ajungea și întîrzia astfel în liniștea încăperii turnului, înainte de a se pierde în pămîntul de care se rezema acoperișul școlii : cerul. Din celălalt pămînt, de jos, din covorul gălbui al frunzelor, din crengele copacilor și din scoarța pămîntului răzbăteau parcă pînă aici izuri de ciudate seve ori rășini, ori poate tocmai coaja vie a insectelor pădurii, cheratina lor maronie și strălucitoare mirosind ca un balsam ori un lac scump, scos din rășina arborilor creșcuți departe, departe... în India ori China, în junglele Malaesiei ori în munții Libanului.

Vînătorul, intrigat și neputincios în a clarifica impasul în care ajunsese, se învîrți cîteva zile prin aerogară dar, cînd veni un alt pilot, un băiat tînăr, căruia îi predă avionul — și cu aceasta și avionului zborul — trecu automat în concediul de odihnă cununat și hotărî (prin acest timp neutru cîștigat) să plece la București spre a lămuri situația sa. Investigațiile telefonice se soldaseră cu răspunsuri foarte nebuloase și laconice, pînă acum. Dar, după ce am avut o discuție împreună nu mai plecăm la București, se trezi în el dorința de a revedea munții Slovaciei, peste care odată se bătuse. Obținu un pașaport nou-nouț, cu viza necesară — spusese tuturor că

înaintase cu trei luni înainte cerere, fapt stabilit în discuția noastră —, se împachetă modest și cu biletul de tren spre Bratislava o șterse într-o dimineață cu taxiul la gară, pentru linia „unu“ peron, unde oprea internaționalul „Wiener Walzer“. Lucea în privirea sa o îndirjire bățăioasă care se revărsa în clipa cînd puse piciorul pe scara vagonului într-un „fir-ar să fie...“, dar la geamul compartimentului apăru calm, zîmbi chiar și-mi făcu, în timp ce trenul se urnea din loc, un fel de semn din mînă, un fel de „te-am pupat, amice, s-auzim de bine...“; deslușii apoi cum își aprinde o țigară. Smulgînd curent și țipînd ca o bivoliță aiurită, locomotiva mătură trenul de la peron, iar eu m-am întors în oraș; rețin că era duminică dimineața și am hotărît să trec chiar la ora aceea scandaloasă pe la Luisa.

Sun îndelung, repetat, temerea mea se risipește : nu e vorba de oră „scandaloasă“, super matinală (dat fiind ziua de repaus) și deci deranj, pentru că, pentru că după cît se pare, Contesa nu este acasă. Insist încă, clar, nu e. Chiar dacă n-ar vrea să mă primească, tot ar apărea la geam să mă drăcuiască pentru gălăgia ce o fac și pentru că îi stric somnul. Deci, nu e acasă. La ora aceasta? Unde naiba o fi? Cum necum, simt totuși că-mi ajunge un colț al inimei pe polizor... Poate însă a plecat devreme undeva? Prea mulți „poate“ s-ar putea găsi acum și cînd sînt prea mulți, nu e bine. Am o clipă tentația să scot cheile din buzunar și să intru. Tentație fiind numai, îmi trece. Ar putea fi totuși acasă, s-ar putea întoarce — dacă nu e acasă — între timp, tocmai cînd eu... Și

apoi, avertismentul autoritar al Maestrului. Mă întorc deci acasă. O fac trecînd prin piață și cumpărînd un buchet de flori și zarzavat pentru supă (îi spuseseam soției că o fac eu ; ies mai devreme și trec și pe la piață să iau zarzavatul).

Acasă întors duc zarzavatul la bucătărie, las florile și îmi prepar cafea. Cu ceașca în mîină mă retrag la „mine“. Ar fi o încăpere mare aceasta, în care pot fuma liniștit, în care se află tot ceea ce mi-e drag. Și mi-au fost întotdeauna dragi : cărți, avioane și minerale... și în care nu pătrunde în afară de mine (decît foarte arareori) nimeni. Curățenie fac singur, o mică neatenție a unei alte mîini ar putea face ușor să cadă și să se spargă mostrele de cristale, găsite și cărate atît de greu din drumurile mele în munți (sau primite de la alții), ar inversa locul cărților, ar deranja vrafurile de reviste. Apoi, celelalte. Stau aici ampenaje întregi de avioane (un stabilizator întreg de IAR-813 și o direcție, o direcție de PO-2, niște flapsuri), nervuri de aripi, cilindri de motoare de avion (AI, IAR și Hirth), cîteva piese de motoare „Gipssy“, o jambă de Heinkel... Pe pereți, un carenaj de bôt de „813“ și un coc de elice, enorm, al unui IAK de vînătoare. Două elici, una intactă și una despînzată, arătîndu-și straturile de lemn ca niște pene de aripă splendide, lungi... Atîrnate în chingile lor, două parașute strînse bine între clapele lor — una de spate, una de scaun. Mătasea și toroanele lor s-au copt demult, doar chingile și sacii își mai păstrează rezistența poate ; ele au salvat vieți însă iar acum stau aici și căldura vegetativă a caloriferului le ajută să-și amintească... Apoi, o serie de picturi ale mele, tablouri cu piste de aterizare înghețate, avioane utilizate fixate la ancore, peste care se învrăjbește vis-

colul, sau bombardiere avariate tîrîndu-se înclinate peste spuma Canalului, spre casă... (scene din Bătălia Angliei!). Pe masa mea de lucru, ridicat pe un suport, un compresor de supraalimentare de pe un motor cehoslovac și nenumărate aparate de bord cu limbi fosforescente și chemări misterioase. Toate acestea stau aici cu viața lor (în moartea lor aparentă) cunoscută doar mie, cu amintirile, chemările și promisiunile lor, cu glasurile și tăcerile lor. Cu formele și culorile lor și cu mirosul lor amestecat, asemănător cu nimic altceva decît cu cel al lor propriu, al trupurilor de avion. Un mic biplan cu motor în stea și două bombardiere (un cvadrimotor japonez și un bimotor Ju-88) — machete dureros de fidele, stau cu elicile încremenite. Uneori închid ochii și după trecerea cîtorva clipe le aud motoarele mergînd... dar aceasta e altceva, altceva! Cum să las (pe cineva) mîini străine să șteargă aici praful, să orînduiască? E un sanctuar, da, un sanctuar și chiar dacă ar putea trece drept o nebunie atmosfera acestei încăperi, acestui microunivers, ce mi l-am amenajat, să treacă! Sînt fericit aici, printre aceste relicve.

După micul dejun mă întorc din nou aici și continui să mă frămînt: la ce le trebuie avionul? Cine a fost în realitate Nelson? Mai există, și unde? E bine, Vinătorul a plecat. Va ajunge cu bine acolo, îl voi instrui să piloteze „Boeing“-ul? Cum de a acceptat totuși? Și încă destul de ușor, de repede. Era terenul „copt“ (cum spune Luisa)? E el un astfel de om? Înseamnă că nu m-am înșelat cînd l-am ales. Și ce-mi va cere încă Luisa, ce-mi va cere încă să fac? Și Savoystul? Aparatele de bord de pe birou nu-mi spun nimic, rămîn nemișcate. Toată zbaterea pe care au urmărit-o odată, nu mai e — motoarele

de care erau legate au tăcut demult, aripile au plecat într-un zbor din care nu s-au mai întors...

Pe la zece jumătate mă survolează Ridișan. Nu, nu vrea să stea, mă roagă să-mi fac pomană de-a trece pe la el să-i meșteresc televizorul defect. Stai, omule, că și așa nu te-am văzut de-un timp, îi spun, stai și aprindeți țigara. Ai „BT“ ? Foarte bine, mă tratezi și pe mine, primești în schimb o cafea. Bine ? Mă scuzi o clipă, o fac îndată, pe aragaz merge repede. Cum ? Nu, poți să te uiți la tot ce vrei dar să nu miști nimic de la locul său. Și să nu-ți cadă în cap ceva ! Când mă întorc cu cafeaua îmi spune :

— Am două observații de făcut.

— Dă-i drumul, îndrăznește...

— De fapt sînt două întrebări.

— Tot aia e. Spune-le.

— Cum nu te dă afară nevasta cu toate acestea. Sau, cum nu ți le aruncă afară ?

...ar fi ca și cînd ea ar încerca să rupă ceva din mine, fizic să rupă din mine, din sufletul meu. Și să arunce frîntura (ori întregul) acela afară. Nu se poate aceasta, nu se poate.

— Soția mea iubește aproape tot atît de mult, ca și mine, avioanele. N-ai știut ?

— Nu. Cum așa ? Cum de s-a nimerit ?

— Așa. Dealtfel cred că toți oamenii normali ar trebui să iubească avioanele.

— Pretențioasă dorință. Și de ce, mă rog, chiar toți ?

— Care ar fi a doua întrebare ?

— A ce oare miroase aici ?

— Miroase ?

— Miroase.

— Urît ?

— Nu, nu urît. Dar...

Inspir adînc dar nu simt nimic. Încerc din nou, o inspirație lentă și prelungită, să aibă timp să se fixeze impresiile olfactive. Nimic suspect. Doar miros ațîțător de cafea, miros de tutun, altceva nimic. Absolut nimic, peste izul obișnuit de emailită, lacuri și cleiuri speciale — din ce în ce mai stîns — al frînturilor de avion, al aparatelor de bord. Nimic altceva !

— Nu simt nimic, îi spun, absolut nimic. Poate o fi cu nasul meu ceva...

— Ciudat, mai miroase așa undeva, undeva... am simțit, am mai simțit mirosul acesta. Dar unde oare ?

— Dar ce naiba simți ? A ce îți miroase ?

— Parcă a ceva rășină. Nu știu, cînd un automobil e nou parcă miroase astfel. Dar nu chiar astfel, nu știu...

— Nu miroase nimic deosebit. Și nu s-a schimbat nimic aici de cînd n-ai mai fost tu. Și nu mai acord importanță, manevrez ceașca de cafea ; apropiînd-o, îi simt căldura izbindu-mă în umerii obrazilor și duhul alcaloidului brun izbește în simțurile mele ca alizeele Sudului în pînze de corabie. Ciudat, asociațiile se fac repede... văd culori, parcă simt stropii de apă ai Atlanticului izbindu-mi fața în timp ce sub picioare scîndurile punții se leagănă... Cafeaua se duce naibii, marea, marea enormă rulează și mă poartă undeva departe, e mai frig acum și un miros de pește și de gudron mă sufocă, iar pe limbă simt gustul sării, și sînt zăpezi... Durează doar o clipă, mă întorc în fața ceștii de cafea și în privirea prietenului meu ; mi se întîmplă să evadez astfel, fulgerător gîndul, spiritul, simțurile mele să creeze prin asociație lumi, îndepărtate lumi presînd prin culori și arome —

exact de unde ele pornesc a se înfiripa, prin ce ele se nasc de fapt.

— La ce te gîndești ? Păreai foarte departe.

Confirm printr-o mișcare a capului. La asociații, spun, la asociații.

— De ce ?

— Pentru că aici nu miroase nimic deosebit, altfel, peste ceea ce știi de înainte. Înseamnă că în tine s-a trezit o amintire olfactivă, și ceva de aici îi corespunde. Sau, ceva de aici a constituit impulsul olfactiv, acesta a izbit în amintirea de care spuneam (probabil mai clară) și s-a reflectat înapoi. Acel ceva existînd aici ca reper inițial ; impresia, amintirea îți apare astfel mai puternică acum. De aceea o sesizezi acum, abia de data aceasta, chiar dacă ai mai fost aici... Automobil nou ? Ai stat într-un automobil nou, recent ?

— De curînd „alianța artistico-sportivă“ (cum îi spui tu) și-a luat mașină. Merg cu ei uneori dimineața... față de tren cîștig o jumătate de oră de somn. Plus desfătarea de a vedea partea „artistică“ conducînd iar pe cea „sportiv-mușchiulară“ contemplînd docilă peisajul !

— Și automobilul lor...

— Nu chiar. Am avut și acolo senzația a ceva cunoscut, la fel ca și aici.

— Am înțeles. Tu și așa predai matematici ; două cantități, fiecare egală cu o treia, sînt egale între ele. Așa se formulează ?

— Aproximativ.

— Și în cazul tău, care e a treia ? Al treilea reper olfactiv ?

— Tocmai aceasta nu știu.

— Dar unde ?

— Unde, unde... Știi unde totuși ? Fața i se luminează o clipă străfulgerată de un zîmbet. Lui însă își adresa zîmbetul acela. Lui și propriei sale amintiri care în clipa aceea, printr-o retro-fidelă pasă în trecut îl readuse în cămăruța minusculă a turnului școlii, acel suveran și ascuns punct de observație peste arborii înalți ai pădurii. Acele zile, acele ore și acele culori și frunze ale toamnei ce alunecau dezgolind-o. Întotdeauna simțea atunci dorința să picteze. Și mirosul acela apoi, de vopsele.

— Vopsele, culori ! De-aceea...

— Ce „de-aceea...” ?

— Dorința de a picta. Vorbeai de asociații. Exact. Ceea ce vedeam afară și mirosul de vopsele. Vopsele ? Dar și acolo... La un moment dat doar, după un timp doar, de ce ?

— Fii mai clar.

— În turnul fostului castel, în turnul nefolosit al școlii noastre mirosea astfel.

— Mirosea astfel ?

— Da.

— Și de ce nu mai miroase acum ?

— N-am spus că nu mai miroase. Nu știu dacă mai miroase sau nu.

— Ai spus „mirosea”.

— Da. N-am mai urcat acolo de mult. De aceea am spus „mirosea”.

— Înțeleg. Și de ce ai spus „la un moment dat” ? Și „doar” ?

— Pentru că mi-am dat seama abia după un timp.

— Sau a apărut mirosul abia atunci, după un timp ?

— Se poate și aceasta. Știi, la început nu percepeam probabil chiar totul din jur, în afara senzațiilor principale, știi...

— Știu, nu insista. Se poate să fie și așa. Dar ce era în turnul acela ?

— Nimic deosebit. O scară metalică pornită dintr-o debara, întotdeauna încuiată, și o miniîncăpere acolo sus. Cu patru geamuri, pe fiecare perete. Erau așezate jos — de fapt era scundă încăperea — și trebuia să stăm așezați să nu ne vadă nimeni. Dar era curat, am spălat dușumeaua și am pus o pătură. O pătură albastră. Stăteam rezemat de perete și priveam razant prin gemulețele acelea cerul. Era albastru și pur, și pătura era albastră și ea era întinsă pe pătură și mă privea și ochii ei erau albaştri și adânci, iar pădurea se lepăda de frunze. Îmi venea să întind brațele și să împing pereții aceia, ca Goliath, să se prăbușească...

— De ce ?

— Nu știu. De fericire.

Nu-l tulbur, mă emoționează mărturisirea sa. Și forța ei. Și adâncul gândurilor sale. Și nu vreau să-l readuc acum din reveria sa, s-ar jena. Să vină, să se întoarcă încet el singur. Aprind o țigară și bricheta pocnește și-l aruncă lângă mine.

— Iartă-mă, zice, mi-am amintit și eu...

— Perfect. N-am ce ierta, îți mulțumesc pentru încredere și prietenie. Nu în fața oricui rememorezi așa ceva.

— Da.

— Spune-mi, ce se mai afla între pereții aceia, în afara voastră. Voi trei.

— Trei ? Mă privi mirat.

— Da, voi doi și pătura.

Încet mă înțelege (era greu oare ?) și zîmbește.

— Ai dreptate, trei eram. Nu mai era nimic acolo în afară de noi „noi trei“.

— Nimic ? Gîndește-te bine.

— Mă gîndesc. Nu se mai afla nimic.

— Ceva vopsit proaspăt ?

— Nu.

— Mai sus, mai jos de încăpere ?

— Nu.

— Da, înțeleg. Nimic și tăcere.

— Tăcere nu tocmai.

Îl întreb din ochi, fumul tutunului ne învăluie și pune între noi așteptare.

— Tăcere nu ? În timp ce povesteai vedeam arborii dezgoliți dincolo de ferestre și „auzeam“ tăcerea turnului.

— Sîsîia uneori drăcia aceea de aerisire...

— Aerisire ?

Îmi spuse despre tubajul de aerisire al subsolului, montat de meșterul Antonius. Odată l-am și pocnit, zise, l-am desprins puțin. Stai ! Poate că atunci...

— De-atunci, de-atunci începînd mirosea ?

— Așa e. Așa trebuie să fi fost...

— Bine, îți mulțumesc.

— Îmi mulțumești ?

— Pentru că ți-ai amintit.

— Dar nu înțeleg, ce importanță are ? Și de ce te interesează ? Am crezut că doar nedumerirea mea, voiai să găsești o justificare tehnică — cum ți-e obișnuința, pentru toate — la mirosul acela.

— Tocmai. Pe dracu, zic apoi, pe dracu ! N-are nici un sens !

— Ce s-a întîmplat ?

Îmi dădusem seama între timp. Era prea simplu, absurd de simplu (și tocmai pentru mine, și aici acasă) să o fi sesizat. Aici, acasă ! În altă parte probabil nu s-ar fi întâmplat așa. Pentru el era însă firesc, de observat, de remarcat. Îl întreb cu o îngrijorare pe care mi-o simte, deși nu mi-o înțelege :

— Știi a ce miroașe aici ?

— În sfârșit ! A ce naiba miroașe ?

— Omule, omule...

— A ce naiba miroașe (?), spune odată !

— Miroașe a avion, Ridișene, a avion. Toate risipiturile acestea exală un vag miros de trup de avion... Să știi și tu, miroașe AVIONUL.

— Înseamnă că, vrei să spui că...

— Nu vreau să spun nimic.

Și fumez și tac și tace și el și fumează și pe mine mă încearcă grețoasa senzație de amețală a neputinței. Reușesc să mi-o înfrîng.

— Ghiță băiatule, tubajul, aerisirea aceea zici că vine din subsolul școlii ?

— Da, din subsol.

— Și acolo, acolo, Ridișene, ce se află ?

— Ce să se afle ? Cazanul lui Antonius.

— „Cazanul lui Antonius“...

— Da. Încălzirea centrală.

— Și altceva ?

— Atît. Sculele lui, un banc de lucru.

— Și mai departe ?

— Unde mai departe ?

— În subsol. Ce mai e în subsol ?

— Nimic. Un coridor și cămăruța în care stă meșterul Antonius.

— Acolo stă ?

— Da. Are două ferestruici la rasul solului, spre curte.

— Și de ce stă acolo ?

— Cum de ce ?

— În astfel de condiții. De ce nu-i dați alt spațiu ?

— Nu prea avem. El și l-a ales.

— De ce nu în turn ?

— Nu ne-am gândit. Dar, e prea strîmt.

— Așa e. Dar de ce nu stă în sat ?

— În sat ? Mă privi oarecum surprins. Nu știu. Cum să-ți spun, el s-a stabilit acolo, singur. Noi acolo l-am găsit, l-am preluat.

— De la cine ?

— De la... de la nimeni. Era acolo. Și e un meșter bun, l-am angajat. A fost un noroc pentru școală să-l aflăm acolo.

— Deci era acolo.

— Era. Iar clădirea fiind avariată serios, multă vreme a stat așa.

— Cum ?

— Așa, nicicum. A nimănu.

— Înțeleg, Antonius s-a instalat atunci.

— Dar ce te frămîntă ? Ce ai tu cu toate acestea ?

— Nimic. Ascultă-mă, în afară de ce mi-ai spus, din ce se mai compune subsolul ?

— Am mai spus, din nimic altceva. Asta e totul, sala cu cazanele, camera lui Antonius și coridorul în capătul căruia și-a aranjat el baia.

— Atît ?

— Atît.

— Sigur ?

— Sigur. Cum să nu fie sigur ? Dar, de ce ?

— Nu se poate.

— Ce nu se poate ?

Știu eu ce nu se poate. Da, nu se poate. Nu se poate ! Ar fi absurd. Dar ce dracu să fie absurd ? Tocmai acolo, tocmai așa ?

— Ridișene (încerc să fiu degajat, îmi dau seama că îi transmisesem iritarea mea), cum îl cheamă pe meșterul vostru ?

— Antonius. Am spus doar.

— Antonius. Și mai cum ?

— Knappek. Antonius Knappek.

— Bine. Și nu mai spun nimic. Ridișan mă privește nedumerit și mă întreabă dacă totuși am să-i văd televizorul, vrea să plece acum.

— Trec după amiază. E potrivit ?

— Cum nu ? Te aștept.

— Aș vrea să-mi fii de ajutor într-o problemă, vrei ?

— Cu plăcere.

— Antonius acesta al vostru, spui că e cam izolat, și nu părăsește școala.

— Nu prea. E singur și, trebuie să recunosc spre cinstea lui, e foarte conștiincios și atașat de școală.

— Nu prea iese.

— Nu prea. Terenul școlii și parcul îi ajung.

— Bea ?

— Rar. Chiar peste drum e restaurantul. Într-un întreg an, abia de trei ori s-a încumetat seara să ia o țuică acolo.

— Aș vrea să-l cunosc.

— Se poate, dar trebuie să ne faci o vizită acolo.

— Da. Are două ferestruici la rasul solului, spre curte.

— Și de ce stă acolo ?

— Cum de ce ?

— În astfel de condiții. De ce nu-i dați alt spațiu ?

— Nu prea avem. El și l-a ales.

— De ce nu în turn ?

— Nu ne-am gândit. Dar, e prea strîmt.

— Așa e. Dar de ce nu stă în sat ?

— În sat ? Mă privi oarecum surprins. Nu știu. Cum să-ți spun, el s-a stabilit acolo, singur. Noi acolo l-am găsit, l-am preluat.

— De la cine ?

— De la... de la nimeni. Era acolo. Și e un meșter bun, l-am angajat. A fost un noroc pentru școală să-l aflăm acolo.

— Deci era acolo.

— Era. Iar clădirea fiind avariata serios, multă vreme a stat așa.

— Cum ?

— Așa, nicidecum. A nimănui.

— Înțeleg, Antonius s-a instalat atunci.

— Dar ce te frămîntă ? Ce ai tu cu toate acestea ?

— Nimic. Ascultă-mă, în afară de ce mi-ai spus, din ce se mai compune subsolul ?

— Am mai spus, din nimic altceva. Asta e totul, sala cu cazanele, camera lui Antonius și coridorul în capătul căruia și-a aranjat el baia.

— Atît ?

— Atît.

— Sigur ?

— Sigur. Cum să nu fie sigur ? Dar, de ce ?

— Nu se poate.

— Ce nu se poate ?

Știu eu ce nu se poate. Da, nu se poate. Nu se poate ! Ar fi absurd. Dar ce dracu să fie absurd ? Tocmai acolo, tocmai așa ?

— Ridișene (încerc să fiu degajat, îmi dau seama că îi transmisesem iritarea mea), cum îl cheamă pe meșterul vostru ?

— Antonius. Am spus doar.

— Antonius. Și mai cum ?

— Knappek. Antonius Knappek.

— Bine. Și nu mai spun nimic. Ridișan mă privește nedumerit și mă întreabă dacă totuși am să-i văd televizorul, vrea să plece acum.

— Trec după amiază. E potrivit ?

— Cum nu ? Te aștept.

— Aș vrea să-mi fii de ajutor într-o problemă, vrei ?

— Cu plăcere.

— Antonius acesta al vostru, spui că e cam izolat, și nu părăsește școala.

— Nu prea. E singur și, trebuie să recunosc spre cinstea lui, e foarte conștiincios și atașat de școală.

— Nu prea iese.

— Nu prea. Terenul școlii și parcul îi ajung.

— Bea ?

— Rar. Chiar peste drum e restaurantul. Într-un întreg an, abia de trei ori s-a încumetat seara să ia o țuică acolo.

— Aș vrea să-l cunosc.

— Se poate, dar trebuie să ne faci o vizită acolo.

— Desigur. Mă privește contrariat Ridișan, dar faptul că televizorul și-a recăpătat zîmbetul și glasul îl obligă, cred, să fie răbdător. Știu că-i pare total ciudată reluarea discuției asupra acestui subiect, insistența și interesul meu. Dar eu simt că există o șansă în viața fiecărui om, în care trebuie să se înfigă și cu dinții, nu numai cu mâinile. Cînd ea apare. Dacă apare. Și acum...

— Înainte de a-l cunoaște, tu trebuie să faci încă ceva.

— Ce „trebuie“ ?

— Să-l expediezi într-o zi — pe care o vom hotărî împreună — cu o treabă în oraș. Preț de cîteva ore, interval de două trenuri. Se poate ?

— De putut, se poate. Trebuie însă să-mi spui de ce. Să-mi spui sincer ce e în capul tău acum, altfel nu mă angajez la nimic.

Nu-l spun ce e în capul meu acum, dar îi cer încă ceva :

— Și miine, găsește-ți cîteva minute și urcă în turn. Vezi dacă mai persistă, dacă mai vine izul, mirosul acela. Iată, îți cer ceva cu adevărat inofensiv. Se poate, da ?

— Aceasta se poate. O să te sun miine seară să-ți spun. Servește cafeaua, te rog. Ia și BT. Unde ? Le găsesc acolo la noi, în comună. „Șatena cu ochi albaștri“ pune cafeluța în fața mea și-mi zîmbește.

— Nu mi-ai răspuns, îmi amintește gazda.

— Hai să facem o înțelegere, îi spun, vrei ?

— Ce înțelegere ?

— Miine seară mă suni și îmi comunici ce ți-am cerut. Îți spun atunci cînd să-l expediezi pe Antonius Knappek la oraș. Și în ziua aceea voi veni

acolo și, la fața locului, îți spun pe îndelete ce e în capul meu. Bine ? Te rog să ai încrederea și răbdarea necesară. Și nu te gîndi la nu știu ce minune, e ceva simplu. Te rog, bine ?

— Bine, fie. Dar de ce cazanele lui Antonius miros a avion ? Nu mi-ai spus.

Și așa a fost. În seara următoare directorul m-a sunat și mi-a comunicat, parcă cu o părere de rău în glas :

— Prietene, acolo sus nu mai miroase decît a loc părăsit.

— Precis ?

— Precis.

— Și burlanul de aerisire cum e ?

— Cum să fie ? Era acolo.

— E tot așa, deplasat la înăditura lovită de tine ?

— Nu știu. Nu rețin...

— Îți amintești, spuneai că l-ai lovit odată. S-a deplasat...

— Stai puțin, stai o clipă... telefonul amuțește.

— Ce faci ?

— Închisesem ochii și încercam să văd.

— Bine, aștept. Aștept în timp ce el stă cu ochii închiși și cămăruța aceea a turnului i se așază ca o fotografie dincolo de pleoapele închise. Va vedea acum abia fiecare detaliu și tubul de aerisire va apare imediat, așa cum e și așa cum el nu l-a privit ; îl interesase doar dacă mai miroase acolo ciudat. Vina e a mea, trebuia să fi prevăzut și aceasta cînd îi cerusem să urce în turn. Am încredere în metoda reluării imaginii și analizării ei. Și deci aștept.

- L-am văzut, în sfîrșit. Afurisitul !
- Și ?
- E intact. L-o fi dres bătrînul Antonius.
- O.K. Mă speriașezi la început... Ascultă, cîți ani are meșterul nostru ? Știi ?
- Exact nu, dar e spre pensionare. Interesează ?
- Nu neapărat. Poți deci să-l expediezi pentru cîteva ore de acolo ?
- Cînd ?
- Să spunem mîine.
- Chiar mîine ?
- Nu se poate ?
- Se poate. Trebuie să găsec atunci ceva...
- Găsește. Contez pe mîine ?
- Da. Cînd vii ?
- În jur de zece. Vin cu mașina și la prînz te aduc în oraș. E bine așa ?
- E foarte bine. Nu uii, trebuie să-mi spui despre ce e vorba.
- Am promis. Pe mîine la zece atunci, da ?
- Da.

Las telefonul și străbat casa. Spre grădină, jumătatea închisă în sticlă a terasei îmi oferă lumina filtrată a înserării și geamurile albe ale casei de alături. Trandafiri cățărători se ridică pe zidurile ei, aproape bătînd în ferestrele micro-etajului (e o mică vilă, aici, pe Eroul Necunoscut, casele sînt astfel construite). Florile lor galbene vor chema în zori albinele iar, pămîntul se va roti ușor, ca botul unui cvadrimotor, ridicîndu-se, va fi soare și oamenii vor alerga spre munca lor... Frumos trebuie să fie pămîntul nostru văzut de sus, de la înălțimea orbitelor spațiale... cu continente risipite leneș pe oceanul pla-

netar, cu paleta culorilor intactă, și fără viermii ce se târăsc sub coaja subțire de lut și întineric căutînd pradă... Ssîc (!), cobor patul lucios al „Slaviei“ de la umăr și caut să deslușesc în colțul geamului îndepărtat isprava. Ca să fiu sigur controlez prin binoclu. „Musca“ stă înfiptă în lemnul alb al ferestrei, e în ordine. Să tragi în ferestre limpezi ca să omori viermi ascunși sub pămînt ! Arma are un lemn gălbui, lustruit, și țeava — deși e o jucărie — neagră și rece. Nu știu de ce mă întristez, o așez în cutia ei și cobor în garaj să scot mașina. Mă așteaptă contesa.

●

Mă așteaptă cu zîmbet curtenitor. „Intră, intră, iubitele, zău mi-era dor de tine. Nu crezi, bine. Odată mi-e și mie dor de tine și atunci nu mă crezi, frumos ! Foarte frumos din partea ta ! Bei ceva ? Aa, ești cu Metalizata ta... Îți fac cafea imediat. Avem de vorbit, acum scuză-mă o clipă, pun de cafea“. Și iese. Și eu îmi învîrt privirea, parcă aș căuta ceva nou și neașteptat. De cînd știu ce știu, casa aceasta nu-mi pare ca înainte. E firesc să fie astfel, dar e și inutil să caut ; în aparență totul e neschimbat. Cauți ceva iubitele, mai ai nevoie și de altceva în afara mea, se poate ? Așa, servește-te... mai dorești ceva ? Nu ? Bine, mă așez și eu atunci, mulțumesc, aprind mai tîrziu.

— De ce m-ai chemat ?

Întrebarea cade neinspirat și rece și o clipă parcă o regret. Dar, la naiba, sînt sătul de povestea aceasta și de „iubitule“ și de „iepuraș“ și de tot. De jocul ăsta stupid. Mi-am făcut un rău imens — și dacă nu mi l-am făcut, e pentru că am știut să am răbdare

și nervi buni, manevrînd exact cum mi-am propus dar, celuilalt, Vinătorului i-am făcut acest rău... De ce a trebuit să schimb destinul acestui om — pentru că a fost un adevărat om — asta e, ce să mă mai ascund! De ce am profitat de un moment de slăbiciune al său, să-l împing pe drumul pierzaniei? De ce am încurajat-o pe deșteapta aici prezentă în privința lui (?), ea l-a nenoricit de fapt! Dacă nu iese nimic din tot jocul acesta afurisit și sever, ce se va alege? Și ce va fi cu Vinătorul? De fapt, în ce-l privește, totul e tardiv. „Iubitule“ în sus, „iubitule“ în jos, ajunge! Să spună acum ce vrea și să vedem ce voi face de acum înainte... Apoi mă încercă îndoiala, văd parcă furtuna din privirea colonelului și parcă-l aud: „Dar ce crezi matală, toți avem momente de îndoială... Lăsăm totul de ripă din acest motiv? Nu le putem învinge?... Așa crezi? Nu te-am avertizat asupra felului de-a te comporta cu contesa?...“ Mda, cam așa e, Maestre, scuză-mă. Îndeosebi că, încă în seara aceasta, îl voi vedea. Fie Maestre, îmi refac atitudinea de salon, dar am pregătit pentru dumneata o strașnică surpriză! De data aceasta v-am luat-o înainte, și ție și lor (contesei). Nu știi cum voi proceda dar, v-am luat-o înainte acum. Asta e!

— Nu pot spune că ești prea fin...

— Scuză-mă, (și privesc cuceritor, sincer și abătut) scuză-mă, nu mă simt prea bine.

— Ce s-a întîmplat?

— Capul, o afurisită de migrenă.

— Iei ceva, să-ți dau un...

— Nu, am luat acasă, ajunge.

— Bine. Să-mi spui mai târziu dacă te-a slăbit.

Ascultă-mă, da, acum da, mulțumesc — își aprinde țigara — am o noutate pentru tine. Și, bineînțeles, o dispoziție.

— Ei...

— Da. Expedie fumul exact ca pe țeava unei arme de vânătoare și-mi spuse, îngîndurată :

— E, din nou, un lucru inofensiv, însă foarte delicat. Va cere ingeniozitate în rezolvare și discreție absolută.

— Continuă.

— Căutăm de mult timp un om, acum l-am descoperit. Și tu va trebui să discuți cu el.

— Eu ?

— Tu.

— Să discut. Ce naiba să discut ? Cine-i și ce-i cu el ? Haide, spune totul, nu te mai fiții.

— Grozavă expresie, iubitele ! Înseamnă că tot te mai supără migrena, chiar nu vrei ceva ?

— Nu. Și scuză-mă. E și neplăcut și incitant pentru mine ceea ce-mi spui. Iată de ce sînt nerăbdător.

— Îl căutăm de mult pe acest om : Nelson.

Nu cad de pe scaun, numai pentru că nu e scaun, ci fotoliu. Lustra din tavan se învîrte amețitor. Se liniștește, dar simt, cu adevărat simt un gol, un fel de rău în stomac. Țigara îmi tremură între degete și trebuie să o așez în scrumieră. Contesa mă privește pare-se cu interes.

— Chiar ești bolnav ?

— Chiar. Te rog, vreau să beau puțin. Se poate ?

— Cu plăcere, dar pe răspunderea ta. Coniac ?
Votcă ?

— Votcă.

„Pînă aduce sticla și paharele îmi revin. Deci, s-a dus „performanța“ mea! Ce va spune Maestrul acum? Cum l-au descoperit pe Nelson? Și cine? Că doar n-a luat-o contesa per pedis apostolorum, să-l caute. Cine mai e, cu cine mai lucrează Luisa? Înainte de orice, va trebui să-i, sau să-l descopăr; apoi să-i vorbesc Maestrului despre aceasta... Dar cum l-a găsit Luisa, nu Luisa, ei — cine or fi ei și prin cine or mai fi lucrînd ei! — pe Nelson?

— Iubitule, în sănătatea ta! Se pare că ai nevoie...

— Nelson zici?

— Nelson. Îl căutai și tu?

— Da.

— Desigur. Și de ce îl căutai, iubitule?

— Așa, să am și eu ceva de spus, să vă pot...

— Șantaja?

— Să spunem.

— N-ar fi frumos din partea ta. Deci se poate vorbi deschis acum. Trebuie discutat cu Nelson, ce spui?

— Și de ce eu?

— Și de ce să pui întrebări fără haz? Cred că ajunge... Interesează dacă Nelson mai are sau nu avionul, și nici aceasta chiar — pentru că noi știm că îl are, altfel nu ne-ar fi interesat persoana sa —; deci ne interesează unde îl are, starea tehnică exactă de conservare — știm și aceasta, că a fost conservat — și cum îl putem obține. Și apoi... dar deocamdată atît.

— Și cum crezi că se poate obține aparatul?

— Să-l predea.

— De ce n-a făcut-o pînă acum?

- De teamă poate, din interes ?
- Și acum ?
- Trebuie găsită o formulă potrivită.
- Și să o găsesc eu !
- Nu, am găsit-o eu. E adevărat, inspirată de tine și de colegul tău.
- Ce anume ?
- O moară de vînt. Cu care el se luptă...
- O, ce ?
- Un muzeu al aerului.
- Aha, Savoystul ?
- Da. Cred că e singurul motiv pentru care Nelson poate fi felicitat oficial că nu a predat pînă acum aparatul (ar fi ajuns la fier vechi în trei ore), și pentru faptul de a-l fi conservat.
- Bine, dar cum...
- E doar faza întii. Trebuie să i se smulgă acordul și apoi să i se explice clar că rămîne o problemă discretă. Absolut discretă, că sînt opinii și opinii și că avionul acesta poate fi, înainte de a ajunge exponat, un puternic argument, pentru constituire chiar.
- Și ulterior ?
- E prea complicat pentru tine, iubitele. De ce să anticipăm ? Vezi, mereu așteptai fapte îngrozitoare și murdare, iar în realitate ți se cer lucruri pașnice. Recunoști ?
- N-am încotro.
- Mă bucur. Ai un aliat însă acum.
- Da ?
- „Savoystul“ vostru. E într-adevăr un sufletist, pentru un muzeu al aerului e capabil să se războiască cu întreaga lume.

— Așa e. De mult îl tot visează. Și tot scrie memorii...

— Perfect, iubitele, veți vorbi împreună cu Nelson.

Și acum o privesc și îmi adun — în mine, și pentru mine, pentru ceva din mine — curajul, sper încă într-un imposibil, o întreb :

— Deci cine e și unde îl găsesc pe acest Nelson ?

— A, da ! Nelson. Nelson, iubitele, se numește în realitate Knappek, Antonius Knappek și îl poți găsi nu departe, la o școală în comuna...

— Să-mi notez sau să memorez ?

— Memorează. Poți și nota, dar e mai bine să te obișnuiești cu memoratul. Oricând, la orice. Ca metodă, înțelegi ?

— Înțeleg, iubito, înțeleg. Când să-l caut pe deșteptul ăsta de Nelson ?

— Stai puțin. Vorbește-i Savoystului. Căutați împreună cum să-l capacitați pe Knappek. Cred că nu trebuie să insist asupra conspirativității. Mai greu va fi în cazul colegului tău.

— Să renunțăm la el.

— Nu, să rămână. În schimb asigură-l, promite-i că dacă va ști să fie absolut discret — pentru că așa ar fi necesar — vei putea uza de o influență considerabilă în problema instituirii muzeului. Ție îți pot spune că e adevărat, știi că sînt puternică, da ? Nu uita „scoaterea“ Vinătorului...

— Spune-mi, de unde îți „tragi“ puterea, aici ?

— Deci...

— Deci rămîne, am înțeles. Când să merg acolo ?

— Sau să-l chemi aici. El în oraș nu va fi remarcat, tu acolo poate că da. Dar îți las libertatea

de-a te orienta cum crezi, am încredere. Vreau rezultatul în citeva zile, îți ajunge? Dă-mi o țigară te rog, așa... Ne interesează unde e aparatul și cum e. Starea sa. Ești în specialitatea ta. Vreau să știu clar și absolut cert dacă aparatul va mai putea zbura sau nu. Să spunem zece ore de zbor, în total. Nu, nu mă întreba — mișcasem gânditor capul — nu vei afla deocamdată nimic. Prea multe nu știu nici eu. Pentru aceasta trebuie însă ca Nelson să subscrie la ideea de constituire a așa-zisului muzeu al aerului. Trebuie să rezolvi în următoarele zile problema.

— De ce așa repede?

— Te rog...

— Bine. Voi încerca.

— Nu e vorba de încercare.

— Înțeleg. Voi rezolva!

— Noroc! Pentru reușita „convorbirii“ tale! Spune-mi, chiar așa rău îți pare că l-am aflat înaintea ta?

— Da, însă nu mai are importanță acum.

— Bineînțeles. De ce l-ai căutat?

— Ai vorbit odată prea mult, mi-ai amintit de copilărie, de Nelson, neinspirat, imediat după ce m-am întors de la „curs“.

— Da. E adevărat.

— Vedeam o posibilitate și voiam s-o verific.

— Ești deștept iubitule, dar nu ai încă pricepere și viteză suficientă. Înțelegi? Se ridică și saltă discul ce tocmai se sfârșise. Mai ascultăm, mă întreabă?

— Nu, plec deja.

Și plec și am o senzație idioată știind că am alunecat în canalele discului aparent inofensiv. Cu

mina pe clanță mă întorc și o întreb, „fulgerat“ de revelație :

— Dacă nu știți încă unde e avionul, de ce graba cu „captarea“ și „specializarea“ mea ?

— Zîmbi plictisită. Ochii ei mă judecau, vedeam surprindere în ei, pentru „naivitatea“ mea.

— Știam că există. Și că e conservat tehnic. Nu ne era imposibil să-l găsim, repede chiar. „Prepararea“ ta însă, ea era (sau e) o problemă în timp, trebuia începută mult înainte. Nu-ți pot spune acum mai mult dar, de avion N-AM AVUT nevoie încă. Acum vei înțelege ? Și deci, n-am vrut să speriem, înainte de timp, vînatul.

Capitolul 5

EXIGENȚA INTIULUI FILM

— Ei, ce s-a mai întîmplat ? Ia loc matale și spune. Te văd foarte agitat.

— Dar nu sînt deloc agitat. Eram însă. Eram, deși mă străduiam să n-o arăt. Dar colonelul mă dibuise. Stătea sprijinit de ușă, de rama ușii cu mîna stîngă iar în dreapta avea portțigaretul simplu, din lemn de vișin.

— Te uiți la portțigaretul meu ? Tîrziu în vlață am descoperit acest simplu și superb bun — portțigaretul din lemn ! Se poate face din vișin, din cireș sau din prun. Dar nu se mai găesc, nu se mai găesc portțigaretete din lemn. Costă douăzeci și cinci de bani, nu rentează să se facă, așa se consideră. Auzi matale, așa se consideră !... Stătea rezemat, sprijinit în palma stîngă ridicată deasupra capului, cu fața întoarsă spre mine, străduindu-se să-și rotească ochii spre a mă vedea. Era o poziție al naibii de ciudată dar știam că era singura care, pentru scurt timp, îi dădea o relaxare. O amăgitoare senzație de ușurare în chinuitoarea-i boală. Dar nu voia să se observe aceasta, știa să sufere tăcut și mîndru și întîmpina ostil, reprimînd fulgerător orice încercare, din partea oricui, de-a se apropia de suferința sa fizică. Rîdea copios cînd întîlnea în cărți polițiști numai tineri și drepți ca brazilii... „da, aici se poate să fie toți așa, se poate...” spunea. Da, ca și acum, cînd privisem de fapt nu spre portțigaretul său ci spre suferința sa. Iată însă, parase, vîrîse între noi portțigaretul acela simplu din lemn roșcat (sau alb unde nu avea coajă, un alb moale, cald), risipind atmosfera de jenă sau încordare ce poate s-ar fi instalat. Acum, cu adevărat priveam spre portțigaretul său și mă gîndeam că e un afurisit de psiholog colonelul, e un om suferind, dar bun, îmi plăceau extravaganțele sale de simplitate. Mă gîndeam și mă simțeam ispitit chiar să încerc și eu să fumez din țigaretul de lemn, s-ar putea să dea un gust mai...

— O cafea vrei ? Nu vrei, bine, poate mai tîrziu. Dacă o să-mi amintesc să ți-o ofer. Spune atunci,

pentru ce ai înfipt „musca“ în geamul meu (?), uite, e acolo pe masă, ia-o acum. Deveni deodată rigid și se învălui într-un adevărat nor de fum protector. Întrebă încă o dată, de data aceasta parcă obosit, rece : ce s-a întâmplat, maiorule ?

— Tovarășe colonel, sînt două noutăți. Grave.

— Grave ? Grave spui mata ? Spune-le.

— Am aflat cine e Nelson.

— Ai aflat matale cine e Nelson ?

— Da.

— Și cine e acest Nelson ?

— Numele său adevărat e Knappek.

— Da, așa e. Ai matale dreptate, Knappek. Antonius Knappek.

— De unde știți ? Aproape am strigat. Era prea mult. Prea mult ! Toți știau acum, toți știu acum totul, și colonelul și contesa, toți ! Și pînă acum trei zile toți își fierbeau creierii să afle cine-i Nelson. Iar eu credeam că voi veni trăsnet, cu vestea, în ambele cazuri ! Colonelul mă urmărea indiferent. Făcu un gest larg cu brațul liber, țigara, înfiptă în spițul ei, descrise traiectorie de cometă, răsucind întrebarea.

— Dar matale de unde știi ?

— Mi-a șoptit cineva... Voiam să spun „o păsărică“ dar m-am oprit la timp. Colonelul mă privi o clipă nehotărît (am știut că se întreba dacă să-mi tolereze sau nu obrăznicia), apoi ridică avertizor brațul înarmat cu țigară și spuse, aparent neținînd seama de „ieșirea“ mea :

— Am avut o șansă minimă, dar ne-au ajutat cei de la evidența populației, după niște indicii pe care le-am aflat între timp, nu are importanță... Deci iată, așa a apărut meșterul Antonius Knappek (e

meșter, nu ?). Deși au existat câteva asemănări. Se desprinsese din locul unde stătuse și veni spre masă. Ia-ți matale glontele înapoi, așa. Voi face o cafea totuși, nu te supăra. Fără cafea nu se poate continua. Între timp, vorbește. Care ar fi cealaltă noutate gravă ? Gravă ai spus, da ?

— Gravă.

— Care, deci ? Se învîrtea în jurul reșoului. E un amestec de trei sortimente, să vezi matale aromă ! Te ascult.

— La fel ca și dumneavoastră, și ca mine, doctorița știe cine e Nelson.

Se opri și mă privi. Apoi scoase un „oh“ și încercă să se îndrepte. De unde știi, când ai aflat, mă întrebă.

— Acum vin de acolo.

— Înțeleg de ce ai refuzat cafeaua, te-a servit cucoana. Deci știe... ca să vezi, știe ! Cum așa ?

— Tocmai. Pentru mine a fost ca un duș rece.

— Și ai venit la mine să faci unul cald.

— Tot rece e și acesta.

— Oh, oh, mă dezamăgești, maiorule, mă dezamăgești. Vii să-mi spui o „noutate“ pe care o știm toți. Mă subestimezi în așa măsură matale ! Așa... manevră ceștile și încă înainte de a-mi așeza ceașca în față, mă plesni aroma ei formidabilă cu violentă și plăcută dorință. Tot nu o vrei, mă întrebă ironic Maestrul, parcă așa spuneai...

— Spun totul, lăsați-mi cafeaua ! Zîmbește și-mi amintește să-i adaug zahăr, zahărul pe care el îl repudiază întotdeauna.

— Și acum, spune matale, cum ai ajuns la Nelson ?

Pe măsură ce îi povestesc deducțiile mele, pornite de la istoria mirosului ciudat venit prin tubajul de aerisire, privirea-i se duce (bineînțeles, fiindu-i în față, prin mine a trecut ea) undeva departe, pupilele i se micșorează, cafeaua aburește zadarnic iar țigara neaprinsă, din mână, odihnește alb. Întiul semn de revenire e sfiriitul chibritului și un fum în care învăluie cafeaua, masa, noutatea aflată.

— Crezi că avionul e acolo ?

— Nu văd unde și cum. Ceva însă din el, ceva totuși e. Sau „ceva“ de avion.

— Deci mâine mergi acolo ?

— Da.

— Crezi că ai putea descoperi... Contesei nu i-ai spus nimic referitor la bănuiala aceasta ?

— Absolut nimic.

— Și ți-a cerut să-i vorbești ?

— Da. Împreună cu celălalt...

— Bine. Mă voi gândi. Miine seară îmi vei relata asupra cercetărilor. Să nu uiți un lucru însă : noi putem afla totul, sau mai mult decît știm pentru moment. Putem ancheta acest om, cerceta tehnic locul cu pricina. Nu e bine însă, concurentul nostru — să-i spunem astfel și să ignorăm faptul că am ști cîte ceva despre planurile sale — lucrează prin dumneata. Sau, și prin dumneata. Deocamdată putem lucra și noi la fel. Încă nu e nevoie, nu e momentul desfășurării altor forțe. E o perioadă de tatonare și pregătire al unui act ofensiv, fizic ofensiv. De aceasta sîntem siguri însă. Planurile, contextul în care această pregătire are loc e mai vast. Deținem informații mai ample — cred că te-ai gândit la aceasta singur uneori — și încadrăm fiecare ele-

ment, fie nou sau vechi, dar reconsiderat, la locul său în schema desfășurată. Nu uita, maiorule, acest lucru. Dacă nu înțelegi unele fapte, acum, sau nu înțelegi rostul celor ce ți se cer, execută-le pe credit (zîmbi — ezitase folosind cuvîntul). Ești ofițer și știi ce înseamnă și o privire de ansamblu, și una limitată de locul ce-l ocupi în desfășurare. Și eu ocup un loc, doar un loc în această desfășurare. Abia un loc. Sînt o roțiță într-un angrenaj ce vîjiie din cauza acestui caz. Te asigur că vîjiie bine și va percuta perfect. E adevărat, am și o libertate proprie de manevră, dar și responsabilitate, răspunderea cuvenită. Zîmbi. Mă întrebam dacă o face spre a-și masca un nou acces de durere, sau pentru a afișa satisfacție. Mai adăugă :

— Lasă, maiorule, lasă, ne pensionăm curînd și ne ocupăm de prins pește, de muzică și de filatelie. Cînd sfîrșim cazul acesta afurisit îți arăt colecția mea de mărci poștale. Ca să vezi matale ceva demn de invidiat ! Zîmbi.

— Să fii atent matale, zilele acestea, nu, nu mă întreba de unde știu, presupun doar... vei întîlni deci zilele acestea poate, la contesă, pe amicul ei, regizorul de film. Da, cucoana are un cerc de amici interesant, foarte interesant... Ascultă-mă, tovarășe maior, reține : dacă cu această ocazie te vei afla acolo, fii atent la ceea ce se va discuta, îndeosebi la ceea ce o va interesa, ce va întreba ea. Clar ? Îmi vei spune imediat și aceasta. Și acum du-te. Ce spune soția matale de serile în care nu ești acasă ? Aeroportul ! Mereu acoperirea cu aeroportul. Bine, să te acoperi cu grijă. Se va termina curînd... Succes,

ne vedem mâine seară. Acum, mă întind și eu, mă supără... nu mă privi astfel! Bine, mulțumesc, noapte bună. Prudență și succes mâine!

La zece fără un sfert eram la cinci sute metri de școala specială, „metalizată“ încuiată iar eu, cu o servietă dreptunghiulară (rigidă, neagră, modernă, ramă eloxată etc.!) în mână, în drum spre „cancelarie“, spre tovarășul director Ridișan. La „punct“ zece ciocănesc și îi zîmbesc blajin, îmi place punctualitatea. E singur și îl întreb dacă e liber în continuare.

— O oră întreagă. Ajunge ?

— Sper. Ne vom grăbi.

— Deocamdată ia loc. Poftim, BT-uri, ia. Acum, cît fumezi, îmi vei spune despre ce e vorba.

— Meșterul e plecat ?

— Da. Spune deci. Și mă privi destul de nemulțumit. Știi, e necinstit ce mi-ai cerut. Și nu știu dacă îmi e îngăduit să accept. Vreau o explicație, și sper că va fi...

— Va fi. Aprind țigara și mă așez. Căpos e! (Trebuie să încep abrupt, să fiu clar și scurt. Un foc de țigară, parcursul arderii unei țigări, deci șase-sapte minute) Ridișan ?

— Da ?

— Antonius nu e Antonius. Adică, un timp, acum vreo treizeci de ani a fost cunoscut sub un alt nume. Poreclă de fapt. E mecanic de aviație, unul dintre cei mai buni mecanici de aviație la timpul său. S-a dat la fund din motive necunoscute. Nu e acuzat de nimic. Dar...

— Dar ?
— Are o taină. Incredibil și aparent imposibil
— Ți-o spun ca specialist — are un avion dosit și conservat.

— Un avion ?

— O bestie cu patru motoare. Un bombardier.

— Visezi ?

— Nu. Și presupun că aici e ascuns.

— Aici ?

— Aici.

— Unde dracu aici ? Ce...

— Sau întreg, sau parțial. Dar aici.

— Imposibil !

— Bine. Restul îți spun altădată. Te rog nu mai discuta despre aceasta cu nimeni. Reține doar că avionul e aici, de ce l-a păstrat încă nu o știu nici eu.

— Dar e imposibil...

— Pare. Ne edificăm acum, de aceea am venit. Bat darabana cu degetele pe servietă și zic : am aici ceva, ne va spune adevărul. Și sting țigara și mă ridic. Mergem, Ridișene.

— Unde ?

— Pentru început, în turn.

Se ridică, încă cu acea privire năucă, mai spune un „imposibil“, „fantastic“ și după un minut tăcăm cu pantofii pe scara metalică spiralată spre odăița turnului. Școala, cufundată în liniștea cursurilor, rămîne sub noi.

— Aici ?

— Da. Stai să deschid.

Geamurile sînt bune pentru o căsuță de păpuși, pereții albi, lemnul podelei decolorat, așa... burlanul de aerisire ! Îi văd înăditura la prima ochire și îmi

așez trusa. O deschid. Jumătate scule, jumătate cadrane și butoane, în capac căștile și antena cadru cu tija telescopică.

— Ce-i asta ?

— Un nas de ciine portativ.

Cu două șurubelnițe late și foarte ascuțite flambez tabla sub colierul înăditurii și las căscată astfel o fantă. Aștept. Îmi „reglez“ mirosul și auzul, mă concentrez cu ochii închiși, cu nasul lângă deschidere. Simt ușor, apoi suficient, mirosul. Intrigantul miros remarcat odată de Ridișan.

— Miroase animalul !

— Ce animal ?

— B-17.

— Cum...

— Îți spun, fă liniște acum. De tot. Îmi lipsesc acolo urechea, închid iar ochii și ascult. E vară, instalațiile din pivniță nu funcționează. Zgomotul e foarte, foarte slab. Dar perceptibil. Ascultă și tu, îi zic directorului.

— Parcă da. Ce e ?

— Ventilatoare. Lente. Două, poate trei.

— Unde, în pivniță ?

— Exact. E o șansă, puteau să nu funcționeze tocmai acum.

— Dar nu știu să fie decît unul, la geamul dinspre curte.

— Vedem noi. Scot lamele și tabla revine la loc. Haide acum jos, îi spun.

Coborînd, îmi spune încet :

— Ești bun de spărgător, de bandit.

— Mai știi ?

În pivniță nu trebuie să se vadă că am umblat ;
îi spun directorului să fie atent, să nu pună mîna
pe nimic.

— Dacă remarcă prezența mea aici cineva, ce-i
spui ?

— Că ești inspector cu protecția muncii.

— Perfect.

Cămăruța lui Antonius e încuiată — oricum, tot
nu intram — coridorul coridor, la capăt baia și,
acum, încăperea mai mare, cea cu cazanele. Într-a-
devăr, meșterul e priceput și ordonat... Totul curat
și orînduit perfect. Pare eleganta sală de cazane a
unui vapor (nu așa înghesuită însă) și nu o pivniță
mizeră de casă veche cu o prăpădită instalație de
încălzire făcută din cîrpituri... Pereții sînt vopsiți
în ulei alb, cazanele negre cu roșu, țevile în culori
diferite.

— Uite, Ridișene, cum se trădează omul ! Vezi
curățenia și ordinea ? Totul vopsit, conductele în
coduri de culori.

Conducte verzi, roșii, galbene : apa rece, caldă,
returul. Instalații electrice impecabil blindate, un
ventilator la geam, burlanul de aerisire, albastru,
aflat pe peretele opus. Pardoseala, cărămidă mă-
runtă galbenă, arsă sticlos. Unde o fi găsit-o ? Un
mic banc de lucru cu scule, putînd trece drept vi-
trină, și un dulap metalic încuiat. Lumină puternică
dar nu supărătoare, ingenios repartizată. Într-un
colț o măsuță scundă, stil, și două fotolii, set de
prestigiu odată. Probabil găsite distruse, aruncate
(aparținînd fostei zestre a castelului) și refăcute de
meșter. Pe măsuță o carafă de apă și două pahare,
pe o tavă, acoperite cu un șervețel de pînză ; zierele

din ultimele zile. Nu miroase nici a mucegai nici a igrasie, a păcură sau pivniță. E formidabil totul !

— Îți place ?

— Impresionant.

— Vezi, de aceea l-am păstrat aici, s-a dovedit a fi un astfel de om. Și de aceea nu-mi place tot ceea ce mi-ai cerut și apoi mi-ai spus.

Nu-i răspund, merg spre peretele de pe care pornește spre și prin plafon tubajul de aerisire. Vopșit albastru. Bravo Nelson, bravo bătrîne, albastru ! Aer, oxigen — ca-n aviație — conducte albastre ! Glicolul sau apa de răcire — verde ! Benzina galben, uleiul brun, bravo bătrîne ! Trăiască aviația ! Tehnica de aviație și codurile ei ! Burlanul albastru e lipit perfect de zid, perfect. Când s-a reparat peretele, tencuiala a venit puțin peste el îngropându-l cîțiva milimetri. Acum sînt absolut sigur, acum știu totul (deși nu înțeleg, și nu poate fi înțeles ceva...) Am o poftă strașnică să smulg burlanul acesta și să-i arăt amicului director unde răspunde el, de unde trage și ce trage el. Ce aerisire face ! Nu-l pot clinti, operația ar lăsa urme penibil de vizibile. I-ar fi extrem de dezagreabil lui Nelson. Și ar compromite ordinea de aici.

— Începe să-mi devină simpatic Nelson ăsta, directore.

— Mă bucur.

— Bucură-te, particip și eu. Cu burlanul e clar !

— Ce e cu el ?

— Vino aici. Vezi, corp comun cu peretele, da ?

— Da.

— Nu-l putem deranja deci, s-ar vedea. Deschiderea sa e aici, mai jos. Și, acum, simți ceva din

mirosul întâlnit sus, livrat de burlan acolo ? Ar trebui să fie pivnița plină de el, simți ceva ?

— Nu.

— Iată deschiderea burlanului. Ar trebui să colecteze gaze, aer viciat etc. din această încăpere, și să le ducă sus. Cum nu există izul acela aici, de unde apare el sus ? Și zgomotul, șoapta de ventilator ? Aici e unul singur, care stă acum. Atunci ? Dacă aş avea o sîrmă de oțel elastică și aş introduce-o în burlan — chiar cu cele două coturi, făcute pare-se tocmai pentru a preveni așa ceva — vei vedea că se oprește undeva mai sus. Acolo e închis, obturat spre această sală. Și acolo, sau ceva mai sus, prin zidul ce camuflează racordul, e legătura cu spațiul pe care de fapt îl ventilează. De acolo vine izul acela, de acolo vine zumzetul de ventilator. Am putea face o experiență concludentă ; să închideți toți consumatorii de curent și să vedem dacă se oprește contorul. Bineînțeles că nu se poate acum, și nici nu e nevoie.

— Și atunci, unde merge aerisirea ?

— Nu unde merge, de unde vine ! De mers știm că merge spre acoperiș.

— Ai dreptate. De unde vine deci ?

— Nu există vreun plan al castelului ? Trebuie să știi.

— Nu. Unul vechi nu. Doar cel întocmit cînd s-a făcut, s-a instalat școala, un plan cu noua înfățișare și împărțire a spațiului.

— Și unde subsolul e așa cum îl vedem, da ?

— Așa.

— În primul rînd e un paradox.

— Care e acela ?

— Gîndește-te puțin : a fost un castelaș, un conac zdravăn acesta, locuit de grofi, de iluștri proprietari (în cel mai rău caz). Da ?

— Da. Descendenți din familii de pe vremea imperiului.

— Tocmai. Castel, acareturi, parc, cai, pian, domnișoare, dans, întreg tacîmul, după rețeta Maria sau Franz... da ?

— Da.

— Și o magherniță de subsol, o nenorocită și neîncăpătoare pivniță unde nici loc de cartofi să n-ai !

— Și ?

— Dar bine, omule, unde drac și-au ținut dumnealor vinurile ? Sau crezi că ăia treceau drumul să ia de la crîșmă un kil, cînd le era sete ? Aici trebuie să fi fost, înainte, o strașnică pivniță, asortată cu butoaie conținînd producțiile pe ani... Și, apoi, gîndește-te, se putea concepe în „praxa“ construcției (atunci) un castel, un conac fără întinse, cuprinzătoare încăperi subterane ? Eu nu sînt nici arhitect nici istoric, frate, eu sînt brevetat pilot de bimotoare și mecanic aviație specialitatea motoare și celule avion, dar află că atîta știu și eu — castel fără turn și subterane nu există ! Spune-mi, cum vine așezată pivnița aceasta ? După cum am intrat, îmi pare că ar fi pe capătul clădirii, da ?

— Întocmai, pe capătul olădirii.

— Și restul ?

— Crezi că...

— Cred. Dincolo de peretele cu burlanul albastru, îl ai în față.

Stau și sporovăiesc în fața peretelui cu satisfacția celui ce-a depășit greul. Mă furnică pielea.

Aș fuma o țigară, de ce nu ?

— Nelson, pardon, meșterul Antonius, fumează ?

— Da. E singurul lux ce și-l permite. Are salariu bun, econom e, de mâncat mănincă la cantina școlii, ieftin. Nu cheltuie aproape nimic cu casa și întreținerea. Singurul lux : fumează țigări străine, scumpe. Cînd ia salariul merge în oraș să se aprovizioneze, are sursele sale. O dată pe lună. De preferință „Kent“. Nu-l vezi cu o țigară mediocră în gură. N-a dat niciodată nimănui vreo țigară. Dar nici n-a cerut. Și lui nu-i cere nimeni, e distanțat. Și vîrsta, totuși ! Deși ar putea avea adunați bani frumoși, din acest motiv nu-i are. Viața sa fizică, spirituală și financiară se reduce la prestarea exemplară a serviciului, ținuta foarte îngrijită (baia instalată de el pentru propria-i folosință o manevrează zilnic, parcă ar fi televizor. Iar de ras se rade zilnic... ceea ce nu toți profesorii colegi o fac), plimbările prin parc, televizorul și ziarele, țigările. Țigările sale scumpe. Atît. Stă mult înăuntru, nu iese.

— Și din cauza țigărilor n-are bani ?

— Presupun. E costisitor. Să spunem un pachet pe zi...

— Bine, ne abținem ! Deși aș fi fumat... Deci treizeci de pachete a ... lei, egal ... lei lunar. Nici nu e atît de mult în situația sa (fără obligații și cu regie minimă). Și știi că fumează un pachet pe zi ?

— Nu, nu știu cît fumează. Dar aceasta e ca o reclamă la el, văd toți.

— Să lăsăm aceasta. Mă apropii de perete cu un ciocănel în mînă. Se spune că bătutul cu mîna e „sfînt“, dar tehnica spune altfel. Ciocanul e puțin

mai altfel, da. Nu lasă urme, nu face gălăgie, poți bate cu el cît vrei fără să te doară și, are și un drăcușor înăuntru care vorbește direct în căștile mele. În timp ce palpez, mai spun :

— S-ar putea ca povestea cu țigările costisitoare, cu ostentativa lor afișare, să nu fie decît un truc. S-ar putea — zic — în timp ce scot fișa palpatorului și-mi cobor căștile.

— La ce i-ar folosi ?

— E gol dincolo, frate Ridișene, e gol ! Tovarășe director, nu-ți cunoști încă școala, asta e. Dacă îmi amintesc bine, din ce mi-ai povestit, Nelson era cu mult timp înainte instalat aici ?

— Așa e.

— Bine. El a zidit peretele. După ce a vîrit animalul înăuntru. Undeva e o intrare, nu are importanță însă acum. Haide să-i vedem și baia și mergem sus, și se împlinește peste puțin ora. Strîng trusa și înainte de a ieși, bat cu pumnul în peretele perfect emailat.

— O fi pedant amicul nostru. Dar din cauza acestui perete, ține minte ce spun ! Emailul acesta, pe care ar observa orice zgîrietură imediat — și pe care îl privește zilnic ca pe un ecran — e totul pentru el. Nu știu de ce însă. De ce doar me pe o „saltea“ de bancnote devalorizate ?

Baia — baie. Curată, elegantă chiar, model standard.

— Cum de ați investit aici ?

— Și-a amenajat-o pe cont propriu.

— **Aha !**

Aparent totul normal, pereții pereți, nu trape, uși mascate sau altceva. Absurd. Dacă există o tre-

cere, ea nu poate fi decît din camera sa, firesc. Haide sus, zic. Și urcăm și ne despărțim în curte.

— Eu intru la oră. Dacă crezi că mă poți aștepta aceste cizeci de minute ca să mă iei acasă...

— Absolut! Așa am și spus, nu? Mă plimb puțin prin parc și îmi aduc mașina în fața cofetăriei. Voi sta acolo la o cafea și cînd apari, plecăm.

— E foarte bine, mulțumesc.

În curte, sub un castan uriaș e o bancă. Mă duc și mă așez. E plăcut, răcoare. Un fir de vînt vine din mica pădure. Se aud de acolo păsări, stîncuțe, ciori. Întorc capul și mă zdrobesc de verdele imens al ei. Pot vedea și terenul de sport al „Piticului“, al dinamicului și gospodarului profesor de sport. În față, turnulețul castelului mă sfidează cu sclipirea țiglelor mici și cu abia ivita gură de aerisire a „tubajului Nelson“. Ce-ar fi să mă urc acolo și, pe sub scufa sa de protecție, să las cîteva pietroaie să alunece pînă în sfînta sfințelor subterană? Un bilet înfășurat în jurul unei pietre: „Salutare, Nelson, te-am dibuit; fii cumințe și îngrijește bine animalul cvadrimotor. Pa!“ Dar de ce să declanșez eu infarct altuia? N-o să-l am eu pe al meu propriu, la timpul potrivit? Puteam să-i cer lui Ridișan să facă o încercare. Să-i spună lui Nelson că i se reduce postul din schemă, că trebuie săpat un canal pe sub castel (sau altceva potrivit) și să-i urmărească fața... La ce bun însă aceste adevărate posibile suplicii? Gratuite. E clar totul acum, important e faptul de-a fi aici bombardierul. Desigur, nu-mi pot nici imagina cum a fost posibilă aducerea sa. Și dorirea sa acolo, și zidirea barierei fără să se știe, să se vadă,

să se discute, să se... nu pot înțelege. Și apoi, fizic, practic vorbind, cum? Și când? Bineînțeles că demontat. O rapidă tranșare, dezmembrare. Dacă e, trebuie să fie desfăcut: elici, motoare, tren de aterizare, aripi, ampenaje, fuselaj. Atît. Dar, Dumnezeu — încep să mă plimb intrînd pe o largă și îmbietoare aleie a pădurii — fuselajul acela e lung de peste douăzeci și doi metri, aproape douăzeci și trei. Aripile, fiecare de peste cincisprezece metri. Înălțimea sa și greutatea acestor unități... pentru că asamblat și gol, gol ca un nud de femeie, are „doar“ 16 400 kg! Și manevrarea unor obiecte atît de grele, dar voluminoase, uriașe, într-un spațiu... și fără mijloace, cu brațele (?), cîte brațe (?), care? O armată de oameni? Și nimeni nu știe nimic, n-a văzut? Cum ai putut, fantasticule Nelson, vrăjitorule (!) să realizezi performanța aceasta? Alții nu pot manevra un dulap, un șifonier dintr-o cameră în alta! Și în ce scop, omule Nelson, în ce scop? Și cum? Stă acolo corodat, ruginit, atacat de mucegaiurile și igrasiile metalelor, cu cauciucuri sfărîmicioase, cu cablajele și izolațiile topite, cleioase, cu tăblăriile și lonjeroanele din dural măcinate și acoperite de praful alb și putregăios al oxidului nemilos... Și de ce-l mai păzești atunci? Sau e altfel? Dar cum poate fi altfel? Dar toate mecanismele cu ulei, servomecanismele hidraulice (uleiul și lichidele speciale coagulate, uscate...), motoarele cu pistoanele oprite brusc acum treizeci și ceva de ani (fantastic, sînt beat, nebun, tîmpit!), gripate ori gomate în cilindrii lor, rulmenții, sute de rulmenți cimentăți în vaselina lor pietrificată. Garnituri, manșoane de cauciuc, membrane. Resor-

turi rămase atîta timp sub o tensiune (oarecîre) fixă, înghețată... Nu! Absurd. Nu se poate. Himere și cai verzi pe pereți, asta e! Frunzele foșnesc în jurul și deasupra mea și coaja copacilor, vie, îmi spulberă ultimele speranțe în ceea ce privește posibila reușită conservare a cvadrimotorului gigant. În cazul acesta ar fi de neînțeles; și insistența lor și certitudinea colonelului și, păstrarea tainei de către însuși Nelson. Sau, există și un alt element pe care, necunoscîndu-l eu, neavîndu-l, nu-l pot monta în raționamentele ce, iată, au picioare prea anemice, neputîndu-se susține vertical. Ce și cum e, unde e adevărul? Ce e adevărul de fapt și, aici, ce rost are? Ce rol joacă? Pădurea foșnește, judecata și gîndurile mele se leagănă și se învîrt odată cu zbaterea frunzelor și de departe, printre arbori, cochetul turn mă salută ca pe o cunoștință veche: cu ironie fină și bonomă. De acord, bătrîne, și cu tine, și tu știi în privința aceasta ceva mai mult! Mă îndrept spre clădirea lungă. Dinspre curte, din incinta interioară pare o casă de plantator, ridicată pe la una mie opt sute. Timpul a fugit zdravăn. Luînd reper geamul de la subsol, măsoar cu pasul, într-un mers aparent nevinovat, distanța de la limita subterană actuală și capătul clădirii — e suficient pentru o lungime și jumătate aproape. Dar pereții despărțitori, ori stîlpii de susținere? Compartimentarea? Și cît e de spațioasă și înaltă subterana aceea presupusă, ca să vîri în ea un fuselaj de douăzeci și trei metri (cu secțiunea sa!) așa cum ai apuca un caiac de capete, să-l așezi... Cît? În sfîrșit, iată, ora aproape a trecut și neînțelegerea mea crește. De ce admite atît de ușor

Colonelul, ca pe ceva firesc, conservarea avionului ? Pentru că nu știe cum arată animalul acela monstru și habar n-are ce înseamnă să ții nu un avion, nu un aparat mecanic sau electric, ci un pumn de șuruburi simple într-o pivniță, reușind să le ferești (să reușești !) de rugină, coroziune, degradare ; aceasta timp de treizeci de ani. Sau mai mult chiar. Îmi aprind o țigară și fumul albastru rămîne în urmă, iar „metalizata“ se apropie. Abia voi avea timp să mă întorc cu ea la colțul cofetăriei (în care nu voi mai intra, desigur). Aș fi vrut o cafea, era timpul ! Așa, trîntesc portiera și întorc contactul. Se aprind două dreptunghiuri mari roșii la bord și motorul zvicnește. Îmi aprind o altă țigară. Țigară ! Și cu ostentația țigărilor, ce cacialma mai e, pentru cine ? Nelson ăsta e dracu întreg ! E clipa cînd hotărăsc să vin mîine după-amiază cu Savoystul aici. Îl voi prelucra pe Savoyst rapid, eficace și direct. Deci, demarez cum încă cultivatorii locali de legume n-au văzut încă la amarnica lor viață ! Stop, colțul cofetăriei și Ridișan prezent, rotind cercetător și nedumerit privirea în fața cafe-plăcinto-brînzăriei amintite. Sun scurt, mă descoperă și vine.

— Credeam că m-ai abandonat. Măi... ce comodă e ! Și frumoasă. Rotește ochii și spre locurile din spate, se plimbă pe bord, sub bord. Te-a costat mult ? Izbucnesc în rîs, dar nici eu nu știu dacă e un rîs nervos de-acum sau doar vesel, amărui. Un rîs ciocolată.

— De ce rîzi ? Chiar te-a costat mult ?

— Cît pe tine panorama din turnul castelului.

— Adică ?

Ńu înțeleg. Parcă vrea să treacă printr-un geam, fluture fiind ori albină. Și nu-l vede. Ȑl ajut :

— O căsătorie pe viață, directoare. Cap dat pe mână de femeie. Și să știi că o femeie îți poate tăia capul și pe scândura de la bucătărie, fără butuc și sentință...

— Ȑl ai din căsătorie ?

— Nu. Din divorț.

— Fii serios !

— Bine, sînt. L-am cumpărat de ocazie. Ieftin, era lovit rău.

— Așa da...

Ieșim în trombă din satul ai cărui locuitori cultivă roșii pe arac !

— Dacă tot ce spui tu e adevărat, ce trebuie să facem noi, școala, în privința lui Nelson ?

— Ce să faceți ? Nimic. Absolut nimic. Stați, în cel mai rău caz, pe un avion, nu pe o bombă ! Și, nu uita consemnul, nici un cuvînt. Nicăieri, nici acasă. Voi reveni mîine după amiază încă cu cineva pentru a discuta cu el. Avem... înțelegi, nu venim de' capul nostru.

— Înțeleg. Trebuie să fiu acolo ?

— Dimpotrivă. Noi venim acolo pentru că „acolo“ locuieste. După orele de progarm, ca niște cunoștințe.

— Da, da. înțeleg. Și vreau să te mai întreb o dată : tu crezi că sub clădire e o subterană mare și acolo e avionul ?

— Absolut sigur. Dacă am fi intrat în sălile de clasă ce corespund deasupra, și am fi scos detectorul, să vezi — punînd antena la podea — cum

ar mai fi fluierat ! Da, animalul acela mare e dedesubt. Sigur. O epavă, bineînțeles.

— Și atunci, de ce o ține acolo ?

Mă bat ușor cu degetul de frunte și el dă din cap, mă înțelege. Nu pare, adaugă.

— Nu pare niciodată, „specialitățile“ acestea sînt pașnice. Da, nici un cuvînt, nu uiți ?

— Nu. Îmi dau seama că e ceva grav... Și cu aceasta filez rigola în fața locuinței lui, îi mulțumesc și virez spre casă. Nu-mi găsesc soția, un bilețel mîzgilit în grabă mă edifică : s-ar putea să înceapă prematur, a sunat salvarea, da, e la „maternitate“, știu eu ce am de făcut. Atît. Bineînțeles că știu. Hîrîi metalizata, încă fierbinte, și zbor la maternitate. Ei bine, aici, aici pătrunzi mai greu decît pe un aerodrom militar modern ! Dar... se poate. O încurajez cum mă pricep mai bine și mă gîndesc la această stranie coincidență, la faptul de a ne fi dat ca în același timp să trecem, fiecare printr-o încercare unde sfîrșitul nu-ți poate apărea clipă de clipă ca o certitudine de reușită, de izbîndă. Și, într-un fel, simt și înțeleg că viața mi-a dat un semn acum, e această clipă un semnal de izbîndă, de triumf al vieții și bucuriei. Jocul meu îmi apare stupid și mic, iar răspunderea uriașă acum. Și totul se liniștește în mine, stîmpărîndu-se într-o crîncenă îndîrjire omenească, bună. Sînt somat să-mi sărut soția mai repede, apoi mă dau prea puțin politicos afară monologînd ceva despre regulamente etc. Acasă rămîn cît să înghit ceva și să-mi pun uniforma, și o șterg la aeroport. Și e bine că am venit, tocmai e o „problemă“, cad ca musca în lapte. Sau mai exact, în combinezonul de

lucru. Abia spre seară răzbim, ne spălăm, revin la haine, îmi arunc o țigară și cu intenția onorabilă de-a mă retrage cobor la barul aeroportului și comand două pepsi reci. E nemaipomenită ! O savurez. Absolut sincer, o savurez. Vine însă un dispeceraș și-mi spune : „la Briefing, la telefon“. Lichidez paharul, plătesc, vin la aparat și spun „Allo“.

— Iubitule, m-am gândit să încerc și, uite, te-am găsit.

— Așa le e scris unora, să reușească în tot ce încearcă...

— Ei, nu exagera. Știi cine a fost la mine ? Nu, nu el, fostul meu coleg de școală, regizorul. Foarte drăguț din partea lui, va filma pe undeva pe-aproape, nu peste mult timp. Știi ?

— Interesant.

— Să știi că e. Tu, când mergi acolo ? Așa, e bine... Însoțit ?

— Da.

— Și pe aici când treci ? Vreau rezultatul.

— O să trec după. Da, sigur, sigur că da. Și închid. Și mă reîntorc la bar, mă așez la o masă într-un colț, sub peretele geam și mai comand o pepsi. Fața de masă e albă și fină ca o zăpadă splendidă, iar dincolo de geam pistele Crizantemei se încrucișează ca niște săbii fantastice, scăpate pe pământ din mâinile unor uriași nevăzuți luptători ai cerului. Prostii... Beton, un strașnic beton turnat în plăci cu rezistența 32 tone/roată izolată ! Aprind o țigară. Fata aduce paharul înalt, cu pepsi. Pun mâna pe el, e minunat de rece. O clipă îmi vine să-l arunc peste fața de masă strălucitoare, albă, apretată. Totuși, nu e zăpadă (!), înțeleg și încep să beau. Beau și fumez

cu gândurile încă acolo, și cu mirosul acela de spital încă în nas. Când mă ridic după un timp, departe, spre pragul de aterizare „09“, pe o pantă abruptă coboară un cargou cu patru motoare, desenînd, de sus în jos, pe cer, o scară înăbușitoare din fum de petrol.

— Deci așa stau lucrurile. S-ar putea ca matală să ai dreptate, îți susțin îndoielile. Dar spune-mi, îți pretind să-mi spui maiorule — vocea i se înăsprî brusc — de ce nu se îndoiesc ei, de ce au făcut astfel de pregătiri : să transporte doi oameni la un centru de antrenament tocmai acolo situat ? Contînd pe soluția, pe existența și disponibilitatea tehnică de zbor a „animalului“ deținut de Nelson. „Animal“ spui mata, da ? Maiorule, nimeni nu investește degeaba. Te-ai convins, cu propria-ți persoană.

— Apropó, tovarășe colonel, dumneavoastră chiar nu ați știut adevărul în privința „recompensei“ ? Nu ați bănuît că s-ar putea — așa cum dealtfel s-a și dovedit — ascunde ceva sub delicata întîmplare ?

— Cum nu ? Te-am prevenit indirect, la început chiar, cînd ai venit la noi... Deci nu am știut, am bănuît doar, ceea ce e altceva.

— Dar am fost și lăsat, îndemnat chiar, să-mi vîr coatele în banii aceia.

— Și de ce mi-ați permis s-o fac ?

— Pentru că aparent era corect, nu înțelegi matală ? Apoi, trebuiau să creadă că noi am înghițit păcăleala. În caz că exista.

— Și dacă nu veneam eu la dumneavoastră din proprie inițiativă, să vă dezvălui totul ?

— Ar trebui să te rușinezi de întrebarea ce singur o pui... Iartă-mă că-ți spun.

— Încă ceva. Dacă „probele“ împotriva mea se susțin. Dacă puteam să refuz „angajarea“. Dacă acele probe ar fi ajuns la dumneavoastră...

— Le studiam...

— Dar erau „confectionate“ !

— Cum dovedeai aceasta ?

— Eu trebuia să dovedesc ?

Aici colonelul surișe din nou, „misterios“.

— Și, dacă nu era necesar să vă spun înainte de a pleca în călătoria „turistică“ ?

— A fost mult mai bine cum a fost. Important e să știi că dacă matale (tuși și capul îi apăru ceva mai bine din norul de fum) mergeai acolo fără acea stare de luptă interioară, în care de fapt erai, în mod sigur ai fi fost surprins, „demascat“. Și urmarea... fă singur apel la imaginație.

Nu am înțeles suficient răspunsul său, am înțeles însă că nu trebuie să insist. Poate colonelul știuse, bănuise ce s-a întâmplat cu mine atunci, ce-am gândit, ce-am făcut. Și de ce.

— Frumoasă perspectivă !

— Află mata, racolarea matale s-a făcut de suficient timp, probabil pentru funcția, locul de muncă și posibilitățile potențiale ce le ai spre a fi folosit în planurile lor. Problema e ceva mai veche. Durează de trei ani, dar, abia de câteva luni, de când a apărut o nouă șansă pentru ei — odată cu filmările — s-a trecut urgent la varianta... să-i spunem „Nelson“. Or, pentru aceasta erau necesare trei lucruri : descope-

rirea lui Nelson și obținerea aparatului, școlarizarea unui echipaj și, cunoașterea, urmărirea problemei filmărilor.

— Nu înțeleg nimic.

— Nici nu trebuie !... aruncă colonelul, și tăcu. Începu plimbarea, cunoscuta-i plimbare între masă și fereastră. Cu spatele încovoiat, cu ochii zbatându-se spre orizontală, cu mâinile la spate.

— Deci contesa matale a vorbit cu regizorul, spuse încet, va trebui să ne informăm și noi exact în privința filmărilor... da, parcă matale ai spus că nu înțelegi nimic ? Se opri și împunse cu brațul în direcția mea : vei înțelege imediat. Dar, în loc să se explice se îndreptă spre colț și puse cafeaua la fiert.

— Maiorule, se întorcea tocmai cu ceșcuțele de cafea pline ochi, servește-te. Așa, pune zahăr. Colțurile gurii i se ridicară în grimasa știută, dictată de suferința-i trupească. Vocea îi era foarte scăzută ; continuă :

— De trei ani încearcă fie pătrunderea, fie sabotajul, diversiunea. N-au reușit nici una, nici alta. Necazul inițial e că au aflat locul. Nu, nu întreba nimic, cât se poate îți voi spune. E vorba despre un centru de cercetări, de o importanță uriașă. Se lucrează într-o problemă nouă... și s-a ajuns la rezultate „uluitoare“ deja. Ce se ascunde sub acest cuvânt ar vrea mulți să afle. Pentru fiecare sunet al său s-ar da, cred, kilograme de aur. Și, pentru prima dată, o astfel de unitate nu s-a amplasat nici sub pământ, nici între zidurile unei cetăți a științei, nici în inima pădurilor. Nu a fost ascunsă nicăieri. Vezi matale,

de obicei conform unei rutiniere practici astfel de obiective, de importanță foarte mare, se ascund, se instalează într-un cadru natural care să le mascheze prezența, să nu le trădeze specificul și să le asigure și o protecție naturală eventual... Dar, spune-mi, doi oameni unde pot vorbi nestînjeniți, fără teama că ar putea fi ascultați, spionați? Așa, cum vorbim noi bunăoară acum, unde, într-o casă (?), unde ai toate șansele să fii ascultat, înregistrat într-un fel sau altul? Într-o pădure, unde fiecare copac poate fi sau nu autentic (sau întru totul autentic), unde pînă la distanța de doi pași se poate apropia cineva fără să-l vezi? Dar în mijlocul unui cîmp deschis, unde nici șoarecele nu se apropie neobservat? Nu? Înțelegi matale, s-au gîndit și au amplasat centrul acesta în plin cîmp, în palma întinsă a cîmpiei. Da, da, nu te mira, maiorule, dacă ai vedea douăzeci de ferme agricole risipite în cîmpie, n-ai putea ști care (nouăsprezece dintre ele) sînt cu adevărat ceea ce arată a fi, și care (una singură dintre ele) centrul acela. Înțelegi acum? Să spunem o stațiune experimentală agricolă, cu personal redus, cu două tractorașe, cîteva fete ce-și fac de lucru cu arpagic sau cu garoafe, sau cu mazăre (dacă matale îți place mazărea!), miniloturi, parcele, inscripții între culturi... povești, maiorule! Acolo ar putea fi! O vedem, o putem „vedea“ și păzi ca în palmă. Și nimeni habar nu are de nimic. Dar, după ce s-a aflat de existența ei (nu mă întreba cum), s-au încercat cîteva tentative de sabotaj. De două ori au vrut s-o mineze, o dată s-au rezumat la ideea unui incendiu. Dar nu le-a mers. Dacă era amplasată în alt punct, era mult mai greu de păzit. Și acum — nu trebuie să uiți de cafea, chiar dacă te interesează ce

povestesc eu — acum intervenind povestea cu filmarea (pe care noi am putea-o evita de fapt, dar și pentru noi ea constituie o unică șansă !) probabil vor să încerce o modalitate forte și extremă. E adevărat, teribil de îndrăzneată și neașteptată.

— Despre ce filmare vorbiți ?

— Ai, omule, răbdare. Și dacă pentru a-și atinge scopul ei contează pe „boy“-ul matale, înseamnă că ei știu mai mult decât noi. Și de unde pot ști, ce zici ? Cine poate ști ? Un singur om : Nelson. Și aici iar e ceva neclar. Și puțin probabil. Faptul ca Nelson să fi vorbit cuiva și, încă atât de clar cu privire la avion. Înțelegi ? Altfel însă nu se explică stăruința lor. Și nu se explică nimic. Și când ceva nu se poate explica, când lucrurile nu se „leagă“ — ține minte matale — înseamnă că te afli în preajma unui iminent pericol. Asta e, domnule ! Își aprinse o nouă țigară și se duse la poziția și locul său : rama ușii. Sprijinit, mă privea de acolo iscoditor, învîrtind țigaretul din lemn de vișin.

— Spuneți de filmare.

— Oh, acum vrei mata să-ți spun și despre filmare. Ei bine, tînărul regizor vrea neapărat — într-un film ale cărui interioare sînt deja lucrate — să redea în mod autentic, în una din secvențele sale, acțiunea de bombardare a unor clădiri, a unor depozite situate undeva în această zonă. Desigur, un episod real din timpul războiului ; acțiunea filmului incluzînd aceasta. Deși a întîmpinat opoziție, a stăruit atît, încît i s-a aprobat distrugerea unor clădiri (false, la dimensiuni reale însă) prin simulare de bombar-

dament aerian. Deci o trecere de avion sincronizată cu explozii terestre declanșate. Ce a fost greu a fost obținerea unui avion potrivit pentru așa ceva, întrucât nu mai există — după cum matale știi — vechituri din timpul ultimului război, în țară.

— Le-a trecut timpul. Ultimele le-am pilotat noi, seria noastră. Până în porțile cuptoarelor de topit, aproape.

— Așa, așa. Tot militarii însă au avut bunăvoință, vor executa o „trecere“ pe deasupra „obiectivului“ cu un avion de transport vechi ce mai păstrează ceva din fizionomia aparatelor din timpul ultimului război. Înțelegei matale, tot bunăvoința militarilor ! Așa deci, tînărul nu vrea să renunțe la scenă, exigența întîiului său film, redarea unei situații prin mijloacele autentice corespunzătoare. Foarte bine, foarte bine !

— Și ?

— Momentan se mai lucrează, undeva pe aici, la mucavaua și placajul acelor clădiri... Și, poate peste o lună, peste o lună și jumătate, filmările vor ajunge în acest punct. Între zona filmării și obiectivul despre care am vorbit, e o distanță de aproximativ patruzeci-cincizeci kilometri. Un fleac maiorule, un fleac ! Pricepi ?

— Nu.

— Nu. Îmi întreci așteptările. Oh, de ce a trebuit să se întîmple aceasta tocmai acum... se strîmbă, își înăbuși oftatul vîrîndu-și spițul în gură, trăgînd puternic din țigară.

— Nu pricepi. Bine. Maiorule, dacă la ora H,00 va trebui să treacă avionul simulator (bombardier),

decolînd de pe Crizantema cu timp de zbor de cinci la opt minute (să spunem) pînă la platoul de filmare ; dar, la H minus cinci va apărea în zonă un alt aparat pe același traseu, nimeni, nici un locatar de supraveghere nu va sesiza că ar fi vorba de altceva. De unde un alt avion exact acolo ? Și ce avion ? Că doar avioanele nu se scot din joben, iar cele existente își au rosturile lor strict cunoscute și supravegheate. Iar cînd se vor lămuri că sînt două aparate (după apariția „simulatorului“) va fi tîrziu. Înțelegi matale (?), o deviație și un bombardament ne-farsă, real, cu acest avion pirat. Lovirea în plin a „fermei“. Înțelegi acum ? Bombardier, bombardament, bombă. Deci bombă ! Bombele. De unde ? Asta e, de unde ?

— Și credeți...

— Cred orice. Și peste orice chiar. Trebuie să credem. Vrei matale să spui că e o intoxicare, servită nouă ? Nu ! Dacă se va întîmpla așa cum am spus, și aceasta din lipsa noastră de „credință“, ce vom mai putea spune ?

— Și de ce dracu... iertați-mă, tovarășe colonel, de ce permiteți toată mascarada aceasta și, în ultimă instanță, riscul, cînd puteți stopa totul ? Iertați-mă din nou dar, parcă dumneavoastră, cei ce de fapt trebuie să vegheați obiectivul, dumneavoastră parcă regizați, facilitați înscenarea, tentativa. De ce ?

— Pentru a rezolva definitiv această problemă, tovarășe maior. Pentru a le da satisfacție, pentru ca ei să poată de data aceasta distruge cu adevărat Centrul. Spre a se liniști. Cît timp — știind de existența lui — nu-l vor fi lichidat, vor fi mereu tentative. Deci, pentru a isprăvi odată cu ele.

— Adică doriți cu adevărat să-l distruge? Îl evacuați și lăsați carcasa goală, ca să pară că...

— Nu. Nu se poate evacua. Tocmai aici e partea nerealizabilă a soluției matală. Sînt instalații de natură specială, care nu pot fi deranjate timp foarte îndelungat. Acum trebuie să-ți spun că, la amplasarea de care am vorbit, s-a ținut seamă și de formația solului (aici corespundea — rețetă și formă). Parte din ele sînt implantate și acum, legătura lor cu pămîntul nu poate fi întreruptă. Sînt niște inductoare lente care ar pierde tot ce au „adunat“ în trei ani, într-o clipă. În stadiul actual al lucrărilor nici nu se poate vorbi despre o mutare.

— Și atunci ?

— Vom încerca ceva. Poate noi vom încerca o diversiune, o intoxicare.

— Cum ?

— Ajunge atît, maiorule. Pentru matală ajunge. Nu se poate spune mai mult. Iată de ce e important să obții mîine edificarea asupra avionului și (funcție de starea sa) rezultat pozitiv în tratativele cu Nelson. E o sarcină, tovarășe maior ; e partea ce-ți revine, de responsabilitate. Și nu e mică sau ușoară. Mare, foarte mare. Lucrurile se vor precipita și trebuie să fim foarte prudenți.

— Am înțeles.

— Mă bucur, maiorule. Vezi matală, folosim această modalitate de a discuta pentru că trebuie să fii într-o absolută conspirativitate, în jocul dublu ce-l faci. Nu te trăda. Zilele următoare trebuie să se întoarcă Vînătorul, da ? (Confirm) Ei bine, am spus, lucrurile se vor precipita. Trebuie să-i ajutăm din

toate puterile să-și pună pe roate lovitura. Fără ca ei să o știe, fără s-o bănuiască, fără să viseze măcar ceva. Ești un bun specialist. Ei te-au ales tocmai din acest motiv. Ai și resurse la dispoziție : prin anumite „fraude“ (care ți se vor facilita) poți obține materiale, carburanți, lubrefianți, și multe altele. Ei precis au contat pe aceasta. Vei vedea matale, vor urma abia acum pretenții din partea lor. Ceea ce ai făcut pînă acum e o joacă abia. Se opri, fumă în tăcere și adăugă : dar și noi tot pe matale contăm la acest capitol. I se simțea oboseala în glas (Eu de fapt nu aveam de unde ști enorma bătălie ce se da peste zi, eu îl regăseam seara tîrziu abia. Obosit, topit de oboseală și încovoiat de boală...). Mai facem o cafeluță, ce zici ?

— Negativ !

— Ei, îmi vorbești ca la „aviație“ ? Bine, eu tot îmi voi face, după ce pleci. Indiferent de rezultat, mîine îmi comunicîi imediat.

— Contesa așteaptă și ea rezultatul.

— Bănuiesc. Mie îmi vei spune după aceea, inclusiv reacția ei.

— Am înțeles. Permiteți să mă retrag acum ?

— Nu. Cum se simte soția matale ? Va fi o naștere prematură ?

— Nu. M-au liniștit. Dar trebuie să rămînă acolo, sub supraveghere.

— Mă bucur. E însă mai bine că se află acolo acum. Și acum, vi se aprobă pelcarea, tovarășe maior. Succes pentru mîine !

Capitolul 6

A DOUA ÎNȚELEGERE : CIUDATA VINZARE A UNUI BOMBARDIER

S-a dovedit a fi ziua aglomerată, Savoystului abia i-am putut arunca în „trecere“ : vezi că am o vorbă cu tine, bătrîne. Plecăm împreună la trei, te iau în mașină... la care m-a privit nedumerit, dar făcînd semn de acceptare. Iar după trei, cînd ne-am smuls din forfota Crizantemei și ne-am instalat confortabil, aruncîndu-ne caschetele în spate, mi-a zis :

— Dă drumul la motor și la vorbă !

— Bătrîne, mai vrei să facem Muzeul Aerului ?
Mă privi ofensat și întinse mîna să-și ia cascheta.

— Dacă pentru a mă ironiza m-ai pofțit în mașină, cobor. Iau autobuzul.

— Liniștește-te. Avem o piesă. Am descoperit un avion undeva, desfăcut și doșit. Și, ceva mai important, sus, bate un vînt favorabil acestei inițiative. Cineva — acum nu-mi cere nume — cochetează cu ideea.

— De unde știi ?

— Știu. Și ajunge atît. Cineva care are priceperea de-a convinge pe cei din aviație s-o facă.

— Interesant. Deci e ceva serios ?

— Absolut.

— În ultimul memoriu am arătat că din cele peste nouăzeci tipuri de aparate, avioane și elicoptere

originale sau licențe (începînd cu Vuia și venind pînă în actualitate. Lăsînd la o parte planoarele) construite la noi, nu s-a păstrat nimic (Excepție generația actuală de aparate, în serviciu). Unul măcar ! Și nici din avioanele străine, în serviciu la noi în țară de-a lungul anilor. Doar „Bücker“-ul de la muzeul tehnic, din București.

— Din păcate, exact.

— Ce-ai descoperit ? Brusc se încălzi, fața îi oglindea curiozitatea și nerăbdarea.

— Ține-te bine ! Rulam acum spre oraș. Îl priveam cu coada ochiului și mă bucuram de interesul său. Explodă :

— Spune odată !

— Un animal mare.

— Cît de mare ?

— Să spunem foarte mare.

— Pe dracu ! Militar ?

— Mda.

— Un bimotor cumva ?

— Nu chiar. O clipă îi savurai decepția. Nu te întrista bătrîne, e ceva mai serios...

— Mai serios ?

— O fortăreață zburătoare.

— Ce ? Nu se poate ! Un, un B-17 ?

— Exact, bătrîne, un „B-17“ !

— Oprește să cobor. Îți bați joc de mine.

— Nu opresc pentru că nu îmi bat joc de tine. E purul adevăr și dacă ai timp, mergem chiar acum să-l vedem.

Rămase mut. Cred și eu, e ca și cum ai spune cuiva : am în grădină un O.Z.N. intact, vino să-l vezi ! Și spun în continuare :

— Mergem la mine să facem o cafea, sînt singur acasă. De-acolo suni acasă și spui că te întorci mai tîrziu. Între timp îți voi povesti despre ce e vorba și apoi o ștergem spre țarcul unde stă închis animalul. De acord ?

— De acord. Însă...

— Însă ce ?

— E greu de crezut. De unde, și cum naiba poți doli un aparat așa de mare, monstruos de mare ?

— Ei vezi, tocmai de aceea spuneam că trebuie să-ți vorbesc înainte de a merge acolo.

— E pe-aici pe undeva ?

— Nu chiar. Dar nu departe.

Iată dar, trebuie să-l convingem. Noi, împreună. Rulam vertiginos pe șoseaua albă. Pămîntul întins și înfierbîntat, neted și policrom și încărcat de bogăție vegetală se ducea departe, să se întîlnească cu cerul.

— Este linia închipuită unde pămîntul pare că se unește cu cerul... Adică pardon, cerul cu pămîntul.

— Poftim ?

— Așa am învățat odată la școală definiția orizontului, nu ?

— Așa. Deci prin convingere, nu altfel...

— Da, prin convingere. Bătrîne, poți crede în minuni ?

— Pot. Dar nu într-una de așa talie.

Și rămînem cu gîndurile noastre. Felul în care urma să-l abordăm pe Nelson va fi hotărît acolo pe loc, de reacția sa. Cele două sate intercalate între oraș și comuna buclucașă trec cu soare în acoperișuri și cîrduri de orătării speriate de automobil. Așa... De data aceasta, trecînd prin poarta deschisă, opreso

Volvoul exact sub geamul demisol al cămăruței meșterului. Coborîm fără ca cineva să vină să ne întrebe ce căutăm acolo — Ridișan s-a ținut deci de cuvînt — și ne înghesuem uniformele în zbor descendent. Cio-cănim în ușa „locuinței“. Totul a durat preț de cîteva clipe și cînd meșterul ne deschide, rămîne hipnotizat de prezența celor două uniforme înfipite în fața sa (înțeleg efectul de upercut ce-l resimte). Apoi își revine.

— Pe cine căutați ?

— Pe dumneata. Bună ziua.

Am uzat de uniforme, și am mizat pe ele. Și pentru a-l liniști, și pentru a-l scuti de orice dubiu. Pentru a-l înghesui din prima clipă. Vrem să stăm de vorbă cu dumneata, putem intra (?), îl întreb.

— Pofțiți... un „pofțiți“ smuls încă din surprinderea sa. Intrăm deci, ne face semn spre niște scaune și se scuză de modestia din jur. Ne scoatem caschetele și studiem discret „modestia“. Acum deja — cred — e momentul în care realizează foarte lucid pericolul. Pentru că, ce pot căuta aici, și ce vor de la el două uniforme de aviație civilă ? Îl privesc cu discretă curiozitate iar Savoystul cu multă luare aminte, după cîte observ. Acum ar urma să ne întrebe el, dar nu apucă pentru că înclin eu rapid aripile într-un viraj de luptă și apăs pe tunurile de bord :

— Sînteți surprins ?

— Evident. Defensiv aprinde un „Kent“, cîști-gînd timp. Nu vă cunosc și nu întrevăd scopul vizitei dumneavoastră.

— Avionul, domnule Knappek.

— Acum înțeleg și mai puțin. Avionul ?

— Pe care îl păstrați ascuns.

— Mi-e foarte neplăcut, dar cum desigur dumneavoastră căutați pe altcineva sau altceva, va trebui să vă retrageți acum. E o confuzie probabil.

Se ridică. Fața impecabil rasă, și întreaga-i ținută atrăgătoare, era rigidă însă. Trase din țigară și făcu un gest neputincios, de nedumerire și părere de rău (parcă pentru noi) așteptînd să ne ridicăm. Nu eram însă de aceeași părere.

— Nu e nici o confuzie. Sînteți Nelson — mă iertați că vă tutuiesc — iar aparatul e un bombardier B-17 și doarme sub această clădire. Dacă e necesar, aducem miliția și pe director și dărimăm chiar acum peretele dintre ascunzătoare și sala cazanelor.

Dacă fulgerător aș fi țîșnit și l-aș fi pocnit cu scaunul în creștet, ar fi fost mai puțin surprins...

— Stai jos, Anton! Mă întorsei surprins spre Savoyst. Continua să-l privească pe Nelson intens, el însuși cu surprindere. Repetă: stai jos, Anton! Și omul, ca o luminare, se înmuie sub vraja acestor cuvinte și se așeză. Cu ochi bolțiți privi un timp la Savoyst, apoi spuse moale:

— În ordine, căpitane.

Am înțeles imediat că ei au fost tovarăși de arme înainte, Anton în subordinea căpitanului... fostului căpitan, pilot de „Savoia“. Așa se explica ciudatul dialog dintre ei.

— Nu m-ai recunoscut?

— Abia acum.

— Dă-ne atunci o țigară!

Și Nelson ne întinse pachetul său de Kent.

— Cum ați aflat?

— Ai făcut o greșeală tehnică în gospodăria dumitale...

— Aerisirea ?

— Da, aerisirea.

— M-am gândit de multe ori. La început timpul m-a presat, după aceea era riscant să facă modificări. Dar de fapt cine, prin cine ? Cum ați ajuns aici ?

— Nu are importanță. Cel puțin acum, pentru moment.

— Și ce se va întâmpla ?

— Depinde în mare măsură de dumneata. Credem însă că avionul nu trebuie „descoperit“ decât pentru a fi dus la muzeul aerului. Și nu descoperit, ci luat și dus. Înțelegeți diferența. S-a aflat aici, nu a fost ascuns, s-a aflat depozitat, era depozitat aici și acum se va transporta acolo. Nu se va „descoperi“ un avion ascuns ; se va muta, se va schimba locul de depozitare al unui avion veteran. Atît. Noi nu am venit în calitate oficială acum, noi însă putem da această turnură faptelor, iar organele (fie de aeronautică, fie altele) vor taxa astfel problema. Iată ce trebuie să înțelegeți și să cîntăriți. Aceasta acum. Pentru a vă pronunța sîntem aici. Altfel, la o interpretare diferită a faptelor, și urmările, consecințele vor fi diferite. Ele se vor repercuta asupra persoanei dumneavoastră. Sînteți, sper, conștient de adevărul celor afirmate de mine.

— Sînt. Privirea îi era calmă, avea un chip frumos Nelson, un chip îmbătrînit frumos, mîna în care își ținea țigara era fermă, doar pe fruntea-i înaltă transpirația i se așezase în boabe mari și dese încît păreau bruşii întorși ai unei arături proaspete. O ciudată arătură transparentă.

— Am vrea să știm, înainte de altceva, care e starea aparatului. Dacă e întreg, și starea tehnică propriu-zisă a sa.

Nelson ridică privirea și ușoara mișcare a capului strică echilibrul boabelor de apă ce prinseră să-i coboare de-a lungul feței. Se scuză și manevră o batică. Savoystul fuma într-o expectativă liniștită, după ce trăsese un singur și fatal proiectil perforant în omul din fața sa. Desigur, era ceva de discutat între ei, dar acum nu era loc și timp. Din cauza mea. A rafalelor mele.

— Aparatul e absolut complet. Demontat. (Cred că nu mai trebuie să spun și aceasta). Starea sa tehnică? Puteți aprecia singuri asupra ei. Pe dumnealui îl cunosc... ne cunoaștem, nu știu dumneavoastră cu ce vă ocupați în aviație. „Cucul“ de pe mîneacă vă trădează ca navigant. Nu știu însă dacă puteți aprecia...

— Poate, Antoane, poate. Sînteți colegi în specialitate.

— În cazul acesta...

— Da, atunci?

— Putem merge, să-l vedeți.

— O clipă, Antoane! Mai dă-ne o țigară (ai fumat destul din țigările mele pe vremuri!...) și spune-ne, ce-i cu istoria asta?

Războiul l-a despărțit de flotila sa și de aviație. De fapt schija aceea nemernică, ce i se plimba prin trup ținîndu-l într-un permanent pericol de clacare (și de care abia mai tîrziu putuse scăpa). Faptul că a recuperat avioane încă posibil de reparat și aruncat în aer — înarmat cu necesarele împuterniciri — i-a

menținut interesul și posibilitatea de-a o face și după reformarea sa. Pe cont propriu. Nestingherit, în harababura precipitării evenimentelor, ajutat de hainele-i „de aviație“ și de nepriceperea localnicilor ori a unor „autorități“ de pe cine știe ce coclauri — unde se potrivea a fi localizată epava. Ajutat de mașinile sale „de campanie“ sau de motocicletele cu ataș, ce le tot schimba. Opera numai acolo unde era posibil, însă posibil era aproape pretutindeni. Uneori era sub protecția vreunui jandarm sau ofițeraș întâmplător, protecție obținută lesne. Astfel a recuperat și a adaptat motoare de tanc la mori și la gatere, a recondiționat camioane plesnite și abandonate, a adunat însă cu sfințenie — ca și când ar fi adunat rămășițele oamenilor, camarazilor săi — sfărâmurile de avioane. Pe care apoi a fost silit să le abandoneze ici-colo. Practic nu s-a ales cu nimic, cele câteva camioane de subansambluri, aparatură și mecanisme de pe epavele nerecuperabile, din sfărâmatele trupuri ale avioanelor, mai stau și acum în podul unei case. Care casă și unde, desigur că nu are nici o însemnătate. Poate nici casa nu mai e... Dar, bombardierul american aproape intact, era altceva! Aparatul intact (deși aparent pleoștit) devine rațiunea sa de viață. Mecanicul simte ceva asemănător chemării medicului de front, în mâinile căruia ajunge un suflet de ostaș, de om, iar el singurul ce-l poate salva, ce-i poate reda viața în acele clipe de urgență și precară șansă. Apoi, confruntarea profesională (excitantă) cu un exemplar ce îl depășește deocamdată. Ca de atâtea ori, vor năvăli toți megieșii târîmurilor apropiate, înarmați fiind începînd de la truse complete de scule pînă la simpli clești de scos cuie, și-l vor dărăburi...

Oroare ! Și Nelson nu știe exact de ce — dar simte că trebuie (!) — și nici exact cum, dar acționează din primul moment. Trebuie dus de acolo. Oriunde va fi dus de acolo, el încetează a mai fi al nimănui și al tuturor, va fi al cuiva, va „aparține“ la ceva, se va putea susține, va putea fi creată impresia aceasta. Cu ajutoarele sale (cei ce au ajutat la transportarea acestui aparat, ostași, de fapt neștiind ce fac, executând doar un „ordin“, s-au împrăștiat în cele patru vânturi apoi) îl repune pe „picioare“ și îl remorchează după autoșenileta sa. Operația comportă două etape. Schimbarea locului, cîțiva kilometri mai departe (scos din raza vederii) unde va sta cîteva zile și nopți sub pază — timp în care se caută și se găsește actualul loc de depozitare — și, remorcare peste întinderea cîmpiei pînă aici (traseul fusese studiat cu grijă, din tarla în tarla). Conacul deteriorat și abandonat, ferit de priviri prin potcoava încă intactă a parcului său, oferă o soluție. Satul parțial părăsit — aproape de frontieră —, o grupă de militari (obținuți prin relațiile sale, pusă la dispoziția „domnului maistru militar mecanic de aviație“) și crepusculul unei zile concură la apropierea pînă aici a avionului, desprins din remorcaj în incinta conacului, în luminișul existent acolo unde azi ar veni terenul de sport. Camuflarea, mascarea sa nu constituie o problemă, iar militarii țin zona sub interdicție de pătrundere. Dezmembrarea (strict necesară) ia două zile și pregătirile făcute înainte (zidul rupt spre subsol și amenajarea acolo a unei pîrtii, a unui plan înclinat), se manevrează — cu eforturi fizice, ingeniozități mecanice și inovații găsite ad-hoc — ansamblele înăuntru. Deocamdată totul așezat sau învelit pe și cu o cîtine îndestulătoare de prelate. (Procura-

rea din timp a acestora, și a unei rezerve chiar, fuse o bagatelă ; printr-o relație de intendență.) Și se închide provizoriu cuprinzătoarea spărtură a zidului, identică cu mușcătura unei torpile în pîntec de vapor. Nelson se instalează acolo. Preventiv — în actualul limitat spațiu subteran și în alte părți — va aduce și va îngrămădi tot felul de epave, tinichele și fierării și chiar jumătatea sfîrtecată a unui avion de vînătoare. Mai tîrziu acestea, după ce spațiul secret este mascat, desăvîrșit deja, iar clădirii încep să i se dea diferite întrebuintări, toate aceste tinichele și epave sînt adunate în curte și ridicate de către cei de la colectarea fierului vechi, iar unele zvonuri, cum că singuraticul meșter (ce se aciuisse acolo și repara prin sat una alta) ar avea nu știu ce minuni de „avioane“ și „mașini“ strînse acolo, aceste zvonuri se satisfac și dispar odată cu ultimul camion ce pleacă spre oraș și din care se ridică neputincios un fuselaj rupt, cu ampenaje mototolite, pe care însă se mai vedea crucea încîrligată. Continuă între timp viața și activitatea secretă, „subterană“ a lui Nelson, o rațiune de viață a sa acum, venită și instalată — așa i se părea uneori — într-un mod nebănuit, surprinzător.

— Am lucrat douăzeci de ani în această pivniță.

— Ce anume ?

— Am amenajat puțin spațiul și m-am ocupat de aparat.

— Și ați reușit...

— Într-o anumită măsură.

— Și mijloacele necesare ?

— Aproape tot ce am cîștigat în douăzeci de ani, am cheltuit acolo.

— Cîștigat în douăzeci de ani ? Ne uităm unii la alții. El nu spune mai mult, mai precis, noi nu între-

băm. Ne întrebăm în noi însă, ce înseamnă, cât înseamnă însă cuvintele rostite de Nelson.

— Deci așa e povestea, Antoane.

— Așa, căpitane. Ne întinse pachetul de țigări. Fumați, apoi vă arăt aparatul.

— Dărimăm zidul ?

Nelson zîmbi. Pentru întâia oară zîmbi.

— Nu, nu e nevoie, zise.

— Fumezi țigări scumpe, îi spun. Aici toți cred că dumneata îți risipești toți banii pe astfel de țigări.

— Nu. Mă tot plimb cu două cartușe de țigări, o dată pe lună. E mai bine ca oamenii să nu se întrebe ce fac cu banii ; așa au o explicație.

Propun să mergem, gazda însă insistă să ne isprăvim țigările. Apoi ne ridicăm, întrebăm din ochi „pe unde ?“, Nelson se scuză că o ia înainte, și ne conduce de-a lungul coridorului. Și intrăm în baie. Surprinderea Savoystului, evident, o depășește cu mult pe a mea. Nu am observat să fi manevrat sau să fi apăsat pe ceva, peretele liber însă, cel opus vanei, așa faianțat cum era porni să lunece fără zgomot deschizînd un spațiu întunecos, dar pe care îl intuiam vast. Un puternic iz „de avion“ ne izbi în față. Ștergeți-vă bine picioarele, vă rog, — zise Nelson — și trecurăm dincolo. Clipiră luminile, neon alb, scaldînd lăptos totul. Și începînd din clipa aceea totul curse prea rapid și halucinant, ca în film. Peretele spre baie glisă înapoi, m-am întors să privesc cum îl acționa un sistem electrohidraulic și l-am văzut astfel pe Nelson îmbrăcînd un halat alb și schimbînd pantofii cu ghete de baschet. Vă rog să nu fumați aici, mai zise. Pofțiți, o luă înainte și se opri la peretele ce dădea spre sala cazanelor unde se

afla un tablou distribuitor și ceva indicatoare. Temperatura și umiditatea, spuse. Spațiul era enorm... Nelson întrerupse, tot de acolo, cele trei ventilatoare mari din tavan. Întreaga pardoseală era sub un linoleum verde iar pe „cărările“ de acces, covoare înguste de iută. Tavanul și pereții erau vopsiți în ulei alb. Nu, nu transpiră, mi se răspunse la întrebare, condensul rezultă doar din respirația mea (adică ar putea rezulta, dar toată posibilă umezeală e absorbită chimic. Regimul de umiditate, temperatură și schimbarea aerului, e corect. A fost întâia mea grijă, salubritatea, și apoi clima condiționată. A fost un efort enorm pentru mine. Financiar, și ca volum de muncă. A trebuit să pietruiesc și să cimentez rosturile, pe etape, extrem de rapid. Să lupt cu posibilă umezeală, cu aerul nociv, corosiv.

Fostul căpitan pilot privește cu un fel de febră în ochi, mie începe a-mi fi teamă de nebunia gazdei ; aceasta în schimb, ne explică degajat în continuare :

— După introducerea încălzirii centrale a fost mai ușor și mai puțin costisitor. Am muncit mult la confecționarea și instalarea gabaritelor... Într-adevăr, pe axa lungă a încăperii, pe niște gabarite joase și dese, extrem de dese, căptușite cu o pîslă substanțială, strălucea enormul pește lung al fuselajului. Deformare exclusă, repartizarea încărcării statice a gabaritului egală, explică Nelson. O ușoară coajă gălbuie aproape transparentă, pe care la început n-am observat-o, strălucea ușor pe fuselaj, îmbrăca aripile (de asemenea instalate pe gabarite). ampenajele, eleroane, voleți (totul demontat și așezat pe gabarite sau în reazime antișoc). E o pieleță de conservare — spune Nelson înțelegîndu-mi nerostita

Întrebare —, ar mai putea sta aici încă pe-atît timp. Vedeți valoarea acestui lac special folosit (nu, nu-l puteți cunoaște...)? Este echivalența salariului meu actual, pe doi ani. Nu e cald, nu e frig, simt aerul uscat și plăcut, mirosul „de avion“ stăruie însă presant. Important e că aici nu există și nu pătrunde praf — continuă gazda — a fost scos odată și, în afara celui de pe picioarele dumneavoastră, altul nu e. Pot să-mi las ceasul de mîină cu mecanismul deschis timp de o lună aici, va merge. Apoi vedem motoarele instalate pe batiuri. Sînt niște batiuri foarte scunde, mobile, cu roți puternice învelite în bandaje de cauciuc galben și cu sisteme de blocare a lor prin extensia unor cricuri mecanice. Pe axul port-elice al fiecărui motor se află o șaibă din aluminiu cu trei canale adînci. Undeva alături, într-un postament de beton, un motor electric puternic cu un reductor ce antrenează tot o astfel de șaibă. Curele trapezoidale. Înțeleg, iar Nelson explică :

— Le-am învîrtit în fiecare săptămîină, cîte zece minute pe fiecare, la „rece“. Cu acest motor. An de an. Am folosit acest singur rezervor de ulei la toate patru pentru această învîrtire, dar cu ulei proaspăt, standard de aviație. Cantitate mică, dar l-am obținut foarte greu. La fel am procedat și cu cel aflat în diferite mecanisme ; acolo unde nu am avut lichidele speciale, am scos conținutul și am spălat, spre a nu coroda prin degradarea lor. Le-am păstrat, la analiză s-ar putea vedea dacă încă corespund sau nu. Am schimbat periodic vaselina la rulmenți și articulații... știți cîte sînt ? Se opri și ne privi cu ochii dilatați parcă de spaimă, de neputință, chinuitor : am mișcat totul, am întreținut totul, nu am lăsat să moară, să

se atrofieze, să se distrugă nimic. Pînă cînd, de ce ? La început am știut, acum nu mai știu... Dar nu mai pot altfel. Sau la început n-am prea știut de ce o fac, mă concuram pe mine însumi, încercam să-mi dovedesc că pot imposibilul. Iar acum o fac pentru că nu se poate abandona, nu ar putea fi crimă mai de neiertat decît să-l abandonez. Știți dumneavoastră ce am făcut eu aici ? Știți ? Puteți ști ? Îi controlez pînă și ultimul nit. De ani de zile, periodic. I-am înțeles fiecare șurub, rostul fiecărui mecanism. Aceasta singur. Judecînd, gîndind, umblînd cu mîinile. Am avut timp... fiecare fir ori conductă desfăcută, bulon sau piesă, cablu, totul e însemnat, notat, i se știe rostul și locul și-și poate recăpăta viața, funcția. Mă desprind cu greu din ochii lui rîcoșînd cu privirea spre motoare. Pentru o clipă „Wright“-urile acele părăură vii, iar elicile „Automatic Hamilton Standard“ aflate și ele acolo, aruncară luciri de biruință. Era fascinant totul, erau acolo zeci și zeci de lucruri așezate ca niște odoare, la locuri și în poziții prielnice, aerul uscat le proteja, lacurile fereau suprafetele, aparate măsurau clima, și omul acesta — sau poate doar creierul și mîinile sale — înfăptuiau și mențineau oaza, întrețineau acest adevărat laborator în ființă.

— Ce s-a întîmplat cu cauciucurile roților ?

Această întrebare avu un efect ciudat. La fel ca și la începutul convorbirii, mecanicul fu handicapat. Păru un om oprit brusc, cu nedumerire parcă în ochi, din goana sa, de către glonte ce-l izbise exact în piept sau în frunte. După ce-și reveni, mă întrebă :

— Sînteți pilot ?

— Mecanic motoare și celule, în grad de maior :

Acum mecanic șef de aeroport. (Ce rău făceam să-i spun exact?)

— Da, cauciucurile... e o problemă. Esențială, v-ați gândit bine.

— S-au păstrat ?

— S-au păstrat, sînt intacte.

— Cred că am întrebat greșit. Credeți că vor putea suporta din nou sarcina aparatului ?

— Nu. Sigur nu !

— Pot să le văd ?

— Da... Vocea îi era vinovată însă de ceva. Pof-tiți...

În nișa aceea, situată la sol și închisă (pentru a o feri de lumină și căldură), în loc să fie cele trei pneuri așteptate, se afla încă o garnitură, încă trei bucăți cu aspect neîndoielnic : erau nefolosite, noi. N-am întrebat nimic, fulgerător mi-am amintit de ceea ce-mi spusese colonelul atunci cînd i-am vorbit despre degradarea cauciucurilor, n-am întrebat nimic dar l-am privit pe Nelson într-un astfel de mod, încît se simți obligat să spună :

— O să vă explic.

— Bine. Căpitane (să-i zic și eu astfel Savoystului !), să ne întoarcem la o țigară, trebuie să mai discutăm cu dumnealui puțin. Sînteți de acord, domnule coleg ? Și „domnul coleg“ ne făcu un semn ce nu putea însemna altceva decît : „după dumneavoastră“.

— Domnule coleg, vreau să vă spun cîteva lucruri. Doresc însă să lămurim o problemă înainte de aceasta. Contez pe interesul dumneavoastră de a colabora cu noi. Spre rezolvarea acestui caz, un caz nemaiîntîlnit încă.

— Vă ascult. Puteți conta pe sinceritatea răspunsurilor mele.

— Spuneți-mi, în afară de noi trei, există o altă persoană care să cunoască acest secret ?

Era o întrebare esențială, o întrebare cheie, al cărei răspuns ar fi putut explica multe. Totul aproape. Acum, după discuția avută cu Maestrul, eram conștient de importanța acestui răspuns. Și, era o întrebare la care se putea răspunde clar și repede. Foarte repede chiar, imediat. Pentru că, dacă ceva a putut constitui pentru Nelson de-a lungul anilor teamă, grijă permanentă, cuțit lipit de beregata sa, aceasta a fost legată tocmai de păstrarea unei totale discreții. Și el, în ceea ce-l privea, știa ce-a făcut, ce-a vorbit, ce-a spus. Și cui a spus. Întârzierea sa de-a răspunde mă puse în alertă.

— Nu există nici o altă persoană.

Era însă neliniște în el, era în mine alertă și a fost și o întrebare extrem de inspirată cea următoare :

— Dar a existat această persoană ?

Căpitanul mă privi întrebător. Acum angajam o discuție probabil cu totul interzisă, în circumstanțe interzise, dar contam pe faptul că fostul pilot de „Savoya“ nu-i putea înțelege, nu-i știa scopul. Pentru el se integra în consensul situației prezente, descoperite și discutate acum.

— Da, a existat o astfel de persoană.

— Cum s-a putut întâmpla ?

— Nu o numesc întâmplare stupidă, mai degrabă prostie, lipsă de atenție din partea mea. Inițială și, ulterioară apoi.

— Adică ?

— S-a întîmplat la dezamorsarea bombelor.

— Ce bombe?... Fir-ar a naibii ! Nu mă știu stăpîni ! (Aproape am strigat întrebarea) Despre ce bombe vorbiți, întreb din nou, mai calm. Nelson ne privește încordat. Regretă ce-a spus (?), îi e teamă să continue (?), e altceva la mijloc ?

— Spune, Antoane ! Îți ordon să spui !

Privesc surprins la Savoyst (pentru a doua oră azi) dar tac ; înțeleg că nu trebuie să trădez că nu aș cunoaște legătura din trecutul lor.

— Aparatul a avut în lansator încă trei bombe de 500 kilograme. De ce și cum, degeaba ne întrebăm, nimeni nu va ști vreodată. Am descoperit aceasta abia cînd l-am adus aici și am început dezmembrarea. Mai exact, cînd ea era terminată, cînd fuselajul era deja jos, în subsol.

— Cum Dumnezeu, abia atunci ? Căpitanul aruncă întrebarea cu violența unei palme. Exact ca unui subaltern iresponsabil, surprins pe cale de a comite o iminentă și tragică prostie.

— N-a fost timp de cotrobăit în el, pînă atunci. Erau tocmai în partea de jos, și acolo erau vraiste vreo două parașute cu voaliura scăpată din sac și toroanele încîlcite. Probabil de la șoc...

— Spuneți-mi totuși, cum ați vîrît fuselajul înăuntru ?

— Simplu. Două șiruri de oameni. De-o parte și alta, cu chingi petrecute pe sub el.

— Cîți oameni ?

Nelson ezită o clipă apoi spuse scurt : două sute.

— Două sute ? Spuneți că o grupă...

— Au fost, au fost ceva mai mulți de o grupă... Dar numai pentru cîteva ore i-am „împrumutat“.

— Continuați acum.

— Le-am scos singur și le-am manevrat într-un ungher îndepărtat, le-am așezat în suporturi razanți cu solul. A fost un dans infernal, clădirea era însă pustie atunci... De scos de-aici nu le mai puteam scoate. Și chiar dacă, prin absurd, le-aș fi putut manevra afară, oriunde le aruncam sau îngropam, puteau la un moment dat declanșa o tragedie. Să le duc în parc și să anunț că am dat de ele, nu se putea. De unde (?), pentru că erau noi nouțe la aspect. Ar fi urmat o anchetă. S-ar fi căutat prin împrejurimi, în primul rînd s-ar fi scotocit clădirea. Iar să le las între copaci să ruginească iar nu se putea — dacă le găsea vreun copil, vreun om inconștient de primejdie, poate, și s-ar fi apucat să le gîdile ? Așa că le-am păstrat. Au stat cuminți, climatul constant și nemișcarea le-a păstrat docile. Cînd însă s-a hotărît să se facă aici școală, am intrat în panică. Urmau să vină aici zeci și zeci de copii și profesori. Trebuiau dezamorsate. Și atunci, mi-am amintit de un fost camarad armurier (se uită la Savoyst și negă printr-un semn al capului că acesta l-ar cunoaște) și m-am dus la el. I-am spus întreaga poveste, minus locul. Tot trebuia să vină aici... În ultimul moment m-am gîndit să fiu prudent, locul nu i l-am spus.

— Și ce s-a întîmplat (?), îl întreb profitînd de răgazul în care ne aprindem țigările.

— Mi-a spus că e cam riscant, dar se va gîndi, să-l caut peste citeva zile. Rețin exact : „treci vineri pe aici măi, Nelson, dacă mă hotărăsc, o vom face-o duminică dimineață“. Da, așa mi-a spus. Dar peste

cîteva zile nu l-am mai găsit. Și nu l-a mai găsit nimeni. Ulterior am aflat că fugise, s-ar afla în stăinătate.

— Și ce ai făcut cu ele ?

— Nimic, îi răspunse Nelson căpitanului. Nimic. Mi-am adunat curajul și le-am deșurubat eu singur detonatoarele, cu un clește rolțang. Dacă știam că e atît de simplu...

— Și acum unde sînt bombele ?

— Nu le-ați văzut ? Erau în capăt, sub perete. Firește, fiecare e învelită strîns într-o husă și așezată pe targa ei.

— Drace ! Îl aud ca prin vis pe Savoyst întrebînd mai departe :

— Și detonatoarele ?

— Tot acolo, într-o firidă în zid. Închise.

De data aceasta dispare și vocea căpitanului. Parcă cosită.

— Nu e nici un pericol, continuă netulburat Nelson. Firida e zidită. Înăuntru ele sînt izolate fiecare separat. Locul e uscat și rece.

Îi fac un semn discret căpitanului să nu mai adăugăm nimic.

— O parte din părul meu alb... de atunci îl am. Îmi era frică cînd le-am deșurubat.

— Acum aș vrea să vă mai întreb ceva. De unde aveți pneurile „proaspete“ ?

— Cauciucurile, camerele interioare și cele de frînă. E un set complet.

— De unde le aveți ?

— Nu știu.

— Cum nu știți ?

— Nu știu. Au venit singure aici.

— Când aceasta ? Și cum ?

— Anul trecut. Într-o dimineață, după ce s-a luminat au fost observate așezate în fața intrării școlii. Erau trei colete, foarte etanș ambalate, avînd niște plăcuțe de lemn legate la ele pe care era trecut numele meu și adresa școlii.

— De unde și de cine expediate ?

— Nu erau sosite prin poștă ci depuse acolo în timpul nopții. Probabil aduse cu mașina de cineva, se vedeau urme de întoarcere. Mașina acolo a întors, în poarta școlii.

— Și ?

— M-au chemat spunîndu-mi că am ceva bagaje la poartă, și am mers acolo. Am spus da-da, sînt cumpărăturile mele, le-am lăsat să mi le aducă un cunoscut cu mașina, și probabil a fost foarte matinal... Și le-am dus repede jos. Ce am spus am spus din prudență (eticheta aceea clară de pe fiecare din ele mă înfricoșa de-a dreptul), dar cînd am ajuns jos și le-am desfăcut, m-am înspăimîntat de-a binelea. Nu știu nici acum ce s-a întîmplat de fapt. Ce se întîmplă. Ce înseamnă această expediție și de unde vine.

— S-a mai întîmplat ceva ? (Avea dreptate colonelul în privința cauciucurilor. Atît doar că ei cu aceasta au început, acum un an tocmai. Așa că punctele vamale pot controla și aștepta în continuare, cauciucurile au trecut deja ! Și cheia, cheia acum e clară ; iată cum au aflat ei că există un bombardier cu tot cu bombe, intact și „particular“ aici. Nu știau însă unde, unde dosit. E extraordinar Maestrul !

— Nu, nu s-a mai întîmplat nimic. Într-un fel, m-am liniștit. Nu s-a mai întîmplat nimic de atunci încoace.

— Iată ce vreau să vă spun... Vă strîng mîna și vă felicit pentru ceea ce ați făcut. E uluitor. Cînd se va constitui (curînd) acel muzeu al aerului, despre care vă vorbeam, locul dumneavoastră acolo va trebui să fie, drept mecanic restaurator. Sînt absolut convins că nu există pînă acum un caz similar de competență și perseverență. Și de sacrificiu. Meritați cu prisosință invidia mea profesională, colegială și felicitările mele sincere. În același timp însă, ceea ce ați făcut și faceți — situația fiind încă în desfășurare — constituie o flagrantă încălcare a...

— Tovarășe maior, știu. Știu cu exactitate.

— Aflîndu-vă în această situație, ce intenționați să faceți ?

— Ce-mi sugerați ?

— Să predați aparatul, spre a se constitui exponat la muzeul aerului, așa cum de fapt v-am recomandat și la începutul discuției.

— Se va afla astfel totul...

— Se va afla.

— Trebuie să răspund acum ?

— Trebuie. E necesar și important. Pentru dumneavoastră.

— Nu îl cedez !

— Dar nu înțelegeți că și fără...

— Înțeleg. În acest caz voi suporta toate consecințele, înțeleg și aceasta. Dar nu pot să cedez aparatul ! Îl declar de vînzare însă. Îl vînd. În caz că nu sînteți de acord cu propunerea mea, îl ridicați conform dispozițiilor ce există în acest sens, iar

eu voi suporta consecințele. Dumneavoastră doriți aceasta, după tot ce am făcut eu pentru păstrarea integrității acestui avion...

— Nu dorim aceasta.

Dar eram derutat. Și acum nu mai știam cum trebuie procedat. Adică, cum să-l vîndă? Doar, nu e al său! Nu poate deține așa ceva. Nu... Dar dacă nu l-ar fi „deținut“, nu l-ar fi „posedat“ el, el Nelson, pînă acum, nici praf din praful lui nu mai era pe lume! Și atunci, nu e al său, nu are drept să-l cedeze, să-l vîndă, să-l distrugă chiar? E o problemă foarte delicată, pe cît de clară și simplă pare! Și totuși, să-l „vîndă“!

— Și cît costă aparatul?

— Nu „cît costă?“

— Dar?

— Ce costă.

— Ce costă? Ce costă, deci?

— Tovarășe maior, știți de cît curent electric am frustrat eu școala pînă acum, cu îngrijirea acestui avion? În acești ani? Ați spus că se va afla totul. Evident, cel puțin aici. La început vor fi atît de surprinși încît timp de o lună nici nu vor putea mînca, nici dormi și își vor neglija și soțiile. Vor tot discuta cazul. Apoi directorul va fluiera a pagubă (ori cineva de la controlul financiar) și se vor pune pe calcule. Nu am nici un ban pus de-o parte. Cum voi plăti curentul? Vă închipuiți cît costă? Prima parte a prețului e aceasta — contravaloarea curentului, care mi se va pretinde. Știți cam cît face aceasta?

— Zero lei!

— De ce?

— Așa. Ne asumăm în întregime răspunderea spre a nu fi obligat să suportăm — aveți perfectă dreptate — enormul consum cumulat în toți acești ani de „sectorul“ dumneavoastră. Și partea a doua a prețului ?

— Ați vorbit despre un eventual loc de muncă la acel muzeu de aviație. Aș vrea să continui îngrijirea acestui aparat. Și a altora. Vom mai găsi... Mă privește cercetător. Părul său alb și capul frumos, capul înalt și frumos al unui bătrîn mecanic de aviație, ce și-a sacrificat viața și liniștea, puterea și bunăstarea (ce-o putea avea), pentru a menține în viață un avion ! Și care acum vede o șansă nouă, o posibilitate nouă de a continua... Ce pot să-i spun ? Ce nu am dreptul să-i spun ? Îl am oare pe acela de a-i lega speranțele de fantomatica posibilitate a nașterii unui muzeu de aviație ?

— Vă întind mîna mea. E o cheazășie și o arvună pentru tîrgul încheiat ; și o promisiune de viitor. Mă ridic și îi întind mîna și, emoționat, Nelson mi-o strînge. Dar mai trebuie să întreb ceva. Neapărat.

— Am văzut că turelele sînt goale, aparatul e dezarmat. Ce ați făcut cu cele unsprezece mitraliere de 12,5 ? Și cu muniția lor, eventual rămasă.

— Muniția am îngropat-o adînc, acum treizeci de ani, nu cred să mai existe decît coji de oxizi și rugină acolo (nu cred să mai pot repera locul) iar mitralierele sînt aici. Dar nu vă neliniștiți (probabil acum Nelson îmi admira transpirația de pe față !), le-am tăiat cu aparatul de sudură foarte ordonat, bucățele, bucățele și le-am depozitat bine. Se poate recunoaște ce a fost însă. Astfel, m-am gîndit, nimeni nu mă va putea acuza că am păstrat arme, iar eu

eu voi suporta consecințele. Dumneavoastră doriți aceasta, după tot ce am făcut eu pentru păstrarea integrității acestui avion...

— Nu dorim aceasta.

Dar eram derutat. Și acum nu mai știam cum trebuie procedat. Adică, cum să-l vîndă? Doar, nu e al său! Nu poate deține așa ceva. Nu... Dar dacă nu l-ar fi „deținut“, nu l-ar fi „posedat“ el, el Nelson, pînă acum, nici praf din praful lui nu mai era pe lume! Și atunci, nu e al său, nu are drept să-l cedeze, să-l vîndă, să-l distrugă chiar? E o problemă foarte delicată, pe cît de clară și simplă pare! Și totuși, să-l „vîndă“!

— Și cît costă aparatul?

— Nu „cît costă?“

— Dar?

— Ce costă.

— Ce costă? Ce costă, deci?

— Tovarășe maior, știți de cît curent electric am frustrat eu școala pînă acum, cu îngrijirea acestui avion? În acești ani? Ați spus că se va afla totul. Evident, cel puțin aici. La început vor fi atît de surprinși încît timp de o lună nici nu vor putea mînca, nici dormi și își vor neglija și soțiile. Vor tot discuta cazul. Apoi directorul va fluiera a pagubă (ori cineva de la controlul financiar) și se vor pune pe calcule. Nu am nici un ban pus de-o parte. Cum voi plăti curentul? Vă închipuiți cît costă? Prima parte a prețului e aceasta — contravaloarea curentului, care mi se va pretinde. Știți cam cît face aceasta?

— Zero lei!

— De ce?

— Așa. Ne asumăm în întregime răspunderea spre a nu fi obligat să suportați — aveți perfectă dreptate — enormul consum cumulat în toți acești ani de „sectorul“ dumneavoastră. Și partea a doua a prețului ?

— Ați vorbit despre un eventual loc de muncă la acel muzeu de aviație. Aș vrea să continui îngrijirea acestui aparat. Și a altora. Vom mai găsi... Mă privește cercetător. Părul său alb și capul frumos, capul înalt și frumos al unui bătrîn mecanic de aviație, ce și-a sacrificat viața și liniștea, puterea și bunăstarea (ce-o putea avea), pentru a menține în viață un avion ! Și care acum vede o șansă nouă, o posibilitate nouă de a continua... Ce pot să-i spun ? Ce nu am dreptul să-i spun ? Îl am oare pe acela de a-i lega speranțele de fantomatica posibilitate a nașterii unui muzeu de aviație ?

— Vă întind mîna mea. E o cheazășie și o arvună pentru tîrgul încheiat ; și o promisiune de viitor. Mă ridic și îi întind mîna și, emoționat, Nelson mi-o strînge. Dar mai trebuie să întreb ceva. Neapărat.

— Am văzut că turelele sînt goale, aparatul e dezarmat. Ce ați făcut cu cele unsprezece mitraliere de 12,5 ? Și cu muniția lor, eventual rămasă.

— Muniția am îngropat-o adînc, acum treizeci de ani, nu cred să mai existe decît coji de oxizi și rugină acolo (nu cred să mai pot repera locul) iar mitralierele sînt aici. Dar nu vă neliniștiți (probabil acum Nelson îmi admira transpirația de pe față !), le-am tăiat cu aparatul de sudură foarte ordonat, bucățele, bucățele și le-am depozitat bine. Se poate recunoaște ce a fost însă. Astfel, m-am gîndit, nimeni nu mă va putea acuza că am păstrat arme, iar eu

voi putea face oricînd dovadă că nici nu le-am folosit, nici înștrăinat. E o culpă prea grea să posezi astfel de arme. Nu voiam să risc, deși era frumos să rămînă la locul lor. Importantă e însă integritatea aparatului propriu-zis. Fiți liniștit, tovarășe maior, stau tăiate și inofensive.

— Bine că nu ți-a trecut prin minte să tai și bombele (!), Antoane, spune căpitanul și se ridică.

— Pînă nu vă voi da vești noi, uitați că am fost aici, și ce am discutat. Contez pe acest lucru. Aparatul acesta e un argument foarte puternic în „bătălia“ muzeului, vrem să-l folosim exact la momentul potrivit. Atunci numai.

— Contați, tovarășe maior.

Ambalez motorul, să întorc „metalizata“, cînd îmi pune mîna pe geamul coborît al portierei.

— Tovarășe maior, îmi veți spune cum s-a aflat totuși ?

— Promit să vă spun, cît de curînd. Dar, încă o întrebare : în cît timp credeți — dacă va fi necesar — că putem repune aparatul în ordine de zbor ? Tot ce are nevoie vom putea completa... baterii, uleiuri, lichide speciale, tot.

— Dacă sînt ajutat, în două săptămîni e pe terenul de sport de alături, rotindu-și elicile...

Demarez încet traversînd curtea spre stradă.

— Te-am întregat, căpitane, cu ceva în urmă dacă n-ai auzit, nu cunoști pe unul „Nelson“. Ai spus că nu. Și, acum, ce vād ?

— Eu am rămas încă mai surprins, văzându-l.

— Dar...

— Nici un „dar...” Mi-a fost mecanic de avion. E un meseriaş de primă mână. Dar acolo, şi atunci, n-am ştiut să i se spună Nelson ! Tăcu o clipă, apoi :

— Ştii că nu-mi pot reveni ? Dacă nu aş fi văzut cu ochii mei...

— Te înţeleg. A fost o supoziţie a mea. Am crezut în ea însă. Ca acum, şi eu, să mă îndoiesc de ce mi-au văzut proprii ochi.

— Bombele acelea nu-mi plac. Bine că nu le-am văzut de aproape. Cu câteva zile în urmă am avut un vis, acum mă gândesc că era o prevestire... Da, nu-mi plac. Şi şcoala deasupra lor !

— O să le ridicăm cât mai repede (ce să-i spun ?), şi mă gândesc nu la bombe (Nelson a făcut foarte bine dezamorsându-le), ci la cauciucurile acelea lăsate de o mână nevăzută în faţa şcolii, pentru Nelson. Şi nu pentru el, ci pentru avionul tănuit. Erau cauciucurile singurele repere ce nu s-ar fi putut găsi — şi astfel înlocui — aici. Îi cer din nou discreţie totală „căpitanului” şi încălec cu Volvo-ul şoseaua spre ieşirea din comună. Şi drumul ne linişteşte. Poate sufletul şi creierul nostru — amîndouă obosite — au nevoie acum de o întinsă clipă de linişte, care să se boltească peste fiinţa noastră ca un curcubeu peste cîmpia ce o străbatem. Un semn de pace, de linişte, după furtună. Îl întreb într-un tîrziu pe Savoyst :

— Spuneai de vis... Ce vis a fost acela ?

— A, visul acela ! Se întoarse înfiorat spre mine. O stradă, o stradă pietruită, ştiam că e un oraş în Ungaria, nu ştiu cum de ştiam, dar mai văzusem în

timpul războiului orașul și strada aceea. Și acum era soare și erau oameni mulți, foarte mulți, și culori, și magazinele aveau desfăcute umbrelele deasupra vitrinelor și eu stăteam încremenit locului, oprit; auzeam tocmai vuietul caracteristic, de neconfundat al avioanelor în picaaj. Și oamenii au început să alege și rochiile femeilor, rochiile acelor femei parcă le văd fluturînd aici, acum — erau atât de înflorate (!), lărmuind în culorile lor sub goana picioarelor... Apoi, fluieratul inimitabil și paralizant al bombelor. Două, trei, mai multe chiar, explozii undeva peste o stradă în față și bestia aceea cu aripile scurte și un motor exagerat de mare — privit frontal — ce cobora exact spre mine. Și alături cele două femei bătrîne, cu fetițele de mîină, oprite în spaima lor pe trotuar lîngă un vechi stîlp de afișaj. Și goana, în continuare, a celorlați. Și acum cele trei bombe mici ricoșate și oprite deodată acolo — bombe de zece kilograme, cu ampenaje dreptunghiulare — ce stăteau acolo la picioarele lor, parcă pulsînd vii. Cu o atenție sinistră, trează, rotindu-se amenințător acolo pe trotuar, ori de cîte ori cineva din grupul acela încerca o mișcare. Am privit atent și deodată nu mai erau bombe ci trei porumbei ce li se învîrteau femeilor printre pantofii negrii gungurind și încercînd să ciugulească ceva din asfalt, ori chiar asfaltul. Și aerul era cald ca o văpaie și am privit iar și cele trei bombe se smuceau scurt alternînd nemișcare, pîndă stranie, cu aceste smucituri prin care își schimbau poziția, pulsînd parcă. Și groaza de pe înlemnitele fețe ale femeilor. Teroarea mută, fără sunet a acestor fețe! Sub ochii mei dilatați bombele se făcuseră iar porumbei apoi...

Cîmpia se ducea departe să se întîlnească cu cerul și acolo, acolo era orizontul. Așa am învățat odată la școala primară.

Capitolul 7

MIC DEJUN CU SURPRIZE

— Să mă căsătoresc, spui? Nu, nu cred. M-am obișnuit să trăiesc singură.

— Ești chiar singură? Nici nu te-am întrebat despre părinții tăi...

— Mama a murit cînd eram încă studentă.

Și zîmbește. Și zîmbește să mă ajute în saltul ce trebuie să-l fac peste golul de aer în care brusc aluneci deși ai motoarele în plin, cînd la o astfel de întrebare afli un așa răspuns... Dar eu știu cum e acest zîmbet, cum e zîmbetul oamenilor modelat în momentele de cădere, cînd aerul li se desprinde nemilos de pe aripi... Știu.

— Și tatăl tău?

— Ce înseamnă „tatăl“? Oare cum era orașul acesta imediat înainte de război? Cum va fi fost o dimineață rece de toamnă, și aceea, tocmai dimineața aceea — o fi avînd ceață? — cînd ei se îndreptau spre gară.

— Cine ?

— Tata și mama. Pleca el în lumea largă să-și caute norocul, să-și facă o viață mai bună și apoi s-o aducă și pe mama. Acolo. Și pe mine. Dar eu nu eram încă, eram și nu eram, știi ce vreau să spun... Atunci ar fi fost singura ocazie când l-aș fi putut vedea. Nu ducea mult, își ducea doar sculele cu el, era tinichigiu și își ducea cu el sculele. Cum să plece în lume, și încă acolo departe, în America de Sud, fără sculele sale ? Ce s-ar fi făcut fără ele ? Erau toate pe un cărucior, el trăgea și mama — mama tină ră și frumoasă atunci — împingea căruciorul spre gară. Și o fi fost ceață și era foarte de dimineață și ei alunecau în ceața aceea și ea îi ascundea și-i despărțea de oraș și de case, de oameni și, pe ei, unul de altul. Între ei se aflau sculele unui destin de tinichigiu sărac și oceanul peste care ele trebuiau să plutească și țara îndepărtată spre care el se ducea fără s-o cunoască și poate fără să știe bine de ce o face ; și era probabil scîrțîitul aceluia cărucior prăpădit între ei, vorbindu-le. Și ea îi vedea spatele de bărbat și din cînd în cînd poate îi auzea glasul și probabil, cînd se odihneau, el se întorcea și ea îi mai putea vedea atunci fața. Dar poate n-a fost așa, n-a fost ceață... Numai frig, n-a fost decît frig. Își aprinse o țigară și mîna îi tremura și flacăra chibritului (roșie și galbenă și cu fum negru sfîrșită) arse capătul țigării nepăsător și fără durere. Mama a rămas să se descurce singură. Și să mă nască.

— Si el ?

— N-a ajuns.

— ?...

— Ți se acolo jos, sub Atlantic. Știu că n-a murit, poate lucrează acolo să repare vaporul scufundat, are sculele acelea de lucrat fierul la el doar... așa-i că n-a murit? Uneori, uneori, noaptea, privesc tavanul înalt și apoi plec și eu spre gară, sînt acolo în urma lor dar ei nu mă văd, nu mă pot vedea și nu mă știu, îi privesc și îi ascult... Dar nu îmi amintesc fața lui, nu am cum, și nici cum era orașul și drumul acela. Întotdeauna e frig și ceață și căruciorul acela scîrțîie. Dar poate nu e ceață ci doar frig și plînsul micilor roți al căruciorului; era un vechi cărucior de copil... Să nu mă mai întreb niciodată nimic, niciodată. Sînt obișnuită să trăiesc singură... Nu voiam s-o mai întreb, mă gîndeam și doream doar să-i întind mîna, s-o smulg din mlaștina prin care se rătăcise. Dar nu știam cum o pot face și dacă se poate aceasta, dacă mai poate fi smulsă de acolo.

— Haide să uităm. Se ridică, ca sculată din somn, sigură de ea smulse țigării un fum ce tăie, asemenea unui cuțit bine ascuțit, clipa în două, se îndreaptă spre odiosul pickup, alegînd cu grijă o placă... Apoi se întoarce rece spre mine :

— Ce e cu avionul ?

●

— Faptul că matale ai cerut o nouă viză pentru străinătate identică cu prima — viză ce e rezolvată favorabil și te așteaptă — la indicația contesei, îl înțeleg. Probabil, dacă aprecierile noastre sînt juste, acum abia ți se vor da dispozițiile hotărîtoare. Nu trebuie să-ți mai atrag atenția asupra importanței

ăcestui „rendez-vous“. Pentru că asta presupun că va fi, întâlnirea matale cu unul dintre ei. În sfârșit, cu unul dintre cei importanți. În caz că nu ți s-ar fi aprobat matale călătoria, ar fi găsit ei o altă soluție. E însă mai ușor de realizat „întâlnirea“ astfel. Presupun că persoana în cauză ne-ar putea fi cunoscută, de aceea se iau aceste măsuri de precauție. Da, s-ar putea să fie o „fizionomie“ cunoscută... Ce-ar fi însă să-i forțăm puțin mâna ; dacă ți-am respinge viza ? Nu, n-ar veni. Abia ai deveni suspect, „nesigur“, tocmai când nu e cazul. Trebuie să-ți dăm cale liberă, ca la locomotive ! Profită, maiorule, profită (!), sîntem obligați să-ți facem toate gusturile. Și totuși — zîmbi coolnelul spunînd aceasta, un scurt, un fugar zîmbet. Da, da, trebuie matale să fii un om „sigur“ pentru ei acum. Manifestă-ți față de ei însă o doză de neacceptare și o așa-zisă „furie“ (să se observe însă bravada de la suprafața ei, și neputința, supunerea „existentă“ sub ea), ai avut-o încă inițial de fapt, în mod sincer. Apoi,— se putea fără ? — se duse și își înfipse (în stilul său) trupul în lemnul ușii. Maiorule, așa nu-l putem aduce, nu ! Dar, dacă... dacă nasul meu nu e încă gripat, afl-o, domnul acesta va fi pe-aproape la reprezentăția finală. Înțelegi matale ? Înțelegi, eu voi fi însă portarul care să-l aștepte, după spectacol, la ieșirea din lojă ! Oh, trebuie să mă grăbesc acum... Așadar, contesa matale n-a făcut, nu face (deocamdată) decît rol de releu, după cum am apreciat. Împreună. Timpul meu e limitat în seara aceasta, fii atent la tot ce-ți voi spune. Să-ți răspund... (nu mai era nici cafea, nici obișnuitul său aer ironic, doar fumul meditativ al țigării sale și cel neliniștit al propriei mele țigări).

Primo : ei nu cunosc exact modalitatea în care se poate realiza finalizarea „pe văzute“ (altfel nu e cu putință) a asamblării bombardierului și ținerea sa în disponibilitatea de-a interveni în scenă, la ora critică. Te vor consulta. Poate acolo, poate încă de aici, prin... da, da, prin contesa matale. Într-unul din ziarele centrale de mâine va apare o scurtă inserare despre constituirea Muzeului Aerului. Matale mâine dimineață faci „panoramă“ (înțelegi matale cam ce scandal verbal înseamnă aceasta !) pe Crizantema, și te precipiți tot mâine și la cucoana contesă unde jubilezi — înțelegi matale (?), jubilezi — și răcnești că puteți de-acum scoate afară avionul din găoacea sa de sidef, spre a-l monta întru dăruirea plocon faimosului muzeu. Vei mai spune mata contesei că (și o vei ruga umil să te ierte de slaba orientare...) te-ai lăudat pe-acolo că matale vei fi tocmai acela ce va aduce o strașnică achiziție firmei. Da, îi vei spune că ai manevrat preventiv, dându-ți seama de binevenita conjunctură. De fapt, probabil tot mâine, pe linie de aeronautică, fiecare comandant de aeroport sau unitate de aviație va primi dispoziții de a depozita și păstra corespunzător orice aparat „scos“ de la zbor, cu licența de zbor expirată în certificatul de navigabilitate, și nereînnoită (reține matale că se pot exprima și alții în terminologie...) cât și indicații referitoare la depistarea oricărui material aeronautic — începînd de la avion întreg și pînă la elici veterane plesnite — și documentar scriptic, ori foto, cu caracter istorico-aviatic. Problema de altfel s-a tot dezbătut de cîțiva ani încoace. Iată motivul pentru care contesa ți-a vorbit și ea, recomandîndu-ți linie de atac în problema „Nelson“ tocmai aici. Ei au

prevăzut și așteptat probabil conjunctura de facilitate implicată. Chiar dacă nu-și aveau un plan de detalii. Îl impui mata acum. Indirect. Ceea ce nu se știe, ceea ce nu știți decât „voi“ este starea în care se află bombardierul. Lui Nelson îi vei vorbi cerându-i discreție referitor la aceasta, antrenându-l la gestul de „surpriză“ ce-l intenționați (a revela abia în final că mortul nu e mort, ci respiră) iar fostului căpitan pilot îi vom vorbi noi. Pentru că, s-ar putea ca mecanicul, peste „controlul“ matale, să fie la un moment dat antrenat și el de către ei. Direct. Fumă în tăcere, încovoiat parcă mai mult ca altădată. Sînt raționamente, maiorule. Nu sînt de fier, dar cred că vor rezista. Nu au încotro. Avionul trebuie scos la soare și pompată benzină în el! Toată povestea cu muzeul e la început abia. Am forțat-o puțin și noi, în timp. E un magazin, un „magazin“ ce s-a deschis, dar care are rafturile încă goale, marfa n-a sosit. Dar, ce-ți spun eu matale (!), e chiar mai rău... Există doar firma, nu există magazinul încă, spațiul și rafturile — da, maiorule, asta e (!) —, nu există spațiul în spatele firmei. Așa că n-au unde pune marfa dacă ea vine. Și o vor depozita acolo unde se poate. Așa că avionul va rămîne aici. De scos de-acolo se vor grăbi, o vor face-o imediat (psihologie de aviație, înțelege matale?) dar, unde să-l ducă? Și cum? Nu se poate crede sau bănui (și de știut nu se știe) că el ar putea foarte frumos fi dus în zbor autonom. Iar de transportat dezmembrat, la dimensiunile sale, cum? Cu ce „kilometrice“ trailere? Așa că îl veți asambla acolo (fuselajul și planul central cu gondolele motoarelor „doi“ și „trei“, și deci cu trenul de aterizaj) și îl veți remorca pe roți proprii aici, pe aeroportul

Crizantema. Frumos și încetișor, pe șosea. Restul va veni ca zestrea miresei, pe camioane. Și aici, cum poate fi păstrat mai eficient, pentru un timp nedefinit, când n-ai spațiu acoperit? Asamblat, husat, ancorat. Undeva într-o margine a cîmpului, să nu încurce. Înțelegi matale? A, nu înțelegi cum de mă pricep eu atît de bine la aviație? Ar trebui (mă privea ușor ironic) să-ți dau o oglindă, ca să vezi cum arată o față de aviator la altitudinea maximă a surprinderii. Nu are însemnătate de unde mă pricep... Dacă fața mea arăta surprindere, a sa arăta în clipa aceea suferință trupească. Mușcă lemnul țigaretului și continuă: Cine se va ocupa de problemă (?), de vreme ce încă nu există „un personal“ al acestui muzeu? Probabil (vom transforma probabilul în certitudine) matale cu, fii atent acum (!), cu oamenii pe care ți-i vei alege. Alege! Cine va avea permanent acces acolo și, cine va ști că odată cu ultimul șplint de siguranțare îndoit (se va putea în acea izolare, cu ajutorul invizibil al comandantului matale de aeroport, și cu discreția cuvenită față de oricare altă persoană, pune tot ce e necesar pe avion. Bombele vor fi în lansator, dezamorsate, încă înainte de a fi scos aparatul din subteran) cine va ști deci că, după ultimul șplint pus, motoarele vor putea exploda în rotații... Cu mata la comenzi. Distanța de zbor scurtă și timpul limită, va fi imposibil de oprit acest pirat să-și îndeplinească destinul! Înțelegi matale? Iată ce trebuie să le expui. Se opri din nou și își alege o altă țigară, implantînd-o în spițul de vișin. Privesc la „vișinul“ acela și-mi vine un gînd. Spun:

— Kamikadze...

— Pe dracu kamikadze ! Și-acum, secundo : după ce le vei sugera acest plan (îl vei expune concis conțesei, înainte) vei declama acolo (acolo tovarășe maior, nu mie aici !) cuvîntul „kamikadze“, și vei refuza să joci acest rol. Vei cere o soluție, și garanții asupra ei, prin care să fii absolvit de urmări. Trebuie să joci tare și ei îți vor oferi ceva plauzibil, aparent realizabil și, desigur, recompensa de circumstanță. Judecă, cîntărește, „încearcă“ soliditatea celor oferite. Vor fi conștienți, se vor aștepta la așa ceva, și pregătiți spre a răspunde. Și, acceptă. Tertio : s-ar putea să nu ne vedem un timp. Începînd cu seara aceasta (aruncă o privire pe ceasul brătară și-și arcui sprîncenele stufoase ; era probabil deja în întîrziere). În caz că evenimentele se vor precipita, reține tot ce am discutat. Nu căuta pe nimeni dintre ai noștri, nu da telefoane, nu veni la sediu. Am încredere în matale. În puterea matale de orientare, în epoletii matale de maior. Ți-am spus mult, foarte mult referitor la acest caz, beneficiazi astfel de un cîmp de vedere și tragere suficient de larg. Nu uita, ești subordonatul lor, pilotul lor, reține ca un ordin categoric — trebuie să execuți, și vei executa, tot ceea ce îți vor cere. E un ordin al nostru (ciudat, nu (?), de a executa impecabil „ordinele“ lor... Un ordin fără text deocamdată. Poartă sus cuvîntul „ordin“ și jos semnătura mea. Îl vei executa totuși. Se desprinse de acolo și veni spre mine.

Acum ne despărțim, va trebui să mă lași singur. Să nu-ți faci griji în legătură cu soția, va fi îngrijită mai bine decît a-i putea-o face mata. Apoi brusc încercă să se înalțe — reuși într-un fel — și

mă îmbrățișă. Ți doresc mult noroc ! Și cînd am ieșit, mi-a mai cerut :

— Să ai matală grijă de mecanic, de Nelson ! Vei lucra cu dînsul... ce spui, seamănă îndeajuns cu „originalul“ ? Cu efigia amiralului Nelson ?

Luisei i-am spus totul, așa cum am convenit. Pickupul fusese pornit la începutul expunerii mele, am fost apoi întrerupt cu un „scuză-mă o clipă, să întorc discul...“ și eu docil am tăcut și apoi am reluat, „neștiind“ despre ce ar fi vorba (a doua zi „cineva“ de la poștă mi-a confirmat expedierea de către Anna Maria a unui disc, un banal disc (!) în străinătate), iar peste exact cinci zile eram în Volvo în drum spre capitala vecină, la o oră extrem de matinală. Pe „Maestru“ nu l-am mai văzut din seara aceea.

La ora șase sînt în frontieră, deci cinci după ora țării. Pînă la orașul „K“ am 144, de-acolo încă 85. Deci 230 kilometri. Ar fi, în mod lejer, trei ore. O oră pentru intrarea în capitală (e o strangulare derutantă datorată construcției viaductului — iar eu voi ajunge acolo în plină desfășurare a explozivei circulații !). Deci patru ore, în jur de 09,00 voi fi la locul indicat. Ca să vezi, mi-a fost indicat ! Aerul e răcoros și lumina albăstrie, alerg cu soarele răsărit deja, est-sud-est 110 grade, iarba strălucește de rouă și uneori, de prin hățîșurile ce mărginesc șoseaua, pe-alocuri zvîcnesc fazani în zbor jos ținîndu-și ari-

pile într-un diedru negativ. (De ce mereu comparații de la avioane ?) Grîul e în pîrg și porumbul mare de-acum. Gospodării agricole (în forfotă deja) cu hidrosfere argintii în care soarele își încearcă lumina primelor raze. Pe șosea deja biciclete și, ca niște fete trezite din somn, despletite și încă visînd dragoste, poate cîntînd, salcîmi înalți și negricioși dar cu miez gălbui, aromitor. Peste îngrijorarea mea, peste gîndurile mele ce stăteau înfipite în creier ca un trident ucigător venea răcoarea și pacea acestei dimineți, cîmpia crudă și înflorată devenea un tăvălug liniștitor care trecea peste mine. Nu mă zdrobea, încerca doar să mă facă asemenea ei : o întindere calmă și puternică, o întindere interioară însă. Înainte de „L“ am așteptat la un pod vechi cu arcade trecerea unui tren. Apele se trădau joase și reci, podul metalic bubuie sub roțile de tren. Trec rapid prin „K“ și de acolo, urcînd pe șoseaua betonată, îmi înfig pantoful în accelerator. Soarele acum est-nord-est 060 grade (din nou parcă sînt într-o carlingă de avion...), se așează pe scaunul gol din dreapta mea. Pe la opt și jumătate sînt pe un bulevard principal spre o piață de formă octogonală, unde fac sensul girator virînd pe o laterală. În viraj am timp să recunosc și să salut restaurantul plasat pe colțul stîng și după cîtiva metri încă opresc lîngă „statuia poetului“. O piațetă cu un liniștit scuar (surprinzător, liniștit tocmai aici !) pe care strada îl taie în două. Tai motorul (în aviație se „taie“ motoarele !) și-mi privesc „Atlantical“ : nouă fără douăsprezece minute. Bun ! Îmi scot țigările și apăs bricheta în bord. Prin parbriz și prin fum studiez piața și scriitorul turnat în bronz, exact în față, peste drum. Sclipind, fluxul automobilelor

curge și oamenii sînt mulți și interesanți la privit ; ca pretutindeni în lume. „Atlanticul“, nouă fără opt. Fac două minute pînă la restaurant (socotit cu tot cu închiderea „metalizatei“), îmi rămîn deci încă șase. Perfect, mă pot odihni, gîndi și fuma între timp. „Să fii la ora nouă la restaurant..., la micul dejun“, mi s-a spus. Iubita contesă mi-a spus-o. Poți să nu respecti ce-ți cere o iubită ? Deci, încă cinci. Privesc spre scriitor, încă patru... Cobor, încui și merg spre restaurant. Picioarele mi se dezmoțesc plăcut.

L-am recunoscut imediat (deși era așezat cu spatele spre intrare) pe nea Florică. Pe Vînător. Surpriza e egal reciprocă. Mă așez și probabil din cauza emoției simt foamea. Unul stilat e prompt alături și comand ouă cu șuncă. Ai țigări de-ale noastre, mă întrebă Vînătorul, și simt tot ce atîrnă de întrebarea aceasta. Pun „Snagovul“ pe masă. Și-i mai spun ăluia să aducă și ceai. Da, ceai. De care ? (Îmi aruncă șapte țări cu climă caldă, la alegere). Bine, aleg.

— Nea Florică... nu apuc să spun mai mult și la masă apare un jovial personaj care ne salută, ne cere voie (nu așteaptă însă răspunsul) și se așează. Totul rapid și discret, ca într-o secvență repetată înainte. Apoi, apoi mîncăm (s-a refăcut comanda) stilat toți trei și, de comun acord, cerem cafea. O asortăm cu „snagov“. Personajul, din politețe, acceptă și el. Discuția durează o oră ; cu zîmbete pe fețe și cu spaime în suflete. Discuție ce-mi amintește iar de colonel, pentru că ea a început cu : „sîntem informați asupra planului propus de dumneavoastră, e inteligent alcătuit...“ Nu, nu voi putea îndeajuns prețui priceperea profesională și intuiția

ăcelui minunat om rămas acum departe, Maestrul. Mă cheamă înapoi cuvintele Personajului :

— Rămîneți poate încă o zi aici ? Vă pot considera invitații mei ?

Am negat, am spus că ne vom întoarce imediat și ridicîndu-ne, ne-am despărțit de cei doi „prieteni“ ai noștri. Cel de-al doilea (acesta nu mai era jovial, nu scosese nici un cuvînt tot timpul, urmărise discuția doar, iar la venire salutase prin înclinarea scurt perceptibilă a capului) venise la masa noastră în clipa cînd ni s-au servit cafelele (nu am apucat încă să ne mirăm că se pusese o ceașcă în plus). Fusesse tot timpul în restaurant, venise de la o masă la care stătuse pînă atunci singur.

Știam, de asemenea, că undeva aproape ne „supraveghează“ — și ar putea interveni, dacă ar fi cazul, în favoarea noastră — colegii Maestrului ; era ca și cînd o parte din el se afla acolo. Dealtfel, ulterior, Maestrul avea să-mi spună foarte clar că a existat un aviz și un plan de colaborare încă de la început între organele celor două țări.

PARTEA A PATRA

TIMP DE ZBOR

„DIN NOU” ÎN ZBOR PESTE MUNȚI...

— Spune-mi, nea Florică, cum a fost ?

Mașina rula peste întinderi de pământ, spre casă. Vânătorul își adună privirile, ce-i erau risipite peste câmpie, mai fumă tăcut un timp apoi îmi vorbi cu un fel de surprindere (cu totul altfel decât în clipa întâlnirii de azi dimineață) :

— Dumneata ai făcut din mine un vînzător de țară. Mi-am dat seama între timp. Ce vrei să-ți spun mai mult ? Te țin răspunzător de aceasta, de faptul că m-ai introdus într-o acțiune nemernică. Abia azi mi-a fost relevată în întregime.

— Poți să dai înapoi, încă nu e tîrziu...

Mă gîndesc la ceea ce s-ar întîmpla atunci. Mă gîndesc cu groază. L-am antrenat, e adevărat, însă într-un moment cînd eu însumi eram încă copleșit de teamă, pot spune chiar înspăimîntat de cele ce mi se întîmplau, uimit de felul în care mi se întîmplau, de modalitatea înjugării mele (dar e aceasta o scuză oare ?). Neavînd încă curajul și înțelepciunea,

încrederea poate — și în mine și în cei la care ulterior am apelat — cât și simțul obligativității, datoriei suficient (adică, el era paralizat, fusese copleșit un anumit timp) treaz, apt de un start imediat... Și atunci, inconștient, dintr-un reflex de apărare (în singurătatea plină de panică a implicării mele) am acceptat atît de ușor să contribui la implicarea, la antrenarea și a altora? Desigur ei — contesa, în speță — au fost conștienți de această stare de lucruri, mi-au prevăzut în amănunt evoluția stărilor interioare, mi-au palpat „duhul“ și au actionat în timp, urmărind cu degajare profesională foaia de observație clinică atîrnată la patul meu. Sînt astfel de două ori un instrument și (abstracție făcînd pentru cîteva clipe de enormele prejucii, de alt gen pe care le-ar putea aduce „munca“ mea alături de ei), ca om vorbind. fapta mea e oribilă, ipostaza de ademenitor de suflete pentru infern. M-am gîndit adesea la aceasta. m-am gîndit la vinovăția mea. M-am gîndit la Vînător, însă probabil sub apăsarea acestei responsabilități (vină clară, limpede!) n-am stăruit, mi-a fost teamă de propria-mi conștiință. Faptul de-a mă fi orientat apoi, de-a mă fi „spovedit“ bunului amic mai vîrstnic (și devenit între timp și vecin), Maestrul, și noua mea implicare de „combatant“, alături de colonel, probabil mi-a redus (sau m-am străduit eu s-o cred astfel!) vina și responsabilitatea datorată mîrșavului fapt de a-l fi capacitat pe Vînător. A fost însă și deferența manifestată de colonel în acest sens (deocamdată necesară? Provizorie?) ce mi-a încurajat strădania de autoliniștire; de ce a acceptat el trucarea destinului acestui om? De ce a permis-o? Doar putea fi oprit

încă la timp, putea fi întors nu numai de pe scară vagonului (la plecarea din țară), ci cu mult înainte. Și atunci, el m-ar fi trădat pe mine, ar fi făcut cunoscut tentativa mea de a-l... m-ar fi deconspirat astfel? Ceea ce, după cum s-a văzut, nu era și nu e nicidecum permisă? Sau era și e necesară, neapărat necesară și participarea sa? Dar el e angajat prin mine, el a acceptat (și eu știu aceasta!) jocul diavolesc cu bună știință și credință. A optat, a ales. A vîndut și cumpărat (deocamdată lozul nu e desfăcut). E însă un gest voluntar și conștient și, fără îndoială, aceasta nu se poate numi altfel și altceva decît cea mai josnică, cea mai nemernică trădare. Da, e adevărat, a ajuns un trădător, am făcut EU din el un trădător de țară. Acum, cînd stă alături de mine, lucrurile apar într-o lumină mai limpede, mai puternică. Dură, mai dură. Fără echivocuri și franjuri. Și dacă totuși, s-ar retrage? Încă nu pot cîntări, nu pot aprecia bine ori în întregime urmările ce ar decurge de aici. Trebuie să știu, pentru aceasta (și înainte de a compara în continuare elementele) ce s-a întîmplat cu el acolo...

— M-am gîndit doar așa...

— Pot. Nu vreau însă. Nu vreau să dau înapoi! Mă voi descurca eu, fii liniștit. N-am grad de maior, cum ai dumneata, dar am în spinare cinci ani de război! Și acum, ăsta, tot război e... Nu trebuia însă să mă ispitești atunci. Toți avem momente de slăbiciune. Ori de revoltă. Ori poate de îndoială doar, de neînțelegere și neîncredere, în viață. Ai profitat și n-o să-ți iert!...

De ce atunci oare nu consimte, nu-l interesează o eventuală retragere? Îi e teamă de urmări? De cei

de aici, de cei de acolo ? Nu are curajul să dea înapoi, să-și asume responsabilitatea, să apară în fața oamenilor... da, ar fi un om distrus el astfel. Și, hotărît, mulți aflați în astfel de situații (indiferent de speță, situații limită și aparent unisens) merg pînă la capăt. Și dacă atunci plătesc, o vor plăti fortuit, peste îngăduința lor și nu ca urmare a unui voluntar gest de autodenunțare, autodemobilizare. Consideră probabil sau că va pierde totul (și se va pierde și pe el astfel ; nu e exclus într-un astfel, pentru un astfel de caz să-și fi rezervat o șansă de autodistrugere) sau că va cîștiga ceea ce reprezintă plata vînzării, acea brumă materială promisă, dar și amarnica piine a înstrăinării. Pentru că, acești oameni socotesc probabil că înapoi nu se mai poate da. (Și într-adevăr, uneori nu se mai poate da înapoi...) Orientația și orbirea produsă de aceasta, de arginții vînzării, are încă ascendență asupra minții lor înfierbîntate, răcite poate pînă la înghețare ? Ori e o sălbăticităre atunci a omului — după deliberata sa ieșire din „rîndul“ celorlalți —, o luptă îndîrjită și desperată împotriva tuturor și de fapt a nimănui, o luptă a răului cu răul din sine, o ardere, o descompunere explozivă, caustică, rea și pricinuitoare de răniri, de distrugeri în jur ? Unii dintre ei înțeleg poate că nu și-au vîndut doar țara, poporul, și că au vîndut, au aruncat — într-un gest de nebunie — măduva propriilor lor oase. Oricum ar fi, oricum e, se află pe acest drum. Dar dacă el avea germene în ființa sa, germenul acestei monstruoase boli ? Nu ar fi atunci el cel vinovat ? Și dacă nu i s-ar fi făcut propunerea ? Dacă a fost atunci doar slab, descumpănit ? Că avea de ce... Și dacă nu ceda ? Nu mă

cònsoliază gîndul, deoarece sînt sigur că aş fi căutat, mi s-ar fi cerut să caut altul. Altul, „corespunzător“. Tot mîna ei, tot contesa poartă vina pentru infernala intrigă ! Pentru otrăvirea și mutilarea, spurcarea sufletelor noastre ; în mod deosebit, a acestui om. Da, Anna Maria, „contesa“ închipuirilor mele amuzante și, mai puțin amuzant, sincer odată, a iubirii mele. Da, ea, iubita mea ! Sînt și nu sînt bune gîndurile acestea. Dar dor, dor ca glonțul exploziv (și interzis) ce-ți sfîrtecă trupul. Alături, pusta defilează ca un trup uriaș, tămăduit...

— Vom discuta altădată despre aceasta... Spune-mi, unde ai fost ? Tot în Alpi, la Sud-Vest de...

— Tot.

— Boeingul ?

— Da.

— Și instructorul acela...

— Pentru zbor, el.

— Cum pentru zbor ? A mai fost și altceva ?

— A mai fost. Baza. Specializarea mea. Zborul, doar cît să te pot secunda drept copilot în caz de nevoie. Adică, ce mai (!), a reieșit din discuția de azi, voi fi „pilot“ în partea a doua a programului, cînd vom trece la acțiunea de „salvare“, cînd vom spăla putina după porcăria ce-o s-o facem... Devin atent. Nu cumva... bineînțeles, cum de nu m-am gîndit pînă acum ? Dar continui să întreb :

— E frumos ținutul acela ?

— Foarte frumos. Și de jos văzut, și de sus.

Ne încrucișăm tocmai cu un autocar românesc, aflat în drum spre capitala părăsită. „De-al nostru“, suflă agitat nea Florică urmărind încă un timp, cu capul întors, autocarul albăstrui cenușiu.

— Și care a fost baza, „specializarea“ ?

— Bombardament. Ochire, determinări, lansări... să-i ia dracu ! Cred că am aruncat sute de bombe, aceleași, bombe de exercițiu din beton armat, de 500 kilograme. Serie de trei, de fiecare dată. Am innebunit aproape !

— Și ai învățat „meseria“ ?

— Dar ce, puteam să n-o învăț ? Operația e dificilă de la înălțime relativ mică, cu un astfel de avion... bombardier de altitudine. Dar, le pun acum ceva de speriat... la fix ! M-au și lăudat deșteptii ăia.

Deci totul e clar, totul e cum nu se poate mai clar ! Bombe de 500 kilograme, trei bombe a câte 500 kilograme, joasă înălțime, cercul țintă cu rază corespunzătoare. S-a făcut astfel un antrenament pentru și respectînd condițiile care la plecarea Vînătorului la „curs“, dormeau încă neștiute, de mine, de către noi,... parte în „gogoașa-sidef-subsol-Nelson“ parte în obiectivul existent sub înșelătoare formă a fermei agricole. Așadar, ei știau, și ne-au instruit ca atare. Era atît de înlănțuit totul, atît de simplu, totul acum de înțeles. Era atît de copt fructul acum în creanga ce se legăna deasupra capului nostru... Acum ! Alții însă au știut să vadă culoarea fructului (și să-i cunoască gustul) pînă el era încă verde. Ori poate doar floare abia ; după bondarii negri și agresivi ce se învîrteau în jurul acelor flori. Nu, nu erau albine... În zare, podul acela înalt, cu bariere (o singură cale și pentru carosabil și pentru tren — ele trec cu rîndul) peste rîu, după ce am trecut prin „L“ : jumătatea drumului spre casă.

Într-un tîrziu, Vînătorul se întoarse iar spre mine — pluteau între noi ciudatele alcătuirii ale fumului de țigară — și-mi spuse :

— Sîntem ca doi oameni legați împreună, aflați la capetele aceluiași lanț. Vom sta astfel cît e necesar... Să știi însă că sîntem acolo din motive diferite, iar de împărțit împreună nu avem ce împărți. Nici bani și glorie, nici lipsă de glorie și rușine. Așa că faptul de-a fi cu dumneata, sau cu oricare altul, mi-e egal acum.

Capitolul 2

MAESTRUL NU SE MAI PENSIONEAZĂ

Întorcîndu-ne, sînt surprins să nu-l găsesc (în continuare) pe colonel. M-am prezentat la contesă și, peste savuroasa cafea servită, peste prosteasca mea surpridere de a discuta cu ea — relatîndu-i fulgerătoare călătorie, plus rezultate, directive, comentarii — de data aceasta fără ca perfidul „înregistrator“ să funcționeze (nu era de aflat nimic nou, de transmis ăloră, nu făceam decît să relatez ceea ce ei au spus doar...) și peste surîsurile ei (pe care uneori încă le cred a fi cu adevărat calde, simțitoare) îi intuiesc o reală, chiar adîncă neliniște și nerăbdare de a afla

cît mai repede totul. Spun „intuiesc“, pentru că nu transpare absolut nimic în afară, poate o ușoară lumină în ochi, o urmă a ei abia. O părăsesc cu un sentiment de alertă, sînt ca un animal ce simte (fără să știe și în ce ar consta) primejdie. O să mă sensibilizeze — îmi spun — dacă mai ține mult tensiunea în care trăiesc de un timp, în așa măsură, încît voi simți cu o săptămînă înainte cînd va fi cutremur... Deci iată ce simt. Dar ceea ce știu e faptul că, prin Luisa probabil, în orice zi sau oră, sau clipă, pot primi un ordin care mă va arunca spre evenimentele finale. E ca o soluție (situația) călduță și suprasaturată în care mă aflu și eu, așteptînd acolo șocul termic, chimic sau mecanic ce va comanda, și produce în același timp, instantanee precipitare. Și atunci, din invizibil și plutitor, voi deveni vizibil și concret, material, o particulă ce va cădea la fundul vasului într-o anume formă, ocupînd un anume loc; deocamdată mă aflu între straturile lichide, plutind. Plutind în așteptare. În rest bine, mulțumesc bine! Vînătorul și-a redobîndit locul la manșa avionului său utilitar — desigur, desigur, a fost victima unei regretabile și pripite dispozițiuni, a cui va care va răspunde, da, va răspunde pentru superficialitatea sa (!), pentru „scoaterea“ de la zbor a pilotului în cauză, și-l hîrîie zilnic aproape prin împrejurimi, executînd misiuni agro-zootehnice. Și cîteva zile e o „tăcere“ cumplită, despre colonel nu știu nimic, absolut nimic. Îmi aduc însă aminte de faptul că la întîia noastră discuție îmi vorbise despre pensionarea sa. Nu cumva... Apoi brusc, ca împușcătura ce-o tot așteptați înfrigurat (destinată ție, și care tocmai din această cauză te ia prin surprindere), contesa

apasă pe butonul verde, ceea ce înseamnă : manevrați, la nivelul corespunzător, pentru „scoaterea“ avionului din ascunzătoarea sa ; e ca și cînd mă antrenează brutal în rotația unui ciclon... Între timp, așa cum urma să o aflu mult mai tîrziu, Maestrul, cu o mică trusă de voiaj în mîină, descinsese într-un anumit loc și, ajutat de alții, se apucă să-și amintească de ceva. Lucru ce pentru el se dovedea anevoios, cerîndu-i un chinuitor efort. Acel „nu cumva...“ gîndit de mine (deși eu nu aveam cum ști) se infirma astfel.

Capitolul 3

DACĂ EȘTI CAIN, NU ARE IMPORTANTĂ CUM IL UCIZI PE ABEL

- Tovarășe maior, mîine îi punem motoarele.
 - I le punem, Meștere. Pentru azi ajunge. Stă întreg pe roțile sale, ceea ce nu-i chiar așa puțin... Ceilalți au plecat, poți să pleci și dumneata, tovarășe Anton, e aproape seară.
 - Dumneavoastră nu plecați ?
 - O să plec și eu, dar mai tîrziu.
- Da, nu-i chiar așa puțin ceea ce am făcut. Și în timpul în care am făcut. Meșterul plecă spre aéro-

gară, să se spele și să-și schimbe hainele spre a lua drumul casei, iar eu îl privesc cum se depărtează, cum îi descrește trupul și i se amestecă cu iarba verde, tăiată scurt, peste care calcă. Și e frumos cum calcă peste iarbă depărtându-se Nelson, cum se amestecă cu verdele ei nedoborât de arșița verii, nu mai sînt sigur însă acum dacă va ajunge sau nu la aerogară, dacă nu cumva se va pierde cu iarba aceea în tăcere și așteptare, dacă nu cumva va rămîne pentru totdeauna un fir de iară și el, o veșnică prezentă de viață a unui cîmp de zbor, a unui aeroport — acesta ori altul — ; poate de la bun început nici n-a fost altceva decît un fir de iară, poate noi toți cei de aici n-am fost și nu sîntem (și nu vom rămîne) decît încăpățînate, îndîrjite fire de iară, verzi fire de iară ce vom renaște mereu, mereu în fiecare primăvară ca să ascultăm și să privim minunatele avioane ce vin aici, ce pleacă de aici, ori rămîn să se odihnească aici. E frumos cum calcă Nelson peste iarba „Crizantemei“, cum se amestecă cu ea și cu întîile semne ale înserării de vară, se pornește liniștea tocmai și o ușoară înfiorare de vînt ce-și face din antenele stațiilor de radio tovarăș de joacă. Cvadrimotorul stă liniștit, cu aripile argintii întinse așteptîndu-și motoarele și izbăvirea, și mă întreb de simte ori nu tot ce se petrece cu el, dacă noi, cei cîțiva oameni, am reușit să-i dăm ceva, cîțva din suflul propriei noastre vieți (în rest i-am dat și îi vom da tot ceea ce îi lipsește ; am reușit mai bine, pînă acum, decît plănuișem). Acolo departe cubul cenușiu al aerogării stă nemișcat, bretelele de beton se încrucișează alburii, radiind căldura adunată peste zi și nimeni, nimeni nu știe cum e cînd rămîi

numai cu tine însuși și trebuie să-ți răspunzi singur. Și singur să-ți învingi temerile și îndoielile, să-ți găsești curaj și să înlături ceea ce se rotește stăruitor în jurul tău, chinându-te, deci ceea ce nu înțelegi... Am tot amînat să discut (așteptînd să văd dacă nu cumva faptele — ca un torent ce nu-și are albie ci și-o taie abia în rostogolirea sa, palpînd, hotărînd și săpînd pămîntul — vor ocoli pînă la urmă acel „ceva posibil“ de care mă temeam), să-i spun colonelului ceea ce el nu știa și ceea ce mie îmi stătea ca un jăratic sub inimă... Peste cîteva zile vor începe filmările, va veni ziua „H“ și ora „H“ și clipa „H“, și atunci ? Maestrul, înțeleptul sfătuitor ce era, Maestrul dispăruse. S-a topit de-a dreptul. Și dacă nu va apare, și dacă nu va interveni ceva, conform ordinului categoric (înfricoșător de categoric, al colonelului) eu va trebui să „execut“, să particip la îndeplinirea distrugătorului plan. Să-l smulg pe „Droll boy“ de pe iarba Crizantemei hoțește, să-l aduc furișat, dar cu motoarele bubuind la limita lor de solicitare, gonind, deasupra „fermei“ unde Vinătorul va da drumul celor trei bombe (verificate, în perfectă stare de „funcționare“ și ascunse în pîntecul bombardierului) peste zidurile ce adăpostesc instalațiile și rezultatele unor neprețuite cercetări. Și peste oamenii aflați acolo. E de neprețuit gîndirea și rezultatele ei (închise acolo), sînt de neprețuit viețile oamenilor (oricine ar fi ei, nu ?), cît de preț pot fi atunci cele două valori, luate împreună ?

Și acolo, acolo se află omul acela ; e cel pe care l-am știut din totdeauna, am trăit alături de el pînă în clipa, pînă la vremea cînd, după ani și ani de suferințe, de muncă, de stăruință și trudă și-a ridicat

făptură pe orbita rapidă și înaltă a realizării, pînă a ajuns un valoros și important cercetător, om de știință. El, „Edisonul“ colegilor săi, „Edisonul“ acelor îndepărtați ani ai primelor clase de liceu. Și-a pierdut această poreclă, acest nume, și-a păstrat însă făptura fizică puțină, auzul aproape dispărut și dragostea, setea de căutare, de cercetare, de războire cu mereu „prea multele“ taine ale științei. El e fratele meu și eu trebuie acum să ridic cvadrimotorul acesta și să-l îndrept în zbor furișat, cu motoarele urlînd înfierbîntat și indiferent, într-acolo și să... Știe colonelul aceasta? Știe cine se află acolo (și că se află și el acolo), sau știe doar că acolo sînt importanți oameni care se ocupă cu niște probleme de cercetare extrem de importante ce... nu mai are importanță ce. Sau nu știe aceasta? Sau știe că eu nu știu, nu „aș ști“ exact unde se află fratele meu; de obicei nici chiar „apropiații“ unor astfel de oameni (și e firesc să fie astfel) nu știu exact amănunte referitoare asupra muncii lor, asupra locului unde își desfășoară ei această muncă. Sau știe totul. Nu ar fi trebuit atunci ca eu să fiu ultimul ce putea fi propus, antrenat în această operație? Și dacă nu e așa, cîtă încredere trebuie să aibă colonelul (și ceilalți de acolo) în mine? Și de ce nu se întrebă cîtă încredere am eu, eu cîtă încredere am în mine? De fapt, cîtă am? Și cîtă încredere trebuie să ai în tine însuși, în puterea ta, ca să poți fi un om de nădejde, sigur, ca să poți participa?... Se înserază mai mult, betonul devine cenușiu și iarba parcă albastră. Vîntul cade, aerogara se înnegrește și antenele stațiilor de radio se disting tot mai greu. La mijlocul cîmpului locatorul mătură cerul cu parabola sa și spre pă-

dure croncănitul ciorilor pregătește noaptea. Ce se va întâmpla dacă nu apare Maestrul, dacă nu intervine ceva? Nu îl va înlocui nimeni (spre a-mi da instrucțiunile necesare)? A fost însă categoric: dacă urma să nu ne mai vedem (iar evenimentele să se precipite) să execut fără nici o ezitare ordinele pe care ei (mereu acești „EI“!) mi le vor da. Dar aceasta înseamnă... Luna albă și venită prea devreme stă peste câmpul de zbor și mă privește așa cum odată l-a privit pe Cain. Poate puțin mirată de prezența bombardierului dar, poate se gîndește că dacă ești Cain, nu are importanță cum îl ucizi pe Abel...

Capitolul 4

TIMP DE ZBOR

Și apoi a venit acea dimineață. Însorită, cu lumină puternică și nerăbdătoare de a se juca reflectîndu-se și amplificîndu-se în blendele — plăcile metalice cromate (oglinzi) — celor ce peste cîteva ore intenționau să filmeze. De cu seară sosise pe Crizantema și bimotorul militar ce trebuia să facă „figurație“. Era un echipaj vesel de la transporturile militare și întîmplător îl cunoșteam pe comandantul aeronavei, pilot mai vechi — seria mea — trecut

cîndva pe la bombardierele bimotoare. Ce faci bătrîne (îmi spusese aseară), tu te ocupi de hardughia aceea aflată acolo departe? De unde dracu l-ați scos? Mîine, după ce ne întoarcem din misiunea „de luptă“ vin cu băieții să-l vedem și noi, vezi să fii pregătit să faci onorurile casei. „Mîine, după misiunea de luptă...“ Cine știe ce va fi mîine, după... Adică azi, nu peste mult timp, azi. Cînd am plecat aseară, de pe Crizantema, bombardierul era gata pregătit de zbor. Acele litrometrelor indicau un conținut suficient, mulțimea colorată a luminilor de control dădea viață tabloului de bord, comenzile alunecau ușor iar motoarele ascundeau în ele nerăbdarea detentei. În ultimile zile îndepărtasem pe toți din jurul său, am lucrat numai cu Nelson și la sfîrșit, fără ca acesta să știe, am adus și coletul sosit cu puțin timp în urmă, încredințat de către comandant : erau înăuntru trei parașute de tip standard, pe care le-am aruncat în avion deși nu aveau — mă gîndeam — la ce să slujească. Dar de ce oare trei parașute de vreme ce eram numai doi? S-au gîndit, s-a gîndit persoana ce ni le-a expedit că vom fi trei, că îl voi lua și pe Nelson, ca mecanic? La ce? Fie trei, dacă trei au adus... cine știe, nu zburăm pe un aparat (chiar dacă va fi un zbor scurt) în care să poți avea totuși deplină încredere. Am înțeles că erau bine venite, mă întrebam cine ar fi misterioasa și prevăzătoarea persoană ce se ocupase de acest detaliu. Acum, iată, se confirma faptul că nu am rămas singur, chiar dacă colonelul nu mai era. Nu, n-a mai apărut. Tot aseară, după ce m-am întors de la spitalul matern (mi-a fost atît de greu acolo să-mi ascund neliniștea, atunci simțită la dimensiunile sale reale, în fața soției), m-a

chemat Luisa. Mîine vei respira aer curat, mi-a spus, și știam că aceasta înseamnă zbor și m-am aruncat în „metalizată“ — gîndind că poate e pentru ultima dată — și am plecat la „instructajul“ de pregătire al zborului... așa se face întotdeauna înainte de misiune, un instructaj.

— S-ar putea să nu ne mai vedem, iubitele, sau să nu ne mai vedem curînd. Voi, după ce veți îndeplini misiunea, veți zbura spre libertate și bunăstare, așa cum vi s-a promis. Iar eu voi rămîne aici. Vreau să discutăm despre zborul de mîine, și să te îmbărbătez puțin... pare-se ai nevoie, nu? (Zîmbi dar nu fu un zîmbet ironic, malițios — după cum mă așteptam — ci mai degrabă un zîmbet cald, sincer, din acelea pe care i le știusem în timpurile „bune“ de înainte).

— Crezi că vom putea zbura peste țara vecină fără să fim dați jos? Știi ce șanse avem, cu toată teoria unui rasmuț (de patru sute kilometri!) sub limita de „văz“ a radiolocației lor, știi?

— Poate nu prea bine. Ce șanse?

— Unu la sută?

— Chiar atît de puțin? Nu exagerezi?

— Poate. Dar nu exagerez mult. Vreau să spun că, practic, nu avem șanse. Părerea mea.

— Bine, dar sînteți — cum spui — sub „văzul“ radiolocatoarelor, aproape lipiți de pămînt în zbor, și pregătiți împotriva observării directe. Ați vopsit însemnele lor pe avion, nu?

— Am vopsit, dar aceasta va ajuta prea puțin.

— Ți-e teamă?

— Nu. Sau nu de aceasta.

— Dar de ce?

Nu-i puteam spune care era teama, înspăimîntătoarea teamă din sufletul meu. Mă străduiam să zîmbesc și eu.

— De fapt, nu e nici o teamă. Sînt numai lucid (nu-mi poți reproșa...), extrem de lucid în aprecierea acestei situații. Nu ascultăm muzică (?), o întreb deși acum nu mai era necesar, se spusese și se jucase totul din scena montată sub acest acoperiș...

— A trecut vremea de a asculta muzică, îmi spuse. Da, cred, înțeleg și știu că a trecut acest timp, dar înțeleg așa „cum trebuie“ acest răspuns. Ar fi grozav să-i trîntesc în față faptul că știu taina sentimentalelor noastre „audieri muzicale“. Nu o pot face însă.

— Anna Maria, spune-mi, ai ținut vreodată cu adevărat la mine ?

— Foarte mult.

— Și acum ?

— Acum mai mult ca înainte, iubitele, crede-mă.

Și după ceea ce îi stăruie în privire și pe față, aproape sînt tentat să o cred. Un pasager sentiment, o părere de rău mă încearcă din nou — la fel ca atunci cînd e grav bolnav cineva drag, cineva ce-ți este apropiat inimii —, mă întreb din nou de ce tocmai ea trebuise să se scufunde în pestilențialul mîl al trădării.

— Tu pentru ce ai făcut-o, o întreb, pentru ce ? Eu am fost obligat, o știi mai bine ca oricine. Dacă mi s-ar fi oferit cinstit propunerea de a mă „angaja“, contra sumei (ce indirect am primit-o totuși) știi bine că refuzam. Probabil aceasta se știa, de aceea ați procedat așa cum ați procedat. Eu nu m-am vîndut, nu am acceptat voluntar, deci. Am fost șantajat ar-

bitrar și brutal. Tu însă, tu cum, de ce ai acceptat ? În schimbul a ce ?

— Iubitule, crezi că sînt cele mai bune gînduri care trebuie să te frămînte tocmai acum ? În ajunul zborului ?

— Nu, nu cred. Dar, așa cum ai spus, ne vom despărți și așa fi vrut să o știu. Duc cu mine suficiente decepții, și fără aceasta.

— Nu pot să-ți spun nimic. Dealtfel te-am rugat mai înainte să nu mă mai întrebi niciodată nimic, ai uitat ? Deci totul e în ordine cu aparatul ? Va putea „pleca“, fără să avem surprizé tehnice ?

— În mod sigur.

— Și „navigația“ ?

— Am calculat și memorat perfect totul, împreună cu echipajul meu. Mă gîndesc la „echipajul“ meu, format dintr-un singur om doar, Vînătorul. Zîmbesc, apoi zîmbetul îmi explodează în rîs, un rîs puternic și sonor, aproape prostesc, isteric. E criza, îmi zic, e declanșarea, revărsarea încordării și temerii, în sfîrșit ! Apoi mă rușinez și ies din acest rîs — aproape necontrolat — calm, limpede, ușurat. Scuză-mă, îi cer Luisei, îmi apărea caraghios „echipajul“ acesta atît de formidabil și „complet“, vizavi de un așa avion și o așa misiune.

— E verificat compasul de bord ? Știi că trebuie să „ieșiți“ la obiectiv exact, fără bîjbîială. Doar conțăm pe timp, pe surpriză... Formidabil, toți se pricep la avioane, la navigație, la compase de bord acum !... (mai întîi mă uluise colonelul cu o astfel de pricepere !); se pare că oamenii aceștia cunosc foarte bine, ce cum și cu ce — în problema pe care o au de rezolvat. Te pomenești că o să-mi spună imediat

să nu uit să iau dimineață presiunea, de la meteo, și să calez corespunzător ei altimetrul, înainte de decolare !

— S-a verificat. Nu are nici o deviere. Deși s-ar fi putut (și probabil că a suferit șocuri) să i se deplaseze magnetii de corecție... ai dreptate. Tocmai de aceea l-am verificat. Așa că, decolăm de pe Crizantema și virăm exact pe capul compas necesar, ce o să ne scoată pe obiectiv. Pe obiectiv iubito, exact deasupra acoperișurilor „fermei“. Și îmi înghit sufletul, spunînd aceasta. Sînt însă acum un compas de bord și eu, blocat însă pe un anumit cap magnetic, pe o anumită direcție de la care nimeni nu mă mai poate abate. Trebuie să merg pînă la capăt, răspunderea pentru ceea ce se va întîmpla nu-mi mai aparține.

— Plec, Anna Maria, o să-ți trimit vederi din Hawai ! Și zîmbesc, singur mirat de trăsnaia ce-o spun. Se ridică ușor, chinuindu-și pantofii subțiri, și mă sărută. Ca o femeie, ca o femeie adevărată. În slujba nimănui, a ei însăși.

— Îți urez mult noroc !

●

Da, a fost „frumos“, ca în filme a fost despărțirea de contesă. Dar nu urmează (după ce... acest „după ce“ !) nici un Hawai, nici să survolez în rasmut țara vecină, nu urmează nimic. O întoarcere pe betonul Crizantemei, tăierea contactelor la sfîrșitul rula-jului și apoi, apoi nu știu ce va mai fi. Ce voi face însă cu Vînătorul ? Dacă el se va împotrivi, el care știe, căruia i se spusese la fel (eram împreună doar la acel „mic dejun“ ca și mie că, după „executare“

să băgăm motoarele în plin, să-l „lipim“ de sol și să venim „acasă“. Noua noastră casă! Desigur, se va împotrivi la tentativa de aterizare pe Crizantema. Adică, în logica faptului, eu mă voi împotrivi să execut continuarea. Cum voi rezolva? Va fi, în avionul acela asasin, în spectrul acesta dezgropat și retrimis în aer, o luptă, o încercare disperată a fiecăruia de a-l înlătura pe celălalt? Va trebui să-l dobor (?), fizic să-l dobor, lovindu-l, izbind fizic într-un om spre a-l împiedica să facă tocmai ceea ce trebuie să facă din ipostaza în care l-am adus eu? Dar dacă mă va doborî el? Nu se poate, el știe doar că nu intenționez altceva (simt, și mi-a dovedit chiar, că mă urăște pentru aceasta) iar eu știu că voi încerca să fac cu totul altceva. Aceasta e deosebirea între noi, care îmi oferă avantajul inițiativei. Și ar fi mai bine astfel, să am inițiativa în a-l neutraliza, apoi voi putea coborî liniștit. După care Nelson își va putea lua în primire copilul. Un copil care a fugit pe neașteptate de acasă și se întoarce acum, „peste noapte“ maturizat, înrăit, pătat de sânge. Vom vedea... Cu vînătorul am convenit ca dimineată să-l iau de acasă cu mașina și odată ajunși pe aeroport să coborîm discutînd în contradictoriu ceva despre „piesa de muzeu“, eu urmînd să-l provoc să vină la fața locului spre a vedea că se înșeală în ceea ce susține; vom demara imediat spre colțul îndepărtat, unde se află bombardierul... nu vom mai reveni de acolo.

●

Acasă, tîrziu seara, soneria de la intrare mă surprinde și merg să deschid. Dar ușa e împinsă

brutal cînd o descui și omul aflat în spatele ei intră rapid înăuntru spunînd „tăceți și închideți!”. Nu fusese timp de împotrivire și nu mă așteptam să intervină în „desfășurare” și elemente gangsterești! Închid și mă întorc contrariat. În fața mea stătea, privindu-mă rece, omul „mut”, cel ce nu scosese nici un cuvînt — dar fusese prezent — la întîlnirea de la restaurantul din țara vecină.

— Bună seara, domnule maior! Observ că v-ați amintit deja...

— Sînt surprins însă, reușesc să parez pe un ton voit cît mai normal. Arătăm însă probabil tot așa cum au arătat colegii lui Ridișan cînd pîntecul școlii lor a „născut” avionul... Întrevăd într-o fracțiune de clipă și gînd răsturnarea tragică a evenimentelor și drăceștile consecințe, ce mă vor strivi.

— Firește. Glasul îi sună rece, poate chiar ceva ostil are în el și brusc odaia se umple de sticlă spartă, îmi joacă în ochi cioburile ascuțite și stranii ale unor sticle de bere explodate și îmi simt tălpile picioarelor goale; îmi simt fiecare deget gol și liber și lipit de podea. Acest „firește” e ca un ordin scurt: umbă!

— Cînd ați sosit?

— Azi. Dar aceasta nu e important pentru dumneavoastră... Voi rămîne aici. Știu că sînteți singur.

— Da, sînt.

— Dimineață vom pleca împreună la aeroport. Mă veți închide în portbagajul mașinii și o să mergeți la avion direct, unde mașina va fi oprită astfel încît să pot coborî și urca în aparat fără să fiu văzut.

— Se poate, îi răspund, dar va trebui să rămîneți în mașină cîteva minute încă, pînă va pleca paznicul, de lîngă avion la aerogară. Avionul e păzit în lipsa mea — am aranjat aceasta — nu s-a apropiat nimeni de el după asamblare. Și îi explic cum am convenit cu Vînătorul pentru dimineață ; ca să-l iau de acasă...

— Nu e un impediment.

Sîntem încă acolo lîngă ușa de intrare, apoi pătrundem mai adînc în casă, eu îndrumîndu-l cu atenție de gazdă pînă îl instalez într-un fotoliu. Nu are nici un fel de bagaj și abia acum observ că are trase, peste mîini niște mănuși extrem de fine și transparente (trase desigur înainte de a intra). Care probabil nu vor fi scoase cît timp va sta sub acest acoperiș.

— Pot să vă prepar o cafea ?

— Aș prefera să mănînc ceva dacă e posibil, înainte.

— Desigur, iertați-mă că nu m-am gîndit. Vă pregătesc imediat ceva... și dau să ies. Se ridică însă odată cu mine, spunînd :

— Vă însoțesc. Nu vă supărați, vom sta seara aceasta numai împreună și vom dormi în aceeași încăpere. E o prevedere prin care nu vreau să vă jignesc însă. Să mergem.

— Vă înțeleg, zic, probabil ați aplica-o față de oricine ar fi în locul meu.

— Desigur. Și îl privesc cum mănîncă înmănușat și cu pistolul cu amortizor alături de farfurie, pe masă. Între timp prepar și cafeaua — sub privirea sa atentă — și apoi ne retragem din nou la comoditatea fotoliilor.

— Voi fuma din țigările dumneavoastră, îmi spune. Ceea ce face să mă întreb care e sensul prudenței, acestor atente și amănunțite precauții de a nu lăsa urmele trecerii sale prin această casă, de vreme ce și așa mâine vom fi amîndoi în zbor spre „Hawai“ ? Nu cumva personajul acesta intenționează să aducă planului stabilit anumite modificări în legătură cu promisa noastră „recuperare“ ? Imposibil, abandonarea noastră — a mea și a Vînătorului (și bineînțeles, implicit „închățarea“ noastră) — le-ar pricinui numai neajunsuri. Adică ce neajunsuri (?), după ce își vor fi făcut „plăcerea“ ? Nu, totuși nu, știm prea multe. Resping deci gîndul, dar îmi rămîne suspectă precauția sa. Dar dacă pistolul său cu amortizor are și el un rol ? Pe dracu (!) doar n-o să ne împuște în aer, după executarea misiunii... cine va pilota aparatul ? Și dacă îl va pilota el, dacă va cupla pentru cîteva minute pilotul automat, pînă ne va face vînt afară, prin trape ? Dar, dacă va lua înălțime, pentru aceasta, s-a ras ! Îl dibuie și-l dau jos urgent. E el un astfel de om (și într-o astfel de situație, ori dependență) încît să-și riște la o așa limită subțire viața ? Poate are și el acum o șansă limită față de cineva ?

— Vă rog serviți-vă. Și pun „snagovul“ pe masă. Pistolul și-a reluat locul în hamul de umăr interior, dar haina îi rămîne descheiată. Așa, la o adică...

— Ați verificat aparatura radio a avionului ? Funcționează ?

— Da. Cum însă nu se mai lucrează pe aceste frecvențe, a trebuit să construiesc un mic receptor pentru a putea verifica emisia de pe avion.

— Foarte bine. Am contat și contăm pe calitățile deosebite ce le aveți. (În sfârșit !...) Întreb, ușor ironic :

— Deci pot fi liniștit, nu mă împușcați ? E pur și simplu surprins, apoi, foarte puțin, odată cu răspunsul, mă cadorișește cu un zîmbet fugar pe buzele-i subțiri :

— Nu vorbiți prostii !

Nu, nu vorbesc prostii, pentru că știu că la cea mai mică ezitare a mea, la cea mai mică bănuială ce i s-ar confirma eventual, asupra „loialității“ mele, m-ar împușca imediat. Vorba Vînătorului : frumoase metode mai au ! Apoi scoate și el un exemplar din „harta“ ce cuprinde obiectivul, spunînd „e întocmită cu abia un an în urmă, și știm că nu s-a modificat nimic“ și ne aplecăm asupra ei discutînd și făcînd „navigație“. Stabilim încă o dată (fără îndoială, corect și exact) capul compas ce, luat pe verticala Crizantemei, ne va scoate exact pe „fermă“ : 075. Dormim toți trei (el, pistolul și eu) în aceeași încăpere, așa cum și-a dorit și, dimineța, cînd sîntem gata de plecare, îmi spune (atingînd ușor haina pe locul sub care se află pistolul) „fără prostii domnule maior...“ și îl închid în portbagajul Volvo-ului. Împreună, înainte de a ne culca, am „meșterit“ (la „sugestia“ sa) o modificare la închizătoare, astfel ca portbagajul să poată fi deschis și dinăuntru. Am înțeles că era necesar aceasta tot pentru „la un adică...“ E deștept personajul ăsta !

E o zi splendidă, cursa orară de Băneasa decolează pe lingă noi cu pasagerii, zgîindu-se prin

hublouri la „ciudăţenia“ de avion husat în întregime pe terenul înierbat alăturat cu capătul pistei. Volvo-ul stă tras puţin mai departe şi ceasurile ni se întorc încet. Înăuntru, după ce a verificat avionul şi bombele, după ce personal le-a înşurubat detonatoarele, omul „fost mut“, instalat în carlingă fumează (nu „snagov“ acum) ţinînd prin plexiglasuri sub observaţie cîmpul. Cînd văzuse cele trei paraşute, mă privise bănuitor şi întrebase :

— De ce trei ?

— Cînd le-am „procurat“ m-am gîndit la eventualitatea (la care ulterior am renunţat) de a lua şi pe mecanicul avionului.

— De ce ? (împuşcaseră cuvintele !) Nu s-a stabilit aceasta. Sînteţi conştient ce greşeală s-ar fi comis ?

— Tocmai de aceea am renunţat. Va fi acum bună pentru dumneavoastră. Sper însă să nu fie folosite...

— Sperăţi ? Nu sînteţi sigur de avion ? În ochi îi sclipiră gurile a două ţevi de pistol (cu amortizor !)

— Sîntem siguri. Mă gîndeam la o altfel de neşansă...

— E aproape exclusă. E bine însă că aţi adus paraşute, ni le vom pune înainte de decolare.

Timpul trece încet, reluăm la nesfîrşit, cu Vîntorul (acum parcă a uitat sentimentele pentru mine, ne-a unit încordarea, şi cunoscuta coeziune prezentă la un echipaj în misiune) şansele. Nu a misiunii, nu ne interesează nici zborul bombardamentului, nimic. Ne interesează, şi nu ne putem gîndi la altceva acum, ci doar la reuşita sau nereuşita pornirii, func-

ționării motoarelor... deși în ultimele două zile am amorsat instalațiile, conductele, am aspirat motoarele (învîrtind pe umeri elicile) spre a obișnui cilindrul cu gustul benzinei. Am verificat și reverificat aprinderile și alunecarea uleiului. Vor porni? Toate patru? Imediat, fără probleme, fără mofturi? Nelson a garantat pentru fiecare motor în parte. Și pentru fiecare șurub... Cvadrimotorul stă cu huse pe el spre a da impresia de dezinteres față de „văzduh“ și spre a nu i se vedea noile însemne ce realizează „mimetismul vecinilor“, ajutător zborului ce „ar“ urma să-l facă. „Personajul“ fumează în continuare în carlingă și ceasurile noastre se învîrtesc insensibile la ce va urma, dar apropiind tot mai mult clipa. Soarele e sus, nepăsător și cald și pe deasupra măruntelor flori din iarbă patrulează fără o schemă anume găze. Pe cauciucul cald al roților din stînga două goange roșii, lunguiete, caută lumea; probabil sînt membrii unei emoționante și temerare expediții. Vînătorul se joacă cu un fir de iarbă pe care îl toacă mărunț între dinți. Trece la vreo opt mii de metri, condensînd, un „jet“ bimotor pe calea aeriană „Blue seven“ ce-l scoate din țară, spre vest. Miinile mi se umezesc, dar mi le șterg discret de uniformă, mascînd gestul prin scoaterea pachetului de țigări. Vînătorul se apropie și în timp ce ia o țigară mă întrebă: „ai trac?“, și-mi surîde. Mda, îi arunc un „n-am cinci ani de război, ca alții!“ și-i surîd și eu. Și acest scurt duel tovărășesc mă destinde puțin. În continuare, mă ajută țigara. Pe cerul albastru fumul țigărilor pare negru, mai sînt exact douăzeci și două de minute pînă va decola bimotorul „de figurație“. Stingem țigările și scoatem husele pe care le lăsăm în urma avionului,

să nu ni le arunce curentul elicilor în ampenaje. Mai privim o dată în jur — nimeni — și urcăm. Ar fi un ghinion teribil să privească acum cineva, întâmplător, prin binoclul aflat în turnul de control sau la „Traffic“ și să vadă însemnele de pe bombardier. Comandantul va ști însă, nu să-i lămurească, să-i oprească doar de a se repezi aici în vederea edificării... Ne vîrim în hamurile parașutelor tăcut (personajul și-o ajustează ca un cunoscător... formidabil, și ăsta se pricepe în probleme !) și ne așezăm. Mișc manșa și palonierul, îmi trec mîinile peste manetele motoarelor, comanda trenului, pasul elicilor, contactelor... o palpăre a locului lor, ca un pianist ce-și mișcă degetele în gol, mă ajustez în scaun. Mă fac comod, da, gemulețul închis, toate par a fi cum trebuie, mă simt oarecum la loc și inima îmi bate totuși inadmisibil. Stația de radio în funcțiune (în grija personajului), comenzile pregătitoare — robineti, contacte — O.K., cronometrul ? Va trebui să forțăm motoarele încă reci, decolînd... așa fac ele sincopă și te dai dracului imediat după desprindere, pe panta de urcare ! Ochii prin plexiglasuri și iată, departe, pe platforma aerogării, unul din motoarele bimotorului militar aruncă explozia de fum alb a pornirii. Urmează să-l pornească și pe celălalt și să le încălzească cîteva minute ; gata, arunc maneta primului motor, contactul, demarorul... motorul trăsnește vijelios. Îl reduc — Dumnezeule (!), cum naiba a luat-o totuși ? —, transpirația îmi țîșnește pe față și al doilea motor bubuie deja. Trag maneta puțin înapoi, apăs pe „trei“ și-mi imaginez (undeva în creierul meu mai este și pentru aceasta loc !) „tîmpirea“ ăloră din aerogară... doamne sfinte, „trei“ nu o ia și sudoarea îmi curge în gură,

sărat... nu o ia, ce naiba fac?! Sar pe „patru“ abia înțelegînd că e o revelație, îmi mut degetele de pe „trei“ (puteam rămîne paralizat acolo, cu nervii ce îi am!) și acest „patru“ scuipe și el fum și o ia nebu-nește. Cinci, cinci secunde încă, îmi zic, încă cinci (împingînd ascendent manetele) să le las (nici ulei n-au încă!)... Cronometrul din bord fuge ca o spaimă și bag motoarele în plin lăsînd frînele și punînd elicea lui „trei“ în pas drapel. Cîștig viteză, vîntul e nul și pe direcția pe care aparatul s-a aflat, tai o diagonală bubuitoare... Flapsurile, văd numai vitezometrul și simt spaimă față de temperaturile și presiunile uleiului în motoare, pe care nu am timp și îndrăzneală să le citesc... Aerogara vine trăsnet în plexiglasuri cu platformă și cu bimotorul ce a uitat să-și mai pornească celălalt motor, cu oamenii ieșiți ca furnicile pe care le-a ajuns apa... „Mailuri“ pe oră, la vitezometru, asta văd doar și elicea încremenită a motorului „trei“ și trag în sfîrșit de manșă, otrăvit de transpirație și gîtuit de ritmul inimii ce mi se sparge... Escamotez trenul, retrag flapsurile, urc și mă uit îngrijorat la temperaturi și presiuni de ulei... Laba personajului mă ciocănește pe umăr, îmi face semn de „O.K.“ Bine, O.K. (!), fac un viraj (cît pot mai scurt și rapid, în condițiile ce le am), revin peste aerogara înnebunită și mă depărtez zornăind înfiorător exact cu cap compas 0—5—7, la compasul pe care „amicul“ își ține ochii. Fac încă o încercare și reușesc să-l „lansez“ și pe „trei“ în mers. Țin capul compas, înălțimea crește, bordul mulțumitor, simt că zbor. Abia acum simt. Cvadrimotorul vibrează. Mă sperie aproape (surprinzîndu-mă) apelul lansat în stația de

radio : *Nachtigall ruft den Wald, Nachtigall ruft den Wald...** și răspunsul prompt-: *Wald antwortet*** . Cronometru, privire pe hartă, reperele se recunosc ușor, cel de-alături mai spune : *Alles in ordnung. Komme wieder nach der Tanzstunde. Ende****, și mai aud cum ăia confirmă. De fapt, de ce nu, distanța nu e prea mare și bombardierul are o stație excelentă. Țin „capul“ exact, prin intercomunicație tipul îl întreabă pe Vinător dacă totul e „O.K.“ și nea Florică răspunde că totul e O.K., motoarele vibrează...

Capitolul 5

ILISIE CEL MIC ALEARGĂ PESTE CIMPIE,
MAESTRUL TRAGE, IAR EU DEVIN ARHANGHEL

...vibrează motoarele gonind cvadrimotorul lipsit aproape de încărcătură. Încă câteva minute de zbor. Oare a decolat și „figurantul“, imediat? După cronometru acum ar trebui... brusc pământul mă izbește

* Privighetoarea cheamă pădurea, privighetoarea cheamă pădurea...

** Pădurea răspunde.

*** Totul e în ordine, revin după ora de dans. Terminat.

în pupile, de-acolo de jos, cu rafalele sale de culori care apoi se liniștesc și se întind, palma pământului se alungește și tremură ușor și orizontul joacă în mii de puncte aurii acolo unde cîmpia pare că se scufundă în nimic. Pîlcuri de salcîmi se disting clar într-o curată așteptare cu cea a răzlețelor fîntîni cu cumpănă. Totul pare nemișcat, aerul tare se sparge în cuțitele elicelor și deodată văd (poate pe întinderea nesfîrșită a cîmpiei, ori poate într-un alt spațiu, o încă mai nesfîrșită întindere, aceea a amintirii mele) o siluetă mică, o boabă de mazăre abia, o boabă de grîu aruncată peste pământul cald și primitor, îl văd pe Ilisie cel mic, îl revăd, copilul desculț și înnegrit de soare, cu capul său lunguiet — ca pruna — descoperit, cu ochii plini de mirare și suris, îl văd alergînd peste întinderea cîmpiei... doamne, cînd a fost aceasta, cît e de atunci, și oare s-a întîmplat cu adevărat? Nu cumva e un miraj al gîndurilor și inimii mele, un miraj asemănător acelora pe care cîmpia toropită de soare și măturată de vînt, le ridică și le poartă ca pe niște ape, spre cer? Dar nu se poate, nu e nici un miraj al închipuirii mele, cîndva s-a petrecut acea tragică întîmplare și bombardierul acesta ce vibrează legănîndu-se ușor în mîinile mele, tocmai el a fost... Și iar îmi spun că nu se poate, că visez, nu, nu sînt, nu mă aflu la manșa acestui cvadrimotor, prins în hamurile parașutei și cu picioarele pe paloniere... nu se poate. Cu toată această stare de amețeală, de semiconștiință în care mă aflu (nu eu, nu robotul pilot, ci spiritul meu), înregistrez corect zborul, reperatele, viteza și înălțimea care acum e menținută strict la valoarea cerută în calculele specifice ale

ăcestui bombardament. Aici mă opresc, pentru că nu am voie să gîndesc mai departe. Îmi amintesc de ceea ce-mi spusese aseară contesa : Dublează-te : Consideră că e un banal exercițiu. Poți face aceasta ? Nu poți, dar trebuie să încerci. Uită ce faci, neuitînd că ești militar, ofițer ; e un ordin, o misiune. Nu-i porți răspunderea, execuți doar elemente, mișcări ce doar întregesc un ceva ce Nu cunoști. E obligatoriu și trebuie să-ți impui acest fel de-a gîndi, e punctul limită pînă la care ai voie să gîndești... Sfatul e bun, „războiul“ însă nu e drept ! „Atenție“... vîjiie de undeva glasul omului mut ajungînd la „întregul“ echipaj, și vedem departe în față, sub bot, ca pe o masă pestriță, ca pe un joc de cuburi desfășurat strîns, vedem „ferma“ ! Aceasta e, corespunde totul, o văd desigur și pentru întîia și pentru ultima oară. Corectez încă ușor viteza și mă axez... acum nu mai e timp de nimic, nălucile au dispărut ca arse, palmele au început să mi se umezească, bombardierul „curge“ matematic cu trapele deja deschise... reacționează slab în clipa cînd bombele se desprind. Lovesc brutal manetele (la ordinul lătrat al „șefului“) și mă înscriu într-un viraj de 180 ca să ne apară în fața ochilor infernala explozie de pe locul unde cu cîteva clipe înainte fuseseră clădiri, oameni, viață...

Doamne, îmi spun, doamne, cum am putut-o face ?... cum de am făcut-o ? Dar vibrează ceva în creierul meu, și în inima mea, e acolo un garou ce stă peste venele mele sfîrtecate din care îmi curge parcă și nebunie și sînge, viață, e acolo o înțelegere — venită în ultima clipă (și dacă ea nu venea, aveam desigur deja în trup întregul încărcător al pistolului

omului mut... dar și bombardierul era la dracu și nu deasupra obiectivului cerut!) —, e acolo o certitudine ce se instalase tocmai la timp și care m-a făcut să înțeleg clar un lucru : ordinul Maestrului trebuie executat totuși, nu știu ce a făcut, cum a făcut dar el a făcut TOTUȘI ceva care să-mi dea deslegarea, e un CEVA necunoscut mie, dar care printr-o regie secretă, păzită, a scos de sub trapele bombardierului — ferindu-le astfel — viețile și valorile prezente pînă cu ceva înainte în cubulețele ce se orînduiesc acolo jos sub cunoscuta formă a „fermei“. Trebuia să înțeleg poate mai repede... Și mă cuprinde, mă învăluie o emoție încă mai puternică decît cea dinainte, decît cea a spaimii, a neputinței, o emoție a bucuriei acum... De ce n-am înțeles mai repede ceea ce-mi spusese Maestrul : „va fi totuși un bombardament de pace maiorule, de pace...“? Știu, era prea adîncă spaima, încrîncenarea în mine, în sufletul meu, de aceea n-am înțeles.

Printre flăcări enorme și fum smolit se întrevede pămînt sfîrtecat și pustiit. Gură uscată și senzație de sufocare, deși mă scald în transpirație, în timp ce redresez aparatul iar nea Florică se agață de ce apucă instalîndu-se în postul celălalt de pilotaj. Mă simt vidat, îmi simt și trupul extrem de slab parcă și, greu, greu și de departe poate vine înțelegerea față de ce se întîmplă... **Nachtigall ruft den Wald, Nachtigall ruft den Wald...*** aud și, după confirmare, „șeful“ transfigu-

* Privighetoarea cheamă pădurea, privighetoarea cheamă pădurea.

rat continuă, aproape strigînd : **Die Mädchen sind fort und das Haus abgebrannt. Ende !**.**

Acum să cobor cu burta pe sol, să mă „lipesc“ de pămînt cu motoarele „împinse“ la refuz, îmi zic, visul de-a ateriza pe Crizantema s-a spart ca un balon (și ceea ce a curs din el e amar !), să-l lipesc deci cu burta de sol fugind (spre „Hawai“-ul din care cum mă voi întoarce ?), dar încă urmăresc degetele șefului manevrînd stația ce tocmai răspunsese **Alles in Ordnung. Wir erwarten sie ! Ende !*****, cînd ne explodează urechile și glonțul se înfige în stația de radio, sfărîmîndu-i organele. Ne răsucim instantaneu, „șeful“ are deja mîna sub haină dar țeva scurtă a pistolului ce ne ațintește și somația „Scoate matale mîna de sub haină“, au efect paralizant. Menține înălțimea, mai tună vocea colonelului, spre mine. Șeful rămăsese (probabil cu mîna crispată pe pistolul nescos) ca la stop cardiac. Credeai, domnule sergent armurier, că scapi, după ce ai distrus „ferma“ ? Ai distrus mata pe dracu ! Și matale maiorule, (eu desigur) felicitări pentru pilotajul exemplar, ai ieșit exact pe „fermă“... dar plecînd cu cîteva grade diferență la busola ce a fost „reechilibrată“ fără s-o știi. Ai ieșit „exact“ pe o copie a fermei, la care am lucrat în ultima lună pe brînci !... Cea reală se află puțin mai la stînga, sub un camuflaj perfect ! Înțelegi matale ?... Era nemaipomenit de ciudat colonelul, încorsetat în parașută (unde naiba stătuse atît de bine ascuns ? De cu noapte, desigur...). ținîndu-se cu o mîna de o ferură interioară, în cea-

** Fetele au plecat și casa a ars în urma lor. Terminat !

*** Totul în ordine. Vă așteptăm. Terminat !

laltă cu pistolul. Acum vom sări, da domnule sergent armurier Botea, vom sări acum toți, și avionul acesta minat se va desface în aer. Ceea ce se va afla public — un aparat destinat muzeului aerului (aflat în zbor) care s-a prăbușit ucigînd întreg echipajul ! O vor afla astfel și amicii matală. Dar, dar aceasta după ce ai raportat de executare ; înțelegi matală ? După ce ei au acum convingerea că „ferma“ a fost definitiv distrusă. Nici o mișcare (!) îi tună vocea la insesizabila înaintare a brațului „șefului“. Și către nea Florică : caută ceva de legat ! Instinctiv redusesem viteza menținînd o cît mai perfectă stabilitate, ce-l favoriza pe colonel. Știam (și îi suportam șefului — redevenit acum din nou om mut — privirea cînd cu nuanțe de amenințare asasină, cînd de implorare) că două izbituri brutale de picior în palonier, sau o bruscare a manșei, l-ar proiecta pe colonel, redîndu-i șefului inițiativa. Știam că în acele clipe mi-ar fi dat jumătate din zilele ce le mai avea de trăit, pentru posibila și așteptata dezechilibrare fulgerătoare a aparatului... nea Florică mă privea și el conștient de aceasta, neștiind însă ce am de gînd ; ar fi făcut-o el probabil dacă ar fi avut etichete pe comenzi. Nu apucase însă. Tipul mă implora (nu mai făcea pe „dur“-ul ?) cu privirea, iar eu făceam pe prostul. Îmi ziceam că dacă întîmplător s-ar fi aflat acum el în postul de pilotaj dreapta, n-aș fi putut para sălbatica lovitură de picior ce-ar porni aruncînd violent fuselajul, izbindu-l pe colonel. Dar în dreapta se afla Vînătorul, „tipul“ venindu-mi în spate dreapta, poziție ușor aplecată iar Maestrul încă mai în spate, plasat cam în axul avionului. Vînătorul întors spre „desfășurare“, eu cu capul răsucit dar supra-

veghind în reprize fulgerătoare spre înainte. Așa încremenise scena după ce colonelul îi aruncase o ultimă „revelație“: Nu v-ați ales bine colaboratorii, sergent... maiorul a venit singur la noi când și-a dat seama ce se întâmplă, iar pe locotenentul pilot din spatele matală — specializat de voi în bombardament acum — l-am „înfiat“ noi de la început, la cererea sa expresă (după „propunerea“ ce i-ați făcut-o). Se pare că ar avea de plătit câte ceva unora ca matală... Astfel stăteam, motoarele zornăiau nepăsător și ne priveam adevăratele fețe printre voalurile sfîșiate de către Maestru. Reciproc surprinși, eu și Vînătorul, consternat „personajul“ mut. Matală va trebui să sari cu mâinile legate, ți-ai asumat singur toate riscurile. Ia-i pistolul și leagă-i mâinile, spuse colonelul către Vînător, când îl văzu pe acesta că avea deja în mâini un cablu de la intercomunicație. Nu mișca!.. felul în care s-a răsucit și s-a aruncat „personajul“ a fost unul dintre ultimele lucruri ce le-am văzut. În spațiul acela strîmt, antrenat într-o nebu-nească oscilație (dată de comenzile postului de pilotaj dreapta peste care se luptau cei doi oameni), era imposibil de intervenit. Param cu eforturi, încercînd să redresez aparatul ce dansa periculos, gata de angajare. L-am căutat pe colonel cu ochii, dar locul acela, unde stătuse, era gol — cine știe unde fusese proiectat — și cînd la fel de fulgerător am trecut cu privirea peste cei doi ce încercau să se imobilizeze, „mutul“ tocmai avea pistolul, reușise să scoată pistolul. Lasă arma (!) am urlat (la ce dracu se putea ajuta? Am făcut-o pentru că trebuia să încerc ceva, și altceva nu puteam face în timp ce pămîntul și cerul se roteau, cădeau și se ridicau fără nici o

rațiune logică, ceva care să întârzie măcar cu o clipă împușcarea lui nea Florică..) Fusese suficient, sau tocmai ceea ce îi putea aminti de mine, de ordinea „vinovăției“ noastre. Dar vorba mi s-a oprit în gîtul contractat — mi se păru enormă surdina din capătul țevii pistolului. Am auzit împușcătura trăsîndu-mi în creier parcă, și în fracțiunea de clipă conștientă încă m-am întrebat de ce, „de ce?“, de vreme ce are surdină?... Pornise odată însă și împușcătura Maestrului, ce-l aruncă exact în bord pe sergent, cu capul zdrobit, și glonțul din pistolul cu amortizor, ce-mi rase fruntea și explodează la încastrarea geamului de unde se întoarse cu schije de aluminiu și plexiglas spre ochii mei. În „noapte“ îl aud pe colonel strigînd, nu înțeleg exact ce spune, simt comenzi și aparatul redresîndu-se; încă îmi țin miinile și picioarele pe comenzi, acestea îmi mișcă, îmi împing membrele ca unui manechin. Mă simt atins, înghesuit (probabil manevrează trupul fostului sergent, să elibereze bordul), apoi e o durere înnebunitoare cînd colonelul mă leagă peste frunte și ochi și peste umerii obrazilor cu ceva... și înnoadă la spate. Lasă-l să zboare singur, mai spune colonelul (lui nea Florică desigur), ajută-mă să-l scoatem repede. Și mă dădăcește: ai matale curaj și sari (îmi așează degetele, și mi le încleștez acolo, direct pe declanșator). Sari, numără și declanșează! După ce m-ai făcut pe mine, om bătrîn și bolnav, să-mi reiau antrenamentul de parașutist, n-o să ratezi... Cînd vei ajunge jos fii atent, îți vor striga de jos distanța mereu, e împînzită zona de oameni. Vom sări deodată și îți vom spune și noi, ca să fii pregătit la contactul cu pămîntul, nu-ți fie teamă... Nu mi-e teamă,

îmi ard însă creierii și ochii și bandajul improvizat nu-mi poate opri nici măcar hemoragia. Să nu se smulgă (!) îmi sare în gând, și îi spun colonelului, și așa căderea în gol îmi va... fii atent maiorule, acum, așa, simți marginea (?), da, e bine. Te arunc, gata! Nu știu dacă au strigat sau nu, avertizându-mă de apropierea solului, mi-am pierdut între timp cunoștința. Nu știam că nea Florică cădea la câțiva metri abia alături de mine, încurajându-mă, vorbindu-mi, iar colonelul mai întârziase în avion atît cît să apese mecanismul unei cutii infernale, ce-o adusesse și ascunsese (odată cu trupu-i încovoiat, îndurerat și nepotrivit a fi supus unor astfel de încercări) în vreun colton al fuselajului. Și nici Maestrul nu știa probabil în clipa aceea (doar Vițătorul observase) că sub bord, scurtcircuitată de trecerea gloanțelor, instalația luase deja foc... Nu sîntem nici unul dintre noi ajunși jos cînd în „Droll boy“ bubuie năprasnic explozia, care pulverizează. Eu însă nu o aud. Eu însă nu știu nimic, nu mai știu nimic, eu plutesc încet spre pămînt, aripile mele sînt albe dar stropite cu sînge, și nu mai văd... Sînt un fel de arhanghel ce descinde pe pămînt. Așa se spune, că îngerii care au și aripi s-ar numi arhangheli. Știu eu?

Exact la ora „bombardamentului“, pe un drum mai alăturat, trecînd la câțiva kilometri de zona „fermei“, se afla staționat un automobil înmatriculat sub număr străin. O mașină rapidă și puternică, acum oprită pe marginea drumului cu capota ridicată, a

„defecțiune“. Alături, singurul ei ocupant scruta cerul cu un puternic binoclu de câmp, privind-și mereu ceasul brățară. Apoi, cînd exploziile bubuiră înfundat, îndepărtat iar fumul și flăcările lor îi năvăliră în prismele binocluului zîmbi, aruncă unealta în portbagaj și după ce închise capota, demară continuîndu-și „călătoria de înapoiere“ de pe litoralul românesc — unde își făcuse vacanța... — spre casă, spre frontieră. Explozia, din explozia bombardierului surprinse ceva, survenită la mare distanță, pentru el fără amănunte (parașute sau altceva) și în clipa aceea frînă brusc, surprins, exclamînd : **Mein Gott !***... Își reveni însă repede, adăugă un : **Um so besser...**** și ambală motorul. La frontieră nu i se făcură nici un fel de greutăți, nu fu întreat ce căutase în zona aceea, de ce admirase „spectacolul“ prin binoclu etc., trecu granița ducînd confirmarea desfășurării și eficienței bombardamentului, confirmare ce urma să o dubleze pe cea transmisă prin stația avionului. Da, fu lăsat s-o ducă... Și eu nu aveam cum ști toate acestea atunci, eu coboram...

* Dumnezeu !...

** Cu atît mai bine...

ȘI TOTUȘI, MAESTRUL SE PENSIONEAZĂ

— Ce crezi matale, o să mai lenevești mult aici, incurcînd oamenii ? Deci așa se explică că după ce aud ușa deschizîndu-se nu simt parfumul (asistente-
lor) cu care eram obișnuit ci iz (impregnat în haină)
de țigară afurisită, fără filtru ? Să trăiești, maiorule,
întind mîna pe deasupra păturii spre direcția în care
presupun că se află colonelul, și el mi-o strînge.
Nu-l văd, încă nu văd și apoi, mai e și bandajul
enorm în care mi-e învelită partea superioară a capu-
lui... Ai acum un cap (ce spui ?) foarte mare matale,
adaugă colonelul, foarte mare, maiorule ! Îi văd (în
noaptea în care mă aflu) zîmbetul, și mă bucur. Ca-
fea îți dau aici (?), nu-ți dau. Cum poți matale trăi
fără cafea, numai cu injecții ? În „ironia“ și „vese-
lia“ sa disting nuanță de căldură pentru mine. Întot-
deauna a fost astfel Maestrul ! Niciodată n-am știut
cînd e mai omenească, mai plină de bunătate vorba
sa ; cînd e mai blîndă sau cînd e mai aspră.

— Eu nu sînt aici decît un fel de conducător de delegație, înțelegi matale, sînt niște tovarăși dincolo de ușă, pe coridor. Dacă vrei să-mi spui ceva înainte de a intra ei. Dacă nu, mai am eu ceva...

— Pe „contesă“ ați arestat-o deja ?

— De ce s-o arestăm ?

— De ce s-o arestați ? Dar bine...

— „Dar bine...“. Da, e bine. „Contesa“ matale mai are de jucat un oarecare rol.

— Contesa ?

— Contesa, „iubitule“. Așa-ți spune ea, da ? Fă-te bine matale, o să avem timp de discuție suficient după aceea...

— Și cine mai e dincolo de ușă, întreb.

— O persoană mai în vîrstă care matale îți e cunoscută sub numele de Nelson, și copilul nostru.

— E aici nea Florică ?

— Da. N-am reușit să obținem de la medicul șef aprobare pentru toți, doar n-o să lase întreg aeroportul să vină aici, la patul unui „erou“, aflat în stare „gravă“ ! (era de o ironie afurisită acum Maestrul).

— Pe „Vinător“, îl cunoașteți mai de înainte, tovarășe colonel ?

— Da, mai de mult. De la povestea cu aurul...

— „Povestea cu aurul“ ? Care aur ?

— Poate odată am să-ți povestesc. E mai veche povestea, de pe vremea cînd a găsit el aur în munți... Voi avea timp să-ți povestesc, pentru că acum mă voi pensiona. Sper să nu mai vii matale, sau altcineva, cu vreo trăsnaie, să mă împiedice ! (Nu trebuia s-o spună, urma să se dovedească mai tîrziu că s-a pripit iar, urma să „vină ceva“...) Deci, după ce te în-

zdrăvenești, ca bun vecin, vii matale la mine într-o seară cu o sticlă de vin. Un vin bun, foarte bun. Te pricepi la vinuri ?

— Așa...

— Nu te pricepi la nimic, maiorule, nu te pricepi îndeajuns la nimic ! Poate la afurisitele tale de avioane doar ! (iar parcă se bucura de ceva, era ciudat glasul său). Bine, fie și fără vin dacă așa vrei matale. Cum (?), spui ca în casa matale să se facă o grădiniță ? Bine, vom mai discuta ; lasă acum... Spune-mi deci, ce nume îi dai ?

— Cum, nume ?

— Ai un băiat, maiorule ! De o zi ai un băiat și matale stai aici încurcînd duduile astea, împiedicîndu-le să vadă de alții, cu adevărat bolnavi ! Nu-l mai aud însă, simt patul cum alunecă în niște viraje de parcă ar avea agățate nu știu cîte motoare și elici de el... deci, deci Ioana a născut un băiat !... doamne, dar aceasta...

— Te las, te las acum, aud vocea blîndă a colonelului, delegația și-o fi pierdut răbdarea. Încă ceva, să nu-i vorbești meșterului despre avion, maiorule, face din nou o criză și-l internează cei de aici pe loc. Cînd a aflat de distrugerea aparatului, a avut o adevărată criză...

Și, de ce nu mi-ai spus, maiorule, de ce nu mi-ai spus că la ultimul pansament ai reușit să vezi ceva din fața înduioșată (!) a asistentei care îți schimba tifonul ? Crezi matale că dacă doctorul mi-a spus că îți vei reprimi vederea integral în scurt timp, ai matale dreptul să ții ascunsă această veste ? Așa crezi ? De data aceasta însă te înțeleg, și o astfel de tăcere mă bucură ; e modestia ce se vrea singură și netul-

burată în fața unei mari izbînzi... te înțeleg, maiorule, te înțeleg dar să știi că ne-am bucurat cînd am aflat. Toți, maiorule, toți.

Îi simt mîna și aud și șușotelile celorlalți, dar totul se aude foarte slab și o ceață aurie decolorează noaptea în care mă aflu țintuit.

C U P R I N S

Cuvînt înainte	5
<i>Partea întâi : CÎMPIA</i>	7
1. — O poveste de demult pentru care autorul își cere scuze dar asupra căreia insistă totuși . . .	9
2. — Puțin despre Nelson cel scund și albastru . . .	26
3. — Și despre... Thomas Alva Edison	28
<i>Partea a doua : ECHIPAJUL</i>	35
1. — Înțelegerea	37
2. — Pilotul de bombardiere și cel de vînătoare . . .	66
3. — Lampa fermecată	79
<i>Partea a treia : CONTESA</i>	101
1. — Trandafiri pentru Anna Maria Luisa	103
2. — Gramofonul roz	116
3. — „Maestrul“ se pensionează	127
4. — Pentru un muzeu al aerului	137
5. — Exigența întîiului film	166
6. — A doua înțelegere : ciudata vînzare a unui bombardier	197
7. — Mic dejun cu surprize	223
<i>Partea a patra : TIMP DE ZBOR</i>	235
1. — „Din nou“ în zbor peste munți	237
2. — Maestrul nu se mai pensionează	243
3. — Dacă ești Cain nu are importanță cum îl ucizi pe Abel	245
4. — Timp de zbor	249
5. — Ilisie cel mic aleargă peste cîmpie, Maestrul trage, iar eu devin arhanghel	264
<i>Epilog : Și totuși, Maestrul se pensionează</i>	274

Lectori : ION ANGHEL și LUCIAN ALEXIU
Tehnoredactor : IOAN I. IANCU

Bun de tipar : 27.XI.1976. Apărut 1977. Coli de
tipar : 8,75. Tiraj : 100 000+90 ex.

Întreprinderea Poligrafică „Oltenia“
Craiova, str. Mihai Viteazul nr.
Comanda nr. 260.

Lei 7,50